

MONETĀRAIS APSKATS • MONETARY REVIEW

2008

MONETĀRAIS APSKATS • MONETARY REVIEW 3 • 2008

© Latvijas Banka, 2009

Pārpublicējot obligāta avota norāde.

The source is to be indicated when reproduced.

SATURS

Saīsinājumi	4
Ievads	5
Ārējā ekonomiskā vide	5
Ārējā sektora attīstība	8
Ārējā tirdzniecība un konkurētspēja	8
Maksājumu bilance	10
Iekšzemes ekonomiskā aktivitāte	11
Kopējais pieprasījums	11
Kopējais piedāvājums	12
<i>Būvniecības attīstība tautsaimniecības izaugsmes lejuplīdes apstākļos</i>	13
Nodarbinātība un darba samaksa	15
<i>Darbspēka ienākumu daļa KPV Latvijā un citās ES valstīs</i>	16
Cenu dinamika	18
Fiskālais sektors	19
Monetārā un finanšu attīstība	21
Banku likviditāte un Latvijas Bankas operācijas	21
Naudas rādītāju dinamika	22
Procentu likmes	25
Vērtspapīru un valūtas tirgus attīstība	27
Naudas rādītāju sezonālā izlīdzināšana	28
Latvijas Bankas pamatuzdevumu izpildes normatīvās aktualitātes	32
Statistiskā informācija	61
Papildinformācija	122

CONTENTS

Abbreviations	4
Introduction	33
External Economic Environment	33
External Sector Developments	36
Foreign Trade and Competitiveness	36
Balance of Payments	38
Domestic Economic Activity	39
Aggregate Demand	39
Aggregate Supply	40
<i>Development of the Construction Industry in the Light of Economic Downturn</i>	40
Employment, Wages and Salaries	43
<i>The Share of Labour Income in GVA in Latvia and Other EU Countries</i>	44
Price Dynamics	46
Fiscal Sector	48
Monetary and Financial Developments	49
Bank Liquidity and the Bank of Latvia's Operations	49
Dynamics of Monetary Aggregates	50
Interest Rates	53
Securities and Foreign Exchange Market Developments	55
Seasonal Adjustment of Monetary Aggregates	56
Highlights of Resolutions and Regulations Adopted in Pursuit of the Bank of Latvia's Main Tasks	60
Statistics	61
Additional Information	125

SAĪSINĀJUMI

AS – akciju sabiedrība
 ASV – Amerikas Savienotās Valstis
 CSP – Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde
 ECB – Eiropas Centrālā banka
 EMS – Ekonomikas un monetārā savienība
 ES – Eiropas Savienība
 ES8 valstis – valstis, kuras pievienojās ES 2004. gada 1. maijā (izņemot Kipru un Maltu)
 ES9 valstis – ES12 valstis, neietverot Baltijas valstis
 ES10 valstis – valstis, kuras pievienojās ES 2004. gada 1. maijā
 ES12 valstis – valstis, kuras pievienojās ES 2004. gada 1. maijā un 2007. gada 1. janvārī
 ES15 valstis – valstis, kuras ietilpa ES pirms 2004. gada 1. maija
 ES27 valstis – valstis, kuras pašlaik ietilpst ES (vēsturiskie dati aprēķināti atbilstoši pašreizējam ES sastāvam)
 FRS – Federālo rezervju sistēma
 IKP – iekšzemes kopprodukts
 KPV – kopējā pievienotā vērtība
 LCD – Latvijas Centrālais depozitārijs
 MFI – monetārā finanšu iestāde
 NVS – Neatkarīgo Valstu Savienība
 OMXBGI – Baltijas akciju cenu indekss
 OMX Riga – kapitalizācijas indekss, kas tiek attiecināts pret iepriekšējo vērtību un raksturo kopējo ieguldījuma atdevi un kurā ietvertas visas RFB Oficiālā un Otrā saraksta sabiedrību akcijas
 PCI – patēriņa cenu indekss
 PP – pirkspējas paritāte
 PVN – pievienotās vērtības nodoklis
 RCI – ražotāju cenu indekss
 RFB – Rīgas Fondu birža (kopš 2009. gada 12. janvāra – *NASDAQ OMX Riga*)
 RIGIBOR – *Riga Interbank Offered Rate*; Latvijas starpbanku kredītu procentu likmju indekss
 VAS – valsts akciju sabiedrība

Valstis

AT – Austrija	IE – Īrija
BE – Beļģija	IT – Itālija
BG – Bulgārija	LT – Lietuva
CY – Kipra	LV – Latvija
CZ – Čehijas Republika	MT – Malta
DE – Vācija	NL – Nīderlande
DK – Dānija	PL – Polija
EE – Igaunija	PT – Portugāle
ES – Spānija	RO – Rumānija
FI – Somija	SE – Zviedrija
FR – Francija	SI – Slovēnija
GR – Grieķija	SK – Slovākija
HU – Ungārija	UK – Lielbritānija

ABBREVIATIONS

CIS – Commonwealth of Independent States
 CPI – Consumer Price Index
 CSB – Central Statistical Bureau of Latvia
 ECB – European Central Bank
 EMU – Economic and Monetary Union
 EU – European Union
 EU8 – countries which joined the EU on 1 May 2004 (except Cyprus and Malta)
 EU9 – EU12, except Baltic states
 EU10 – countries which joined the EU on 1 May 2004
 EU12 – countries which joined the EU on 1 May 2004 and on 1 January 2007
 EU15 – EU countries before 1 May 2004
 EU27 – current EU countries (historical data are calculated consistently with the current EU membership)
 FRS – Federal Reserve System
 GDP – gross domestic product
 GVA – gross value added
 JSC – joint stock company
 LCD – Latvian Central Depository
 MFI – monetary financial institution
 OMXBGI – Baltic equity index
 OMX Riga – capitalisation-based total return index including all company shares quoted on the RSE Main List and the RSE Secondary List
 PPI – Producer Price Index
 PPP – purchasing power parity
 RIGIBOR – Riga Interbank Offered Rate
 RSE – Riga Stock Exchange (*NASDAQ OMX Riga* as of 12 January 2009)
 SJSC – state joint stock company
 US – United States of America
 VAT – value added tax

Countries

AT – Austria	IE – Ireland
BE – Belgium	IT – Italy
BG – Bulgaria	LT – Lithuania
CY – Cyprus	LV – Latvia
CZ – Czech Republic	MT – Malta
DE – Germany	NL – Netherlands
DK – Denmark	PL – Poland
EE – Estonia	PT – Portugal
ES – Spain	RO – Romania
FI – Finland	SE – Sweden
FR – France	SI – Slovenia
GR – Greece	SK – Slovakia
HU – Hungary	UK – United Kingdom

IEVADS

Septembrī pasaules finanšu tirgu satricinājumu izraisīja vairāku lielu ASV finanšu institūciju maksātspēja, spēcīgi ietekmējot jau tā nelielo tirgus dalībnieku savstarpējo uzticību un likviditāti. Tirgus satricinājums ietekmēja situāciju arī Eiropā. Banku savstarpējā neuzticēšanās un likviditātes sarukums kāpināja riska uztveri, atspoguļojoties globālo riska prēmiju pieaugumā. Lai gan Latvijas finanšu sistēmu 3. ceturksnī krīze tieši vēl neskāra, līdzīgi tendencēm citos tirgos, riska prēmijas kāpums bija vērojams arī Latvijas tirgū. Vienlaikus samazinājās rezidentu noguldījumu atlikums, tomēr monetāro rādītāju gada pieauguma tempa sarukums kļuva mērenāks un, turpinoties resursu ieklūdei no ārvalstu kredītiestādēm, joprojām auga izsniegto kredītu atlikums. M3 un rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību noguldījumu atlikuma gada pieauguma temps septembrī bija attiecīgi 5.9% un 7.0%, bet izsniegto kredītu atlikuma gada kāpums – 17.6%. Lielākā kredītu daļa izsniegta uzņēmējdarbībai, savukārt mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikuma pieauguma temps bija ievērojami lēnāks.

Vājākam iekšzemes pieprasījumam lejuvērsti ietekmējot tautsaimniecības izaugsmi, reālais IKP 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu samazinājās par 4.6%. Sarukumu noteica straujš mazumtirdzniecības apgrozījuma kritums, apstrādes rūpniecības produkcijas izlaides samazinājums, nozīmīgs vairāku pakalpojumu nozaru darbības sašaurinājums, kā arī netiešo nodokļu (īpaši PVN) ieņēmumu kritums. Vienlaikus turpināja augt bezdarba līmenis. Strauji palēninoties ekonomiskajai izaugsmei, samazinājās ieguldījumi tautsaimniecības attīstībā. Saruka arī kravu transporta darbības rādītāji. Par ekonomiskās izaugsmes palēnināšanos liecināja kopējais ekonomikas sentimenta indekss, kas 3. ceturksnī samazinājās, pasliktinoties konjunktūrai gan būvniecībā un rūpniecībā, gan mazumtirdzniecībā un citos pakalpojumos, kā arī sarūkot patērētāju konfidenci.

Vienlaikus ar ekonomiskās izaugsmes palēnināšanos turpināja samazināties inflācija un ārējā nesabalansētība. Sarūkot importa pieprasījumam un saglabājoties mērenam eksporta kāpumam, uzlabojās tirdzniecības un tekošā konta bilance. Maksājumu bilances tekošā konta deficīts 3. ceturksnī bija 12.6% no IKP (iepriekšējā gada atbilstošajā periodā – 25.8% no IKP). Patēriņa cenu gada inflācijas sarukums visos 3. ceturkšņa mēnešos galvenokārt atspoguļoja bāzes efektu, iekšzemes pieprasījuma kritumu, kā arī pasaules naftas cenu samazinājuma ietekmē sarukušās degvielas cenas. Septembrī gada inflācija samazinājās līdz 14.9%, bet pamatinflācija – līdz 12.6%.

Augustā un septembrī, ieklūstot ES fondu līdzekļiem, valsts konsolidētā kopbudžeta izdevumu pieaugums bija mazāks nekā ieņēmumu kāpums, un budžeta pārpalikums no gada sākuma palielinājās, tomēr gadā kopumā valsts konsolidētajā kopbudžetā gaidāms deficīts, jo ekonomiskās izaugsmes krituma ietekmē mazinās budžeta ieņēmumi. Šāda tendence nav ilgtspējīga un skaidri rāda nepieciešamību mazināt valdības izdevumus. Centrālās valdības un pašvaldību kopējais parāds pieauga, palielinoties valsts iekšējam parādam vērtspapīru emisijas un aizņēmumu no kredītiestādēm ietekmē.

Centrālās bankas naudas piedāvājums 3. ceturksnī nedaudz samazinājās, savukārt Latvijas Bankas tirie ārējie aktīvi, pieaugot valdības ārvalstu valūtas līdzekļu atlikumam, palielinājās par 43.9 milj. latu. Latvijas naudas tirgū līdz septembra otrajai pusei bija likviditātes pārpalikums, un naudas tirgū latos veikto darījumu procentu likmes saglabājās zemas (3–4%). Savukārt pēc 24. septembra naudas tirgus procentu likmes pieauga, bet bankas atsāka izmantot galvenajās refinansēšanas operācijās piedāvātos resursus. Situācijas saasinājums naudas tirgū vēl neatspoguļojās nebankām izsniegto kredītu procentu likmju dinamikā. Mājsaimniecībām mājokļa iegādei latos izsniegto kredītu procentu likmes pieauga nedaudz, savukārt mājokļa iegādei eiro izsniegto kredītu procentu likmes būtiski nemainījās. Nefinanšu sabiedrībām latos izsniegto kredītu procentu likmes samazinājās, bet eiro izsniegto kredītu procentu likmes palielinājās.

ĀRĒJĀ EKONOMISKĀ VIDE

Ekonomiskā aktivitāte 3. ceturksnī vairākos pasaules reģionos palēninājās, un daudzās valstīs bija vērojams negatīvs IKP pieauguma temps.

Eiro zonas IKP 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni saruka par 0.2% un salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu – par 0.6%. Tas samazinājās jau otro ceturksni pēc kārtas, tādējādi tehniski

eiro zonas tautsaimniecība iegāja recesijas fāzē. IKP sarukums bija vērojams Vācijā un Itālijā (abās valstīs – par 0.5%), mazāk – Spānijā (par 0.2%), bet Francijā IKP pieauga par 0.1%. Pieejamie dati liecina gan par privātā patēriņa, gan eksporta samazināšanos globālās krīzes ietekmē. Patēriņa cenu gada indekss saruka no 4.0% jūlijā līdz 3.6% septembrī.

ES8 valstīs galvenokārt bija vērojama ekonomiskās aktivitātes palēnināšanās. To ietekmēja situācijas pasliktināšanās eiro zonā (lielākajā šo valstu eksporta noieta tirgū) un iekšzemes pieprasījuma izaugsmes tempa kritums citās ES8 valstu tirdzniecības partnervalstīs. Igaunijā IKP 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu saruka par 3.5% (straujākais kritums pēdējos 14 gados). Aktivitāte samazinājās visās svarīgākajās tautsaimniecības nozarēs. Lietuvā IKP izaugsmes temps, lai gan palēninājās, joprojām bija pozitīvs (2.8%), tomēr samazinājās rūpnieciskās ražošanas izaugsme un saruka privātais pieprasījums. Ungārijā IKP salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni samazinājās par 0.1%. Polijas IKP 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 2.0%. Salīdzinājumā ar citām reģiona valstīm samērā strauji attīstījās Polijas un Čehijas tautsaimniecība – salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu IKP palielinājās attiecīgi par 5.6% un 4.2%, savukārt Slovērijas IKP pieauga pat par 7.0%, lai gan tās galveno tirdzniecības partnervalstu ekonomiskā aktivitāte palēninājās. Straujo izaugsmes tempu noteica spēcīgais iekšzemes pieprasījums, augot nodarbinātībai un algām.

3. ceturksnī kļuva skaidrs, ka Zviedrijas tautsaimniecību globālā finanšu krīze skārusi nopietnāk, nekā iepriekš prognozēts. Kopš vasaras bija vērojams patērētāju konfidences kritums līdz zemākajam līmenim kopš 20. gs. 90. gadu krīzes, pasliktinājās arī ražotāju konfidences rādītāji. Zviedrijas IKP 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni saruka par 0.1%, atspoguļojot iekšzemes pieprasījuma kritumu un vājāku ražošanas sektora attīstību globālās finanšu krīzes ietekmē, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu Zviedrijas IKP pieauga par 0.2%.

Lielbritānijas IKP 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni saruka par 0.6%, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieaugot tikai par 0.3%. Rūpnieciskās ražošanas un būvniecības izaugsme samazinājās (attiecīgi par 1.4% un 0.2%). Pirmo reizi kopš 1992. gada aktivitātes kritums bija vērojams arī pakalpojumu sektorā. Turpināja pasliktināties situācija Lielbritānijas darbaspēka tirgū, daudzās nozarēs (rūpniecībā, būvniecībā un pakalpojumu sektorā) pieaugot darbu zaudējušo cilvēku skaitam.

ASV IKP 3. ceturksnī saruka par 0.5%. IKP kritumu galvenokārt noteica privātā patēriņa samazinājums (3.8%) – privātais patēriņš bija vājākais pēdējo 28 gadu laikā. To noteica fiskālā stimula ietekmes zudums, turklāt pasliktinājās situācija darbaspēka tirgū un stingrāki kļuva kredītēšanas nosacījumi. Investīcijas nekustamajā īpašumā saruka par 16.0%, un pirmo reizi kopš 2006. gada samazinājās ar nekustamo īpašumu nesaistītās investīcijas. Savukārt valdības izdevumu un neto eksporta devums bija pozitīvs.

Krievijas IKP pieauga par 6.3% – lēnāk nekā iepriekšējā ceturksnī, kad IKP kāpums sasniedza 6.5%. Rūpnieciskās ražošanas attīstības temps pēc palēnināšanās perioda sākumā ceturkšņa beigās atkal nedaudz paātrinājās. Privātā pieprasījuma attīstība vēl bija samērā strauja, un inflācija saglabājās augsta.

Pasaules finanšu tirgu 3. ceturksnī skāra daudzas pārmaiņas. Ceturkšņa pirmie mēneši bija samērā mierīgi, bet septembrī finanšu tirgus dalībniekus skāra vairāki cits citam sekojoši satricinājumi. Septembra sākumā ASV valdība bija spiesta pārņemt aģentūras *Fannie Mae* un *Freddie Mac*. Nedaudz vēlāk investīciju bankas *Lehman Brothers* vadība paziņoja par bankas bankrotu un nodomu pārdot atsevišķas uzņēmuma daļas, *Bank of America* pārņēma *Merrill Lynch & Co*, FRS izsniedza apdrošināšanas sabiedrībai AIG ārkārtas aizdevumu apmaiņā pret tās akciju kontrolpaketi, ASV valdība slēdza vienu no valsts lielākajām hipotēku bankām un krājbankām *Washington Mutual*, ļaujot *JP Morgan Chase* iegādāties tās darījumus. Lai mazinātu investoru bažas par banku īstenoto uzņēmējdarbības modeli, vairākas investīciju bankas (*Goldman Sachs* un *Morgan Stanley*) pārstrukturējās par banku holdingsabiedrībām, kam piemērojama stingrāka FRS pārraudzība. Arī vairākām Eiropas bankām, lai izvairītos no finanšu grūtībām, bija nepieciešama palīdzība: Beļģijas, Luksemburgas un Nīderlandes valdība nopirka 49% no beļģu finanšu grupas *Fortis*; ārkārtas kredītlīnija tika izsniegta vācu aizdevējam *Hypo Real Estate*; Beļģijas bankā *Dexia* tika investēti papildu finanšu līdzekļi; tika veikti Īrijas banku sektora stabilizācijas pasākumi u.c.

Lai stiprinātu finanšu sistēmas stabilitāti, pasaules centrālās bankas palielināja likviditātes piedāvājumu finanšu institūcijām. Turklāt FRS paplašināja ķīlu sarakstu, ko tā pieņem kā nodrošinājumu saviem aizdevu-

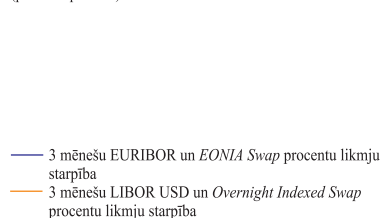
miem. ASV tika apstiprināts finanšu sistēmas atbalsta plāns 700 mljrd. ASV dolāru apjomā, plānā paredzot, ka valsts no finanšu institūcijām pirks t.s. sliktos aktīvus ar hipotēkām saistīto vērtspapīru veidā. Līdzīgi plāni tika izstrādāti un ieviesti Lielbritānijā un citās Eiropas valstīs. Vairāku valstu valdības ziņoja par limita palielināšanu noguldījumu garantiju shēmām.

Ņemot vērā, ka 3. ceturkšņa sākumā vēl bija izteikti augšupvērsti inflācijas riski, ECB jūlija sākumā paaugstināja eiro bāzes likmi par 25 bāzes punktiem. Savukārt citas nozīmīgākās pasaules bankas – FRS, *Bank of England* un Japānas Banka – bāzes likmes nemainīja. Tādējādi 3. ceturkšņa beigās eiro bāzes likme bija 4.25%, ASV dolāra bāzes likme – 2%, Lielbritānijas sterliņu mārciņas bāzes likme – 5% un Japānas jenas bāzes likme – 0.5%. Augot inflācijas spiedienam, 3. ceturksnī bāzes likmes paaugstināja *Danmarks Nationalbank* – par 25 bāzes punktiem (līdz 4.60%), *Sveriges Riksbank* – divas reizes par 25 bāzes punktiem (līdz 4.75%), *Banca Națională a României* – par 25 bāzes punktiem (līdz 10.25%). Savukārt *Česká národní banka*, palēninoties tautsaimniecības izaugsmei, 3. ceturksnī pazemināja Čehijas kronas bāzes likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 3.50%).

Euro un ASV dolāra naudas tirgus procentu likmes 3. ceturkšņa sākumā un vidū bija samērā stabilas. Taču septembra vidū finanšu tirgus satricinājuma ietekmē mazinājās tirgus dalībnieku uzticēšanās, tirgū kļuva grūtāk piesaistīt finanšu līdzekļus un naudas tirgus procentu likmes kāpa. Kopumā 3. ceturksnī 3 un 6 mēnešu LIBOR palielinājās par 0.87–1.27 procentu punktiem. Tāda paša termiņa EURIBOR pieauga mazāk – par 0.25–0.33 procentu punktiem. Spriedzei pasaules naudas tirgos augot, palielinājās ASV dolāra LIBOR un *Overnight Indexed Swap* procentu likmju starpība, bet eiro – nenodrošināto EURIBOR un nodrošināto *EONIA Swap* procentu likmju starpība (sk. 1. att.). Kopumā 3. ceturksnī 3 mēnešu nenodrošināto LIBOR un nodrošināto *Overnight Indexed Swap* procentu likmju starpība pieauga par 166.1 bāzes punktu, savukārt 3 mēnešu EURIBOR un *EONIA Swap* procentu likmju starpība – par 57.5 bāzes punktiem.

1. attēls

NAUDAS TIRGUS 3 MĒNEŠU DARĪJUMU PROCENTU LIKMJU STARPĪBA (procentu punktos)

3. ceturksnī *Brent* jēlnaftas cenas saruka par 30.7%. Lai gan līdz ar ASV naftas krājumu samazināšanos un ģeopolitisko spriedzi jūlija sākumā naftas cenas pieauga līdz 144 ASV dolāriem par barelu, vēlāk bija vērojama krasa naftas cenu sarukuma tendence (līdz 86 ASV dolāriem par barelu), ko galvenokārt noteica pieprasījuma kritums, palēninoties tautsaimniecības izaugsmei daudzās pasaules valstīs, kā arī tirgus dalībnieku turpmākā pieprasījuma pavājināšanās gaidas. Būtiski naftas cenu sarukumu veicināja arī ASV naftas krājumu rādītāju uzlabošanās. Naftas cenas īslaicīgi paaugstinājās tikai septembra beigās, palielinoties līdz 102 ASV dolāriem par barelu. Zelta cena 3. ceturksnī kritās par 5.2%.

Pasaules akciju tirgos 3. ceturkšņa sākumā akciju cenas svārstījās, taču ceturkšņa pēdējā mēnesī tām bija raksturīga samazināšanās tendence (sk. 2. att.). Kopumā 3. ceturksnī ASV akciju tirgus indekss S&P 500 saruka par 8.8%, *Dow Jones Industrial Average* – par 4.4%, bet *NASDAQ Composite* – par 8.8%. Septembra straujo akciju cenu kritumu veicināja notikumi finanšu tirgū un pesimistiskāks tirgus dalībnieku pasaules tautsaimniecības attīstības izredžu vērtējums. Akciju cenu sarukumu vēlāk pastiprināja akciju pārdošana, investoriem nespējot piesaistīt finanšu līdzekļus, lai palielinātu akciju iegādei saņemto kredītu nodrošinājumu, kas, krītot to cenām, bija kļuvis nepietiekams (*margin call*). Eiropas akciju tirgū akciju cenu dinamika bija līdzīga: ceturkšņa laikā eiro zonas akciju cenu indekss *Dow Jones EURO STOXX 50* samazinājās par 9.4% un ES12 valstu akciju tirgus indekss *Dow Jones STOXX EU Enlarged 15* – par 12.9%. 3. ceturksnī arī Japānas akciju tirgus indekss *Nikkei 225* saruka par 16.5%, bet Ķīnas akciju tirgus indekss *SSE A Share* – par 16.1%. Īpaši straujš akciju cenu kritums bija vērojams Krievijas akciju tirgū, kur akciju tirgus indekss RTS galvenokārt pasaules finanšu satricinājuma un naftas cenu krituma ietekmē saruka par 47.4%. Straujais

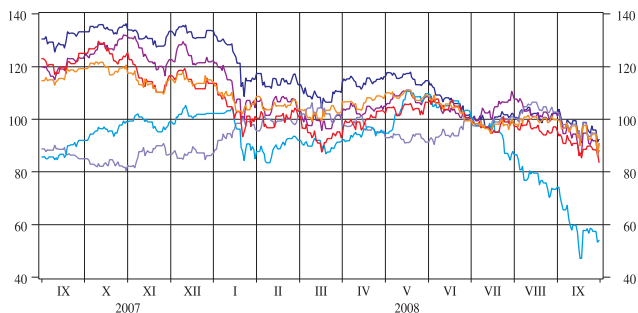
akciju cenu kritums Krievijas akciju tirgū radīja zaudējumus arī Latvijas investoriem, jo vairākām bankām bija ieguldījumu fondi, kas investēja Krievijas vērtspapīru tirgū.

2. attēls

PASAULES AKCIJU TIRGŪ INDEKSI

(2008. gada 1. jūlijs = 100)

— S&P 500 (ASV)
 — Dow Jones EURO STOXX 50 (eiro zona)
 — Dow Jones STOXX EU Enlarged 15 (ES12 valstis)
 — Nikkei 225 (Japāna)
 — NASDAQ Composite (ASV)
 — RTS (Krievija)

Parāda vērtspapīru tirgū obligāciju peļņas likmes līdz septembrim bija samērā stabilas, taču vēlāk tās būtiski samazinājās. Valdības īsā termiņa obligāciju peļņas likmes saruka vairāk nekā valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes. Vācijas, ASV un Lielbritānijas valdības 10 gadu obligāciju peļņas likme 3. ceturksnī samazinājās attiecīgi par 0.60, 0.26 un 0.68 procentu punktiem (attiecīgi līdz 4.03%, 3.74% un 4.45%). Vācijas, ASV un Lielbritānijas valdības 2 gadu obligāciju peļņas likme saruka attiecīgi par 1.11, 0.74 un 1.22 procentu punktiem (attiecīgi līdz 3.49%, 1.92% un 4.00%). Savukārt Vācijas, ASV un Lielbritānijas valdības 3 mēnešu parādzīmju peļņas likme samazinājās attiecīgi par 1.02, 0.96 un 0.38 procentu punktiem (attiecīgi līdz 3.25%, 0.75% un 4.85%).

Pasaules valūtas tirgū 3. ceturksnī ASV dolāra kurss attiecībā pret citām nozīmīgākajām pasaules valūtām pieauga (attiecībā pret eiro – par 11.1%, pret Lielbritānijas sterliņu mārciņu – par 10.6% un pret Japānas jenu – par 0.8%). ASV dolāra kurss attiecībā pret eiro jūlija sākumā nedaudz samazinājās, bet no jūlija vidus līdz septembra vidum palielinājās. Kurša svārstības šajā periodā galvenokārt noteica tirgus dalībnieku viedoklis par ASV un eiro zonas tautsaimniecības attīstības izredzēm. Septembra vidū finanšu satricinājuma ietekmē un tirgū valdot neskaidrībai par ASV finanšu sistēmas atbalsta plānu, ASV dolāra kurss attiecībā pret eiro samazinājās. Attiecībā pret ES8 valstu valūtām eiro kurss 3. ceturksnī kopumā nedaudz pieauga (attiecībā pret Polijas zlotu – par 1.4%, pret Čehijas kronu – par 2.7%, pret Slovākijas kronu – par 0.3% un pret Ungārijas forintu – par 2.8%).

ĀRĒJĀ SEKTORA ATTĪSTĪBA

Ārējā tirdzniecība un konkurētspēja

Ekonomiskajai aktivitātei 3. ceturksnī krītoties, Latvijas ārējās tirdzniecības izaugsme palēninājās. Eksporta gada pieaugums mērena ārējā pieprasījuma ietekmē noslīdēja līdz 13.5%, bet, strauji krītoties iekšzemes pieprasījumam, importa apjoms saruka par 5.0% un tādējādi importa pārsvars pār eksportu samazinājās līdz 66.2%.

Ārējās tirdzniecības negatīvais saldo 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu saruka gandrīz par trešdaļu, nozīmīgi samazinoties ar Vāciju, mazāk – arī ar Itāliju, Somiju, Poliju, Franciju, Beļģiju un Dāniju, bet palielinoties ar Krieviju un Lietuvu. Tirdzniecības saldo kļuva pozitīvs ar Igauniju un ASV. Tirdzniecības pozitīvais saldo ar Lielbritāniju samazinājās, sarūkot eksportam uz šo valsti. Importa kritums noteica būtisku mehānismu un mehānisku ierīču, elektroiekārtu un satiksmes līdzekļu negatīvā saldo un koka un koka izstrādājumu pozitīvā saldo samazināšanos, bet savukārt importa pieaugums – minerālproduktu negatīvā saldo kāpumu. Parasto metālu un parasto metālu izstrādājumu saldo no negatīva kļuva pozitīvs, to eksportam palielinoties straujāk nekā importam.

ES valstu īpatsvars eksporta kopapjomā saruka no 76.4% iepriekšējā gada atbilstošajā periodā līdz 71.7% 2008. gada 3. ceturksnī, un to noteica eksporta samazināšanās uz ES15 valstīm. Mērens eksporta kāpums (14.5%) turpinājās gan uz ES12, gan NVS valstīm, to īpatsvaram eksporta kopapjomā nedaudz palielinoties. Savukārt puse no eksporta pieauguma nonāca pārējo valstu grupā, un tās īpatsvars auga nozīmīgi (no 8.7%

līdz 13.2%), jo būtisks bija melno metālu izveduma kāpums uz Peru. 3. ceturksnī eksports visvairāk pieauga uz Lietuvu (dažādas preces, bet galvenokārt mehānismi un mehāniskas ierīces, elektroiekārtas un ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru ražojumi), Dāniju (melnie metāli un to izstrādājumi un graudaugu kultūras) un Šveici (melnie metāli), bet saruka uz Lielbritāniju (koks un koka izstrādājumi), Zviedriju (koks un koka izstrādājumi) un Vāciju (piens un piena produkti, graudaugu kultūras un koks un koka izstrādājumi). Latvijas galvenās tirdzniecības partnervalstis preču eksportā bija Lietuva, Igaunija, Krievija, Vācija, Zviedrija, Dānija un Lielbritānija (uz tām izveda 62.9% no eksporta kopapjoma).

Latvijas preču eksportā 3. ceturksnī dominēja parastie metāli un parasto metālu izstrādājumi, lauksaimniecības un pārtikas preces, koks un koka izstrādājumi un mehānismi un mehāniskas ierīces, elektroiekārtas. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu visvairāk palielinājās parasto metālu un parasto metālu izstrādājumu (melno metālu), lauksaimniecības un pārtikas preču (graudaugu kultūru, bezalkoholisko un alkoholoģisko dzērienu, zivju konservu), ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru ražojumu (farmācijas produktu) un mehānismu un mehānisku ierīču, elektroiekārtu eksporta pieaugums. Būtiski saruka koka un koka izstrādājumu (zāģmateriālu un apaļkoku) eksporta apjoms. Lai gan nozīmīgi palielinājās koka un koka izstrādājumu ar augstu pievienoto vērtību (skaidu plātņu) izvedums, tas nesedza zāģmateriālu eksporta kritumu. Šo pārmaiņu dēļ gada laikā nozīmīgi (no 24.1% līdz 15.0%) samazinājās koka un koka izstrādājumu īpatsvars eksporta kopapjomā, bet palielinājās parasto metālu un parasto metālu izstrādājumu īpatsvars (no 13.5% līdz 20.5%), un, sākot ar 2. ceturksni, metāli bija lielākā eksporta preču grupa. Gan cenu, gan fiziskā apjoma kāpums veicināja lauksaimniecības un pārtikas preču, parasto metālu un parasto metālu izstrādājumu eksporta pieaugumu. Abi faktori ietekmēja mehānismu un mehānisku ierīču, elektroiekārtu eksporta kāpumu, lai gan dominējošais bija cenu faktors. Arī koka un koka izstrādājumu eksporta kritumu noteica abi faktori, bet nozīmīgāks bija fiziskā apjoma sarukums. Cenu pieaugums ietekmēja ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru ražojumu eksporta palielināšanos.

Eksporta vienības vērtība 3. ceturksnī turpināja augt un salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni palielinājās par 5.1%, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu – par 11.8%. Cenu kāpums 3. ceturksnī noteica gandrīz visu eksporta pieaugumu. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu būtiski palielinājās satiksmes līdzekļu (par 38.7%), minerālproduktu (par 38.2%), parasto metālu un parasto metālu izstrādājumu (par 34.0%) un ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru ražojumu (par 30.8%) cenas, bet kritās koka un koka izstrādājumu (par 11.1%) un dzīvnieku, dzīvnieku izcelsmes produktu (par 5.3%) cenas.

Tautsaimniecības lejuplīde skārusi gan Latviju, gan daudzas tās tirdzniecības partnervalstis, tāpēc ārējais pieprasījums pakāpeniski samazinās un konkurence pieaug, ierobežojot eksporta palielināšanas iespējas. Kopš 2. ceturkšņa, kad inflācija Latvijā sasniedza maksimumu, ar patēriņa un ražotāju cenām deflētais lata reālais efektīvais kurss nav būtiski mainījies. Tomēr lata reālā efektīvā kursa stabilizēšanās nav vērtējama viennozīmīgi, jo pozitīvo ietekmi uz konkurētspējas pārmaiņām ierobežo tas, ka galvenajās tirdzniecības partnervalstīs, kas atrodas līdzīgā ekonomiskā cikla fāzē, sarūk iekšējais pieprasījums, kas savukārt mazina arī cenu pieauguma tempu.

Tirgus daļa 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu ES kopumā palielinājās, pieaugot Igaunijā, Lietuvā, Dānijā un Somijā, jo Latvijas eksporta kāpums uz šīm valstīm bija straujāks nekā to importa pieaugums. Tirgus daļa ievērojami samazinājās tikai Lielbritānijā, būtiski sarūkot eksportam uz to.

Nozīmīgākās importa preces bija minerālprodukti, mehānismi un mehāniskas ierīces, elektroiekārtas, lauksaimniecības un pārtikas preces, parastie metāli un parasto metālu izstrādājumi, ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru ražojumi un satiksmes līdzekļi. Importa apjoma kritumu noteica ievērojama satiksmes līdzekļu (vieglo un kravas automobiļu) un mehānismu un mehānisku ierīču, elektroiekārtu izveduma samazināšanās, dominējot to fiziskā apjoma sarukumam. Būtiski pieauga vienīgi minerālproduktu (dīzeļdegvielas, dabasgāzes un elektroenerģijas) un lauksaimniecības un pārtikas preču (gaļas un subproduktu, graudaugu kultūru, cukura un raušu) ieviedums, ko savukārt noteica gan cenu, gan fiziskā apjoma palielināšanās, tomēr ar nelielu cenu kāpuma pārsvaru. Parasto metālu un parasto metālu izstrādājumu (melno metālu) un ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru ražojumu (farmācijas produktu) importa kāpumu noteica cenu celšanās, jo to fiziskais apjoms samazinājās.

Importa vienības vērtība 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga par 1.2%, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu – par 9.9%. Importa fiziskais apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējā

gada atbilstošo periodu saruka par 13.6%. Augstākais cenu kāpums no importā dominējošām precēm bija minerālproduktiem (25.7%), ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru ražojumiem (24.6%) un parastajiem metāliem un parasto metālu izstrādājumiem (21.0%). Arī lauksaimniecības un pārtikas preču cenas būtiski palielinājās. Kritās vienīgi koka un koka izstrādājumu (par 11.0%) un satiksmes līdzekļu (par 5.5%) cenas. Tirdzniecības nosacījumi 3. ceturksnī uzlabojās par 1.7%, eksporta cenu kāpumam apsteidzot importa cenu pieaugumu.

ES valstu īpatsvars importa kopapjomā samazinājās no 79.7% iepriekšējā gada atbilstošajā periodā līdz 75.7% 2008. gada 3. ceturksnī, būtiski sarūkot preču ievadumam no ES15 valstīm. Visvairāk tas samazinājās no Vācijas (satiksmes līdzekļi un mehānismi un mehāniskas ierīces, elektroiekārtas), kā arī no Itālijas (satiksmes līdzekļi un mehānismi un mehāniskas ierīces, elektroiekārtas), Somijas (vieglie automobiļi), Zviedrijas (satiksmes līdzekļi un mehānismi un mehāniskas ierīces, elektroiekārtas) un Beļģijas (farmācijas produkti). Imports nozīmīgi pieauga tikai no Lietuvas (naftas produkti) un Krievijas (dabasgāze). Latvijas galvenās tirdzniecības partnervalstis preču importā bija Lietuva, Vācija, Krievija, Polija un Igaunija (56.2% importa kopapjoma).

Maksājumu bilance

Maksājumu bilances tekošā konta negatīvais saldo turpināja samazināties un 3. ceturksnī bija 489.0 milj. latu jeb 12.6% no IKP (iepriekšējā gada atbilstošajā periodā – 959.5 milj. latu jeb 25.8% no IKP). Tekošā konta negatīvā saldo būtisko sarakumu noteica preču negatīvā saldo attiecības pret IKP kritums par 7.8 procentu punktiem, samazinoties importam, savukārt eksportam saglabājot mērenu, bet stabilu izaugsmi. Pozitīva ietekme bija arī kārtējo pārvedumu pozitīvā saldo attiecības pret IKP kāpumam par 3.1 procentu punktu, ievērojami krītoties privātpersonu pārvedumiem nerezidentiem. Mazāk pieauga pakalpojumu pozitīvā saldo attiecība pret IKP, un saruka ienākumu negatīvā saldo attiecība pret IKP.

Pakalpojumu pozitīvais saldo 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 35.7 milj. latu, jo sniegto pakalpojumu apjoma kāpums divas reizes pārsniedza saņemto pakalpojumu apjoma pieaugumu. Pārvaldājumu pakalpojumu pozitīvais saldo palielinājās par 51.9 milj. latu, sniegto pārvaldājumu pakalpojumu apjomam pieaugot par 21.0%, bet saņemto pārvaldājumu pakalpojumu apjomam nedaudz krītoties. Palielinājās sniegto pasažieru, kravu un citu ar pārvaldājumiem saistīto pakalpojumu apjoms, nosakot pārvaldājumu pakalpojumu pozitīvā saldo kāpumu. Sniegto pasažieru pārvaldājumu pakalpojumu apjoms nozīmīgi pieauga gaisa transportā, savukārt kravu un citu ar pārvaldājumiem saistīto pakalpojumu apjoms palielinājās autotransportā un dzelzceļa transportā. Vismazāk pieauga sniegto visu veidu pārvaldājumu pakalpojumu apjoms jūras transportā, bet kravu pārvaldājumu pakalpojumu apjoms pat samazinājās.

Braucienu pakalpojumu negatīvais saldo pieauga par 23.8 milj. latu, jo saņemto braucienu pakalpojumu apjoma kāpums bija ievērojami lielāks nekā sniegto braucienu pakalpojumu apjoma pieaugums. Saskaņā ar CSP datiem 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu ārvalstu viesu skaits Latvijā palielinājās tikai par 56.8 tūkst. (mazākais viesu skaita kāpums pēdējo gadu laikā). Latvijas ceļotāju skaits pieauga par 59.9 tūkst. Visvairāk ārvalstu viesu Latvijā joprojām ieradās no Lietuvas, Igaunijas, Zviedrijas, Krievijas, Vācijas un Polijas, un viena ārvalstu ceļotāja vidējie diennakts izdevumi (51 lats) bija lielāki nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā (41 lats). Latvijas ceļotāji ārvalstīs, lai gan mazākā skaitā, joprojām tērēja vairāk līdzekļu nekā ārvalstu ceļotāji Latvijā, jo Latvijas ceļotāji ārvalstīs vidēji uzturas ilgāk nekā ārvalstu viesi Latvijā. Latvijas ceļotāji visbiežāk apmeklēja Lietuvu, Igauniju, Vāciju un Krieviju.

Citu pakalpojumu pozitīvais saldo pieauga par 7.6 milj. latu, jo sniegto pakalpojumu apjoma kāpums bija augstāks. Nozīmīgi palielinājās sniegto informācijas pakalpojumu un datorpakalpojumu, kā arī citu saimnieciskās darbības pakalpojumu un sakaru pakalpojumu apjoms. Savukārt saņemto pakalpojumu apjoma nelielo kāpumu noteica citu saimnieciskās darbības pakalpojumu apjoma pieaugums.

Ienākumu negatīvais saldo 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu saruka par 53.2 milj. latu, galvenokārt samazinoties nerezidentu saņemto tiešo investīciju ienākumu apjomam par 74.5 milj. latu. Vienlaikus par 34.9 milj. latu pieauga nerezidentu citu ieguldījumu ienākumu apjoms (galvenokārt ienākumi no aizdevumiem bankām). Ienākumu apjoma pārmaiņas atlīdzības nodarbinātajiem veidā bija nenozīmīgas.

Būtiski (par 79.6 milj. latu) samazinoties privātpersonu pārvedumiem nerezidentiem, kā arī valdības sektoram saņemot par 21.7 milj. latu lielāku pārvedumu apjomu nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā (galvenokārt subsīdijas zemniekiem), kārtējo pārvedumu pozitīvais saldo pieauga par 119.1 milj. latu.

Tekošā konta negatīvā saldo finansējumu 3. ceturksnī nodrošināja ārvalstu tiešās investīcijas un cita kapitāla (galvenokārt ilgtermiņa) ieplūdes. Kapitāla konta pozitīvais saldo (34.1 milj. latu jeb 0.9% no IKP), ko gandrīz pilnībā veidoja kapitālieguldījumiem paredzētie ES fondu līdzekļi, bija par 65.6% lielāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā.

Ārvalstu tiešo investīciju pozitīvais saldo (158.7 milj. latu jeb 4.1% no IKP) bija par 30.8% mazāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā, un kritumu galvenokārt noteica ārvalstu tiešo investīciju Latvijā (199.2 milj. latu jeb 5.1% no IKP) samazinājums (27.0%). Ārvalstu tiešās investīcijas ieplūda galvenokārt no Zviedrijas, Īrijas, Luksemburgas, Igaunijas, Krievijas un Somijas. Tiešās investīcijas lielākoties tika veiktas operācijās ar nekustamo īpašumu, nomā un citā komercdarbībā, transportā, glabāšanā un sakaros, finanšu starpniecībā un apstrādes rūpniecībā.

Portfeļieguldījumu negatīvais saldo (24.4 milj. latu) veidojās, bankām 3. ceturksnī iegādājoties nerezidentu (galvenokārt valdības sektora) ilgtermiņa parāda vērtspapirus (56.6 milj. latu) un nerezidentiem iegādājoties valdības ilgtermiņa parāda vērtspapirus (16.8 milj. latu).

Līdzīgā apjomā pieaugot banku īstermiņa un ilgtermiņa aizņēmumiem no nerezidentiem (par 617.9 milj. latu), bet samazinoties nerezidentu pieprasījuma noguldījumiem bankās (par 407.6 milj. latu), banku pieprasījuma noguldījumiem ārvalstīs (192.9 milj. latu), kā arī banku īstermiņa aizdevumiem nerezidentiem (par 261.1 milj. latu; galvenokārt kredītiestādēm), citu ieguldījumu saldo bija pozitīvs (379.9 milj. latu jeb 9.8% no IKP).

Rezerves aktīviem samazinoties jūlijā un augustā, bet pieaugot septembrī, 3. ceturksnī tie saruka par 25.5 milj. latu.

Mērenākas kapitāla ieplūdes atspoguļojās ievērojami lēnākā bruto ārējā parāda kāpumā ceturkšņa laikā (no 134.0% no IKP līdz 136.8% no IKP). Ārējā parāda lielāko pieaugumu noteica banku ārējā parāda kāpums (no 88.6% no IKP līdz 90.9% no IKP). Citu sektoru ārējais parāds palielinājās (no 38.8% no IKP līdz 39.3% no IKP), bet valdības ārējais parāds nemainījās (6.6% no IKP). Ārējā parāda termiņstrukturā ilgtermiņa saistību īpatsvars pieauga no 64.1% no IKP līdz 64.6% no IKP.

IEKŠZEMES EKONOMISKĀ AKTIVITĀTE

Kopējais pieprasījums

Reālais IKP 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu saruka galvenokārt iekšzemes pieprasījuma (īpaši privātā patēriņa un kopējā pamatkapitāla veidošanas) straujā krituma dēļ. Tāpēc būtiski samazinājās arī preču un pakalpojumu importa apjoms, tomēr kopā ar nelielu reālā eksporta kāpumu nodrošinot pozitīvu neto eksporta devumu.

Lēnāks kredītiņš pieaugums, ko ietekmēja kredītresursu sadārdzināšanās finanšu tirgu satricinājuma dēļ, uzņēmējdarbības finanšu rezultātu pasliktināšanās, nekustamā īpašuma cenu samazināšanās, aktivitātes palēnināšanās būvniecības nozarē un negatīvās ārējā un iekšējā pieprasījuma attīstības prognozes noteica investīciju līmeņa samazināšanos. Investīcijas pamatlīdzekļos 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu saruka par 12.7%.

Augošais un arī turpmāk gaidāmais augstais bezdarba līmenis nozīmīgi pastiprināja iedzīvotāju nedrošību par ieņēmumiem nākotnē. Patērētāju konfidences pasliktināšanās veicināja māsaimniecību izdevumu ierobežošanu un uzkrājumu palielināšanu, turpinot pēdējos gados vērojamo prociklisko dinamiku. Privātais patēriņš 3. ceturksnī samazinājās par 10.6%, savukārt sabiedriskā patēriņa kāpums bija mērens (0.5%).

Neraugoties uz iepriekš noturīgo eksporta izaugsmes tempu, galveno tirdzniecības partnervalstu tautsaimniecības izaugsmes lejuplīdes dēļ 2. ceturksnī Latvijas ārējā pieprasījuma pieauguma temps būtiski saruka.

Neliels reālā preču un pakalpojumu eksporta kāpums saglabājās arī 3. ceturksnī, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinoties tikai par 1.9%. Samazinoties iekšzemes pieprasījumam, strauji (par 9.5%) saruka preču un pakalpojumu imports, tādējādi jau ceturto ceturksni pēc kārtas neto eksporta devums IKP izaugsmē bija pozitīvs (7.2 procentu punkti).

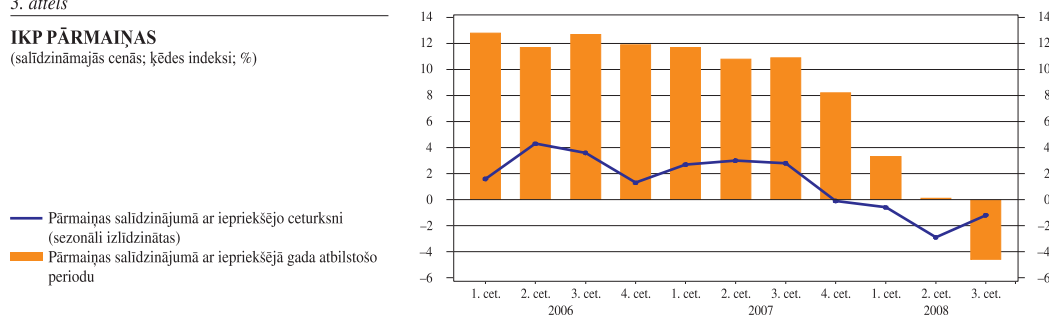
Kopējais piedāvājums

Latvijas tautsaimniecības attīstības temps 3. ceturksnī strauji samazinājās, un IKP salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu saruka par 4.6% (t.sk. KPV – par 4.3%; sk. 3. att.).

3. attēls

IKP PĀRMAIŅAS

(salīdzināmās cenās; ķēdes indeksi; %)

Patērētāju konfidences kritums un iekšzemes pieprasījuma sarukums noteica pievienotās vērtības samazināšanos tirdzniecībā par 8.6% (negatīvais devums kopējās pievienotās vērtības pārmaiņās – 1.9 procentu punkti). Pievienotā vērtība pakalpojumu sektorā kopumā saruka par 3.5%. Savukārt pakalpojumu sektora devums KPV pārmaiņās bija –2.6 procentu punkti.

Mazumtirdzniecības (t.sk. automobiļu tirdzniecības un autodegvielas mazumtirdzniecības) apgrozījums 3. ceturksnī samazinājās par 12.5%. Pārdošanas apjoma kritums bija vērojams lielākajā daļā preču grupu, tomēr gandrīz pusi no tā (6.4 procentu punktus) noteica automobiļu pārdošanas apjoma samazinājums. Ceļu satiksmes drošības direkcijā pirmo reizi reģistrēto vieglo automobiļu skaits 3. ceturksnī saruka par 41.1%. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem ceturkšņiem būtiski samazinājās arī mēbeļu, būvmateriālu un pārtikas tirdzniecības apjoms.

Ekonomiskās aktivitātes lejupslīde un mazāks iekšzemes pieprasījums noteica darbības sašaurinājumu finanšu starpniecībā (par 10.9%), viesnīcās un restorānos (par 11.4%), transportā, glabāšanā un sakaros (par 0.9%). Mērens pieaugums bija tikai komercpakalpojumos (2.3%).

3. ceturksnī turpināja pasliktināties arī kravu transporta darbības rādītāji lielākoties naftas produktu tranzīta sarukuma dēļ. Būtiski samazinājās pa Latvijas dzelzceļu transportēto naftas produktu apjoms, bet nozīmīgi palielinājās akmeņogļu, ķīmisko kravu, minerālmēslu un citu kravu pārvadājumu apjoms, tomēr kopējā kravu apgrozība saruka par 0.5%. Pa cauruļvadu transportēto naftas produktu apjoms samazinājās par 28.0%, par 28.2% sarūkot naftas produktu pārkraušanas apjomam Ventspils ostā, kur apgrozījums bija par 17.8% mazāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā. Tādējādi kopējais ostu kravu apgrozījums saruka par 2.8%, lai gan Rīgas un Liepājas ostā bija būtisks kravu apjoma kāpums (attiecīgi 13.2% un 14.8%).

Preču sektorā KPV saruka par 6.5% (negatīvais devums KPV pārmaiņās –1.7 procentu punkti).

Iekšzemes pieprasījuma samazinājums noteica lejupslīdi būvniecībā. Būvniecībā KPV 3. ceturksnī bija par 7.4% mazāka nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā. Kritumu galvenokārt ietekmēja straujā dzīvojamā ēku būvniecības samazināšanās (par 33.4%). Vienlaikus turpināja attīstīties šoseju un dzelzceļa līniju (kāpums – 18.9%), maģistrālo cauruļvadu un komunikāciju līniju (18.3%) un rūpniecības objektu un noliktavu (3.5%) būvniecība.

1. ielikums. Būvniecības attīstība tautsaimniecības izaugsmes lejupslīdes apstākļos

Straujās izaugsmes gados lielā iekšzemes pieprasījuma ietekmē būvniecības attīstības temps būtiski apsteidza gan apstrādes rūpniecības, gan pakalpojumu, gan kopējo tautsaimniecības izaugsmes kāpuma tempu. 2000.–2007. gadā IKP gada vidējais pieauguma temps bija 8.7%, bet būvniecības – vidēji 12.4%. Īpaši spējīgs kāpums būvniecībā sākās ar 2002. gadu. 2002.–2007. gadā būvniecībā pieaugums bija vidēji 14.9%, bet IKP palielinājās vidēji par 9.1%. Tāpēc nepārtraukti auga arī būvniecības nozīme tautsaimniecībā un tās devums KPVP izaugsmē. Dzīvojamo ēku būvniecības temps bija visstraujākais (2000.–2007. gadā vidēji gadā 56%). To veicināja ekonomiskās situācijas uzlabošanās un iedzīvotāju ienākumu kāpuma noteiktā straujā mājsaimniecību kreditēšanas attīstība.

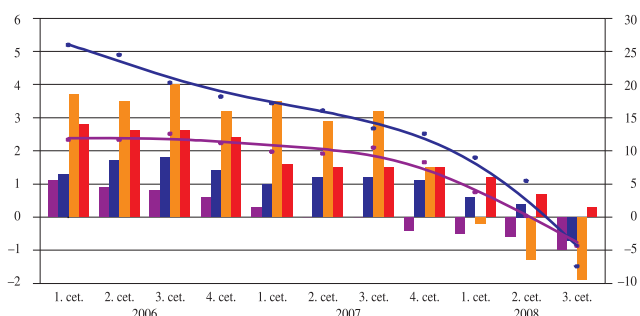
Vienlaikus bija būtisks investīciju pieaugums, ko nodrošināja gan veiksmīgie uzņēmējdarbības rezultāti, gan uzņēmējdarbības kreditēšanas paplašināšanās, gan arī ES fondu izmantošana kopš 2004. gada. Tas veicināja nedzīvojamo ēku un inženierbūvju būvniecības nozīmīgu kāpumu (attiecīgi vidēji 21% un 14% gadā).

Savukārt ar 2007. gada 2. pusgadu, sākoties kreditēšanas kāpuma tempa un iekšzemes pieprasījuma sarukumam, palēninājās arī būvniecības izaugsme. Tās ieguldījums KPVP pārmaiņās strauji samazinājās (no 1.6 procentu punktiem 2006. gadā līdz –0.7 procentu punktiem 2008. gada 3. ceturksnī; sk. 4.1. att.).

4.1. attēls

KPV UN BŪVNICĪBAS GADA PIEAUGUMS UN ATSEVIŠĶU TAUTSAIMNIECĪBAS NOZARU DEVUMS KPVP DINAMIKĀ
(procentu punktos)

■ Apstrādes rūpniecība
 ■ Būvniecība
 ■ Tirdzniecība
 ■ Komercpakalpojumi
 — KPVP dinamika (%; labā ass)
 — Būvniecības dinamika (%; labā ass)

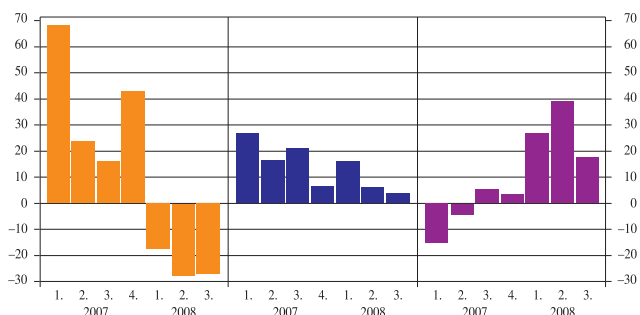

Nekustamā īpašuma un hipotekārās kreditēšanas tirgus sašaurināšanās visvairāk ietekmēja dzīvojamo ēku būvniecību (gada samazinājums salīdzināmajās cenās 1. un 2. ceturksnī – attiecīgi 17.5% un 27.7%). 1. pusgadā ļoti strauji saruka arī dzīvojamo ēku būvniecībai izsniegto būvatļauju skaits (piemēram, daudzdzīvokļu ēku būvatļauju skaits – vairāk nekā par 80% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu). Vienlaikus turpinājās nedzīvojamo ēku būvniecības attīstība, ļoti būtiski palielinoties dažādu inženierbūvju būvniecībai (sk. 4.2. att.). Nedzīvojamo ēku un inženierbūvju būvniecības attīstību galvenokārt ietekmēja valdības investīcijas un ES fondu līdzekļu izmantošana infrastruktūras uzlabošanai. Nefinansu investīcijas salīdzināmajās cenās tautsaimniecībā kopumā 2008. gada pirmajos deviņos mēnešos salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu samazinājās par 5.0%, bet valdības sektorā tās pieauga par 15.0%.

4.2. attēls

BŪVNICĪBAS PRODUKCIJAS GADA PĀRMAIŅAS
(salīdzināmajās cenās; %)

■ Dzīvojamās ēkas
 ■ Nedzīvojamās ēkas
 ■ Inženierbūves

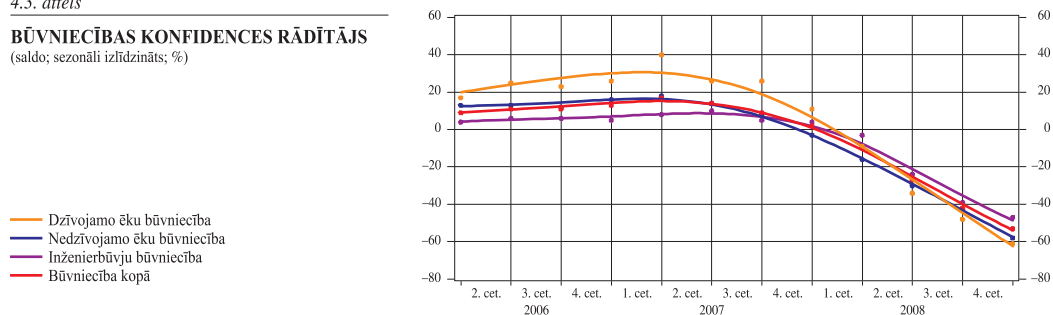

Tomēr, strauji pasliktinoties kopējai ekonomiskajai situācijai, 3. ceturksnī nozīmīga lejupslīde bija vērojama arī būvniecībā, un tās produkcijas apjoms salīdzināmajās cenās salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu samazinājās par 7.3%. Kritums dzīvojamo ēku būvniecībā bija tikpat liels kā 2. ceturksnī, bet būtiski palēninājās nedzīvojamo ēku un inženierbūvju būvniecības kāpuma temps.

Būvniecības konjunktūras kopvērtējuma (konfidences) rādītājs, ko aprēķina, apkopojot uzņēmēju atbildes uz diviem jautājumiem (par pašreizējo pasūtījumu līmeni un gaidāmo nodarbinātību tuvākajos trijos mēnešos), un kas samērā labi atspoguļo nozares pēdējo gadu dinamiku, rāda, ka gaidāma tālāka būvniecības attīstības lejupslīde 2008. gada 4. ceturksnī (sk. 4.3. att.).

4.3. attēls

BŪVNICĪBAS KONFIDENCES RĀDĪTĀJS
(saldo; sezonāli izlīdzināts; %)

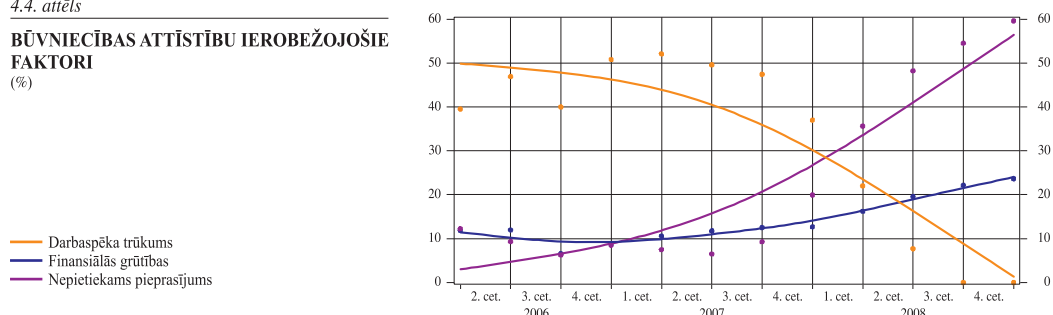

2008. gadā konfidences rādītājs strauji samazinājās visās būvniecības jomās, tomēr dinamika bija dažāda. Visnozīmīgākā konfidences lejupslīde bija dzīvojamo ēku būvniecībā – jau 1. ceturksnī sezonāli izlīdzinātais konfidences rādītājs saruka par 22 procentu punktiem. Savukārt nedzīvojamo ēku būvniecībā konfidences rādītāja kritums bija lēnāks (13 procentu punktu), bet vismazākais sarukums bija inženierbūvju jomā (7 procentu punkti). 2. un 3. ceturksnī konfidence abās jomās sāka pasliktināties straujāk (nedzīvojamo ēku būvniecībā – attiecīgi par 14 un 13 procentu punktiem, bet inženierbūvju jomā – par 21 procentu punktu un 15 procentu punktiem). Savukārt dzīvojamo ēku būvniecībā konfidences samazinājums bija attiecīgi 24 procentu punkti un 15 procentu punktu. 4. ceturksnī konfidence dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecībā turpināja pasliktināties līdzīgi (attiecīgi par 13 un 15 procentu punktiem), bet inženierbūvju jomā – tikai par 8 procentu punktiem, joprojām saglabājoties augstākā līmenī.

Vērtējot faktoros, kas visvairāk ierobežo būvniecības aktivitāti, uzņēmēji jau kopš 2008. gada sākuma kā svarīgākos norāda nepietiekamo pieprasījumu un finansiālās grūtības. Ja 2006. un 2007. gadā par galveno kavēkli tika uzskatīts darbaspēka trūkums (sk. 4.4. att.) un 2006. gadā šo faktoru atzīmēja 48% būvuzņēmumu vadītāju, 2008. gada 1. ceturksnī šo faktoru minēja tikai 22%. Sākot ar 2008. gada septembri, apsekojumus tas vairs netika minēts, daudziem uzņēmējiem prognozējot darbinieku atlaišanu. Turklāt gandrīz vienāds bija vērtējums visās būvniecības jomās.

4.4. attēls

BŪVNICĪBAS ATTĪSTĪBU IEROBEŽOJOŠIE FAKTORI
(%)

Savukārt nepietiekamu pieprasījumu 2008. gada 4. ceturksnī kā nozīmīgu faktoru norādīja 60% būvuzņēmumu vadītāju (2006. gadā – vidēji 9%). Līdzīgs šā faktora nozīmīguma vērtējums ir gan dzīvojamo, gan nedzīvojamo ēku būvniecībā. Savukārt inženierbūvju jomā galvenokārt sakarā ar valsts pasūtījumu ceļu būvē šo faktoru norāda mazāk būvuzņēmumu vadītāju (2008. gada 3. ceturksnī – 42%, bet 4. ceturksnī – 51%). Finansiālo grūtību, kas ir otrais nozīmīgākais faktors, ietekme augusi daudz lēnāk, un arī to nozīme bijusi būtiski mazāka. 2006. gadā to atzīmēja vidēji 10% uzņēmumu vadītāju, bet 2008. gada 4. ceturksnī – 24%.

Samazinoties pieprasījumam iekšzemes tirgū, 3. ceturksnī apstrādes rūpniecības produkcijas izlaides fiziskā apjoma lejupslīde paātrinājās. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu KPV nozarē saruka par 8.9% un pēc darbadienu skaita izlīdzinātais fiziskā apjoma indekss – par 9.8%. Lejupslīde bija vērojama gandrīz visās apstrādes rūpniecības nozarēs, bet visvairāk kopējo rādītāju ietekmēja ražošanas kritums koksnē

un koka izstrādājumu ražošanā (16.0%), pārtikas produktu un dzērienu ražošanā (8.9%) un mēbeļu ražošanā (33.1%). Nozīmīgs ražošanas apjoma reālais kāpums bija vērojams tikai citu transportlīdzekļu ražošanā (19.0%) un gatavo metālizstrādājumu ražošanā (5.4%). Neliels samazinājums bija arī elektroenerģijas, gāzes, tvaika un karstā ūdens apgādē (0.7%), savukārt ieguves rūpniecības ražošanas apjoms palielinājās par 8.7%. Kopējais rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu samazinājās par 7.6%.

Nefinanšu investīciju sarukumu tautsaimniecībā 3. ceturksnī noteica ražotāju konfidences kritums, uzņēmumu rentabilitātes samazināšanās un nākotnes perspektīvu negatīvais vērtējums. Kopumā nefinanšu investīcijas 3. ceturksnī veidoja 726.5 milj. latu (salīdzināmajās cenās; par 7% mazāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā). Ievērojami zemākas nekā pirms gada investīcijas bija vairākumā nozaru. Ieguldījumi apstrādes rūpniecībā bija 100.6 milj. latu (sarukums – 6%), transportā, glabāšanā un sakaros – 83.7 milj. latu (sarukums – 14%), elektroenerģijā, gāzes un ūdens apgādē – 73.3 milj. latu (sarukums – 16%), būvniecībā – 34.4 milj. latu (sarukums – 18%). Nozīmīgs nefinanšu investīciju pieaugums bija tikai valsts pārvaldē, izglītībā, veselībā un sociālajā aprūpē. Apstrādes rūpniecībā lielākās investīcijas veiktas nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā (37.3 milj. latu), koksnes un koksnes izstrādājumu ražošanā (26.8 milj. latu) un pārtikas produktu un dzērienu ražošanā (16.8 milj. latu).

Nodarbinātība un darba samaksa

Tālākas darbaspēka pieprasījuma mazināšanās ietekmē turpināja būtiski sarukt darba samaksas pieauguma temps un brīvo darba vietu skaits. Turklāt šis bija pirmais ceturksnis, kad tautsaimniecības lejupslīde atspoguļojās arī nodarbinātības un bezdarba datos.

Reģistrētā bezdarba līmenis 3. ceturksnī pieauga par 0.4 procentu punktiem (līdz 5.3%). Savukārt Nodarbinātības valsts aģentūrā reģistrēto brīvo darba vietu skaits turpināja strauji samazināties (triju mēnešu laikā – par 27.4%; līdz 8.3 tūkst.). Saskaņā ar CSP brīvo darba vietu apsekojuma datiem to skaits saruka visās galvenajās tautsaimniecības nozarēs, īpaši strauji – tirdzniecībā (par 39.3%). Straujāks bezdarba līmeņa pieaugums un brīvo darba vietu skaita samazinājums bija reģionos ar iepriekš lielāko darbaspēka trūkumu (piemēram, Rīgā), bet Latgalē darba tirgus noslodzes koeficienta (bezdarbnieku skaits uz vienu brīvo darba vietu) pieaugums joprojām nebija vērojams.

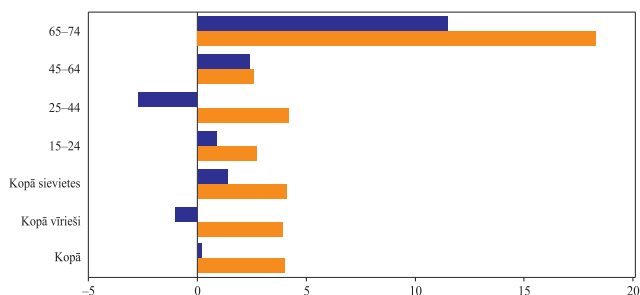
Saskaņā ar CSP darbaspēka apsekojumu datiem 3. ceturksnī nodarbināto skaita gada kāpuma temps samazinājās (līdz 0.2%), sarūkot abu dzimumu grupās visās vecumgrupās, turklāt nodarbināto vīriešu skaits, kā arī nodarbināto skaits 25–44 gadu vecumgrupā samazinājās (sk. 5. att.). Tautsaimniecības nozarēs, kuras iepriekš deva lielāko ieguldījumu nodarbinātības kāpumā (būvniecībā un rūpniecībā), 3. ceturksnī nodarbinātības pieaugums neturpinājās (sk. 6. att.).

5. attēls

NODARBINĀTO SKAITA DINAMIKA DZIMUMU UN VECUMGRUPU DALĪJUMĀ

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

■ 2008. gada 3. cet.
■ 2008. gada 1. pusgads

Ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits joprojām auga, tomēr daudz lēnāk nekā iepriekšējos ceturkšņos (gada laikā – par 1.5%). Savukārt darba meklētāju īpatsvars ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaitā 3. ceturksnī nozīmīgi palielinājās gan salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, gan salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (līdz 7.2%).

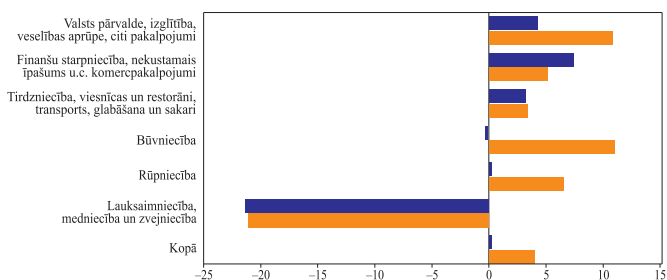
Tautsaimniecībā strādājošo mēneša vidējās bruto darba samaksas kāpuma temps palēninājās jau ceturto ceturksni pēc kārtas, tomēr joprojām bija visai augsts (20.3%). Būvniecībā darba samaksas gada kāpuma

6. attēls

**NODARBINĀTO SKAITA DINAMIKA
TAUSAIMNIECĪBAS NOZARU DALĪJUMĀ**

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

■ 2008. gada 3. cet.
■ 2008. gada 1. pusgads

temps saruka līdz 15.4%, valsts pārvaldē – līdz 14.6%. Reģionu dalījumā būtisks darba samaksas pieauguma tempa palēninājums bija vērojams Rīgā. Vidējai inflācijai 3. ceturksnī samazinoties, reālās neto darba samaksas gada kāpuma temps saglabājās pozitīvs (5.6%), tomēr turpināja sarukt.

2. ielikums. Darbspēka ienākumu daļa KPV Latvijā un citās ES valstīs

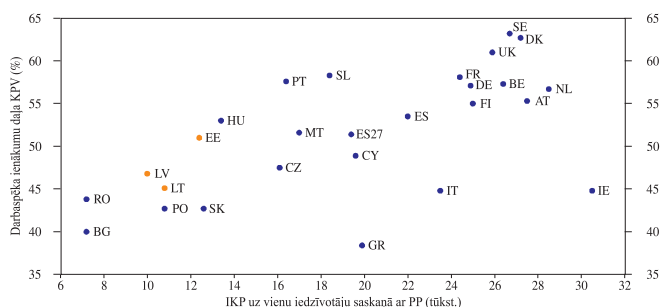
Gan vairākās ES15 valstīs, gan ASV pēdējos gados darbspēka ienākumu daļa nacionālajā ienākumā samazinājusies, norādot, ka, darba ražīgumam augot straujāk par reālo darba algū, tieši darba devēji, nevis darba ņēmēji saņēmuši lielāko ieguvumu no tautsaimniecības izaugsmes, veicinot ienākumu nevienlīdzību. Latvijā darbspēka ienākumu daļas dinamikai pēdējos gados piemīt pretēja tendence, atspoguļojot tās samērā zemo KPV līmeni 2001.–2004. gadā un šim periodam sekojošu strauju reālās darba algas kāpumu.

KPV sadalījums no ienākumu puses rāda, kā tā, neņemot vērā importa nodokļus, tiek sadalīta starp darba devējiem un darba ņēmējiem. Līdzīgi darbspēka ienākumu daļas pārmaiņas KPV rāda, kā mainās ienākumu sadalījums starp diviem ražošanas faktoriem – kapitālu un darbspēku.

ES27 valstu darbspēka ienākumu daļa 2000.–2007. gadā vidēji veidoja nedaudz vairāk nekā pusi no KPV (astoņu gadu intervāls izvēlēts, lai izslēgtu iespējamu ekonomiskā cikla ietekmi uz darbspēka ienākumu daļu KPV; sk. 7.1. att.). Turklāt jāatzīmē statistiski nozīmīgā (ar 99% ticamības līmeni) pozitīvā sakarība starp valsts ienākumu līmeni un darbspēka ienākumu daļu KPV, kas rāda, ka, jo augstāks ienākumu līmenis, jo svarīgāka ir cilvēkkapitāla loma ražošanas procesā.

7.1. attēls

DARBSPĒKA IENĀKUMU DAĻAS KPV UN KPV UZ VIENU IEDZĪVOTĀJU SASKAŅĀ AR PP KORELĀCIJAS DIAGRAMMA
(vidēji 2000.–2007. gadā)

Krasi atšķirīgo ienākumu dēļ Luksemburgas dati atsevišķi nav atspoguļoti.

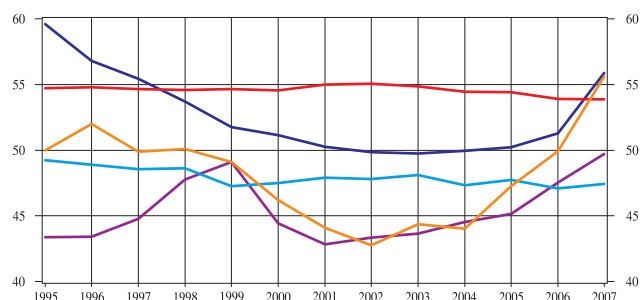
Darbspēka ienākumu daļa KPV gan ES15 valstu, gan ES9 valstu grupā vidējā termiņā ir nemainīga (pastāv tikai īstermiņa svārstības ap līdzsvara līmeni), tādējādi apstiprinot neoklasiskās ekonomikas teorijas piekritēju uzskatus (sk. 7.2. att.). Turpretī visās Baltijas valstīs darbspēka ienākumu daļai piemīt nozīmīgas vidējā termiņa svārstības, un to dinamiku var sadalīt trijos posmos. Līdz 2001. gadam Latvijā un Igaunijā darbspēka ienākumu daļa pakāpeniski samazinājās, bet Lietuvā šī tendence nebija raksturīga. Otrajā posmā (2002.–2004. gadā) darbspēka ienākumu daļa stabilizējās visās Baltijas valstīs (Igaunijā – nedaudz augstākā līmenī). Trešajā posmā (ar 2005. gadu) darbspēka ienākumu daļa strauji palielinājās, turklāt Latvijā pieaugums bija straujākais starp visām ES valstīm. Tādējādi 2007. gadā darbspēka ienākumu īpatsvara KPV pārmaiņas Latvijā un Igaunijā pārsniedza ES15 valstu vidējo līmeni.

Lai gan ES15 valstu un ES9 valstu grupu vidējai darbspēka ienākumu daļai piemīt tikai īstermiņa svārstības,

7.2. attēls

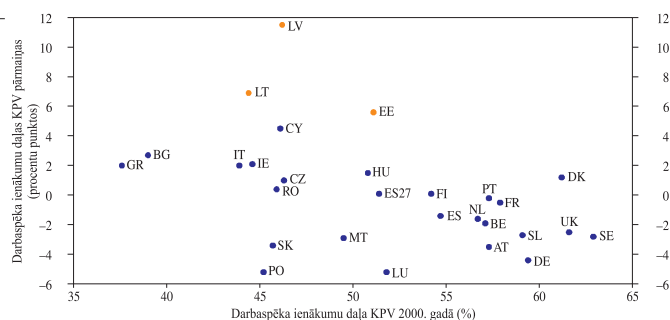
**DARBASPĒKA IENĀKUMU DAĻAS KPVS
DINAMIKA**
(%)

— Igaunija
— Latvija
— Lietuva
— ES15 valstis
— ES9 valstis

atsevišķās valstīs tās vērtība laika gaitā būtiski mainījies. Valstīs ar augstu darbaspēka ienākumu daļu (izņemot Dāniju) tā pēdējo gadu laikā samazinājās, savukārt valstīs, kur tā bija samērā zema, pieauga (piemēram, Latvijā un Lietuvā) vai arī samazinājās (Polijā un Slovākijā; sk. 7.3. att.).

7.3. attēls

**DARBASPĒKA IENĀKUMU DAĻAS KPVS
PĀRMAIŅU KORELĀCIJAS DIAGRAMMA**
(2007. gadā salīdzinājumā ar 2000. gadu)

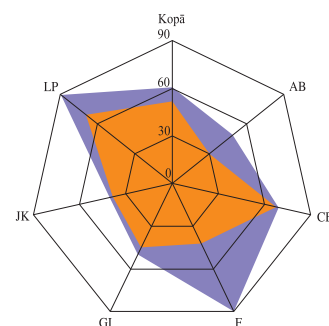
Lai gan intuitīvs darbaspēka ienākumu daļas pieauguma cēlonis ir reālās darbaspēka vienības izmaksu kāpums (t.i., reālās darba samaksas kāpums apstiež darba ražīgumu), ir divi papildu faktori, kas nosaka darbaspēka ienākumu daļas dinamiku. Viens no šiem faktoriem ir tautsaimniecības struktūras pārmaiņas. Piemēram, pat ja nevienā tautsaimniecības nozarē darbaspēka ienākumu daļa pievienotajā vērtībā nepieaug, gadījumā, ja palielinās darbietilpīgo nozaru īpatsvars tautsaimniecībā, aug arī kopējā darbaspēka ienākumu daļa KPVS.

Lai novērtētu tautsaimniecības struktūras pārmaiņu ietekmi uz darbaspēka ienākumu daļu, izmantots sešu nozaru dalījums, balstoties uz Eurostat klasifikāciju (AB: lauksaimniecība un zvejniecība, CE: rūpniecība, F: būvniecība, GI: tirdzniecība, viesnīcas un restorāni, transports un sakari, JK: finanšu starpniecība, nekustamais īpašums un citi komercpakalpojumi, LP: valsts pārvalde un aizsardzība, izglītība, veselības aprūpe, citi pakalpojumi). Pēdējos septiņos gados darbaspēka ienākumu daļa pievienotajā vērtībā pieauga visās tautsaimniecības nozarēs, īpaši strauji – būvniecībā. Jāatzīmē arī tas, ka ir nozīmīgas darbaspēka ienākumu daļas atšķirības starp tautsaimniecības nozarēm. Piemēram, 2007. gadā augstākā darbaspēka ienākumu daļa KPVS bija būvniecībā (86%), kā arī valsts pārvaldē un aizsardzībā, izglītībā, veselības aprūpē un citos pakalpojumos (86%), bet zemākā – finanšu starpniecībā, nekustamajā īpašumā un citos komercpakalpojumos (34%; sk. 7.4. att.).

7.4. attēls

**DARBASPĒKA IENĀKUMU DAĻA KPVS
TAUTSAIMNIECĪBAS NOZARU DALĪJUMĀ**
(%)

— 2007
— 2000

Otrs darbaspēka ienākumu daļu papildu ietekmējošs faktors ir pašnodarbināto īpatsvars nodarbināto skaitā. Pašnodarbināto ienākums atspoguļojas jauktā ienākumu daļā, tāpēc tā īpatsvara pieaugums negatīvi ietekmē darbaspēka ienākumu daļu KPV. Latvijā pašnodarbināto īpatsvars nodarbināto skaitā pēdējos septiņos gados samazinājies no 14.8% līdz 10.9%, tādējādi pozitīvi ietekmējot darbaspēka ienākumu daļu KPV.

Novērtējot triju jau minēto faktoru ieguldījumu darbaspēka ienākumu daļas KPV dinamikā, jāsecina, ka tās pieaugums galvenokārt saistāms ar darbaspēka ienākumu daļas kāpumu katras tautsaimniecības nozares pievienotajā vērtībā, savukārt tautsaimniecības struktūras pārmaiņu un pašnodarbināto īpatsvara nodarbināto skaitā pārmaiņu iedarbība notiek savstarpēji pretējos virzienos (sk. 2.1. tabulu).

2.1. tabula

Dažādu faktoru ieguldījums darbaspēka ienākumu daļas dinamikā

	2007. g. salīdzinājumā ar 2000. g.		2007. g. salīdzinājumā ar 1995. g.	
	Procentu punkti	Ieguldījums (%)	Procentu punkti	Ieguldījums (%)
Kopā pārmaiņas	9.40	100.0	5.61	100.0
Darbaspēka ienākumu daļas pieaugums attiecīgās tautsaimniecības nozares pievienotajā vērtībā	8.30	88.3	5.57	99.4
Tautsaimniecības struktūras pārmaiņas	-1.36	-14.5	-2.43	-43.4
Pašnodarbināto īpatsvara pārmaiņas nodarbināto skaitā	2.46	26.2	2.47	44.0

Kopumā jāsecina, ka ES valstīs ar augstāku labklājības līmeni darbaspēka ienākumu daļa ir samērā liela, lai gan pēdējos septiņos gados tā samazinājusies. Pēdējos trijos gados darbaspēka ienākumu daļa KPV Baltijas valstīs nozīmīgi augusi, Latvijā un Igaunijā pārsniedzot ES15 valstu vidējo līmeni. Latvijā tas galvenokārt saistāms ar reālās darba algas kāpumu, kas pārsniedza darba ražīguma pieaugumu, tādējādi darbaspēka ienākumu daļas pieaugums bija vērojams visu tautsaimniecības nozaru pievienotajā vērtībā (visstraujāk – būvniecībā). Tautsaimniecības struktūras pārmaiņas negatīvi ietekmēja darbaspēka ienākumu daļas dinamiku, jo būtiski pieauga kapitālietilpīgo nozaru īpatsvars. Tomēr šī ietekme tika kompensēta ar pašnodarbināto īpatsvara samazinājumu nodarbināto kopskaitā.

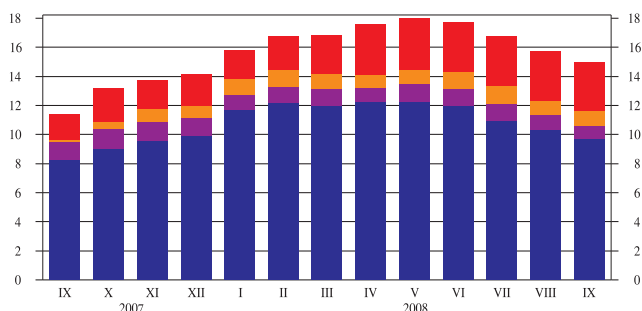
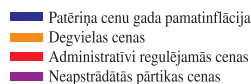
CENU DINAMIKA

Strauji sarūkot tautsaimniecības attīstības tempam, patēriņa cenu gada inflācija 3. ceturksnī samazinājās. Patēriņa cenas salīdzinājumā ar 2. ceturksni pieauga par 1.1% (cenu kāpums 2. ceturksnī – 3.7%). Arī gada inflācija 3. ceturksnī saruka (15.8%; 2. ceturksnī – 17.7%).

Inflācijas kritumu galvenokārt noteica patēriņa cenu pamatinflācijas samazinājums. Sarūkot pieprasījumam un mazinoties piedāvājuma puses faktoru ietekmei, pamatinflācijas devums kopējā inflācijā salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni samazinājās par 1.8 procentu punktiem (līdz 10.3 procentu punktiem; sk. 8. att.). To lielākoties ietekmēja tabakas izstrādājumu un administratīvi neregulējamo pakalpojumu cenu pieauguma un apstrādātās pārtikas cenu ietekmes kritums.

8. attēls

PATĒRIŅA CENU GADA INFLĀCIJA (komponentu dalījumā; procentu punktos)

Tabakas izstrādājumu cenu devums kopējā inflācijā galvenokārt bāzes efekta dēļ samazinājās no 3.0 procentu punktiem 2. ceturksnī līdz 1.8 procentu punktiem 3. ceturksnī. Sarūkot pieprasījumam, administratīvi neregulējamo pakalpojumu cenu pieauguma ietekme uz inflāciju salīdzinājumā ar 2. ceturksni samazinājās par 0.4 procentu punktiem. Pieprasījuma krituma dēļ apstrādātās pārtikas cenu pārmaiņu ietekme uz gada inflāciju saruka par 0.3 procentu punktiem. Pārējo tirgojamo preču cenu kāpuma tempa ietekme uz inflāciju būtiski nemainījās. Cenas turpināja samazināties precēm, kuru ražošana saistīta ar nepārtrauktu tehnoloģiju attīstību un konkurenci. Saruka telefona, audio, video, foto un datu apstrādes iekārtu un sporta un atpūtas preču cenas. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieprasījuma krituma ietekmē samazinājās arī apģērba un apavu, kā arī mājturības un sadzīves preču cenas.

3. ceturksnī bija vērojams tikai neliels administratīvi regulējamo cenu pieaugums, tāpēc to ietekme uz inflāciju būtiski nemainījās. Pasaules pārtikas cenu krituma dēļ neapstrādātās pārtikas cenu pieauguma devums inflācijā salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni nedaudz samazinājās un 3. ceturksnī palielināja kopējo inflāciju par 1.0 procentu punktu. Sākot sarukt pasaules naftas cenām, augustā un septembrī bija vērojams degvielas cenu kritums, tādējādi degvielas cenu ietekme uz gada inflāciju 3. ceturksnī vairs nepieauga, bet, līdzīgi kā 2. ceturksnī, veidoja 1.0 procentu punktu no kopējās gada inflācijas.

3. ceturksnī būtiski lēnāk nekā iepriekšējos ceturkšņos auga ražotāju cenas rūpniecībā. Salīdzinājumā ar 2. ceturksni ražotāju cenu indekss palielinājās par 1.9%, eksportētajai produkcijai sadārdzinoties ievērojami straujāk (par 3.5%) nekā iekšzemes tirgū realizētajai (par 1.1%). Lielākais iekšzemes tirgū realizētās produkcijas cenu kāpums bija ražošanas līdzekļiem (5.1%) un enerģijai (2.3%), bet starppatēriņa un ilglietojuma patēriņa preču cenas samazinājās par 1.1%. Starp eksportētās produkcijas grupām straujāks cenu kāpums bija starppatēriņa precēm (4.6%), par 3.5% sadārdzinoties ilglietojuma patēriņa precēm.

Savukārt gada laikā kopējo ražotāju cenu kāpumu (12.5%) vairāk ietekmēja straujāks iekšzemes tirgū realizētās rūpniecības produkcijas cenu pieaugums (15.3%), eksportētajai produkcijai sadārdzinoties par 8.5%. Iekšzemes tirgū realizētās produkcijas cenas visstraujāk auga enerģijai (par 29.7%), īslaicīga lietojuma patēriņa precēm (par 16.4%) un ražošanas līdzekļiem (par 12.1%). Arī eksportētās produkcijas cenas visvairāk pieauga enerģijai (par 16.8%), īslaicīga lietojuma patēriņa precēm (par 10.8%) un ražošanas līdzekļiem (par 9.9%).

Iekšzemes pieprasījuma sarukums un ar to saistītā lejupslīde būvniecībā 3. ceturksnī noteica būtiski lēnāku būvniecības izmaksu kāpumu. Ceturkšņa laikā to indekss auga par 1.8%, vismazāk palielinoties darba samaksai (par 0.5%), bet nedaudz vairāk kāpjot mašīnu un mehānismu uzturēšanas izmaksām (par 2.9%) un būvmateriālu cenām (par 2.7%). Savukārt būvniecības izmaksu gada kāpumu (13.9%) joprojām visvairāk ietekmēja darba samaksas pieaugums (20.4%), palielinoties mašīnu un mehānismu uzturēšanas izmaksām (par 13.1%) un nedaudz (par 5.4%) pieaugot būvmateriālu cenām.

FISKĀLAIS SEKTORS

Tautsaimniecības izaugsmes lejupslīdei arvien negatīvāk ietekmējot valsts budžeta ienākumus un turpinot palielināties izdevumu pieauguma tempam, fiskālā situācija vēl vairāk pasliktinājās. 2008. gada pirmajos deviņos mēnešos valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālais pārpalikums bija 135.9 milj. latu (par 215.3 milj. latu mazāk nekā 2007. gada atbilstošajā periodā), t.sk. 3. ceturksnī valsts konsolidētā kopbudžeta bilance bija negatīva, deficītam (29.9 milj. latu) sasniedzot 0.8% no IKP (2007. gada 3. ceturksnī finansiālais pārpalikums bija 97.5 milj. latu jeb 2.6% no IKP; sk. 9. att.).

Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālo deficītu noteica deficīts valsts pamatbudžetā (68.3 milj. latu) un pašvaldību konsolidētajā budžetā (54.0 milj. latu). Valsts sociālās apdrošināšanas budžetā ieņēmumi pārsniedza izdevumus par 86.5 milj. latu, tomēr nespēja nodrošināt valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālo pārpalikumu (sk. 10. att.).

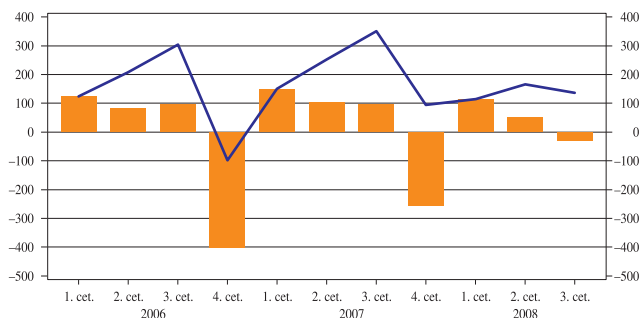
Valsts konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi turpināja augt lēnāk nekā izdevumi, 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinoties par 139.1 milj. latu jeb 10.5% (līdz 37.6% no IKP; par 2.1 procentu punktu vairāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā). Pieaugumu galvenokārt noteica ārvalstu finanšu palīdzības kāpums. Nodokļu ieņēmumi auga lēnāk (par 9.8%), sasniedzot 32.0% no IKP (par 1.6 procentu punktiem vairāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā). Turpretī nenodokļu ieņēmumi bija

9. attēls

VALSTS KONSOLIDĒTĀ KOPBUDŽETA FINANSIĀLĀ BILANCE

(milj. latu)

— Ceturkšņa bilance
— No gada sākuma uzkrātā bilance

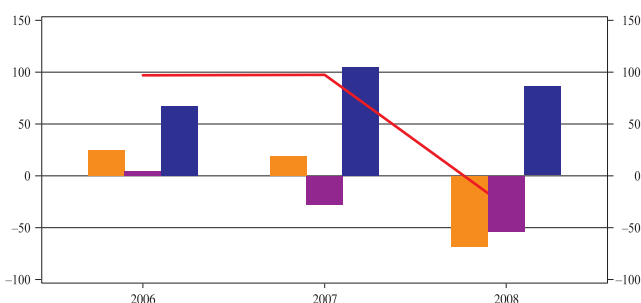

10. attēls

VALSTS KONSOLIDĒTĀ KOPBUDŽETA FINANSIĀLĀ BILANCE BUDŽETA VEIDU DALĪJUMĀ

(3. cet.; milj. latu)

— Valsts pamatbudžets
— Pašvaldību konsolidētais budžets
— Valsts sociālās apdrošināšanas budžets
— Valsts konsolidētais kopbudžets

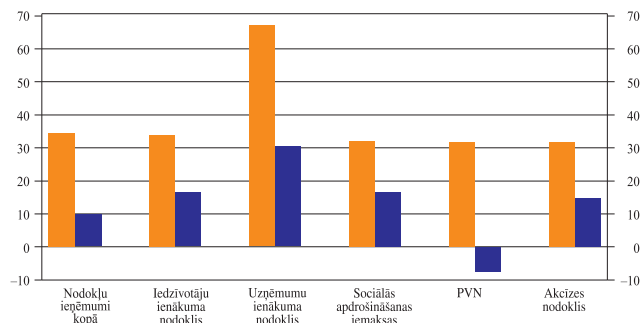
par 18.2% mazāki nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā. Valsts konsolidētā kopbudžeta nodokļu ieņēmumos lielākais pieaugums (30.4%) bija uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumiem. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi un sociālās apdrošināšanas iemaksu apjoms palielinājās attiecīgi par 16.5% un 16.6%, bet akcīzes nodokļa ieņēmumi – par 14.8%. Savukārt privātā patēriņa kritums noteica pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumu samazināšanos (par 7.4%; sk. 11. att.).

11. attēls

VALSTS KONSOLIDĒTĀ KOPBUDŽETA ATSEVIŠĶU NODOKĻU IEŅĒMUMI

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

— 2007. gada 3. cet.
— 2008. gada 3. cet.

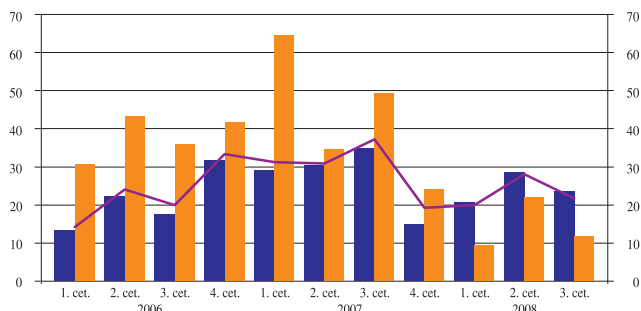
Valsts konsolidētā kopbudžeta izdevumi 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 21.8% (līdz 38.4% no IKP; par 5.5 procentu punktiem vairāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā). Tāpat kā iepriekšējos 2008. gada ceturkšņos, uzturēšanas izdevumi auga straujāk nekā kapitālie izdevumi (pieaugums – attiecīgi 23.8% un 11.8%; sk. 12. att.). Uzturēšanas izdevumu kāpumu noteica sociālie pabalsti (pieaugums – 30.8%), kārtējie izdevumi (24.4%) un izdevumi par precēm un pakalpojumiem (23.3%).

12. attēls

VALSTS KONSOLIDĒTĀ KOPBUDŽETA IZDEVUMI

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

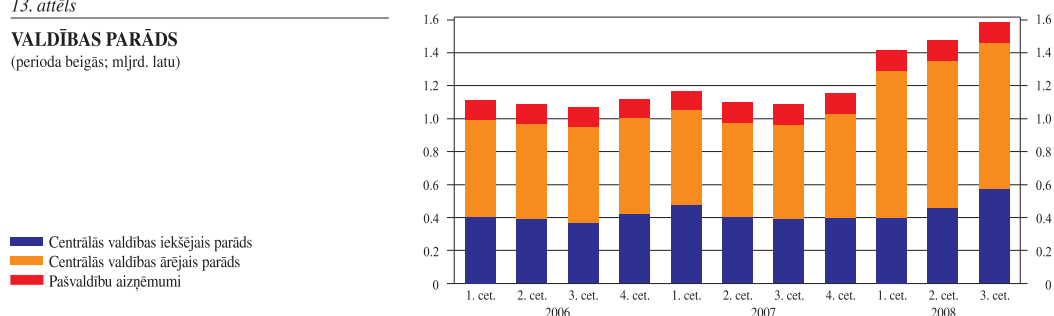
— Uzturēšanas izdevumi
— Kapitālie izdevumi
— Kopā valsts konsolidētā kopbudžeta izdevumi

Septembra beigās centrālās valdības un pašvaldību kopējais parāds bija 1 587.9 milj. latu, triju mēnešu laikā pieaugot par 114.5 milj. latu (sk. 13. att.). Parāda palielinājumu noteica valdības aizņēmums no kredītiestādēm, kā arī valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru emisija. Tādējādi centrālās valdības iekšējais parāds pieauga par 116.0 milj. latu, savukārt centrālās valdības ārējais parāds nedaudz samazinājās.

13. attēls

VALDĪBAS PARĀDS (perioda beigās; miljrd. latu)

MONETĀRĀ UN FINANŠU ATTĪSTĪBA

Banku likviditāte un Latvijas Bankas operācijas

3. ceturksnī centrālais notikums, kas ietekmēja pasaules un arī Latvijas finanšu tirgus norises, bija 15. septembrī ASV investīciju bankas *Lehman Brothers* iesniegtais bankrota pieteikums. Problēmas bija arī citām nozīmīgām ASV bankām, izraisot strauju vērtspapīru cenu kritumu, un attīstīto valstu centrālajām bankām nācās veikt liela apjoma intervences, lai stabilizētu finanšu sistēmu. Bankas ASV un Eiropā cieta lielus zaudējumus, un vairākas bankas zaudēja savu kapitālu un pārgāja valsts kontrolē. Lai gan Latvijā pārstāvēto banku (galvenokārt Skandināvijas banku) tiešie ieguldījumi *Lehman Brothers* un citās problēmu skartajās bankās bija nelieli, globālā krīze noteica naudas resursu pieejamības samazināšanos. Tomēr septembra beigu notikumu ietekme pilnībā būs vērojama nākamajos ceturkšņos, kad bankām būs jāpārfinansē vai jāatmaksā ārējie aizņēmumi vai jāiegūst papildu resursi kredīšanai.

Latvijas Banka 11. septembrī pieņēma lēmumu samazināt banku rezervju normu (spēkā ar 24. oktobri). Rezervju norma saistībā ar termiņu ilgāku par 2 gadiem tika samazināta no 6% līdz 5%, bet visām pārējām saistībām – no 8% līdz 7%. Lēmums tika pieņemts, pamatojoties uz Latvijas makroekonomiskajām norisēm – inflācijas un kredītēšanas pieauguma tempa sarukumu, kas norādīja, ka banku sektora loma iekšzemes pieprasījuma uzturēšanā kļuvusi ierobežotāka un nepieciešams mīkstināt stingras monetārās politikas noteiktos ietvarus finanšu tirgum. Latvijas Bankas noteiktās procentu likmes 3. ceturksnī netika mainītas, jo, analizējot trīs galvenos riskus – inflācijas, tautsaimniecības attīstības tempa samazināšanās un kapitāla plūsmu –, tika atzīts, ka pašreizējais centrālās bankas procentu likmju līmenis atbilst minēto risku sabalansētbai.

Likviditātes situācija 3. ceturksnī bija līdzīga iepriekšējam ceturksnim, kad naudas tirgū bija likviditātes pārpalikums, lai gan 2. ceturksnī likviditātes pārpalikums palielinājās, bet 3. ceturksnī – samazinājās. Banku rezervju vidējais atlikums 3. ceturksnī pieauga par 2.8% (līdz 1 357.6 milj. latu), skaidrās naudas apgrozībā vidējais atlikums – par 2.4% (līdz 1 026.3 milj. latu) un valdības latos veikto noguldījumu vidējais atlikums Latvijas Bankā – par 32.7% (līdz 195.0 milj. latu). Kopumā minētie faktori samazināja banku likviditāti vidēji par 108.8 milj. latu. Valdības latos veikto noguldījumu atlikuma pieaugumu noteica valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru emisija un eiroobligāciju emisijas rezultātā iegūto eiro konvertēšana latos.

3. ceturksnī, tāpat kā 2. ceturksnī, valūtas mijmaiņas darījumi pieprasījuma trūkuma dēļ netika veikti, kā arī netika izmantota aizdevumu iespēja uz nakti. Nelielā apjomā septembra beigās tika veiktas galvenās refinansēšanas operācijas. Galveno refinansēšanas operāciju un valūtas mijmaiņas darījumu izolēs Latvijas Banka piedāvājumu nemainīja, tas katru darbadienu bija attiecīgi 5.0 milj. latu un 10.0 milj. latu. Savukārt noguldījumu iespējas uz nakti vidējais atlikums samazinājās no 127.0 milj. latu 2. ceturksnī līdz 46.9 milj. latu 3. ceturksnī.

Latu likviditātes pārpalikuma apstākļos lielāko 3. ceturkšņa daļu RIGIBOR bija samērā stabils: RIGIBOR uz nakti vidēji ceturksnī bija 3.68%, 3 mēnešu RIGIBOR – 6.28% un 6 mēnešu RIGIBOR – 7.16%. Līdz ar

finanšu tirgus satricinājumu ASV un vēlāk arī Eiropā septembra beigās latu naudas tirgū parādījās nervozitātes pazīmes, tādējādi līdz septembra beigām 3 mēnešu RIGIBOR sasniedza 7.18% un 6 mēnešu RIGIBOR – 8.01%.

Naudas rādītāju dinamika

3. ceturksnī skaidrās naudas pieprasījums gandrīz nemainījās – skaidrā nauda apgrozībā pēc neliela pieauguma jūlijā un augustā septembrī atgriezās jūnija līmenī, gada samazinājuma tempam sarūkot no 5.4% jūnijā līdz 3.0% septembrī. Savukārt banku pieprasījuma noguldījumu atlikums Latvijas Bankā saruka, un kopumā naudas bāze M0 ceturksņa laikā samazinājās par 86.6 milj. latu. Gan naudas bāzes, gan banku noguldījumu atlikuma centrālajā bankā gada pārmaiņu temps septembrī kļuva negatīvs (attiecīgi –2.8% un –2.7%).

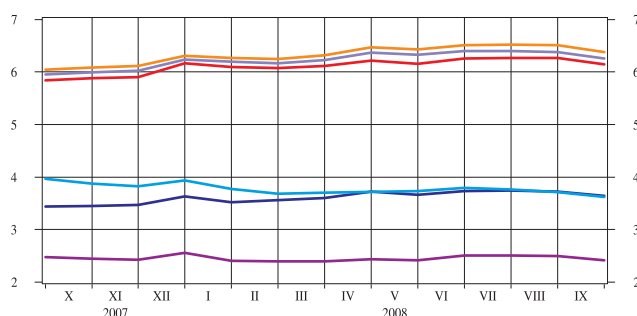
Centrālās bankas naudas piedāvājumu galvenokārt samazināja valdības latos veikto noguldījumu atlikuma Latvijas Bankā kāpums, bet nedaudz palielināja bankām izsniegto kredītu atlikuma pieaugums. Centrālās bankas ārējos aktīvos izvietoto valdības ārvalstu valūtas līdzekļu atlikuma pārmaiņas noteica Latvijas Bankas tīro ārējo aktīvu palielināšanos (par 43.9 milj. latu jeb 1.5%). Emitētās nacionālās valūtas segums ar centrālās bankas tīrajiem ārējiem aktīviem septembra beigās bija 127.0%.

Ekonomiskās aktivitātes kritums un ar to saistītais zemākais ienākumu kāpums atspoguļojās naudas piedāvājuma sarukumā (naudas rādītāju dinamiku sk. 14. att.). Plašā nauda un iekšzemes noguldījumi 3. ceturksnī (īpaši septembrī) samazinājās, bet izsniegto kredītu atlikums turpināja mēreni augt. Tomēr gan kredītu atlikuma absolūtais pieaugums, gan kreditēšanas gada kāpuma temps saruka.

14. attēls

NAUDAS RĀDĪTĀJI (mljrd. latu)

— M2X
— M2D
— M1 (Latvijas Banka)
— M3
— M2
— M1 (ECB)

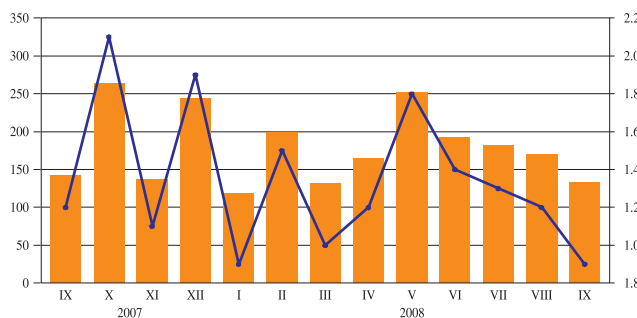

Rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām 3. ceturksnī izsniegto kredītu atlikuma gada pieauguma temps samazinājās par 2.4 procentu punktiem (līdz 17.6%), bet kredītu atlikuma mēneša kāpums vidēji bija aptuveni 160 milj. latu (nedaudz mazāks nekā 2. ceturksnī; sk. 15. att.).

15. attēls

REZIDENTU FINANŠU IESTĀDĒM, NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM IZSNIEGTO KREDĪTU ATLIKUMA MĒNEŠĀ PĀRMAIŅAS

— Milj. latu
— % (labā ass)

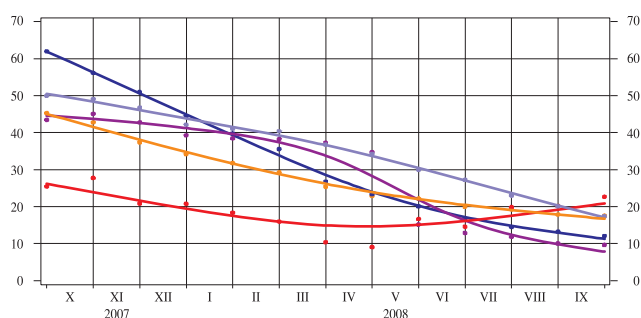

Kredītu atlikuma pieaugumu noteica komerc kredīta atlikuma kāpums (157.1 milj. latu), uzņēmējdarbībai izsniegtā hipotēku kredīta atlikuma palielinājums (110.4 milj. latu) un būtisks industriālā kredīta atlikuma pieaugums (94.1 milj. latu). Savukārt mājsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto kredītu atlikums 3. ceturksnī palielinājās par 86.8 milj. latu, bet patēriņa preču iegādei izsniegto kredītu atlikums – tikai par 30.1 milj. latu. Tādējādi gada kāpuma temps pieauga tikai komerc kredīta atlikumam (no 14.6% jūnijā līdz 22.7% septembrī), bet samazinājās visu pārējo nozīmīgāko kredītu veidu atlikumam (sk. 16. att.).

16. attēls

**BANKU IZSNIEGTO KREDĪTU ATLIKUMA
GADA PĀRMAIŅAS KREDĪTU VEIDU
DALĪJUMĀ (%)**

— Kredīti kopā
— Industriālais kredīts
— Komerckredīts
— Kredīts mājokļa iegādei
— Kredīts patēriņa preču iegādei

Kopumā nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikums arī 3. ceturksnī palielinājās straujāk nekā māj-saimniecībām izsniegto kredītu atlikums (attiecīgi par 335.7 milj. latu un 117.4 milj. latu), tomēr kāpums bija mazāks nekā 2. ceturksnī. Abiem sektoriem izsniegto kredītu atlikuma gada pieauguma temps samazinājās (septembrī – attiecīgi 22.9% un 12.0%). Finanšu iestādēm izsniegto kredītu atlikums 3. ceturksnī palielinājās par 32.4 milj. latu, un to atlikums septembra beigās bija par 19.6% lielāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā.

Lēnāku uzņēmējdarbībai izsniegto kredītu atlikuma kāpumu 3. ceturksnī visvairāk ietekmēja tā samazinājums nekustamā īpašuma sektorā (par 35.4 milj. latu jeb 1.4%) un ievērojami lēnāks kāpums finanšu starpniecībā (47.8 milj. latu jeb 4.6%). Savukārt apstrādes rūpniecībai izsniegto kredītu atlikuma pieaugums (55.2 milj. latu jeb 5.2%) bija pat straujāks nekā 2. ceturksnī. Visnozīmīgāk tas palielinājās pārtikas produktu ražošanā, koksnis un koka izstrādājumu ražošanā, kā arī ķīmisko vielu, to izstrādājumu un ķīmisko šķiedru ražošanā. Straujāk nekā iepriekšējā ceturksnī kredītu atlikums auga arī elektroenerģijā, gāzes, tvaika un karstā ūdens apgādē (par 90.7 milj. latu jeb 1.5 reizes) un tirdzniecībā (par 35.5 milj. latu jeb 3.8%). Būtisks kredītu atlikuma kāpums joprojām bija vērojams valsts pārvaldē un būvniecībā.

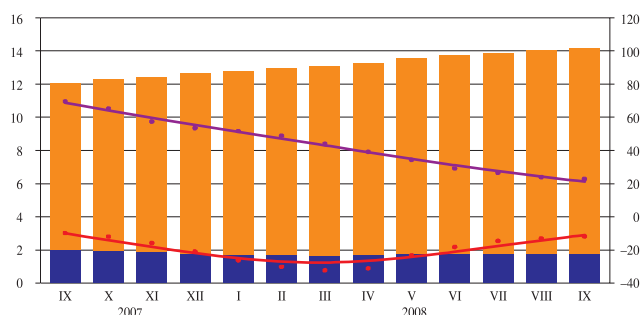
3. ceturksņa beigās nozīmīgāko kopējā izsniegto kredītu atlikuma daļu veidoja operācijām ar nekustamo īpašumu (29.6%), apstrādes rūpniecībai (13.7%), finanšu starpniecībai un apdrošināšanai (13.4%), vairumtirdzniecībai un mazumtirdzniecībai un automobiļu un motociklu remontam (11.9%) izsniegtie kredīti.

Kredītu atlikuma pieaugumu galvenokārt nodrošināja eiro izsniegto kredītu atlikuma kāpums (433.8 milj. latu), gandrīz nemainoties latos izsniegto kredītu atlikumam (sk. 17. att.). Savukārt samērā strauji (par 49.7 milj. latu) palielinājās citās valūtās izsniegto kredītu atlikums (t.sk. ASV dolāros – par 39.9 milj. latu, Šveices frankos – par 11.1 milj. latu). Euro izsniegto kredītu atlikuma gada pieauguma temps turpināja sarukt (septembrī – par 23.0%), savukārt latos izsniegto kredītu atlikuma gada pārmaiņu temps septembrī saruka līdz –11.7%, bet pārējās valūtās izsniegto kredītu atlikumu gada kāpuma temps pieauga. Euro izsniegto kredītu atlikuma īpatsvars kredītu kopējā atlikumā 3. ceturksnī palielinājās līdz 85.0% un pārējās valūtās izsniegto – līdz 3.1%, latos izsniegto kredītu atlikuma īpatsvaram sarūkot par 0.5 procentu punktiem (līdz 11.9%).

17. attēls

**REZIDENTU FINANŠU IESTĀDĒM,
NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN
MĀJSAIMNIECĪBĀM LATOS UN EIRO
IZSNIEGTO KREDĪTU ATLIKUMA
DINAMIKA**

— Kredīti latos (mljrd. latu)
— Kredīti eiro (mljrd. latu)
— Latos izsniegto kredītu gada pieauguma temps (%; labā ass)
— Euro izsniegto kredītu gada pieauguma temps (%; labā ass)

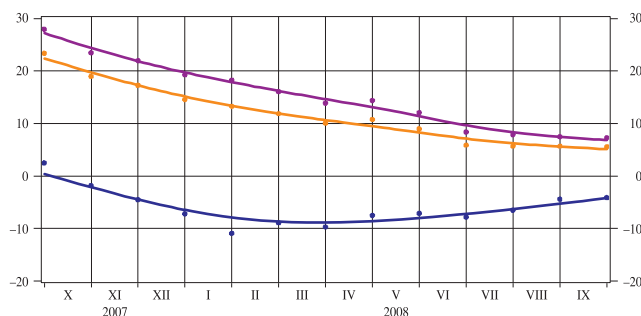

Naudas piedāvājums 3. ceturksnī mēreni samazinājās (M3 saruka par 127.0 milj. latu jeb 2.0%), un arī naudas rādītāju gada pieauguma temps turpināja sarukt (plašās naudas un tās sastāvdaļu gada pieauguma tempu sk. 18. un 19. att.). M3 gada kāpuma temps samazinājās no 5.9% jūnijā līdz 5.6% septembrī, un M2 attiecīgi saruka no 6.1% līdz 5.2%. Likvidākā naudas rādītāja M1 gada samazinājuma temps saruka no

18. attēls

**PLAŠĀS NAUDAS UN TĀS SASTĀVDAĻU
GADA PIEAUGUMA TEMPS
(%)**

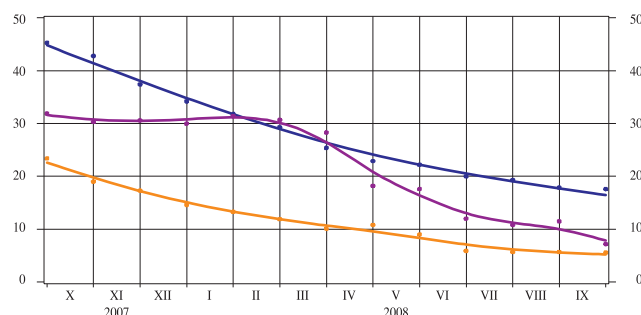
— M3
— Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs)
— Noguldījumi, parāda vērtspapīri, naudas tirgus fondu akcijas un daļas

19. attēls

**PLAŠĀS NAUDAS UN TĀS SASTĀVDAĻU
GADA PIEAUGUMA TEMPS
(%)**

— M3
— Kredīti privātajam sektoram
— Ilgāka termiņa finanšu saistības

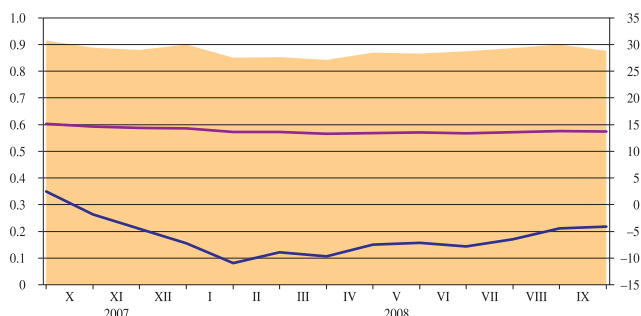

10.1% jūnijā līdz 8.9% septembrī, turpinot samazināties noguldījumu uz nakti atlikumam. Septembra beigās noguldījumu uz nakti atlikums bija par 173.7 milj. latu jeb 6.0% mazāks nekā jūnija beigās un par 10.3% mazāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā. Saruka arī noguldījumu ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem atlikums (par 13.1 milj. latu jeb 3.9%), savukārt palielinājās ilgāka termiņa naudas komponentu pieprasījums – noguldījumu ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem atlikums 3. ceturksnī pieauga par 42.9 milj. latu jeb 1.9% (gada kāpuma temps septembrī – 40.2%). Minimālas bija skaidrās naudas pieprasījuma pārmaiņas (sk. 20. att.).

20. attēls

**SKAIDRĀS NAUDAS APGROZĪBĀ (BEZ
ATLIKUMIEM MFI KASĒS) DINAMIKA**

— Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs; mljrd. latu)
— Skaidrās naudas apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs) īpatsvars M3 (%; labā ass)
— Skaidrās naudas apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs) gada pieauguma temps (%; labā ass)

Rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību MFI veikto noguldījumu atlikums 3. ceturksnī samazinājās par 110.6 milj. latu jeb 2.1%, turpinoties gada kāpuma tempa kritumam (jūnijā – 7.8%, septembrī – 7.0%). Latos veikto noguldījumu atlikums saruka par 95.3 milj. latu, tomēr tā gada kāpuma temps palielinājās par 5.3 procentu punktiem (līdz 9.6%; sk. 21. att.). Vienlaikus nedaudz samazinājās citās ārvalstu valūtās veikto noguldījumu atlikums, bet gandrīz nemainījās eiro veikto noguldījumu atlikums. Kopējā noguldījumu atlikumā latos veikto noguldījumu daļa saruka par 0.7 procentu punktiem (līdz 52.5%).

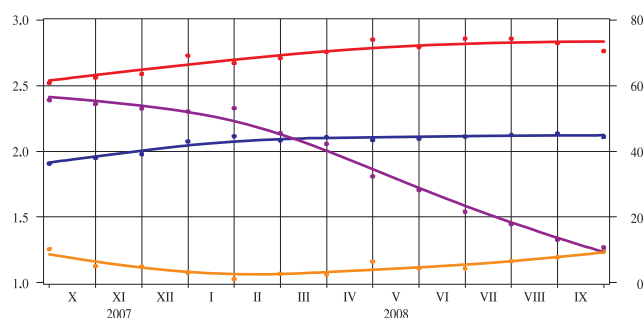
3. ceturksnī mājsaimniecību veikto noguldījumu atlikums samazinājās par 17.3 milj. latu jeb 0.5%, savukārt finanšu iestāžu un nefinanšu sabiedrību noguldījumu atlikums – par 93.3 milj. latu jeb 4.4%. Tomēr tā gada pieauguma temps joprojām pārsniedza atbilstošo mājsaimniecību noguldījumu atlikuma rādītāju (attiecīgi 10.0% un 5.2%).

Samazinoties valsts konsolidētā kopbudžeta pārpalikumam, 3. ceturksnī par 10.5 milj. latu saruka MFI neto kredīta valdībai negatīvais rādītājs.

21. attēls

**REZIDENTU FINANŠU IESTĀŽU,
NEFINANŠU SABIEDRĪBU UN
MĀJSAIMNIECĪBU NOGULDĪJUMU
ATLIKUMS BANKĀS**

— Latos veikto noguldījumu atlikuma gada pieauguma temps (%; labā ass)
— Noguldījumi latos (mljrd. latu)
— Euro veikto noguldījumu atlikuma gada pieauguma temps (%; labā ass)
— Noguldījumi euro (mljrd. latu)

Līdz ar iekšzemes noguldījumu atlikuma samazinājumu bankām nepieciešamos kredītresursus nodrošināja gandrīz tikai ārvalstu finansējums. Tā neto ielūdes bija lielākas nekā iepriekšējā ceturksnī, un MFI (izņemot Latvijas Banku) tīro ārējo aktīvu negatīvais rādītājs 3. ceturksnī palielinājās par 577.1 milj. latu (2. ceturksnī – par 432.9 milj. latu). MFI (izņemot Latvijas Banku) ārzemju saistību kāpumu ietekmēja nozīmīga līdzekļu piesaiste no nerezidentu MFI (pieaugums – 577.0 milj. latu, t.sk. no mātesbankām – 252.7 milj. latu). Vienlaikus mērenāk samazinājās nerezidentu ne-MFI noguldījumu atlikums (par 111.9 milj. latu), kā arī MFI (izņemot Latvijas Banku) ārzemju aktīvi (par 96.6 milj. latu).

PROCENTU LIKMES

Pieaugot latu naudas tirgus procentu likmēm, arī rezidentu mājsaimniecībām no jauna latos izsniegto kredītu procentu likmēm 3. ceturksnī bija tendence palielināties. Savukārt nefinanšu sabiedrībām no jauna latos izsniegto atsevišķu kredītu veidu procentu likmes pat nedaudz samazinājās. Rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām euro izsniegtie kredīti, sekojot euro naudas tirgus procentu likmju kāpumam, 3. ceturksnī sadārdzinājās. Līdz ar inflācijas kritumu un nominālo procentu likmju paaugstināšanos latos izsniegto kredītu reālās procentu likmes ievērojami pieauga.

Lielāko daļu no mājsaimniecībām no jauna izsniegtajiem kredītiem veidoja kredīti ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam, kā arī kredīti ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu no 1 gada līdz 5 gadiem. 3. ceturksnī, augot atšķirībai starp īstermiņa procentu likmēm un procentu likmēm ar ilgāku darbības periodu, mājsaimniecībām no jauna izsniegto kredītu kopējā apjomā līdz 69.9% pieauga kredītu īpatsvars ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam. Savukārt kredītu īpatsvars ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu no 1 gada līdz 5 gadiem samazinājās līdz 19.9%.

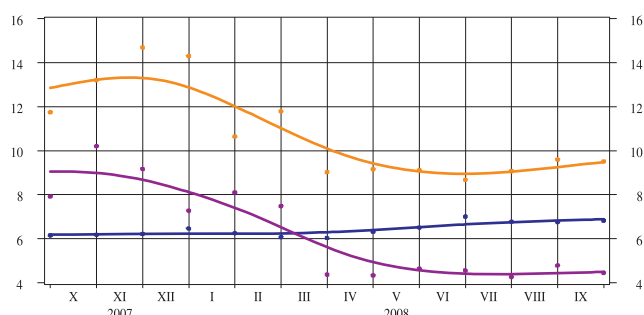
Mājsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto kredītu procentu likmes (sk. 22. att.) sekoja naudas tirgus procentu likmju attīstībai. Mājsaimniecībām mājokļa iegādei latos izsniegto kredītu ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam vidējā svērtā procentu likme 3. ceturksnī pieauga par 0.5 procentu punktiem (līdz 9.4%), bet kredītu ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu no 1 gada līdz 5 gadiem – par 0.6 procentu punktiem (līdz 10.0%). Mājsaimniecībām mājokļa iegādei euro izsniegto kredītu ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam vidējā svērtā procentu likme 3. ceturksnī pieauga līdz 6.8% (kredītu ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu

22. attēls

**REZIDENTU MĀJSAIMNIECĪBĀM
MĀJOKĻA IEGĀDEI IZSNIEGTO KREDĪTU
PROCENTU LIKMES**

(ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam; %)

— Izsniegti latos
— Izsniegti euro
— Izsniegti ASV dolāros

no 1 gada līdz 5 gadiem – līdz 6.9%). Mājokļa iegādei latos izsniegto kredītu vidējā svērtā reālā procentu likme 3. ceturksnī nedaudz pieauga, tomēr saglabājās negatīva (-5.6%).

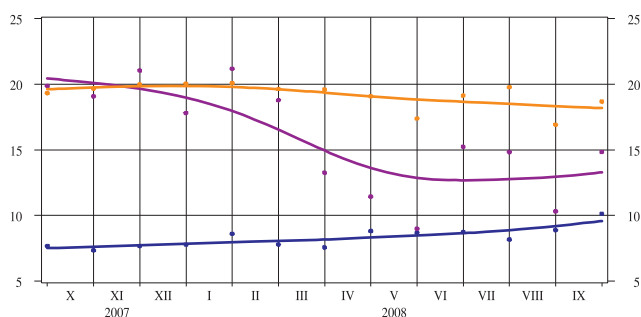
Mājsaimniecībām izsniegto patēriņa kredītu procentu likmes (sk. 23. att.), neraugoties uz naudas tirgus procentu likmju pieaugumu, 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni būtiski nemainījās. Latos izsniegto kredītu ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam vidējā svērtā procentu likme bija 18.4%, bet kredītu ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu no 1 gada līdz 5 gadiem – 19.0%. Mājsaimniecībām eiro izsniegto patēriņa kredītu ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam vidējā svērtā procentu likme 3. ceturksnī saglabājās 8.8% līmenī, bet kredītu ar darbības sākotnējo periodu no 1 gada līdz 5 gadiem – pieauga līdz 8.7%. Mājsaimniecībām latos izsniegto patēriņa kredītu vidējā svērtā reālā procentu likme 3. ceturksnī pieauga par 1.7 procentu punktiem (līdz 2.6%).

23. attēls

REZIDENTU MĀJSAIMNIECĪBĀM IZSNIEGTO PATĒRIŅA KREDĪTU PROCENTU LIKMES

(ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam; %)

— Izsniegti latos
— Izsniegti eiro
— Izsniegti ASV dolāros

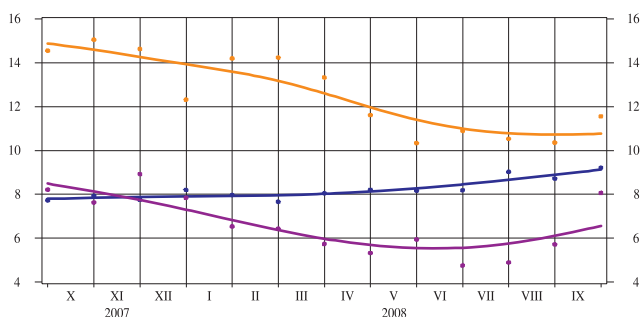
Lielākā daļa no visiem nefinanšu sabiedrībām no jauna izsniegtajiem kredītiem tika izsniegta ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam (3. ceturksnī – 93.7%). Nefinanšu sabiedrībām no jauna latos izsniegtajiem kredītiem, kuru apjoms mazāks par 0.2 milj. eiro (sk. 24. att.), vidējā svērtā mainīgā procentu likme un procentu likme ar darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam samazinājās līdz 10.7%, bet eiro izsniegtajiem kredītiem – pieauga līdz 9.0%. Latos izsniegtajiem kredītiem, kuru apjoms bija 0.2–1 milj. eiro, vidējā svērtā procentu likme ar darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam samazinājās (līdz 9.0%), bet eiro izsniegtajiem kredītiem – pieauga (līdz 8.1%). Savukārt latos izsniegtajiem kredītiem, kuru apjoms bija lielāks par 1 milj. eiro, vidējā svērtā procentu likme pieauga līdz 6.5%, bet eiro izsniegtajiem kredītiem – palielinājās līdz 7.4%.

24. attēls

REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM IZSNIEGTO KREDĪTU AR APJOMU MAZĀKU PAR 0.2 MILJ. EIRO PROCENTU LIKMES

(ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam; %)

— Izsniegti latos
— Izsniegti eiro
— Izsniegti ASV dolāros

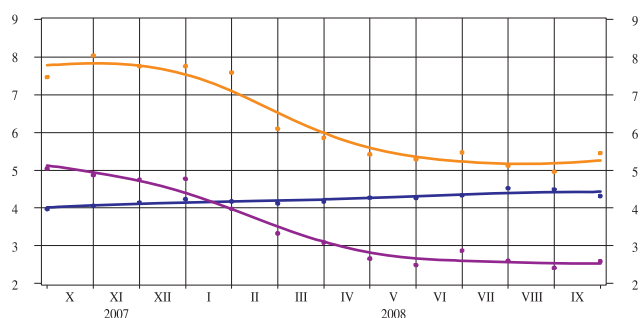
Gandrīz visi no rezidentu mājsaimniecībām un nefinanšu sabiedrībām no jauna piesaistītie noguldījumi 3. ceturksnī bija ar termiņu līdz 1 gadam. No mājsaimniecībām no jauna latos un eiro piesaistīto noguldījumu ar termiņu līdz 1 gadam vidējā svērtā procentu likme 3. ceturksnī gandrīz nemainījās un bija attiecīgi 6.6% un 4.5%. No nefinanšu sabiedrībām latos piesaistītajiem noguldījumiem ar termiņu līdz 1 gadam vidējā svērtā procentu likme samazinājās par 0.3 procentu punktiem (līdz 4.6%), bet eiro piesaistītajiem noguldījumiem pieauga par 0.2 procentu punktiem (līdz 4.3%); rezidentu mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību veikto noguldījumu procentu likmes sk. 25. att.). Noguldījumu reālās procentu likmes joprojām bija negatīvas.

25. attēls

REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBU UN MĀJSAIMNIECĪBU VEIKTO NOGULDĪJUMU PROCENTU LIKMES

(ar noteikto termiņu līdz 1 gadam; %)

— Noguldīti latos
— Noguldīti eiro
— Noguldīti ASV dolāros

VĒRTSPAPĪRU UN VALŪTAS TIRGUS ATTĪSTĪBA

Valsts kase rikoja vairākas valdības 6 mēnešu un 12 mēnešu parādzīmju un 5 gadu un 11 gadu obligāciju sākotnējā tirgus izsoles. Kopējais piedāvājums bija 150.0 milj. latu, kopējais pieprasījums – 107.4 milj. latu, bet pārdotais apjoms – 49.1 milj. latu. Salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni Valsts kase nedaudz samazināja piedāvājumu un, tā kā bija likviditātes pārpalikums, pieprasījums pieauga par 11.4%. Tomēr pārdotais apjoms samazinājās par 12.2%, bankām uzskatot, ka palielinājies riska līmenis.

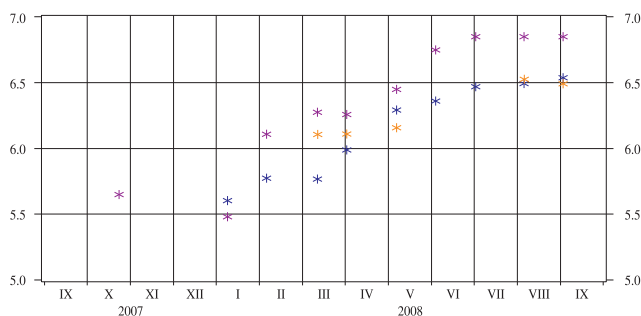
No pārdotā apjoma tikai 10.2% bija 5 gadu un 11 gadu obligācijas, pārējo pārdoto vērtspapīru klāstu veidoja parādzīmes. Valdības 6 mēnešu parādzīmju vidējā svērtā peļņas likme palielinājās no 6.32% 2. ceturksnī līdz 6.71% 3. ceturksnī (12 mēnešu parādzīmēm – attiecīgi no 6.51% līdz 6.80%). 5 gadu un 11 gadu obligāciju vidējā svērtā peļņas likme bija 6.85% (sk. 26. att.). Peļņas likmes pieaugumu noteica makroekonomisko risku kāpums pasaules finanšu tirgu nestabilitātes apstākļos.

26. attēls

IZOLĒS PĀRDOTO VALDĪBAS VĒRTSPAPĪRU VIDĒJĀS SVĒRTĀS PEĻŅAS LIKMES

(%)

* 6 mēnešu parādzīmes
* 12 mēnešu parādzīmes
* 11 gadu obligācijas

Latvijas valdības vērtspapīru atlikums apgrozībā palielinājās par 7.1% (līdz 491.0 milj. latu), investoru dalījumā samazinoties nerezidentu daļai (līdz 18.9% no septembra kopapjoma), bet pieaugot Latvijas banku daļai (līdz 50.6%).

RFB valdības obligāciju (ar dzēšanas termiņu 2019. gadā) pirkšanas peļņas likme otrreizējā tirgū septembra beigās samazinājās līdz 6.75%, bet VAS "Latvijas Hipotēku un zemes banka" obligāciju (ar dzēšanas termiņu 2013. gadā) pirkšanas peļņas likme septembra beigās bija 6.70%. Tomēr, tā kā parāda vērtspapīru apgrozījums bija mazs, šīs pārmaiņas neraksturoja tirgus noskaņojumu.

Latvijas valdības eiroobligāciju (ar dzēšanas termiņu 2018. gadā) pirkšanas peļņas likme 3. ceturksnī samazinājās līdz 5.55%, bet pirkšanas peļņas likmju starpība ar attiecīgā termiņa Vācijas valdības obligācijām palielinājās līdz 161 bāzes punktam. Vācijas valdības obligāciju pirkšanas peļņas likmju straujāks samazinājums bija skaidrojams ar bāzes likmju kritumu, tautsaimniecības izaugsmes tempa samazināšanos un pieprasījuma pieaugumu pēc augsta reitinga vērtspapīriem laikā, kad finanšu tirgos saruka finanšu aktīvu cenas.

Latvijas privāto emitentu parāda vērtspapīru sākotnējā tirgū turpināja sašaurināties latos denominēto parāda vērtspapīru tirdzniecība, jaunu emisiju nebija, bet tika dzēstas divas VAS "Latvijas Hipotēku un zemes

banka" ķīlu zīmju emisijas, tādējādi latos denominēto privāto parāda vērtspapīru atlikums samazinājās par 11.8% (līdz 30.7 milj. latu).

LCD reģistrēto eiro denominēto parāda vērtspapīru atlikums saruka par 6.4% (līdz 136.3 milj. eiro). Privāto emitentu parāda vērtspapīru atlikums samazinājās, jo saruka aizdot gribētāju skaits un pieauga latu un eiro naudas tirgus procentu likmes, pie kā bija piesaistītas obligāciju mainīgās peļņas likmes.

Parāda vērtspapīru apgrozījums RFB 3. ceturksnī pieauga līdz 20.5 milj. latu. No tiem tikai 0.2 milj. latu bija privāto emitentu parāda vērtspapīru apgrozījums, bet pārējo veidoja Latvijas valdības vērtspapīru apgrozījums. *OMX Riga* 3. ceturksnī samazinājās par 25.4% (līdz 386.9 punktiem) un OMXBGI – par 22.6% (līdz 324.6 punktiem). Līdzīgs sarukums bija vērojams arī vairākās citās attīstības valstīs, bet attīstīto valstu indeksi pārsvarā samazinājās ne vairāk kā par 10%. Līdz septembra pirmajai nedēļai RFB akciju cenas bija stabilas, bet septembra vidū sākās to straujš kritums. *OMX Riga* samazinājās straujāk nekā akciju cenas kritās vidēji pasaulē Latvijas samērā augstās makroekonomiskās nesabalansētības dēļ, kas akciju cenu strauja samazinājuma gadījumos kļūst par vienu no akciju cenu lejupslīdes ātruma noteicošajiem faktoriem. Akciju apgrozījums RFB 2. ceturksnī bija 2.9 milj. latu, bet 3. ceturksnī tas pieauga līdz 4.2 milj. latu. Lielākais apgrozījums bija ar AS "Latvijas kuģniecība" akcijām (2.3 milj. latu). Lai arī Latvijas IKP attīstības prognozes tika pārskatītas, tās samazinot, daudzi uzņēmumi ziņoja par samērā pozitīviem 2. ceturkšņa darbības rezultātiem.

3. ceturksnī lata kurss samazinājās. Globālās finanšu krīzes saasināšanās ietekmē Latvijas valūtas tirgū eiro pirkšanas cena palielinājās (1 EUR = Ls 0.7045; eiro tika pārdots vidēji par 0.47 santīmiem dārgāk nekā iepriekšējā ceturksnī). Straujāks eiro kursa kāpums bija vērojams septembra otrajā pusē, kad starpbanku tirgū eiro pirkšanas kurss (1 EUR = Ls 0.7081) tuvojās Latvijas Bankas noteiktajam eiro pārdošanas kursam (1 EUR = Ls 0.7098).

Ņemot vērā ASV dolāra kursa vispārējo palielināšanos kopš 2008. gada augusta, 3. ceturksnī lata kurss attiecībā pret ASV dolāru samazinājās (1 USD = Ls 0.486; 2. ceturkšņa beigās – 1 USD = Ls 0.447).

3. ceturksnī visu valūtu darījumu apgrozījuma pieauguma temps turpināja samazināties gan kopumā, gan darījuma partneru dalījumā. Straujāks apgrozījuma kritums bija darījumos ar rezidentu partneriem (bankām un nebankām gada samazinājuma temps bija attiecīgi 35.3% un 17.2%). Joprojām valūtu darījumu apgrozījums auga darījumos ar nerezidenti, lai gan kāpums bija lēnāks nekā iepriekš. 3. ceturksnī valūtas darījumu apgrozījums ar nerezidentu MFI pieauga par 26.0%, bet ar nerezidentu nebankām – par 22.2% (2007. gadā vidēji ceturksnī kāpums bija attiecīgi 60.6% un 35.1%). Iekšzemes tautsaimniecības izaugsmes palēninājuma dēļ turpināja samazināties darījumu ar māsaimniecībām apgrozījums.

NAUDAS RĀDĪTĀJU SEZONĀLĀ IZLĪDZINĀŠANA

Latvijas Banka ar 2005. gada 1. ceturksni publicē atbilstoši ECB metodoloģijai aprēķināto naudas rādītāju M1, M2 un M3 sezonāli izlīdzinātās laikkrindas.

Naudas rādītāju M1, M2 un M3 dinamikas analīze, kas veikta ar programmproduktu "DEMETERA Version 2.1 (Jul 9 2007)", atspoguļota 27.–38. attēlā, izmantojot datus par laiku no 1999. gada janvāra līdz 2008. gada septembrim (27.–35. att.) un no 2000. gada oktobra līdz 2008. gada septembrim (36.–38. att.). Šo rādītāju sezonālajā izlīdzināšanā izmantoto metodiku sk. Latvijas Bankas izdevuma "Monetārais Apskats. Monetary Review" 2004. gada 1. numurā (21.–24. lpp.).

Monetāro laikkrindu analīze rāda, ka pastāv korelācija starp sezonālo svārstību amplitūdu un to vērtību līmeni, tāpēc ar 2007. gada 1. ceturksni laikkrindas vispirms pārveido ar logaritmisko transformāciju. Tādējādi laikkrindu dekompozīcijai veido multiplikatīvo modeli, t.i., aplūkojamo rādītāju Y_t izsaka šādi: $Y_t = T_t \times S_t \times I_t$, kur T_t ir rādītāja attīstības tendenci jeb trendu raksturojoša komponente, S_t – sezonālā komponente un I_t – neregulārā komponente (komponente, kas nesatur būtisku informāciju par aplūkojamo rādītāju un kuras vērtības nosaka gadījuma rakstura apstākļu iedarbība). Multiplikatīvajā modelī par laikkrindas $\{Y_t\}$ sezonāli izlīdzināto laikkrindu sauc laikkrindu $\{Y_t/S_t\}$, t.i., laikkrindu, ko iegūst, oriģinālo laikkrindu dalot ar tās sezonālo komponenti.

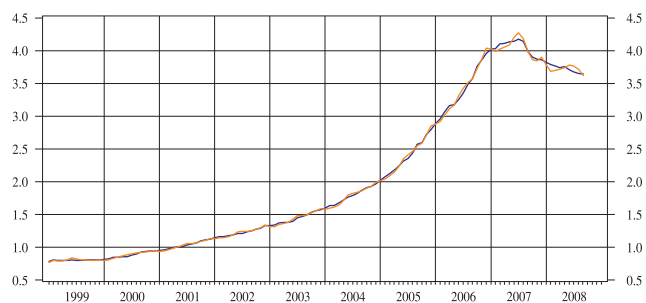
M1 un M2 laikrindu sezonālos modeļus iegūst tieši (veidojot modeļus pašām M1 un M2 laikrindām). Savukārt M3 sezonāli izlīdzinātās laikrindas veidošanai izmanto netiešo pieeju, to iegūstot kā M2 un M3/M2 sezonāli izlīdzināto laikrindu reizinājumu.

27. attēls

M1 LAIKRINDAS

(perioda beigās; mljrd. latu)

— Sezonāli nekoriģēti dati
— Sezonāli koriģēti dati

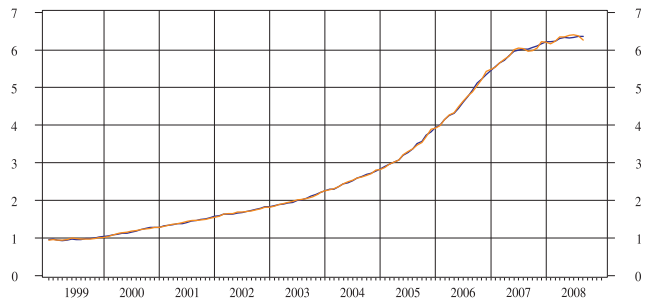

28. attēls

M2 LAIKRINDAS

(perioda beigās; mljrd. latu)

— Sezonāli nekoriģēti dati
— Sezonāli koriģēti dati

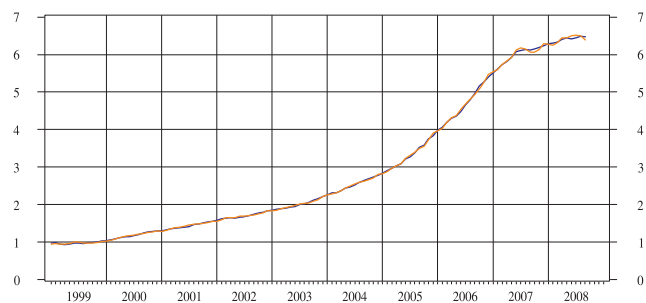

29. attēls

M3 LAIKRINDAS

(perioda beigās; mljrd. latu)

— Sezonāli nekoriģēti dati
— Sezonāli koriģēti dati

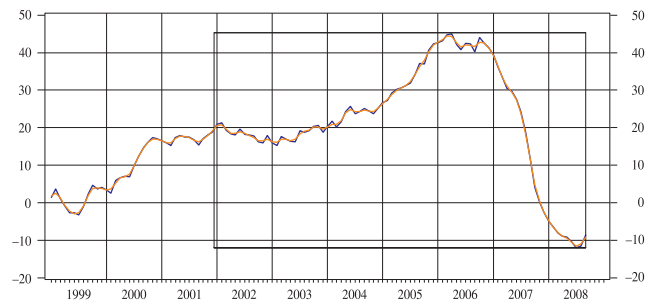

30. attēls

M1 DINAMIKA

(salīdzinājuma ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

— Laikrindas attīstības tendence
— Sezonāli izlīdzināta laikrinda

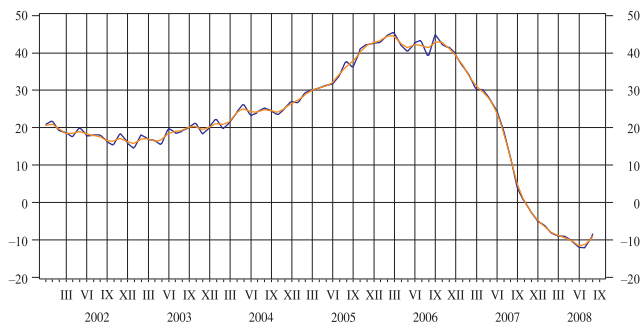

31. attēls

M1 DINAMIKA

(salīdzinājuma ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; detalizējums)

— Laikrindas attīstības tendence
— Sezonāli izlīdzināta laikrinda

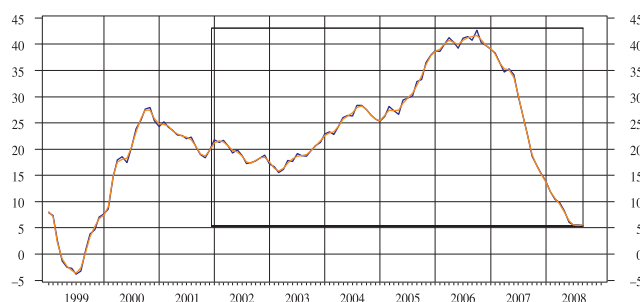

32. attēls

M2 DINAMIKA

(salīdzinājuma ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

— Laikrindas attīstības tendence
— Sezonāli izlīdzināta laikrinda

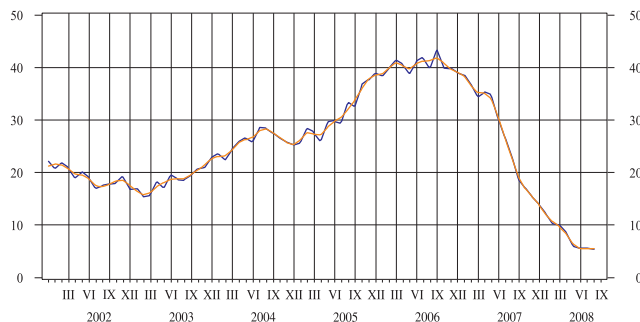

33. attēls

M2 DINAMIKA

(salīdzinājuma ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; detalizējums)

— Laikrindas attīstības tendence
— Sezonāli izlīdzināta laikrinda

34. attēls

M3 DINAMIKA

(salīdzinājuma ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

— Laikrindas attīstības tendence
— Sezonāli izlīdzināta laikrinda

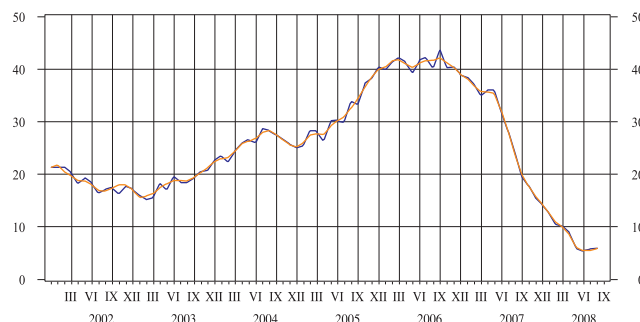

35. attēls

M3 DINAMIKA

(salīdzinājuma ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; detalizējums)

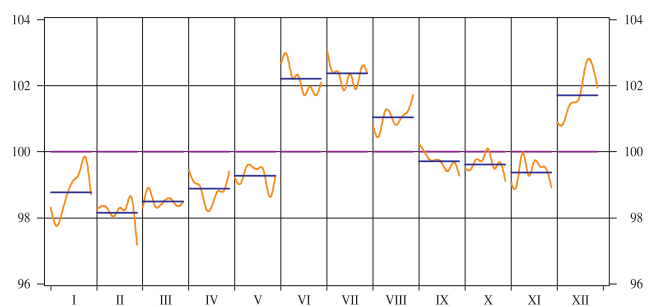
— Laikrindas attīstības tendence
— Sezonāli izlīdzināta laikrinda

36. attēls

**M1: SEZONĀLO FAKTORU IETEKMES
LIELUMS UN STABILITĀTE**

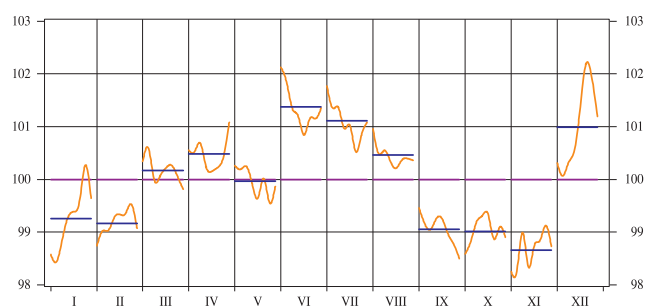
(2000. gada oktobris–2008. gada septembris; %)

37. attēls

**M2: SEZONĀLO FAKTORU IETEKMES
LIELUMS UN STABILITĀTE**

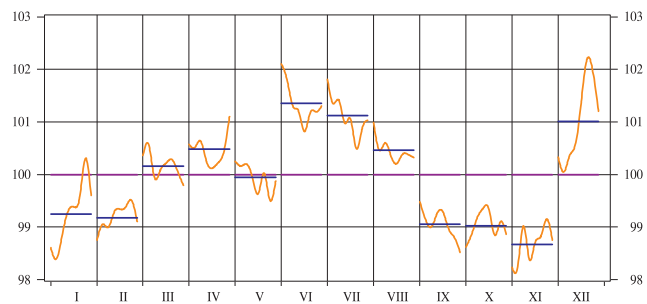
(2000. gada oktobris–2008. gada septembris; %)

38. attēls

**M3: SEZONĀLO FAKTORU IETEKMES
LIELUMS UN STABILITĀTE**

(2000. gada oktobris–2008. gada septembris; %)

**LATVIJAS BANKAS PAMATUZDEVUMU IZPILDES NORMATĪVĀS AKTUALITĀTES
(2008. GADA 3. CETURKSNIS)****17. jūlijs**

Latvijas Bankas padome apstiprināja noteikumus Nr. 17 "Grozījumi Latvijas Bankas 2007. gada 12. jūlija noteikumos Nr. 7 "Lata naudas zīmju apraksts"" (spēkā ar 17.07.2008.).

11. septembris

Latvijas Bankas padome apstiprināja noteikumus Nr. 18 "Obligāto rezervju procents" (spēkā ar 24.10.2008.), samazinot rezervju normu par 1.0 procentu punktu (līdz 5%) šādām pasīvā esošo piesaistīto līdzekļu kategorijām: noguldījumiem ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem, noguldījumiem ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 2 gadiem un bankas emitētiem neatsaucamiem (bez tiesībām atpirkt pirms dzēšanas termiņa) parāda vērtspapīriem ar sākotnējo dzēšanas termiņu ilgāku par 2 gadiem, kā arī samazinot rezervju normu par 1.0 procentu punktu (līdz 7%) visām pārējām rezervju bāzē iekļautajām saistībām.

Latvijas Bankas padome apstiprināja noteikumus Nr. 19 "Noteikumi par lata naudas zīmēm" (spēkā ar 11.09.2008.).

INTRODUCTION

In September, insolvency of a number of large US financial institutions caused an overall turmoil of the global financial market with an adverse effect on already fragile confidence among market participants and draining liquidity. The turmoil quickly spread to Europe as well. Mutual distrust among banks and liquidity constraints increased risk perceptions, fuelling a surge in global risk premiums. In the third quarter, the crisis had not as yet directly affected Latvia's financial system; nevertheless, Latvia's market experienced risk premium rises reflecting the trends in other markets. In the meantime, resident deposits shrank, even though deceleration in the annual growth of monetary aggregates moderated and lending, underpinned by an ongoing inflow of funding from foreign credit institutions, continued to expand. In September, the annual growth rates of M3 and deposits of resident financial institutions, non-financial corporations and households were 5.9% and 7.0% respectively, while lending posted a 17.6% growth. The bulk of loans went to businesses, whereas the pace of lending to households lost some momentum.

Due to the downward pressure of weakening domestic demand on economic growth real GDP declined by 4.6% year-on-year in the third quarter. The contraction was on account of a dramatic narrowing of the retail trade turnover, decreasing output in manufacturing, more pronounced operational moderation in some services industries and diminishing revenue from indirect taxes (VAT in particular). At the same time, the unemployment rate continued to rise. In line with the sharp slowdown in the economic growth, business investment slackened. Freight transportation indicators deteriorated. In the context of worsening situation in construction, manufacturing, retail trade as well as other services industries, and deteriorating consumer confidence, the overall economic sentiment indicator dropped in the third quarter confirming a downturn in economic activity.

Inflation and external imbalances continued to ease along with the falling economic activity. Due to abating demand for imports and moderating export growth, the trade and current account balances improved. In the third quarter, the current account deficit of the balance of payments was 12.6% of GDP, against 25.8% of GDP in the same quarter of the previous year. The decline in annual consumer price inflation in all months of the third quarter was primarily attributable to the base effect, a decrease in the domestic demand, and cheaper fuel due to falling global oil prices. In September, annual headline inflation was down to 14.9% while core inflation declined to 12.6%.

As a result of an inflow of EU funds, growth in general government consolidated budget expenditure lagged behind that of the budget revenue in August and September; although budget surplus accumulated from the beginning of the year increased, the general government consolidated budget for the year overall is likely to be with a deficit due to shrinking budget revenue resulting from subdued economic growth. This trend is unsustainable and requires cuts in the government expenditure. The total general government debt increased due to a higher domestic government debt which resulted from issuing securities and borrowing from credit institutions.

The central bank's money supply decreased somewhat in the third quarter; in the meantime, the Bank of Latvia's net foreign assets expanded by 43.9 million lats on account of a boost in the foreign currency assets of the government. Liquidity was ample in Latvia's money market until mid-September, with money market interest rates on transactions in lats remaining low (3%–4%). After 24 September, however, money market interest rates elevated and banks resorted to using the Bank of Latvia's main refinancing operations. The interest rate dynamics of non-bank lending did not as yet point to any money market aggravation. At the same time, the interest rates on loans in lats to households for house purchase rose slightly, whereas those on loans in euro remained broadly unchanged. The interest rates on loans in lats to non-financial corporations dropped somewhat, while those in euro rose.

EXTERNAL ECONOMIC ENVIRONMENT

In the third quarter, economic activity decelerated in a number of world regions and in many countries the GDP growth turned negative.

In the third quarter, euro area GDP contracted by 0.2% quarter-on-quarter and 0.6% year-on-year. GDP has

been declining for two consecutive quarters, thus in technical terms the economy of the euro area has slipped into a recession. GDP deceleration was reported for Germany and Italy (0.5% in both countries); it was less pronounced in Spain (0.2%), while in France GDP increased by 0.1%. The available data suggest that the global crisis caused reductions in private demand and exports alike. The annualised consumer price index dropped from 4.0% in July to 3.6% in September.

The EU8 countries mainly recorded decelerating economic activity. It was on account of sluggish situation in the euro area economies forming the largest export market of EU8 countries and moderating domestic demand in other trade partners. In Estonia, the third-quarter GDP declined by 3.5% year-on-year, the steepest fall in 14 years. The activity moderated in all major sectors of the economy. In Lithuania, GDP growth decelerated, albeit remained positive (2.8%); yet the industrial output expanded at a slower pace and private demand shrank. Hungary's GDP contracted by 0.1% quarter-on-quarter. Compared with other countries of the region, the economies of Poland and the Czech Republic developed rather buoyantly, with their GDP growing by 5.6% and 4.2% respectively; in Slovakia, at the same time, GDP increased by 7.0% despite certain moderation in the economic activity of its major trade partners. Such buoyant pace of growth was driven by the robust domestic demand which, in turn, was spurred by rising employment rates and increasing wages and salaries.

In the third quarter, it became evident that the Swedish economy has been hit harder by the global economic crisis than expected. During summer, consumer confidence had been moving toward the lowest level since the crisis of the 1990s, and producer confidence indicators likewise deteriorated. Sweden's third quarter GDP shrank by 0.1% quarter-on-quarter and reflected contractions in the domestic demand and a more subdued output growth as a result of the global financial crisis. Sweden's GDP increased by 0.2% year-on-year.

Quarter-on-quarter, the UK experienced a 0.6% GDP contraction in the third quarter (a year-on-year increase of a mere 0.3%). The growth in industrial output and construction slowed down by 1.0% and 0.8% respectively. The services sector recorded weakening activity for the first time since 1992. The situation in the UK labour market continued to deteriorate and unemployment in many sectors (industry, construction and services) expanded.

The US third-quarter GDP contracted by 0.5%. This contraction was primarily driven by the private demand hitting its 28-year low (3.8%) as a result of the evaporating impact of the fiscal stimulus as the labour market conditions deteriorated and lending standards tightened. Investment in real estate shrank by 16.0% and non-residential investment diminished for the first time since 2006. At the same time, the contribution of government consumption and net exports was positive.

Russia's GDP increased by 6.3%, down from 6.5% in the previous quarter. After slowing at the beginning of the period, industrial production accelerated somewhat again at the end of the quarter. Private consumption was on a relatively dynamic upward trend, while inflation soared high.

The global financial market faced numerous adjustments in the third quarter. Initial months of the quarter went relatively smoothly but in September financial market participants were affected by several consecutive events. At the beginning of the month, the US federal government took over Fannie Mae and Freddie Mac companies. Thereafter, the management of investment bank Lehman Brothers filed for bankruptcy and announced its intention to sell company divisions. The Bank of America took over Merrill Lynch & Co. The FRS provided emergency liquidity assistance in exchange for the controlling stake in the AIG insurance company, closed Washington Mutual, one of the largest mortgage and savings banks of the country, and sold its banking operations to JP Morgan Chase. In order to dissolve investors' concerns regarding the banking business model, several investment banks (e.g. Goldman Sachs and Morgan Stanley) were restructured into bank holding companies under tighter surveillance on behalf of the FRS. Facing liquidity and solvency problems, a number of European banks also needed assistance: Belgian, Dutch and Luxembourg governments acquired 49% of the Belgian financial group Fortis; an emergency credit line was opened for the German mortgage lender Hypo Real Estate; recapitalisation of the Belgian bank Dexia took place; measures to stabilise the banking sector were implemented in Ireland, etc.

In order to reinforce the stability of the financial system, the world central banks increased liquidity supply

to financial institutions. In addition, the FRS broadened the eligible collateral to sufficiently secure FRS loans. The US approved a 700 billion programme for the financial system, under which the government is authorised to purchase the so-called troubled assets in the form of mortgage-related securities from financial institutions. Similar rescue schemes have been developed and implemented in the UK and other European countries. Governments of several countries have announced the increase of the deposit coverage level by deposit guarantee schemes.

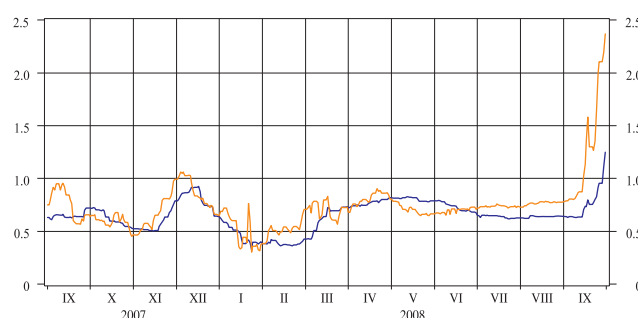
Due to still persisting pronounced upside inflation risks at the beginning of the third quarter, the ECB raised the euro base rate by 25 basis points at the beginning of July. Meanwhile, other major world central banks, the FRS, Bank of England and the Bank of Japan among them, left their base rates unchanged. Consequently at the end of the third quarter, the euro base rate was 4.25%, that of the US dollar stood at 2%, the base rate of the British pound sterling was up to 5%, and that of the Japanese yen was down to 0.5%. In the third quarter, given the heightening inflation pressure, base rates were raised by Danmarks Nationalbank (by 25 basis points, to 4.60%), Sveriges Riksbank (on two occasions by 25 basis points, to 4.75%), and Banca Națională a României (by 25 basis points, to 10.25%). In view of the signs of economic deceleration, Česká národní banka lowered the base rate for the Czech koruna by 25 basis points (to 3.50%) in the third quarter.

The money market interest rates on the euro and US dollar were rather stable at the beginning and middle of the third quarter. However in mid-September, given the turbulent global financial market conditions, market participants' confidence diminished, availability of market funding became more encumbered and money market interest rates surged. In the third quarter overall, the 3- and 6-month LIBOR went up 0.87–1.27 percentage points. EURIBOR for the respective maturities rose less (by 0.25–0.33 percentage point). In the context of mounting global money market tensions, the spread between USD LIBOR interest rate and Overnight Indexed Swap interest rate expanded; a similar trend was observed for the spread of unsecured EURIBOR interest rate and secured EONIA Swap interest rate (see Chart 1). In the third quarter overall, the spread between 3-month unsecured LIBOR interest rate and secured Overnight Indexed Swap interest rate increased by 166.1 basis points, whereas the spread between 3-month EURIBOR interest rate and EONIA Swap interest rate went up 57.5 basis points.

Chart 1

**SPREAD BETWEEN MONEY MARKET
3-MONTH TRANSACTION INTEREST
RATES**
(in percentage points)

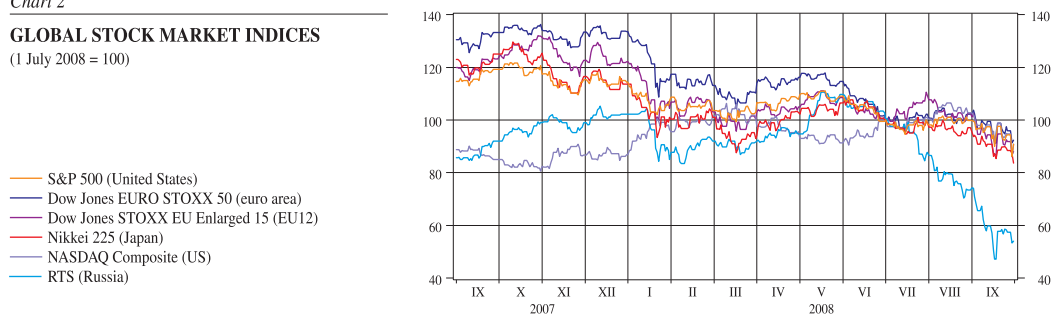
— Spread between 3-month EURIBOR and EONIA Swap interest rates
— Spread between 3-month LIBOR USD and Overnight Index Swap interest rates

In the third quarter, the price of Brent crude oil was down 30.7%. Despite a rise in oil prices to 144 US dollars per barrel due to US oil stocks running low and geopolitical aggravation intensifying in early July, a trend of steep oil price decreases (to 86 US dollars per barrel) prevailed thereafter, mainly triggered by a narrowing demand due to decelerating economies in many regions of the world and market participants' expectations of abating future demand. The downturn in oil prices was also largely affected by improving US oil reserve indicators. A short-lived upswing in oil prices occurred only at the end of September (to 102 US dollars per barrel). The price of gold dropped 5.2% in the third quarter.

Stock prices in the global market were volatile at the beginning of the third quarter but in the concluding month of the quarter, however, a declining trend surfaced (see Chart 2). In the third quarter overall, the US stock market index S&P 500 lost 8.8%, Dow Jones Industrial Average contracted by 4.4%, whereas NASDAQ Composite decreased by 8.8%. The steep stock price drop in September was triggered by the financial market developments as well as market participants' more pessimistic assessment of the global economic outlook. Later, the stock price downside was amplified by stock sales as investors failed to attract additional financing to put up loan collateral which had become insufficient due to stocks falling low (margin call).

Chart 2

GLOBAL STOCK MARKET INDICES
 (1 July 2008 = 100)

The European stock markets experienced similar stock price dynamics, with the euro area stock price index Dow Jones EURO STOXX 50 dropping 9.4% and Dow Jones STOXX EU Enlarged 15, an index for the EU12 stock markets, decreasing by 12.9% within the quarter. In the third quarter, the Japanese stock market index Nikkei 225 also contracted by 16.5%, whereas the Chinese stock market index SSE A Share lost 16.1%. The drop in stock prices was particularly steep in Russia's stock market where the stock market index RTS was down 47.4% primarily due to the global financial turmoil and lower oil prices. This sudden price drop in the Russian stock market caused also Latvia's investors to incur losses as investment funds of several banks had invested in the Russian securities market.

As to the debt securities market, bond yields tended to be relatively stable until September; thereafter they went down substantially. The yields on government bonds with shorter maturities decreased more than those on the long-term bonds. The German, US and UK 10-year government bond yields decreased by 0.60, 0.26 and 0.68 percentage point, or to 4.03%, 3.74% and 4.45% respectively in the third quarter. The German, US and UK 2-year government bond yields decreased by 1.11, 0.74 and 1.22 percentage points, or to 3.49%, 1.92% and 4.00% respectively. Meanwhile, the German, US and UK 3-month government bond yields decreased by 1.02, 0.96 and 0.38 percentage points, or to 3.25%, 0.75% and 4.85% respectively.

In the global exchange market, the US dollar appreciated against such other major world currencies as the euro, British pound sterling and Japanese yen by 11.1%, 10.6% and 0.8% respectively in the third quarter. At the beginning of July, the US dollar depreciated somewhat against the euro, whereas from mid-July to mid-September it followed an appreciation trend. The exchange rate fluctuations in the reporting period were primarily attributable to the market participants' assessment of the outlook for the US and euro area economic growth. In mid-September, when financial crisis intensified and uncertainty about the US financial system stabilisation programme prevailed, the US dollar depreciated against the euro. Meanwhile in the third quarter overall, the euro appreciated slightly against the currencies of the EU8 countries (by 1.4% against the Polish zloty, 2.7% against the Czech koruna, 0.3% against the Slovak koruna and 2.8% against the Hungarian forint).

EXTERNAL SECTOR DEVELOPMENTS

Foreign Trade and Competitiveness

With overall economic activity subsiding in the third quarter, Latvia's foreign trade growth moderated. The year-on-year export growth dropped to 13.5% due to a modest external demand, while imports shrank by 5.0% because of a rapidly declining domestic demand: as a result, the excess of import over export went down to 66.2%.

In the third quarter, foreign trade deficit decreased by almost one third year-on-year. The decrease with Germany was considerable, with Italy, Finland, Poland, France, Belgium and Denmark it was less pronounced, whereas the deficit with Russia and Lithuania increased. Foreign trade balance turned positive with Estonia and the US. The foreign trade surplus with the UK diminished because of the decreasing exports. As to commodity groups, the fall of imports resulted in a significant decrease of trade deficit in machinery and mechanical appliances, electrical equipment and transport vehicles, and in a decrease of trade surplus in wood and articles of wood, while the growth of imports resulted in an increase of trade deficit in mineral

products. As to metals and articles of base metals, the balance turned from negative to positive, since exports grew faster than imports.

The share of the EU countries in total exports was 71.7% in the third quarter of 2008, down from 76.4% in the corresponding period of the previous year on account of a decline in exports to EU15 countries. Exports continued to rise moderately (by 14.5%) both to EU12 and the CIS countries, and their share in total exports increased somewhat. A half of the export growth was on account of the group of other countries, and its share went up notably (from 8.7% to 13.2%), because of the boost in ferrous metals exports to Peru. In the third quarter, the export growth to Lithuania (various goods, prevailing machinery and mechanical appliances, electrical equipment, and products of the chemical and allied industries), Denmark (ferrous metals and articles of ferrous metals, and cereals) and Switzerland (ferrous metals) was the most pronounced, while the exports to the UK and Sweden (wood and articles of wood) and Germany (milk and dairy products, cereals, and wood and articles of wood) contracted. With 62.9% of total exports, Lithuania, Estonia, Russia, Germany, Sweden, Denmark and the UK ranked among Latvia's major trade partners for exports of goods.

In the third quarter, base metals and articles of base metals, agricultural and food products, wood and articles of wood, and machinery and mechanical appliances, electrical equipment were Latvia's dominant export goods. Year-on-year, base metals and articles of base metals (ferrous metals), agricultural and food products (cereals, non-alcoholic and alcoholic beverages, preserved fish), products of the chemical and allied industries (pharmaceutical products) and machinery and mechanical appliances, electrical equipment posted the largest growth. The exports of wood and articles of wood (sawn wood and wood in the rough) contracted significantly. Though the exports of wood and articles of wood with high value added (particle board) went up notably, it nevertheless failed to make up for the declining exports of sawn wood. Due to the described changes, the share of wood and articles of wood in total exports went down from 24.1% to 15.0% year-on-year, whereas that of base metals and articles of base metals increased from 13.5% to 20.5%; moreover, since the second quarter, metals have turned into the largest group in goods exports. Exports of agricultural and food products, base metals and articles of base metals were pushed up as a result of a rise in prices as well as volume. Both factors also affected the increase of machinery and mechanical appliances, electrical equipment exports, though price increase contributed the most. The decline in exports of wood and articles of wood was also the result of both factors, with the decrease of volume more pronounced. Price increase was the reason for the growth of exports of products of the chemical and allied industries.

In the third quarter, the export unit value went up 5.1% quarter-on-quarter and 11.8% year-on-year. Price increases accounted for almost all of export growth in the third quarter. Year-on-year, the prices of transport vehicles (by 38.7%), mineral products (by 38.2%), base metals and articles of base metals (by 34.0%), and products of the chemical and allied industries (by 30.8%) posted a significant increase, whereas those of wood and articles of wood and live animals and animal products declined (by 11.1% and 5.3% respectively).

An economic setback is felt by Latvia as well as by its major trade partners: this is why external demand is gradually declining and competition is becoming tougher, weakening the export growth potential. Since the second quarter, when inflation peaked in Latvia, the real effective exchange rate of the lats, deflated by consumer and producer prices, has not undergone any notable change. Nevertheless, the stabilisation of the real effective exchange rate of the lats is not unequivocal: the positive effect on competitiveness is dampened by the slackening domestic demand in the major trade partner economies, which happen to be in a similar cyclical position: this, in turn, slows down the price increase.

Overall, Latvia's market share in the EU expanded year-on-year in the third quarter, widening in Estonia, Lithuania, Denmark and Finland, since the growth of exports surpassed that of imports. The market share shrank only with the UK due to a considerable decline of exports.

Mineral products, machinery and mechanical appliances, electrical equipment, agricultural and food products, base metals and articles of base metals, products of the chemical and allied industries as well as transport vehicles were Latvia's key import goods. The overall decline in imports was largely on account of a decrease in imports of transport vehicles (passenger cars and trucks), machinery and mechanical appliances, electrical equipment, with contracting volumes prevailing as a reason. Only the imports of mineral products (natural gas, diesel oil and electricity) and agricultural and food products (meat and offal, cereals, sugar and oilcake) rose markedly – both on account of price and volume growth, with price increase prevailing somewhat. The

increase of imports of base metals and articles of base metals (ferrous metals) and products of the chemical and allied industries (pharmaceutical products) was determined by price increase, while volumes were shrinking.

In the third quarter, the import unit value went up 1.2% quarter-on-quarter and 9.9% year-on-year. Import volume contracted by 13.6% year-on-year. Out of key import goods, mineral products (by 25.7%), products of the chemical and allied industries (by 24.6%) and base metals and articles of base metals (by 21.0%) posted the highest price rise. The prices of agricultural and food products also increased drastically. Solely wood and articles of wood (by 11.0%) and transport vehicles (by 5.5%) experienced price decreases. In the third quarter, terms of trade improved by 1.7%, with price increase of exports exceeding that of imports.

The share of EU countries diminished in total imports to 75.7% in the third quarter of 2008, down from 79.7% in the corresponding period of the previous year, with the imports of goods from EU15 countries shrinking significantly. The largest decreases were recorded for Germany and also Italy (transport vehicles and machinery and mechanical appliances, electrical equipment), Finland (passenger cars), Sweden (transport vehicles and machinery and mechanical appliances, electrical equipment) and Belgium (pharmaceutical products). Imports rose significantly only from Lithuania (oil products) and Russia (natural gas). Lithuania, Germany, Russia, Poland and Estonia, accounting for 56.2% of total imports, were Latvia's major trade partners in imports of goods.

Balance of Payments

The current account deficit of the balance of payments continued to decrease and was 489.0 million lats or 12.6% of GDP in the third quarter (959.5 million lats or 25.8% of GDP in the corresponding period of the previous year). This notable decrease in the current account deficit was on account of the shrinking goods deficit to GDP by 7.8 percentage points as imports decreased while exports continued to grow moderately yet steadily. Given a substantial drop in transfers from private accounts in Latvia to non-residents, the current transfers surplus to GDP increased by 3.1 percentage points and had a positive overall effect. The surplus in services to GDP grew less buoyantly, whereas income deficit to GDP decreased.

In the third quarter, the surplus in services picked up 35.7 million lats year-on-year, as the growth in services exports was two times above that in services imports. Given the pickup in transportation services exports of 21.0% and due to transportation services imports contracting somewhat, the surplus in transportation services grew by 51.9 million lats. Exports of passenger, freight and other transportation related services increased and underpinned a higher transportation services surplus. Exports of passenger transportation services expanded markedly in transportation by air, while freight and other transportation related services grew in transportation by road and rail. Exports of all transportation services types in transportation by sea recorded the lowest growth, whereas freight transportation services even shrank.

The travel services deficit increased by 23.8 million lats due to travel services imports growing at a notably faster pace than services exports. According to the CSB data for the third quarter, the number of foreign visitors to Latvia increased by a mere 56.8 thousand year-on-year (the smallest increase in recent years). The number of Latvian travellers abroad picked up 59.9 thousand. As previously, the largest number of foreign travellers to Latvia came from Lithuania, Estonia, Sweden, Russia, Germany and Poland, and the average daily spending per traveller in the third quarter of 2008 exceeded the level of the third quarter of previous year (51 and 41 lats respectively). Latvians travelled abroad in smaller numbers, yet their spending continued to be above that of foreign visitors to Latvia due to a longer average stay abroad. Lithuania, Estonia, Germany and Russia were the most traditional destinations for travellers from Latvia.

As a result of a steeper growth in services exports, the surplus of other services expanded by 7.6 million lats. The growth in exports of information and computer services, as well as other business services and communication services was solid. At the same time, the recorded moderate growth in imports of services was on account of the expansion in other business services.

In the third quarter, the income deficit decreased by 53.2 million lats year-on-year, primarily due to a 74.5 million lats contraction in non-resident income from direct investment. At the same time, non-resident income from other investment increased by 34.9 million lats (primarily income from lending to banks). Changes in income from compensation of employees were insignificant.

The surplus of current transfers increased by 119.1 million lats on account of a substantial 79.6 million lats decline in transfers from private persons' accounts in Latvia to non-residents and a 21.7 million lats year-on-year increase in transfers to the general government sector (primarily subsidies to farmers).

The financing of the current account deficit in the third quarter came from inflows of foreign direct investment and other capital, primarily long-term. Net inflow of the capital account in the amount of 34.1 million lats or 0.9% of GDP (almost solely EU funding for capital investment) recorded a 65.6% year-on-year pickup.

The net inflow of foreign direct investment (158.7 million lats or 4.1% of GDP) was by 30.8% smaller year-on-year; this downturn was primarily underpinned by a decrease (27.0%) in foreign direct investment inflows in Latvia (199.2 million lats or 5.1% of GDP). Foreign direct investment inflows were mainly from Sweden, Ireland, Luxembourg, Estonia, Russia, and Finland. Direct investment was mainly made in real estate, renting and other business activities, transport, storage and communication, financial intermediation and manufacturing.

Portfolio investment recorded an outflow of 24.4 million lats due to banks investing in non-resident (primarily government sector) long-term debt securities in the amount of 56.6 million lats and non-residents acquiring long-term government debt securities in the amount of 16.8 million lats in the third quarter.

With the bank short-term and long-term borrowing from non-residents growing at a similar pace (by 617.9 million lats) but non-resident demand deposits at banks, bank demand deposits abroad and bank short-term lending to non-residents, primarily credit institutions, contracting by 407.6 million lats, 192.9 million lats and 261.1 million lats respectively, the balance of other investment was positive (379.9 million lats or 9.8% of GDP).

Reserve assets decreased in July and August but increased in September, losing 25.5 million lats in the third quarter overall.

A more moderate capital inflow was mirrored in a considerably slower rise in the gross external debt over the quarter (from 134.0% of GDP to 136.8% of GDP). A higher bank external debt (from 88.6% of GDP to 90.9% of GDP) contributed to the overall increase in external debt. The external debt of other sectors rose from 38.8% of GDP to 39.3% of GDP, whereas that of the general government remained unchanged at 6.6% of GDP. The share of long-term liabilities in the debt maturity profile expanded from 64.1% of GDP to 64.6% of GDP).

DOMESTIC ECONOMIC ACTIVITY

Aggregate Demand

In the third quarter, real GDP decreased year-on-year mainly due to the plummeting domestic demand (particularly, private consumption and gross capital formation). Consequently, the imports of goods and services also posted a significant decrease, albeit, combined with a small increase of real exports, contributing positively to net exports.

A slower growth of lending on account of more expensive funding in the wake of financial market turmoil, a deteriorating financial position of companies, plummeting real estate prices, slackening growth in the construction sector, and the pessimistic outlook as to growth of domestic and external demand resulted in a contraction of investment. In the third quarter, investment in fixed assets was down 12.7% year-on-year.

The swelling unemployment rates are likely to persist and only add to the uncertainty of individuals as to their future income. The deteriorating consumer confidence encouraged the households to curtail their expenditure and increase savings. Private consumption declined by 10.6% in the third quarter, while public consumption grew moderately (by 0.5%).

Despite the previously steady export growth rates, the growth of external demand slowed down notably in the second quarter due to the economic slowdown witnessed by Latvia's major trade partners. In the third quarter, the growth of goods and services exports was still minute (1.9% year-on-year). Due to the contracted

domestic demand, imports of goods and services dropped rapidly (by 9.5%); consequently, for the fourth quarter running, the contribution of net exports to GDP growth remained positive (7.2 percentage points).

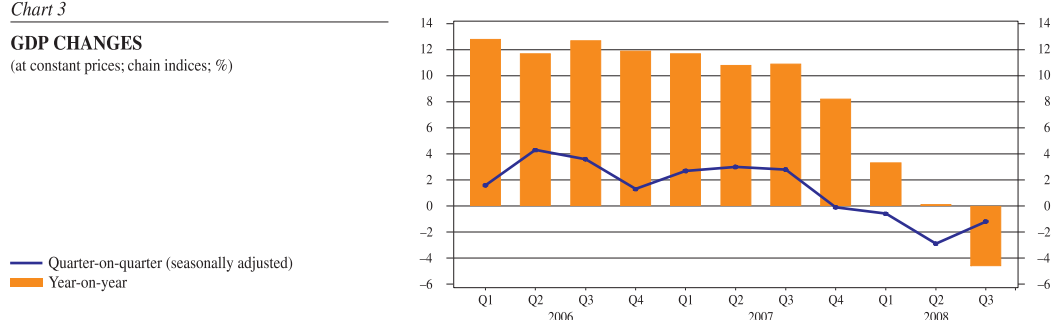
Aggregate Supply

The economic growth in Latvia continued to slow down swiftly in the third quarter, with GDP posting a 4.6% annual decline (including GVA by 4.3%; see Chart 3). The weakening consumer confidence and the contracting domestic demand resulted in a decline of value added in trade by 8.6%, with a 1.9 percentage points negative contribution to a change in GVA. Overall, value added in the services sector declined by 3.5%, with a -2.6 percentage points contribution to the change in GVA.

Chart 3

GDP CHANGES

(at constant prices; chain indices; %)

In the third quarter, retail trade turnover (including motor vehicles and automotive fuel) shrank by 12.5%. Sales went down for most of commodity groups, while the fall in sales of motor vehicles was responsible for nearly a half (6.4 percentage points) of overall decrease. The number of cars newly registered with the Road Traffic Safety Department decreased by 41.1% in the third quarter. Compared to the previous quarters, the sales of furniture, building materials and food were down as well.

The weakening economic activity and a smaller domestic demand resulted in reduced operations in financial intermediation (by 10.9%), hotels and restaurants (by 11.4%), and transport, storage and communication (by 0.9%). Only business activities reported a moderate growth (2.3%).

The performance of freight transportation business continued to deteriorate in the third quarter, mainly on account of the shrinking oil product transit. As to transportation by rail, the volume of oil products decreased markedly, while that of coal, chemical cargoes, fertiliser and other cargoes grew significantly; however, total cargo turnover went down 0.5%. The volume of oil products transported by pipeline declined by 28.0%; the transshipment of oil products at the port of Ventspils decreased by 28.2% where turnover decreased by 17.8% year-on-year. Thus total cargo turnover at the ports of Latvia dropped by 2.8% despite the fact that the Riga and Liepāja ports experienced a considerable increase of cargo turnover (by 13.2% and 14.8% respectively).

As to the goods sector, value added declined by 6.5%, with a 1.7 percentage point negative contribution to GVA.

The contracting domestic demand caused a downslide in the construction industry. In the third quarter, value added in construction posted a 7.4% year-on-year decline. The decrease was mainly on account of the speedily contracting construction of residential buildings (by 33.4%). Construction of motorways and railway lines, pipelines and communication lines, industrial structures and warehouses continued to grow (by 18.9%, 18.3% and 3.5% respectively).

Box 1. Development of the Construction Industry in the Light of Economic Downturn

During the years of robust growth, driven by the boost of domestic demand, construction grew at a pace that notably exceeded that registered in manufacturing, services, and the national economy at large. Between 2000 and 2007, the annual growth of GDP was 8.7% on average, while that of construction was 12.4%. In 2002, construction started booming. Between 2002 and 2007 construction grew by 14.9% on average, while GDP increased by 9.1% on average. As a result, both the role of construction in the economy and its

contribution to GVA were persistently increasing. Residential construction underwent the most buoyant growth (on average 56% per annum between 2000 and 2007). It was fuelled by the upswing in the economy and the rapid growth of lending to households that was induced by the growing income.

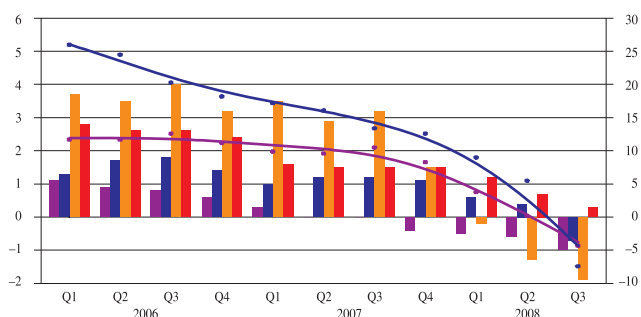
Simultaneously, there was considerable growth in investment, supported by a strong financial performance, growth of lending to corporations, and the utilisation of EU funding (from 2004). It was the driver of a significant growth in the construction of non-residential buildings and engineering structures (on average, 21% and 14% per annum respectively).

Starting with the second half of 2007, with the growth of lending subsiding and domestic demand shrinking, the growth in the construction sector slowed down. Its contribution to the change of GVA declined rapidly to -0.7 percentage point in the third quarter of 2008, down from 1.6 percentage points in 2006 (see Chart 4.1).

Chart 4.1

ANNUAL GROWTH OF GVA AND CONSTRUCTION AND CONTRIBUTION OF SELECTED SECTORS TO THE GROWTH OF GVA
(in percentage points)

■ Manufacturing
■ Construction
■ Trade
■ Business services
— Dynamics of GVA (%; right-hand scale)
— Dynamics of construction (%; right-hand scale)

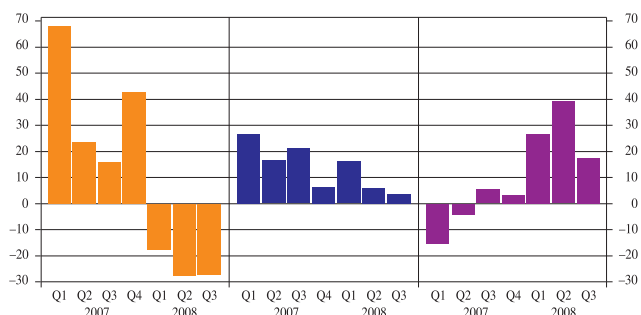

The sluggish real estate and mortgage market mostly affected the construction of residential buildings (in the first and second quarters of 2008, the year-on-year decline at constant prices 17.5% and 27.7% respectively). During the first half of the year the number of issued building permits for residential buildings dropped drastically as well, e.g., the number of permits for apartment blocks was down 80% year-on-year. The growth in non-residential construction, on the contrary, continued with a substantial rise in the construction of various engineering structures (see Chart 4.2). The development of the construction of non-residential buildings and engineering structures was mainly fuelled by public investment and the utilisation of EU funds towards enhancement of infrastructure. In the first nine months of 2008, non-financial investment in economy declined by 5.0% year-on-year (at constant prices), while posting a 15.0% increase in the public sector.

Chart 4.2

OUTPUT OF THE CONSTRUCTION INDUSTRY
(year-on-year change: %; at constant prices)

■ Residential buildings
■ Non-residential buildings
■ Engineering structures

Given the overall weakening of the economy, also construction witnessed a notable downside in the third quarter, with output dropping by 7.3% year-on-year (at constant prices). As to residential buildings, the decline was the same as in the second quarter; as to non-residential buildings and engineering structures, there was a pronounced deceleration of the growth rate.

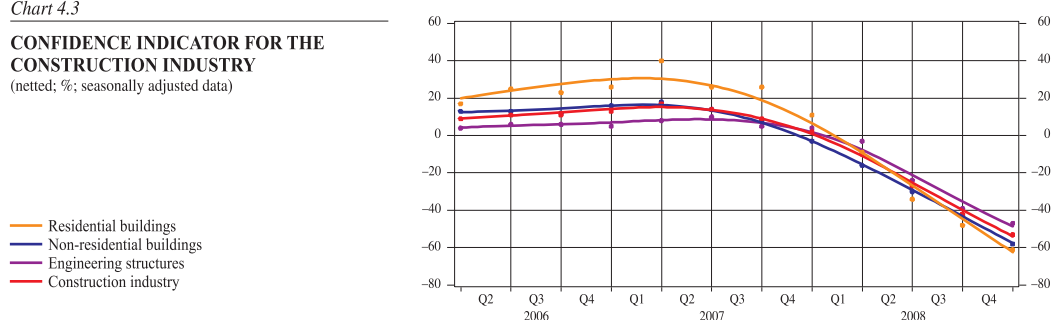
The overall conjuncture indicator for construction, the confidence indicator, is obtained from combining the answers of businesses to two questions: the current state of orders and employment outlook for the next three months, and is a rather accurate representation of the sector dynamics over the recent years, pointing to further drop of output in the fourth quarter of 2008 (see Chart 4.3).

In 2008, confidence indicators deteriorated rapidly across the entire construction industry, albeit unevenly.

Chart 4.3

CONFIDENCE INDICATOR FOR THE CONSTRUCTION INDUSTRY

(netted; %; seasonally adjusted data)

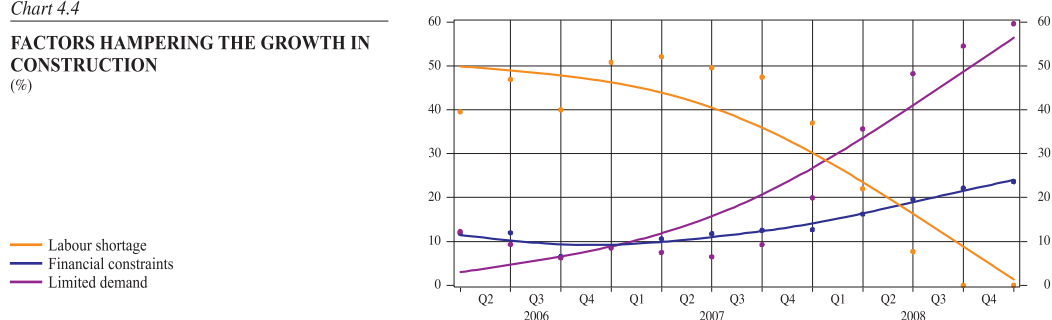
The construction of residential buildings was the one to report the most pronounced drop of confidence – already in the first quarter; the seasonally adjusted confidence indicator decreased by 22 percentage points. As to non-residential buildings, the deterioration of confidence was somewhat slower (by 13 percentage points), while the decline was the mildest (7 percentage points) for engineering structures. In the second and third quarters, the confidence indicators for the two latter areas deteriorated at a faster pace (by 14 and 13 percentage points respectively for non-residential buildings and by 21 and 15 percentage points respectively for engineering structures). With regard to residential buildings, the confidence deteriorated by 24 and 15 percentage points respectively. In the fourth quarter, the confidence as to both residential and non-residential buildings worsened further and at a similar pace (by 13 and 15 percentage points respectively), while for engineering structures the decline was only by 8 percentage points and remained high all in all.

Businesses have been reporting a limited demand and financial constraints as the major factors hampering the activity in construction already since early 2008. If back in 2006 and 2007 labour shortage was singled out as the main constraint (see Chart 4.4) and in 2006 this factor was mentioned by 48% of executives of construction companies, then in the first quarter of 2008 by only 22%. Starting with September of 2008, none of respondents mentioned this factor at all, and many executives anticipated lay-offs. Moreover, very similar reports came in from all areas of construction.

Chart 4.4

FACTORS HAMPERING THE GROWTH IN CONSTRUCTION

(%)

In the fourth quarter of 2008, insufficient demand was mentioned as an important factor by as many as 60% of the company executives (in 2006 on average by 9%). This factor appeared to be of equal importance both in the construction of residential and non-residential buildings. As to engineering structures, fewer executives have pointed out this factor (42% in the third quarter of 2008 and 51% in the fourth quarter) – mainly owing to public procurement in road construction. The impact of financial constraints, the second major factor, has been increasing with a much lesser intensity, and they do not seem to be that important either. In 2006, this factor was mentioned on average by 10% of executives, while in the fourth quarter of 2008 – by 24%.

With the shrinking domestic demand, the contraction of the output in manufacturing accelerated in the third quarter. Year-on-year, value added in the sector was down 8.9%, and the working-day-adjusted volume index – 9.8%. A downslide was witnessed across nearly the entire manufacturing industry, with the contracting output of wood and wood products, food products and beverages, and furniture (by 16.0%, 8.9% and 33.1% respectively) having the most pronounced effect on overall performance. A noticeable real increase in industrial output was only in manufacture of other transport equipment (19.0%) and fabricated metal products (5.4%). Electricity, gas, steam and hot water supply also decreased by some 0.7%, while the output in mining and quarrying rose by 8.7%. The overall volume index of industrial output decreased by 7.6% year-on-year.

In the third quarter, the reasons for the shrinking non-financial investment were the deteriorating producer confidence, the decline in corporate profitability and the pessimistic outlook. In the third quarter, non-financial investment amounted to 726.5 million lats (a 7% year-on-year decrease; at constant prices). Compared to a year ago, most sectors witnessed notably less investment. Investment in manufacturing amounted to 100.6 million lats (6% down), in transport, storage and communication – 83.7 million lats (14% down), in electricity, gas and water supply – 73.3 million lats (16% down), in construction – 34.4 million lats (18% down). The growth of non-financial investment was material only in public administration, education, health and social care. As to manufacturing, the most sizeable investment went to manufacturing of non-metallic mineral products (37.3 million lats), wood and products of wood (26.8 million lats) and food products and beverages (16.8 million lats).

Employment, Wages and Salaries

While the demand for labour continued to contract, wage growth decelerated further and the number of vacancies decreased. Moreover, it was the first quarter when also the employment and unemployment figures confirmed a downturn in the economy.

In the third quarter, the registered unemployment rate went up 0.4 percentage point, to 5.3%. At the same time, the number of vacancies registered with the State Employment Agency continued to decrease rapidly (by 27.4% during three months, to 8.3 thousand). According to the CSB job vacancy survey, nearly all key sectors of economy reported a decline, which was particularly fast in trade (39.3%). Unemployment soared and the number of vacancies shrank more in the regions where formerly labour shortages were observed, e.g. in Riga, while in Latgale the unemployment/vacancy ratio did not increase at all.

According to the CSB labour survey, in the third quarter the annual employment growth rate slowed down to 0.2% and was observed for both genders across all age cohorts; moreover, the number of employed males and the number of employed in the age group from 25–44 decreased (see Chart 5). In the third quarter, employment ceased to grow in those sectors of national economy which previously used to be the main contributors to employment growth, i.e. construction and industry (see Chart 6).

Chart 5

EMPLOYMENT DYNAMICS BY GENDER AND AGE GROUP

(year-on-year; %)

■ Q3 2008
■ First half of 2008

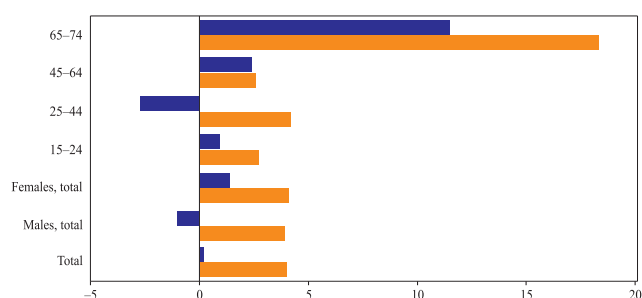
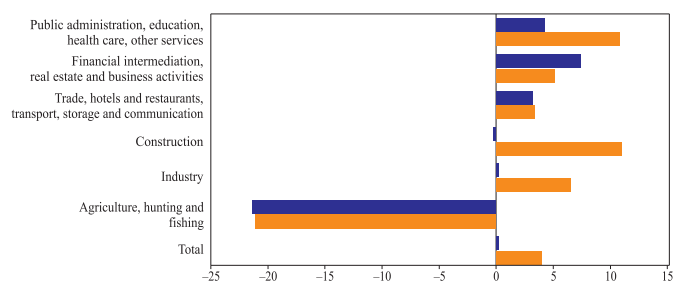

Chart 6

EMPLOYMENT DYNAMICS BY SECTOR

(year-on-year; %)

■ Q3 2008
■ First half of 2008

The number of economically active population increased further, albeit at a slower pace than in the previous quarters (by 1.5% year-on-year). In the third quarter, the rate of jobseekers to economically active population increased markedly both year-on-year and quarter-on-quarter, up to 7.2%.

The growth rate of the average gross monthly wages and salaries of persons employed in the national economy continued to slow down already for the fourth quarter running, nevertheless remaining high (20.3%). The annual growth rate of wages and salaries declined to 15.4% in construction and to 14.6% in public administration. Across the regions, in Riga the slowdown of the wage growth was the most pronounced. With the average inflation rate moving down in the third quarter, the annual increase rate of the real net wage remained positive (5.6%), although continued to decline.

Box 2. The Share of Labour Income in GVA in Latvia and Other EU Countries

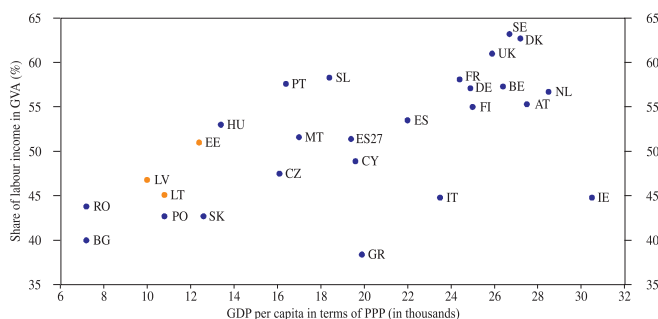
In recent years, both in a number of EU15 countries and in the US the share of labour income in the national income has decrease, pointing to the fact that when productivity growth rate surpasses that of rise in wages and salaries, it is employers rather than employees that benefit most from economic growth, with the income gap widening even further. In Latvia, the dynamics of the share of labour income witnessed an opposite trend in the recent years, reflecting a relatively low share of labour income in GVA during 2001–2004 and a robust growth of real wages afterwards.

The breakdown of the revenue side of GVA demonstrates its split between employers and employees (not taking into account import taxes). Likewise, the change in the labour income share in GVA reflect the change in income distribution between two production factors, i.e. capital and labour.

Between 2000 and 2007, the labour income in EU27 countries accounted on average for over a half of GVA (an eight-year period has been selected in order to eliminate the possible effect of economic cycle on the share of labour income in GVA; see Chart 7.1). The statistically significant positive correlation (with a 99% plausibility) between GDP par capita and the share of labour income in GVA demonstrates: the higher the income level, the more important the role of human capital in production process.

Chart 7.1

CORRELATION BETWEEN THE SHARE OF LABOUR INCOME IN GVA AND GDP PER CAPITA
(on average in 2000–2007)

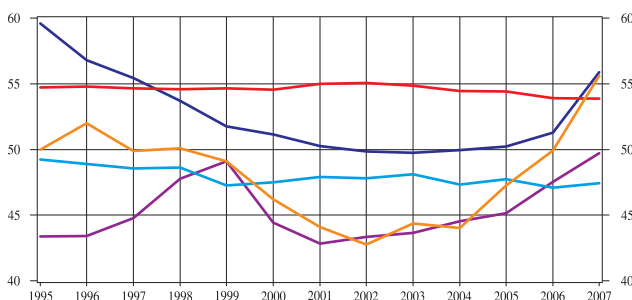
As an outlier, Luxembourg is omitted.

The share of labour income in GVA both in EU15 and EU9 has remained unchanged in medium-term (only short-term fluctuations around equilibrium are recorded), thus confirming the views of the supporters of neoclassical economics (see Chart 7.2). As to the three Baltic countries, labour income witnessed considerable fluctuation in the medium-term, and the dynamics can be analysed in three periods. In the period ending in 2001, in Latvia and Estonia the share of labour income tended to decrease gradually, while the tendency was not typical for Lithuania. In the second period (2002–2004), the share of labour income stabilised in all Baltic countries (at a somewhat higher level in Estonia). In the third period starting with 2005, the share of

Chart 7.2

THE DYNAMICS OF THE SHARE OF LABOUR INCOME IN GVA
(%)

— Estonia
— Latvia
— Lithuania
— EU15
— EU9

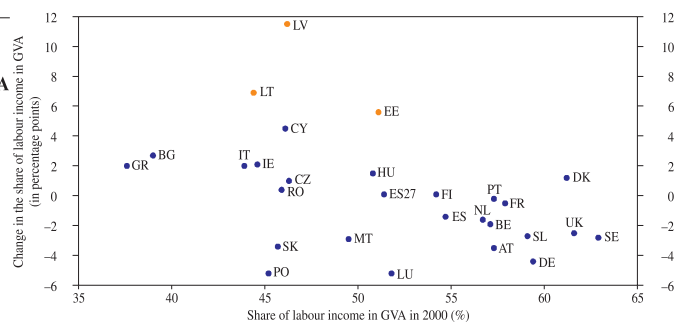

labour income grew rapidly, with Latvia demonstrating the fastest growth in the entire EU. Thus, in 2007 Latvia and Estonia, in terms of labour income share, were above the average of EU15 countries.

Though, on average, in EU15 and EU9 countries the share of labour income fluctuated only in the short run, over time it has changed significantly in individual countries. The share of labour income tended to decline in the countries where it used to be high (except for Denmark) and rise (e.g. in Latvia and Lithuania) or decline (Poland and Slovakia) in the countries where it used to be low (see Chart 7.3).

Chart 7.3

CORRELATION BETWEEN THE CHANGE OF THE LABOUR INCOME SHARE IN GVA AND THE LABOUR INCOME SHARE IN GVA (2007 on 2000)

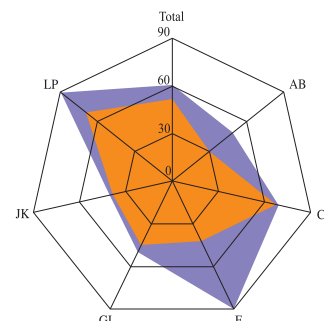
Intuitively, the increase of real unit labour costs (i.e. the increase of real labour costs exceeding that of the rise of labour productivity) is the reason for the rise of the share of labour income; however, there are two extra factors that determine the changes in the labour income share. One is the changes in the structure of national economy. For example, even if there is not a single sector in a national economy where the share of labour income in GVA has risen, nevertheless, the share would go up together with an increasing weight of labour-intensive sectors in the national economy.

For the purpose of evaluating the effect of structural changes in national economy on the share of labour income, a breakdown in six industries has been applied using the Eurostat classification (AB: agriculture and fishing, CE: industry, F: construction, GI: trade, hotels and restaurants, transport and communication, JK: financial intermediation, real estate and business activities, LP: public administration and defence, education, health care, other services). During the past seven years, the share of labour income in GVA has been increasing across all sectors, and in construction in particular. The share of labour income may vary significantly across the sectors of national economy. E.g. in 2007 the share of labour income in GVA was the largest in construction (86%), in public administration and defence, health care, education and other services (86%), and the smallest in financial intermediation, real estate and business activities (34%; see Chart 7.4).

Chart 7.4

THE SHARE OF LABOUR INCOME IN LATVIA'S GVA BY SECTOR (%)

■ 2007
■ 2000

The other additional factor affecting the share of labour income is the share of self-employed in total employment. The income of self-employed is a part of mixed income, therefore, an increase of its proportion would have an adverse effect on the share of labour income in GVA. In Latvia the proportion of self-employed in total employment stands at 10.9%, down from 14.8% in the course of past seven years, thus increasing the share of labour income in GVA.

Assessing the effects of the three factors on the dynamics of labour income share in GVA, the conclusion is that the increase is mainly on account of the increase of the share of labour income in each individual sector

value added, while the impact of structural changes in national economy and changes in the share of self-employed in total employment have a mutually opposite effect (see Table 2.1).

Table 2.1

The contribution of a variety of factors to the change of the labour income share

	2007 on 2000		2007 on 1995	
	Percentage points	Contribution (%)	Percentage points	Contribution (%)
Change, total	9.40	100.0	5.61	100.0
Increase of the share of labour income in the sector value added	8.30	88.3	5.57	99.4
Structural changes in economy	-1.36	-14.5	-2.43	-43.4
Change in proportion of self-employed in total employment	2.46	26.2	2.47	44.0

In general, the conclusion is that in EU the share of labour income is rather large in welfare states, though displaying a downward trend during the past seven years. As to the Baltic countries, the share of labour income in GVA has increased notably over the past three years, and Latvia and Estonia are above EU15 average. With regard to Latvia, the main reason is the increase of real wages and salaries exceeding labour productivity increase; thus the share of labour income in value added increased broadly across the sectors of national economy, and most rapidly in construction. Structural changes in national economy had a negative effect on the dynamics of labour income share, as the weight of capital-intensive sectors rose significantly. However, the said impact was offset by the decrease of the proportion of the self-employed in total employment.

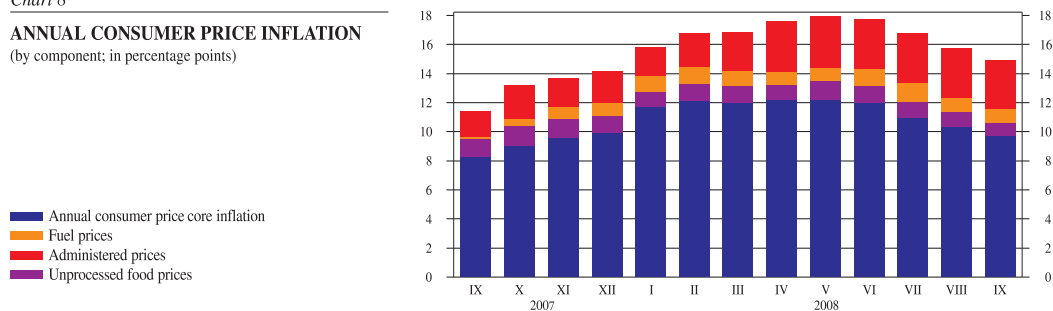
PRICE DYNAMICS

As the economic growth slowed down substantially, the annual consumer price inflation decreased in the third quarter. Consumer prices increased by 1.1% quarter-on-quarter (by 3.7% in the second quarter). The annual inflation also fell by 15.8% in the third quarter (by 17.7% in the second quarter).

The inflation rate shrank mostly on account of a decrease in the consumer price core inflation. With the demand declining and the impact of the supply side factors easing, the contribution of core inflation to overall inflation was 1.8 percentage points lower quarter-on-quarter, at 10.3 percentage points (see Chart 8), mostly on account of the moderating pressures of price rises of tobacco products and non-administered services, as well as processed food prices.

Chart 8

ANNUAL CONSUMER PRICE INFLATION
(by component; in percentage points)

The contribution of tobacco product prices to the overall inflation contracted from 3.0 percentage points in the second quarter to 1.8 percentage points in the third quarter, mostly as a result of the base effect. As the demand fell, the impact of the price rises of non-administered services on inflation fell by 0.4 percentage point quarter-on-quarter. As a result of lower demand, the impact of changes in processed food prices on the annual inflation moderated by 0.3 percentage point while that of price rises of other tradables on the inflation did not change notably. Prices on goods whose production is related to the continuous development of

technologies and competition persisted on their downward trend. Prices decreased on telephones, audio-visual, photographic and information processing equipment, and equipment for sports and recreation. Prices of clothing and footwear as well as household goods and household appliances also posted a year-on-year decrease due to deteriorating demand.

Merely a minor increase in administered prices was observed in the third quarter; hence their impact on inflation remained broadly unchanged. As a result of a global decrease in food prices, the contribution of unprocessed food price rises to the inflation was slightly smaller quarter-on-quarter, contributing 1.0 percentage point to the overall increase in inflation in the third quarter. As the global oil prices started falling, a drop in fuel prices was observed in August and September, hence the impact of fuel prices on the annual inflation no longer increased in the third quarter and, similarly to the second quarter, accounted for 1.0 percentage point of the overall annual inflation.

Industrial producer prices rose notably slower in the third quarter in comparison with the previous quarters. The producer price index grew by 1.9% quarter-on-quarter, with the prices of exported goods posting a considerably higher rise (3.5%) than those sold on the domestic market (1.1%). The prices of capital goods and energy on the domestic market recorded the highest pick-up (5.1% and 2.3% respectively), while those of intermediate goods and durable consumer goods shrank by 1.1%. Of the groups of exported goods, intermediate goods posted a higher price rise of 4.6%, while prices of durable consumption goods rose by 3.5%.

The overall annual increase in producer prices (12.5%) was prevalingly fuelled by a more rapid price climb for industrial output sold domestically (15.3%), while the exported goods posted an 8.5% price rise. Of goods sold on the domestic market, the steepest increases were reported for prices of energy (29.7%), non-durable consumer goods (16.4%) and capital goods (12.1%). Of the exported goods, the most pronounced rises were also recorded for prices of energy (16.8%), non-durable consumer goods (10.8%) and capital goods (9.9%).

In the third quarter, the shrinking domestic demand and the related downturn in construction resulted in a considerably slower increase in construction costs. The construction cost index increased by 1.8% quarter-on-quarter. Wages and salaries had the smallest annual increase (0.5%), while maintenance costs of machinery and mechanical appliances and costs of building materials posted a slightly higher rise of 2.9% and 2.7% respectively. In annual terms, the largest contribution to the steep construction cost increase (13.9%) was mostly on account of a rise in wages and salaries (20.4%), maintenance costs of machinery and mechanical appliances (13.1%) while costs of building materials increased moderately (5.4%).

FISCAL SECTOR

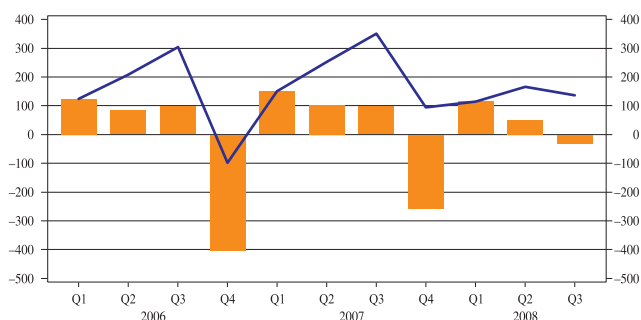
With the economic slowdown adversely affecting budget revenues and the expenditure growth remaining high, the fiscal situation continued to deteriorate. In the first nine months of 2008, the general government consolidated budget financial surplus was 135.9 million lats (215.3 million lats less than in the respective period of the previous year), and in the third quarter the general government consolidated budget balance was negative, with the deficit (29.9 million lats) reaching 0.8% of GDP (in the third quarter of 2007, the financial surplus stood at 97.5 million lats or 2.6% of GDP; see Chart 9).

Chart 9

FINANCIAL SURPLUS/DEFICIT OF THE GENERAL GOVERNMENT CONSOLIDATED BUDGET

(in millions of lats)

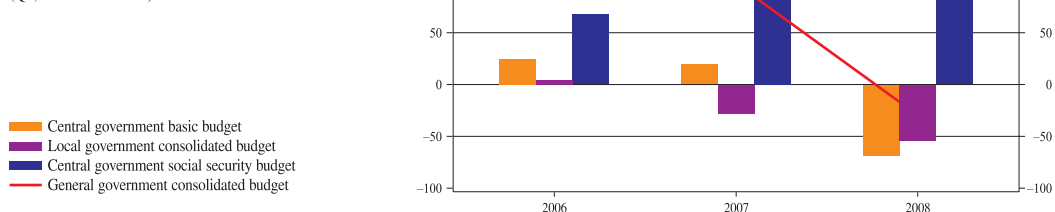
■ Quarterly surplus/deficit
— Surplus/deficit (from the beginning of the year)

The general government consolidated budget financial deficit resulted from a deficit in the central government basic budget (68.3 million lats) and local government consolidated budget (54.0 million lats). The central government social security budget revenue exceeded expenditure by 86.5 million lats, but it was not sufficient to ensure a financial surplus in the general government consolidated budget (see Chart 10).

Chart 10

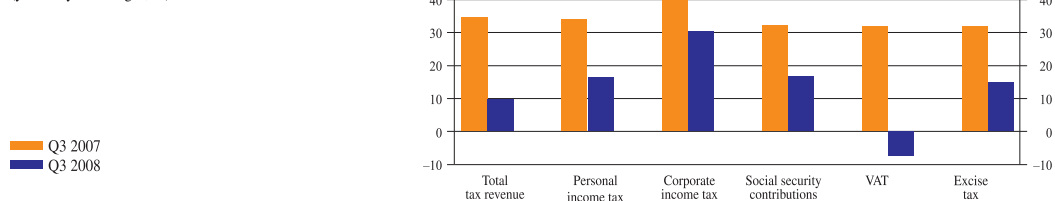
FINANCIAL SURPLUS/DEFICIT BY TYPE OF BUDGET
(Q3; in millions of lats)

In the third quarter, the revenue of the general government consolidated budget continued to grow slower than expenditure, increasing by 139.1 million lats or 10.5% year-on-year (to 37.6% of GDP; by 2.1 percentage points more than in the respective period a year ago). The growth was mostly on account of a rise in the financial assistance from abroad. The increase in tax revenue was 9.8% lower, reaching 32.0% of GDP, 1.6 percentage points higher year-on-year. Non-tax revenue decreased by 18.2% year-on-year. Of the general government consolidated budget revenue, the corporate income tax revenue reported the highest pickup (30.4%). Personal income tax revenue and social security contributions increased by 16.5% and 16.6% respectively, and excise tax collections expanded by 14.8%. The value added tax revenue shrank by 7.4% (see Chart 11) on account of a drop in the private consumption.

Chart 11

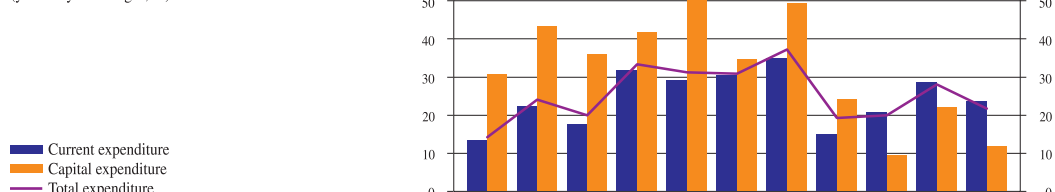
SELECTED TYPES OF TAX REVENUE OF THE GENERAL GOVERNMENT CONSOLIDATED BUDGET
(year-on-year changes; %)

In the third quarter, the general government consolidated budget expenditure increased by 21.8% year-on-year (to 38.4% of GDP; a 5.5 percentage point year-on-year rise). As in the previous quarters of 2008, the increase in capital expenditure exceeded that of current expenditure (23.8% and 11.8% respectively; see Chart 12). The current expenditure expanded on account of higher social benefits (by 30.8%), regular expenditure (by 24.4%) and expenditure related to the purchase of goods and services (by 23.3%).

Chart 12

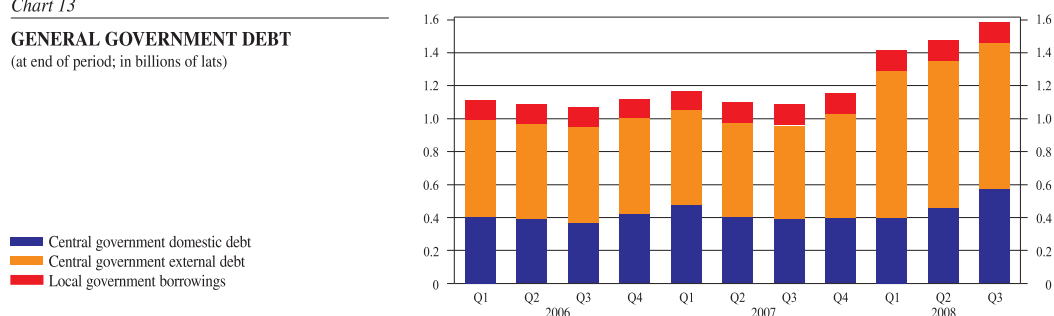
GENERAL GOVERNMENT CONSOLIDATED BUDGET EXPENDITURE
(year-on-year changes; %)

At the end of September, the general government debt totalled 1 587.9 million lats, having increased by 114.5 million lats in three months (see Chart 13). The debt expanded on account of the government borrowing from credit institutions, as well as a government securities issue. Hence the domestic debt of the central government grew by 116.0 million lats and its external debt shrank somewhat.

Chart 13

GENERAL GOVERNMENT DEBT
(at end of period; in billions of lats)

MONETARY AND FINANCIAL DEVELOPMENTS

Bank Liquidity and the Bank of Latvia's Operations

The bankruptcy petition submitted by the US investment bank Lehman Brothers on 15 September was the central event in the third quarter affecting the global, and also Latvian, financial market developments. Other major US banks also had problems, triggering a rapid securities price downslide, and the central banks of the developed countries had to conduct large-scale interventions to stabilise the financial system. Banks in the US and Europe experienced huge losses and several banks lost their capital and were taken over by the government. Although banks (mostly Scandinavian banks) operating in Latvia had no direct exposures to Lehman Brothers and other banks facing problems, the availability of cash resources decreased as a result of the global crisis. However, the impact of the September events will become fully evident only in the next quarters when banks have to refinance or repay the external loans, or obtain additional resources for lending.

On 11 September, the Bank of Latvia resolved to decrease the bank reserve ratio as of 24 October. The reserve ratio for bank liabilities with maturity of over two years was reduced from 6% to 5% and from 8% to 7% for the rest of the liabilities. The resolution was based on the macroeconomic developments in Latvia: a decline in the inflation and lending growth rates, pointing to the fact that the role of the banking sector in maintaining the domestic demand had become more limited, and unwinding of the tight monetary policy stance for the financial market was required. In the third quarter, the interest rates set by the Bank of Latvia remained unchanged as, assessing the three main risks related to inflation, a potential decrease in the economic growth rate and capital flows, it was recognised that the current level of the central bank interest rates kept the said risks in balance.

In the third quarter, the liquidity conditions were similar to those in the previous quarter when there was liquidity surplus on the money market, although in the second quarter the liquidity surplus increased but in the third quarter it decreased. On average, the bank reserve excess holdings increased by 2.8% (to 1 357.6 million lats), currency in circulation grew by 2.4% (to 1 026.3 million lats) and the government lats deposit with the Bank of Latvia expanded by 32.7% (to 195.0 million lats) in the third quarter. Overall, as a result of the above factors, bank liquidity shrank by 108.8 million lats on average. The government lats deposit expanded on account of the government securities issue and conversion of the euro receipts from the government eurobond issue into lats.

In the third quarter, the same as in the second quarter, no foreign exchange swaps were executed due to lack of demand, and the marginal lending facility was not used either. At the end of September, the main refinancing operations were conducted on a smaller scale. In the main refinancing operations and currency swap auctions, the allotment amount of the Bank of Latvia remained unchanged: 5.0 million lats and 10.0 million lats respectively were allotted on each business day. On average, recourse to the deposit facility shrank from 127.0 million lats in the second quarter to 46.9 million lats in the third quarter.

As a result of the excess liquidity of the lats, RIGIBOR was relatively stable for the most part of the third quarter: on average, overnight RIGIBOR was 3.68%, 3-month RIGIBOR stood at 6.28% and 6-month RIGIBOR averaged 7.16%. The financial market turmoil in the US and subsequently also in Europe at the end of September brought along signs of nervousness on the lats money market, hence 3-month RIGIBOR and 6-month RIGIBOR reached 7.18% and 8.01% respectively by the end of September.

Dynamics of Monetary Aggregates

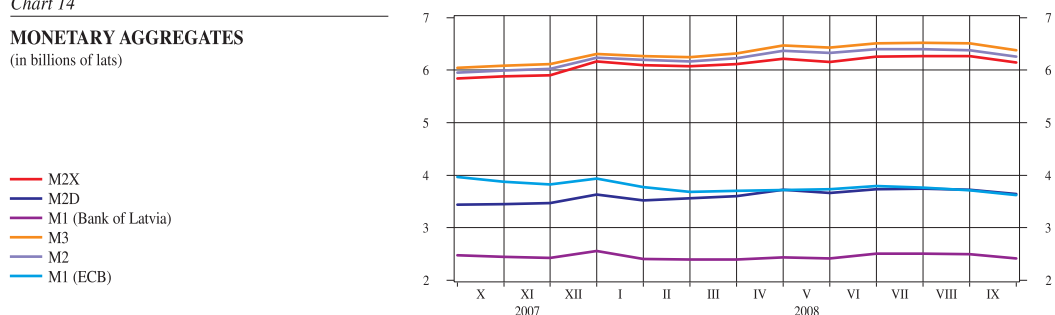
The demand for cash remained broadly unchanged in the third quarter: currency in circulation, following a slight increase in July and August, reverted to the level observed in June, with the annual rate of decrease dropping from 5.4% in June to 3.0% in September. Banks' demand deposits with the Bank of Latvia shrank, and overall the monetary base M0 recorded a quarter-on-quarter drop of 86.6 million lats. The annual rate of changes in both monetary base and bank deposits with the central bank turned negative in September (to -2.8% and -2.7% respectively).

The central bank's money supply was mostly reduced by an increase in the government deposit in lats with the Bank of Latvia, while the pickup in loans granted to banks had a somewhat expanding effect. Changes in the foreign currency funds of the government invested in the central bank's foreign assets contributed to an increase of 43.9 million lats or 1.5% in the Bank of Latvia's net foreign assets. At the end of September, the backing of the national currency with the Bank of Latvia's net foreign assets was 127.0%.

The downturn in the economic activity and the related lower income growth was reflected in the declining money supply (for the dynamics of the monetary aggregates see Chart 14). In the third quarter and particularly in September, broad money and domestic deposits decreased while the granted loans continued to expand moderately. Nevertheless, both the absolute increase in loans and the annual lending growth rate contracted.

Chart 14

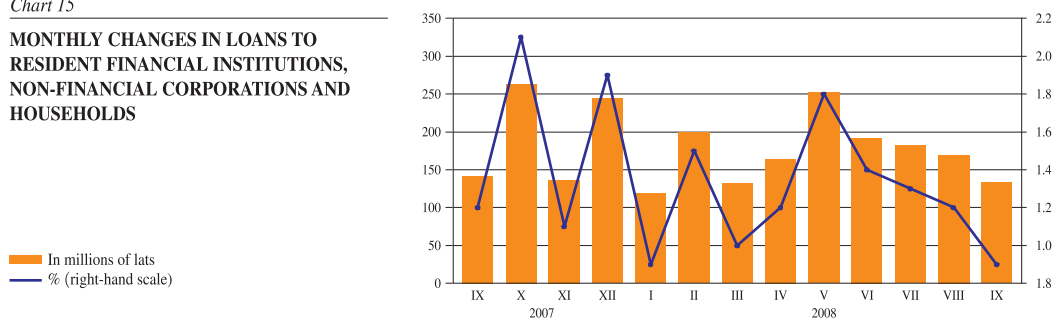
MONETARY AGGREGATES (in billions of lats)

In the third quarter, the annual rate of increase for loans granted to resident financial institutions, non-financial corporations and households shrank by 2.4 percentage points (to 17.6%), and the average month-on-month growth (approximately 160 million lats) was slightly lower quarter-on-quarter (see Chart 15).

Chart 15

MONTHLY CHANGES IN LOANS TO RESIDENT FINANCIAL INSTITUTIONS, NON-FINANCIAL CORPORATIONS AND HOUSEHOLDS

The increase in commercial credit (157.1 million lats), mortgage loans granted to businesses (110.4 million lats) and a significant industrial credit growth (94.1 million lats) contributed to the loan expansion. In the

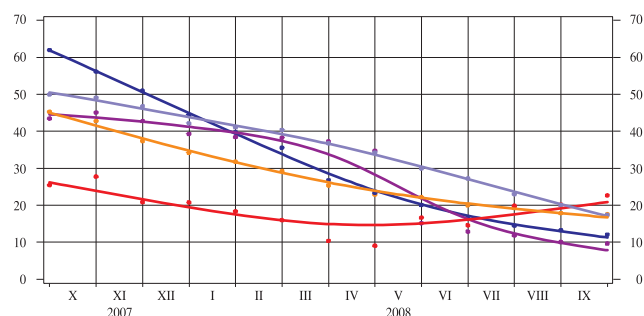
third quarter, loans to households for house purchase picked up 86.8 million lats while those granted for purchasing consumer goods edged up by a mere 30.1 million lats. Thus only commercial credit had a higher annual growth rate (an increase from 14.6% in June to 22.7% in September), while all other major types of loans posted a decline (see Chart 16).

Chart 16

ANNUAL CHANGES IN BANK LOANS BY CATEGORY (%)

(%)

— Total loans
— Industrial credit
— Commercial credit
— Loans for house purchase
— Loans for purchasing consumer goods

Overall, loans granted to non-financial corporations in the third quarter also recorded a notably higher pickup than those granted to households (335.7 million lats and 117.4 million lats respectively), but the growth was lower than in the second quarter. However, the annual rate of increase for the said groups of borrowers slowed down (22.9% and 12.0% respectively in September). In the third quarter, loans granted to financial institutions increased by 32.4 million lats and at the end of September, their outstanding amount was 19.6% higher year-on-year.

A slowdown in lending to the real estate sector (35.4 million lats or 1.4%) and its considerable moderation in the financial intermediation (47.8 million lats or 4.6%) mostly accounted for slower corporate loan expansion. The growth in lending to manufacturing (55.2 million lats or 5.2%), however, was even more pronounced than in the second quarter. The largest increase was recorded in lending to the manufacture of food products, wood and products of wood, as well as chemicals, chemical products and man-made fibres. A higher quarter-on-quarter increase in loans was also observed in electricity, gas, steam and hot water supply (90.7 million lats or 1.5 times) and trade (35.5 million lats or 3.8%). Notable lending growth persisted in public administration and construction.

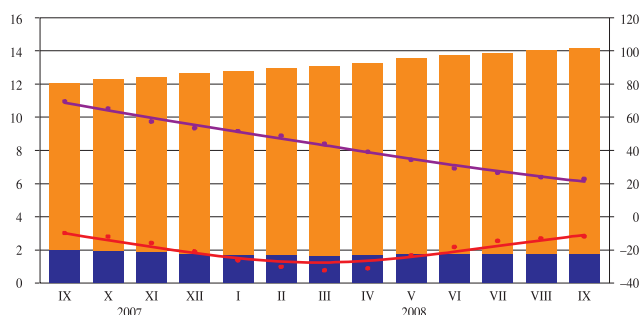
At the end of the third quarter, the bulk of total loans was granted to real estate (29.6%), manufacturing (13.7%), financial intermediation and insurance activities (13.4%), and wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles (11.9%).

The overall loan growth was mostly the result of an increase in loans granted in euro (433.8 million lats), with the lats loans remaining almost unchanged (see Chart 17). Loans granted in other currencies posted a comparatively rapid growth of 49.7 million lats, including a pickup in loans granted in US dollars (39.9 million lats) and Swiss francs (11.1 million lats). The annual rate of increase in loans granted in euro continued to decelerate (by 23.0% in September), that of loans granted in lats shrank to -11.7% in September, whereas the annual growth rate of loans granted in other currencies moved up. In the third quarter, the share of euro loans in total loans expanded to 85.0%, and that of loans granted in other currencies – to 3.1%, with the share of lats loans shrinking by 0.5 percentage point, to 11.9%.

Chart 17

DYNAMICS OF LOANS TO RESIDENT FINANCIAL INSTITUTIONS, NON-FINANCIAL CORPORATIONS AND HOUSEHOLDS IN LATS AND EURO

■ Loans in lats (in billions of lats)
■ Loans in euro (in billions of lats)
— Annual rate of increase in lats loans (%; right-hand scale)
— Annual rate of increase in euro loans (%; right-hand scale)

Money supply moderated in the third quarter (M3 shrank by 127.0 million lats or 2.0%), and the annual growth rate of monetary aggregates also continued on its downward trend (for the annual growth rate of broad money and its components, see Charts 18 and 19). The annual rate of increase in M3 dropped from 5.9% in June to 5.6% in September, and M2 shrank from 6.1% to 5.2% respectively. The annual rate of decrease of the most liquid monetary aggregate M1 fell from 10.1% to 8.9% in September as the decline in overnight deposits persisted. At the end of September, the overnight deposits recorded a decrease of 173.7 million lats or 6.0% in comparison with June, and a 10.3% year-on-year drop. Deposits redeemable at notice of up to three months also posted a fall (13.1 million lats or 3.9%); the demand for longer-term monetary components, however, increased, i.e. deposits with an agreed maturity of up to two years grew by 42.9 million lats or 1.9% in the third quarter (the annual rate of increase in September was 40.2%). The demand for cash posted minimal changes (see Chart 20).

Chart 18

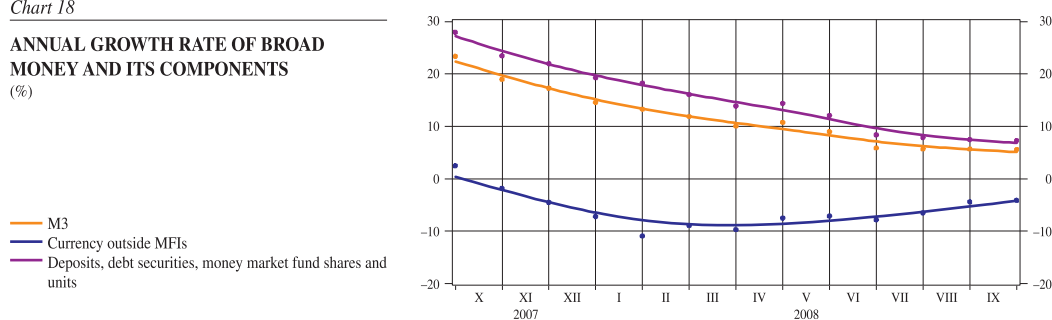
ANNUAL GROWTH RATE OF BROAD MONEY AND ITS COMPONENTS (%)

Chart 19

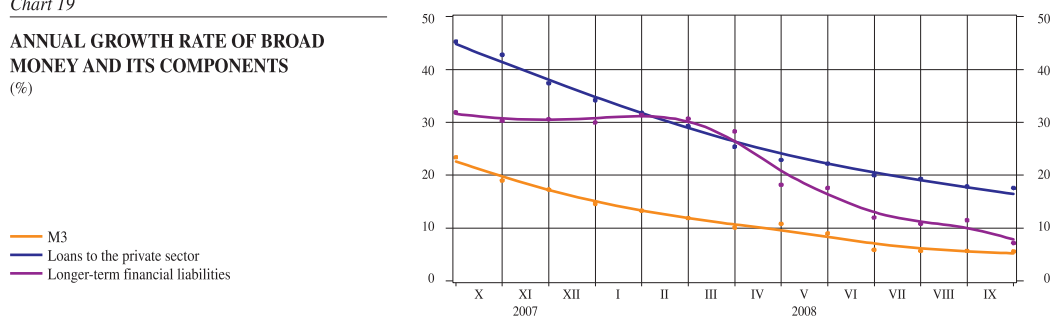
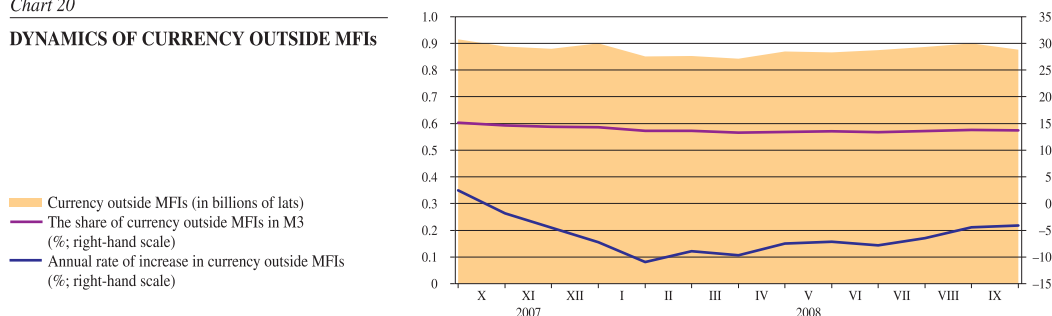
ANNUAL GROWTH RATE OF BROAD MONEY AND ITS COMPONENTS (%)

Chart 20

DYNAMICS OF CURRENCY OUTSIDE MFIs

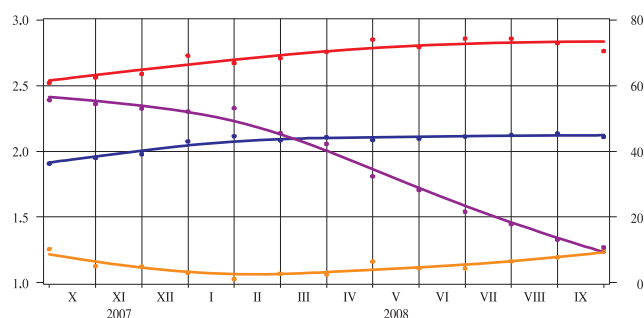
In the third quarter, the deposits of resident financial institutions, non-financial corporations and households with MFIs shrank by 110.6 million lats or 2.1%, as their annual rate of increase continued to fall from 7.8% in June to 7.0% in September. Deposits made in lats expanded by 95.3 million lats; their annual growth rate, however, rose by 5.3 percentage points, to 9.6% (see Chart 21). At the same time, deposits made in other foreign currencies decreased somewhat, and euro deposits remained broadly unchanged. The respective share of lats deposits in total deposits shrank by 0.7 percentage point, to 52.5%.

Deposits made by households recorded a reduction of 17.3 million lats or 0.5% in the third quarter, while those made by financial institutions and non-financial corporations decreased by 93.3 million lats or 4.4%. However, the annual growth rate of the latter still exceeded the respective indicator of household deposits, standing at 10.0% and 5.2% respectively.

Chart 21

**RESIDENT FINANCIAL INSTITUTION,
NON-FINANCIAL CORPORATION AND
HOUSEHOLD DEPOSITS WITH BANKS**

— Annual rate of increase in lats deposits (%; right-hand scale)
— Deposits in lats (in billions of lats)
— Annual rate of increase in euro deposits (%; right-hand scale)
— Deposits in euro (in billions of lats)

With the surplus of the general government consolidated budget narrowing, the negative net credit of MFIs to the general government also decreased by 10.5 million lats in the third quarter.

As the domestic deposits shrank, foreign funds were almost the sole source of financing used for lending by banks. Their net inflows were larger quarter-on-quarter and the negative net foreign assets of MFIs (excluding the Bank of Latvia) grew by 577.1 million lats in the third quarter (by 432.9 million lats in the second quarter). The MFI (excluding the Bank of Latvia) foreign liabilities increased on account of significant borrowings from non-resident MFIs that grew by 577.0 million lats, including a rise of 252.7 million lats from parent banks. At the same time, non-resident non-MFI deposits recorded a moderate fall of 111.9 million lats, and so did the MFI (excluding the Bank of Latvia) foreign assets (96.6 million lats).

INTEREST RATES

In the third quarter, interest rates on new loans in lats to resident households followed an upward trend in line with the rising lats money market interest rates. Meanwhile, interest rates for certain types of new loans in lats to non-financial corporations even decreased somewhat. In line with the rising euro money market interest rates, loans in euro to resident non-financial corporations and households became more expensive in the third quarter. Against the backdrop of decelerating inflation and rising nominal interest rates, the real interest rates on loans in lats increased notably.

The bulk of new loans to households were issued with a floating interest rate, the initial interest rate fixation period of up to one year and initial interest rate fixation period from one to five years. In the third quarter, as the spread between short-term interest rates and longer term interest rates expanded, the share of loans with a floating interest rate and the initial interest rate fixation period of up to one year amounted to 69.9% of total new loans to households. At the same time, the share of loans with the initial interest rate fixation period from one year to five years declined to 19.9%.

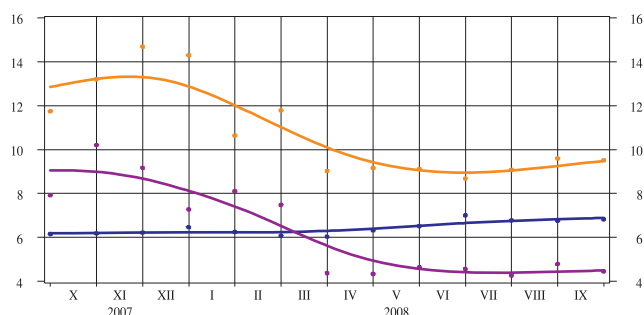
Interest rates on household loans for house purchase (see Chart 22) kept up with money market interest rate developments. The weighted average interest rate on loans in lats with a floating interest rate and the initial interest rate fixation period of up to one year to households for house purchase picked up 0.5 percentage point (to 9.4%) in the third quarter, while that on loans with the initial interest rate fixation period from one year to five years increased by 0.6 percentage point (to 10.0%). The weighted average interest rate on loans

Chart 22

**INTEREST RATES ON LOANS GRANTED TO
RESIDENT HOUSEHOLDS FOR HOUSE
PURCHASE**

(with a floating interest rate and initial interest rate fixation period of up to one year; %)

— In lats
— In euro
— In US dollars

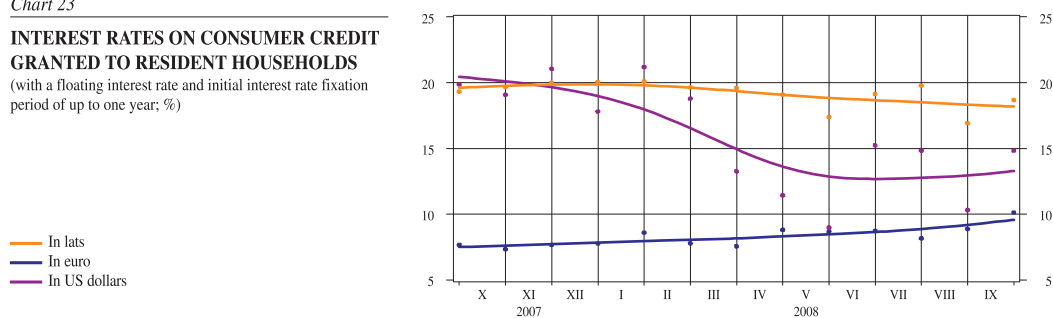

in euro with a floating interest rate and the initial interest rate fixation period of up to one year to households for house purchase amounted to 6.8% in the third quarter, with that on loans with the initial interest rate fixation period from one year to five years rising to 6.9%. The weighted average real interest rate on loans in lats for house purchase increased somewhat yet remained negative (–5.6%) in the third quarter.

Interest rates on consumer credit to households (see Chart 23) did not post notable quarter-on-quarter changes in the third quarter, although money market interest rates went up. The weighted average interest rate on credit in lats with a floating interest rate and the initial interest rate fixation period of up to one year was 18.4%, with that on credit in lats with the initial interest rate fixation period from one to five years at 19.0%. The weighted average interest rate on consumer credit to households in euro with a floating interest rate and the initial interest rate fixation period of up to one year retained its level at 8.8% in the third quarter, while that on credit with the initial interest rate fixation period from one to five years rose to 8.7%. The weighted average real interest rate on consumer credit in lats to households increased by 1.7 percentage points (to 2.6%) in the third quarter.

Chart 23

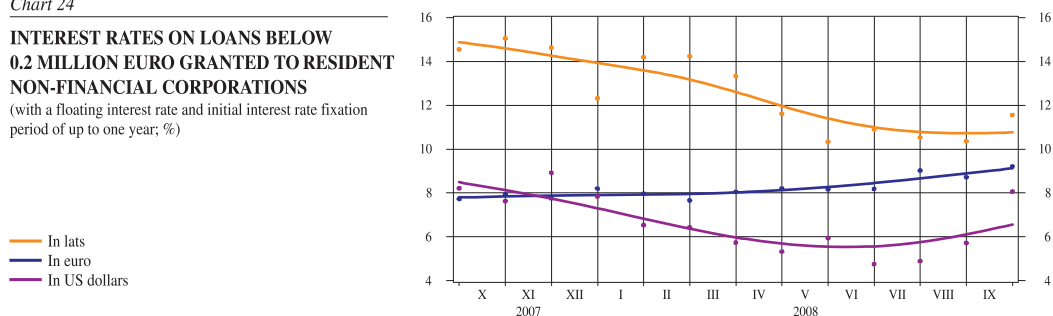
INTEREST RATES ON CONSUMER CREDIT GRANTED TO RESIDENT HOUSEHOLDS
(with a floating interest rate and initial interest rate fixation period of up to one year; %)

The majority of total new loans to non-financial corporations were with a floating rate and with the initial interest rate fixation period of up to one year (93.7% in the third quarter). The weighted average floating interest rate and interest rate with the initial fixation period of up to one year on new loans in lats to non-financial corporations in the amount below 0.2 million euro (see Chart 24) declined to 10.7% and increased to 9.0% on loans in euro. The weighted average interest rate on loans in lats in the amount of 0.2–1 million euro with the initial interest rate fixation period of up to one year decreased (to 9.0%), whereas that on loans in euro increased (to 8.1%). The weighted average interest rate on loans in lats in the amount exceeding 1 million euro meanwhile rose to 6.5% and that on loans in euro elevated to 7.4%.

Chart 24

INTEREST RATES ON LOANS BELOW 0.2 MILLION EURO GRANTED TO RESIDENT NON-FINANCIAL CORPORATIONS
(with a floating interest rate and initial interest rate fixation period of up to one year; %)

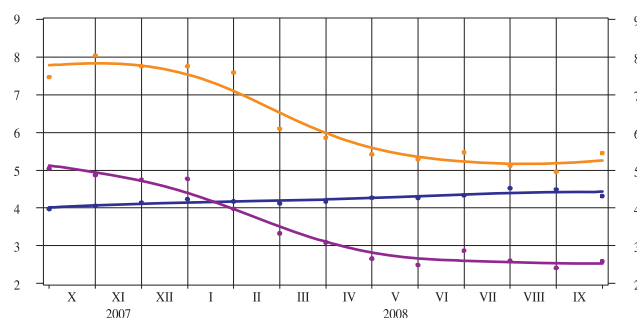

Almost all new deposits from resident households and non-financial corporations in the third quarter were with a maturity of up to one year. The weighted average interest rate on new deposits in lats and in euro from households remained almost unchanged, standing at 6.6% and 4.5% respectively. The weighted average interest rate on deposits in lats from non-financial corporations with a maturity of up to one year fell by 0.3 percentage point (to 4.6%), whereas that on deposits in euro rose by 0.2 percentage point (to 4.3%; see Chart 25 for interest rates on deposits from resident households and non-financial corporations). The real interest rates on deposits remained negative.

Chart 25

**INTEREST RATES ON DEPOSITS FROM
RESIDENT NON-FINANCIAL
CORPORATIONS AND HOUSEHOLDS**
(with an agreed maturity of up to one year; %)

— In lats
— In euro
— In US dollars

SECURITIES AND FOREIGN EXCHANGE MARKET DEVELOPMENTS

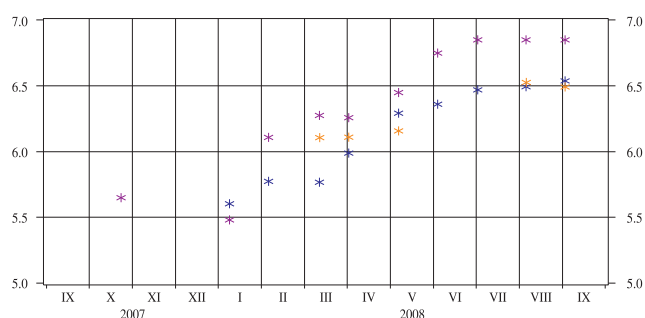
The Treasury held several primary market auctions of 6-month and 12-month Treasury bills and 5-year and 11-year Treasury bonds. The supply totalled 150.0 million lats, the aggregate demand was 107.4 million lats, and the allotted amount stood at 49.1 million lats. Quarter-on-quarter, the Treasury had reduced the supply slightly, and, against the backdrop of ample liquidity, the demand strengthened by 11.4%. The allotted amount, however, contracted by 12.2%, due to the banks' perception of escalated risks.

Of the allotted amount, 5-year and 11-year Treasury bonds accounted for a mere 10.2%, with Treasury bills constituting the rest of securities sold. The weighted average yield on 6-month Treasury bills rose from 6.32% in the second quarter to 6.71% in the third quarter (from 6.51% to 6.80% respectively for 12-month Treasury bills). The weighted average yield on 5-year and 11-year Treasury bonds was 6.85% (see Chart 26). The increase in the yield was underpinned by heightening macroeconomic risks due to global financial market instability.

Chart 26

**WEIGHTED AVERAGE YIELD ON
GOVERNMENT SECURITIES SOLD AT
AUCTIONS**
(%)

* 6-month bills
* 12-month bills
* 11-year bonds

The stock of Latvian government securities outstanding increased by 7.1% (to 491.0 million lats), with the share of non-residents in the breakdown by investor shrinking (to 18.9% of the total in September) and that of Latvian banks expanding to 50.6%.

In the secondary market, the RSE bid yield on Treasury bonds maturing in 2019 dropped to 6.75% at the end of September; the bid yield on bonds of the SJSC *Latvijas Hipotēku un zemes banka* maturing in 2013 was 6.70% at the end of September. However, the turnover of debt securities was small, hence these developments did not reflect market sentiments.

The bid yield on Latvian government eurobonds maturing in 2018 dropped to 5.55% in the third quarter, whereas the spread between the bid yields on Latvian government eurobonds and German government bonds of the respective maturity rose to 161 basis points. A more dynamic decrease in bid yields on the German government bonds was attributable to the cuts in base rates, decelerating economic growth and boosting demand for highly rated securities in the context of falling financial asset prices in financial markets.

In the primary market of Latvia's issuers of private debt securities, trading in debt securities denominated in lats continued to shrink, no new issues were launched, and two issues of the SJSC *Latvijas Hipotēku un zemes banka* mortgage bonds were redeemed; as a result, the stock of outstanding private debt securities denominated in lats contracted by 11.8% (to 30.7 million lats).

The stock of outstanding debt securities denominated in euro and registered with the LCD decreased by 6.4% (to 136.3 million euro). The stock of outstanding private issuers' debt securities shrank as demand declined and the interest rates, to which the changing bond yields were pegged, increased in both the lats and euro money markets.

The turnover of debt securities on the RSE amounted to 20.5 million lats in the third quarter; the contribution of the private issuers' debt securities turnover was a mere 0.2 million lats, while transactions with the Latvian government securities accounted for the rest. OMX Riga fell by 25.4% (to 386.9 points) in the third quarter and OMXBGI shrank by 22.6% (to 324.6 points). In a number of other developing countries, a similar drop was experienced; the decline in relevant indices of developed countries did not exceed 10%. By the first week in September, stock prices on the RSE had been stable but in mid-September a sudden steep price drop began. Due to Latvia's relatively high macroeconomic imbalances, which in the event of dramatically falling stock prices determines the steepness of decline, OMX Riga decelerated at a faster pace than the world stock prices on average. In the second quarter, the RSE turnover totalled 2.9 million lats, whereas in the third quarter it amounted to 4.2 million lats. The largest turnover was recorded for the shares of JSC *Latvijas kuģniecība* (2.3 million lats). Notwithstanding the downward revision of the outlook for Latvia's GDP growth, many enterprises reported quite positive performance results for the second quarter.

The third quarter saw depreciation of the lats exchange rate. Affected by the aggravating global financial crisis, the euro purchase rate in the Latvian foreign exchange market increased (EUR 1 = LVL 0.7045; the euro was selling on average 0.47 santims above its quarter-on-quarter price). In the second half of September, a steeper appreciation of the euro was recorded, with the euro interbank market purchase rate (EUR 1 = LVL 0.7081) coming close to the Bank of Latvia's sales rate (EUR 1 = LVL 0.7098).

Taking into account an overall appreciation of the US dollar since August 2008, in the third quarter the lats depreciated against the US dollar (USD 1 = LVL 0.486; USD 1 = LVL 0.447 at the end of the second quarter).

In the third quarter, the growth in the turnover of all foreign exchange transactions continued to lose momentum both overall and in the breakdown by counterparty. The turnover slowed more rapidly in transactions with resident counterparties (the annual rate of decrease for bank and non-bank transactions was 35.3% and 17.2% respectively). The turnover of foreign exchange transactions with non-residents continued on an upward trend, albeit at a slower pace. In the third quarter, it grew by 26.0% with non-resident MFIs and by 22.2% with non-resident non-banks (quarterly rises in 2007 were on average 60.6% and 35.1% respectively). The turnover of transactions with households was narrowing due to decelerating domestic economic activity.

SEASONAL ADJUSTMENT OF MONETARY AGGREGATES

As of the first quarter of 2005, the Bank of Latvia publishes seasonally adjusted time series of the monetary aggregates M1, M2 and M3, calculated on the basis of the ECB methodology.

The analysis of the dynamics of the monetary aggregates M1, M2 and M3, made with the software "DEMETRA Version 2.1 (Jul 9 2007)", is shown in Charts 27–38, using the data from January 1999 to September 2008 (see Charts 27–35) and from October 2000 to September 2008 (see Charts 36–38). See the Bank of Latvia's *Monetārais Apskats*. Monetary Review for the methodology applied to the seasonal adjustment of such aggregates (Issue No. 1, 2004, pp. 53–57).

Analysis of monetary time series suggests a correlation between seasonal volatility and their values, hence as of the first quarter of 2007, the time series are first modified through a logarithmic transformation. A multiplicative model is built for the decomposition of time series, i.e. the respective aggregate Y_t is expressed as follows: $Y_t = T_t \times S_t \times I_t$, where T_t is the component featuring the aggregate's development trend, S_t – a seasonal component and I_t – non-regular component (component containing no relevant information on the respective aggregate and its values are determined by occasional circumstances). In the multiplicative model, a seasonally adjusted time series of the time series $\{Y_t\}$ is referred to as the time series $\{Y_t/S_t\}$, i.e. the time series derived by dividing the original time series by its seasonal component.

The seasonal models of M1 and M2 time series are derived directly (by building models for M1 and M2 time series). An indirect approach is applied to develop the seasonally adjusted M3 time series, obtaining it as the multiplication of the seasonally adjusted M2 and M3/M2 time series.

Chart 27

M1 TIME SERIES
(at end of period; in billions of lats)

— Seasonally non-adjusted data
— Seasonally adjusted data

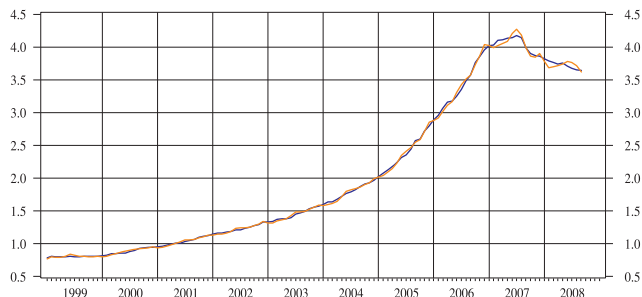

Chart 28

M2 TIME SERIES
(at end of period; in billions of lats)

— Seasonally non-adjusted data
— Seasonally adjusted data

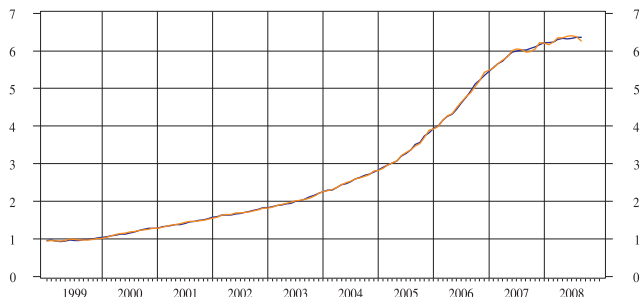

Chart 29

M3 TIME SERIES
(at end of period; in billions of lats)

— Seasonally non-adjusted data
— Seasonally adjusted data

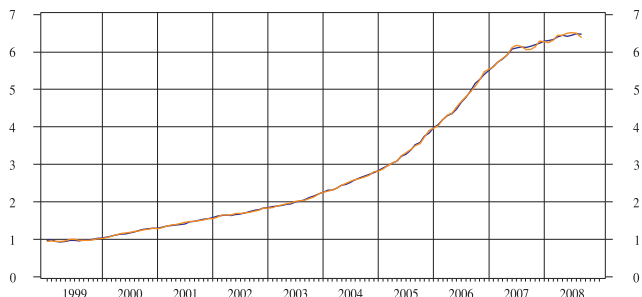

Chart 30

M1 DYNAMICS
(year-on-year changes; %)

— Time series trend
— Seasonally adjusted time series

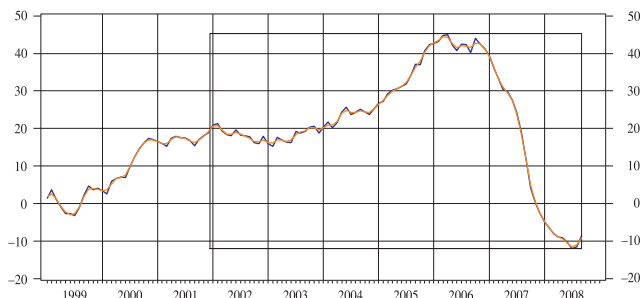

Chart 31

M1 DYNAMICS

(year-on-year changes; %; detailed overview)

— Time series trend
— Seasonally adjusted time series

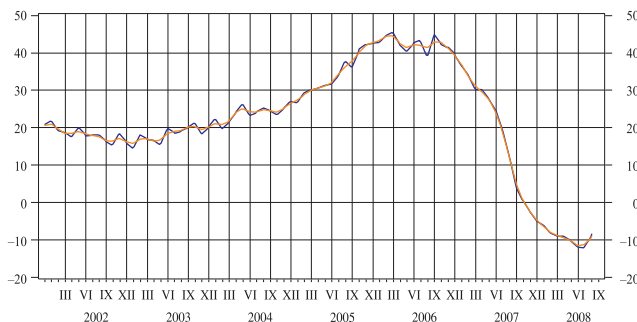

Chart 32

M2 DYNAMICS

(year-on-year changes; %)

— Time series trend
— Seasonally adjusted time series

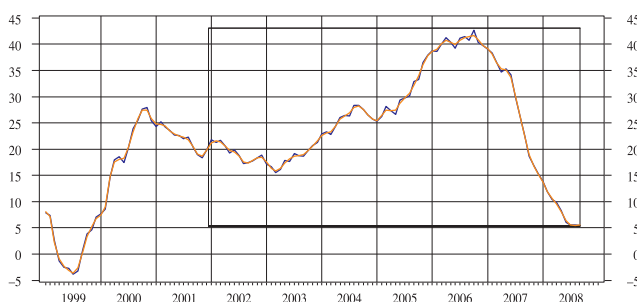

Chart 33

M2 DYNAMICS

(year-on-year changes; %; detailed overview)

— Time series trend
— Seasonally adjusted time series

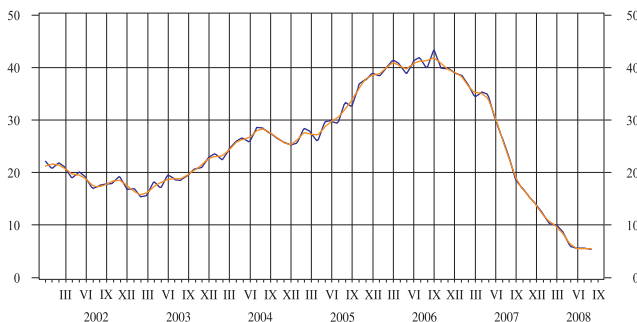

Chart 34

M3 DYNAMICS

(year-on-year changes; %)

— Time series trend
— Seasonally adjusted time series

Chart 35

M3 DYNAMICS

(year-on-year changes; %; detailed overview)

— Time series trend
— Seasonally adjusted time series

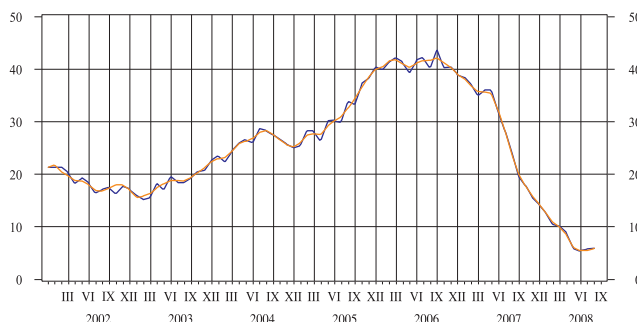

Chart 36

M1: SCOPE AND STABILITY OF THE SEASONAL FACTORS' IMPACT
(October 2000–September 2008; %)

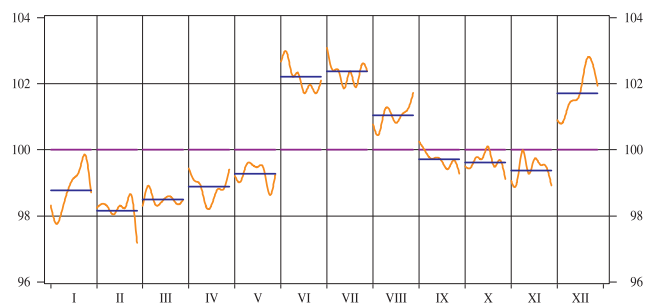

Chart 37

M2: SCOPE AND STABILITY OF THE SEASONAL FACTORS' IMPACT
(October 2000–September 2008; %)

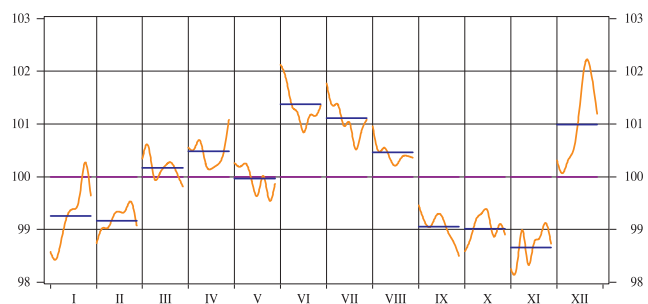
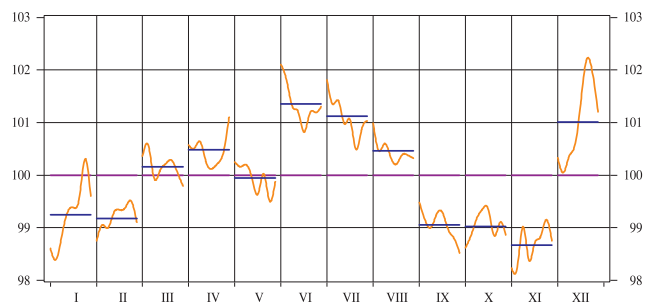

Chart 38

M3: SCOPE AND STABILITY OF THE SEASONAL FACTORS' IMPACT
(October 2000–September 2008; %)

HIGHLIGHTS OF RESOLUTIONS AND REGULATIONS ADOPTED IN PURSUIT OF THE BANK OF LATVIA'S MAIN TASKS (THIRD QUARTER OF 2008)

17 July

The Council of the Bank of Latvia approved Regulation No. 17 "Amendments to the Bank of Latvia Regulation No. 7 'The Description of the Lats Banknotes' " (in effect as of 17 July 2008).

11 September

The Council of the Bank of Latvia approved Regulation No. 18 "Minimum Reserve Ratio" (in effect as of 24 October 2008), decreasing the reserve ratio by 1.0 percentage point, to 5%, for the amounts received under the following categories on the liabilities side: deposits with an agreed maturity of over two years, deposits redeemable at notice of over two years, and non-callable (without the right to be redeemed prior to maturity) debt securities issued by a bank with an original maturity of over two years, and decreasing the reserve ratio by 1.0 percentage point (to 7%) for the rest of the liabilities included in the reserve base.

The Council of the Bank of Latvia approved Regulation No. 19 "The Regulation for the Lats Banknotes" (in effect as of 11 September 2008).

**STATISTISKĀ INFORMĀCIJA
STATISTICS**

TABULU SARAKSTS
LIST OF TABLES

1.	Monetārie rādītāji un procentu likmes Monetary Indicators and Interest Rates	65
2.ab	Reālā sektora rādītāji un cenas Real Sector Indicators and Prices	66
3.	Latvijas Bankas naudas pārskats Monetary Base	68
4.	Monetārie rādītāji un to sastāvdaļas Monetary Aggregates and Counterparts	69
5.	Sezonāli izlīdzinātie naudas rādītāji Seasonally Adjusted Monetary Aggregates	70
6.	Latvijas Bankas aktīvi un pasīvi The Bank of Latvia's Assets and Liabilities	71
7.	MFI (izņemot Latvijas Banku) kopsavilkuma bilance Aggregated Balance Sheet of MFIs (excluding the Bank of Latvia)	72
8.	MFI konsolidētā bilance Consolidated Balance Sheet of MFIs	73
9.ab	MFI (izņemot Latvijas Banku) kopsavilkuma bilance Aggregated Balance Sheet of MFIs (excluding the Bank of Latvia)	74
10.	Latvijas banku sistēmas naudas pārskats Monetary Survey	78
11.ab	MFI (izņemot Latvijas Banku) ārzemju aktīvi un ārzemju pasīvi Foreign Assets and Liabilities of MFIs (excluding the Bank of Latvia)	79
12.	MFI (izņemot Latvijas Banku) atsevišķu bilances ārzemju aktīvu un ārzemju pasīvu posteņu valstu dalījums Country Breakdown of MFI (excluding the Bank of Latvia) Selected Foreign Assets and Foreign Liabilities	80
13.	Rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību noguldījumi uz nakti un termiņnoguldījumi (latos un ārvalstu valūtā) Overnight and Time Deposits of Resident Financial Institutions, Non-Financial Corporations and Households (in lats and foreign currencies)	81
14.a	Finanšu iestāžu noguldījumi (latos un ārvalstu valūtā) Deposits by Financial Institutions (in lats and foreign currencies)	82
14.b	Nefinanšu sabiedrību noguldījumi (latos un ārvalstu valūtā) Deposits by Non-Financial Corporations (in lats and foreign currencies)	83
14.c	Mājsaimniecību noguldījumi (latos un ārvalstu valūtā) Deposits by Households (in lats and foreign currencies)	84
14.d	Valdības un nerezidentu noguldījumi (latos un ārvalstu valūtā) Deposits by Government and Non-Residents (in lats and foreign currencies)	84
15.	Rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu termiņstruktūra (latos un ārvalstu valūtā) Maturity Profile of Loans to Resident Financial Institutions, Non-Financial Corporations and Households (in lats and foreign currencies)	85
16.a	Finanšu iestādēm un nefinanšu sabiedrībām izsniegtie kredīti Loans to Financial Institutions and Non-Financial Corporations	85
16.b	Mājsaimniecībām izsniegtie kredīti Loans to Households	86
16.c	Valdībai un nerezidenti izsniegtie kredīti Loans to Government and Non-Residents	87
17.	Finanšu iestādēm un nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikumi tautsaimniecībā Loans to Financial Institutions and Non-Financial Corporations in the National Economy	88

18.	Rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu veidi Lending to Resident Financial Institutions, Non-Financial Corporations and Households	89
19.a	Neakciju vērtspapīru turējumi Holdings of Securities Other than Shares	90
19.b	Akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi Holdings of Shares and Other Equity	90
20.a	Rezidentu noguldījumu valūtu dalījums Currency Breakdown of Resident Deposits	91
20.b	Nerezidentu noguldījumu valūtu dalījums Currency Breakdown of Non-Resident Deposits	92
20.c	Rezidentiem izsniegto kredītu valūtu dalījums Currency Breakdown of Loans to Residents	93
20.d	Nerezidentiem izsniegto kredītu valūtu dalījums Currency Breakdown of Loans to Non-Residents	94
20.e	Rezidentu neakciju vērtspapīru turējumu valūtu dalījums Currency Breakdown of Holdings of Resident Securities Other than Shares	95
20.f	Nerezidentu neakciju vērtspapīru turējumu valūtu dalījums Currency Breakdown of Holdings of Non-Resident Securities Other than Shares	96
20.g	MFI emitēto parāda vērtspapīru valūtu dalījums Currency Breakdown of Debt Securities Issued by MFIs	96
21.a	Vidējās svērtās procentu likmes MFI darījumos ar rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām latos Weighted Average Interest Rates Charged by MFIs in Transactions with Resident Non-Financial Corporations and Households in Lats	97
21.b	Vidējās svērtās procentu likmes MFI darījumos ar rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām eiro Weighted Average Interest Rates Charged by MFIs in Transactions with Resident Non-Financial Corporations and Households in Euros	102
21.c	Vidējās svērtās procentu likmes MFI darījumos ar rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām ASV dolāros Weighted Average Interest Rates Charged by MFIs in Transactions with Resident Non-Financial Corporations and Households in US Dollars	107
22.	Starptanku tirgos izsniegtie kredīti Lending in the Interbank Markets	112
23.a	Kredītu procentu likmes iekšzemes starptanku tirgū Interest Rates in the Domestic Interbank Market	113
23.b	Latvijas Bankas noteiktās procentu likmes Interest Rates Set by the Bank of Latvia	113
23.c	Latvijas Bankas organizētajās <i>repo</i> un īstermiņa valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs noteiktās procentu likmes Interest Rates in Bank of Latvia Tenders of Repurchase Agreements and Short-Term Currency Swap Contracts	114
24.	Galvenie ārvalstu valūtas pirkšanas un pārdošanas darījumi (veidu un dalībnieku dalījumā) Principal Foreign Exchange Transactions (by type and counterparty)	114
25.	Ārvalstu valūtu pirkšana un pārdošana Foreign Exchange Transactions	115
26.	Latvijas Bankas noteiktie ārvalstu valūtu kursi (vidēji mēnesī) Monthly Averages of the Exchange Rates Set by the Bank of Latvia	115
27.	Vidējie svērtie ārvalstu valūtu (izņemot bezskaidrās naudas norēķinus) maiņas kursi Weighted Average Exchange Rates (excluding non-cash items)	116
28.	Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru struktūra Structure of Government Securities	116
29.	Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru sākotnējā tirgus izsoļu rezultāti Auctions of Government Securities in the Primary Market	117

30.	Latvijas Bankas veiktie darījumi valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru otrreizējā tirgū The Bank of Latvia's Transactions in the Secondary Market for Government Securities	117
31.	Iekšzemes kopprodukta dinamika Dynamics of Gross Domestic Product	118
32.	Strādājošo mēneša vidējās bruto darba samaksas un bezdarba līmeņa pārmaiņas Changes in the Average Monthly Gross Wages and Salaries and Unemployment	118
33.	Latvijas ārējās tirdzniecības bilance Latvian Foreign Trade Balance	119
34.	Svarīgākās preces Latvijas eksportā Main Export Goods of Latvia	119
35.	Svarīgākās preces Latvijas importā Main Import Goods of Latvia	120
36.	Partnervalstis Latvijas ārējā tirdzniecībā Latvian Foreign Trade Partners	121

1. MONETĀRIE RĀDĪTĀJI UN PROCENTU LIKMES
MONETARY INDICATORS AND INTEREST RATES

	2007				2008			
	1. cēt. Q1	2. cēt. Q2	3. cēt. Q3	4. cēt. Q4	1. cēt. Q1	2. cēt. Q2	3. cēt. Q3	
M1 ¹	-3.2	33.6	27.1	11.8	-3.2	-8.1	-10.1	-8.9
M2 ¹	14.4	36.4	34.4	22.3	14.4	9.9	6.1	5.2
M3 ¹	14.6	36.7	35.7	23.4	14.6	10.1	5.9	5.6
M2X ¹	12.6	34.1	31.4	19.8	12.6	8.7	5.3	5.3
Kredīti rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām ¹ Loans to resident financial institutions, non-financial corporations and households ¹	34.2	58.2	56.2	45.3	34.2	25.4	20.0	17.6
Rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību noguldījumi ¹ Deposits of resident financial institutions, non-financial corporations and households ¹	16.9	37.2	35.6	23.7	16.9	12.4	7.8	7.0
Ilgtermiņa procentu likme konverģences novērtēšanai ² Long-term interest rate for convergence assessment purposes ²	5.28	5.04	5.72	5.27	5.09	5.36	6.04	6.59
RIGIBOR kredītiem ar 3 mēnešu termiņu ³ RIGIBOR (3-month loans) ³	8.7	5.2	9.2	8.5	11.7	7.7	5.9	6.3
Valdības obligāciju vidējā peļņas likme Average yield on government bonds	5.7 ⁶	5.2 ⁴	-	5.7 ⁶	5.7 ⁶	5.9 ⁶	6.5 ⁶	6.9 ⁶
OMX Riga ³	691.6	687.1	668.2	729.6	678.2	561.0	528.3	495.9

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
M1 ¹	25.2	19.0	11.8	3.1	-0.3	-3.2	-6.2	-7.5	-8.1	-8.4	-8.5	-10.1	-12.1	-11.3	-8.9
M2 ¹	30.3	26.4	22.3	18.2	16.5	14.4	13.1	11.5	9.9	10.7	8.6	6.1	5.9	5.5	5.2
M3 ¹	32.0	27.9	23.4	19.0	17.3	14.6	13.3	11.9	10.1	10.8	9.0	5.9	5.7	5.7	5.6
M2X ¹	27.9	24.3	19.8	16.1	14.5	12.6	11.4	10.2	8.7	8.9	7.2	5.3	5.3	5.4	5.3
Kredīti rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām ¹ Loans to resident financial institutions, non-financial corporations and households ¹	52.5	49.6	45.3	42.8	37.4	34.2	31.8	29.3	25.4	22.9	22.2	20.0	19.3	17.9	17.6
Rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību noguldījumi ¹ Deposits of resident financial institutions, non-financial corporations and households ¹	31.9	28.1	23.7	20.0	18.6	16.9	16.0	14.2	12.4	12.2	10.0	7.8	7.6	7.2	7.0
Ilgtermiņa procentu likme konverģences novērtēšanai ² Long-term interest rate for convergence assessment purposes ²	5.28	5.32	5.21	5.06	5.12	5.10	5.71	5.11	5.25	5.93	5.93	6.25	6.57	6.60	6.60
RIGIBOR kredītiem ar 3 mēnešu termiņu ³ RIGIBOR (3-month loans) ³	6.7	7.9	11.0	12.7	11.7	10.7	9.1	7.6	6.5	6.0	5.7	6.2	6.2	6.3	6.3
Valdības obligāciju vidējā peļņas likme Average yield on government bonds	-	5.7 ⁶	-	5.7 ⁶	-	-	5.5 ⁶	6.1 ⁶	6.3 ⁶	6.3 ⁶	6.5 ⁶	6.7 ⁶	6.9 ⁶	6.9 ⁶	6.9 ⁶
OMX Riga ³	716.7	727.5	746.4	740.5	665.0	610.2	586.1	554.3	539.4	535.7	530.7	517.2	514.3	504.4	468.5

¹ Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%).

² Year-on-year changes (%).

³ Valdības 10 gadu obligāciju vidējās vērtspapīru otrreizējā tirgus peļņas likmes.

⁴ Average secondary market yields of 10-year government bonds.

⁵ Vidēji periodā.

⁶ Average of the period.

⁷ Valdības 5 gadu obligāciju vidējās svērtās vērtspapīru sākotnējā tirgus peļņas likmes.

⁸ Weighted average primary market yields of 5-year government bonds.

⁹ Valdības 2 gadu obligāciju vidējās svērtās vērtspapīru sākotnējā tirgus peļņas likmes.

¹⁰ Weighted average primary market yields of 2-year government bonds.

¹¹ Valdības 11 gadu obligāciju vidējās svērtās vērtspapīru sākotnējā tirgus peļņas likmes.

¹² Weighted average primary market yields of 11-year government bonds.

2.a REĀLĀ SEKTORA RĀDĪTĀJI UN CENAS
REAL SECTOR INDICATORS AND PRICES

	2007				2008			
	1. cēt. Q1	2. cēt. Q2	3. cēt. Q3	4. cēt. Q4	1. cēt. Q1	2. cēt. Q2	3. cēt. Q3	
Rūpniecības produkcija Industrial output								
Apjoms (faktiskajās cenās; milj. latu) Volume (at current prices; in millions of lats)	4 469.2	1 065.5	1 110.1	1 112.3	1 181.3	1 178.1	1 226.1	1 205.6
Apjoma pārmaiņas ¹ (salīdzināmajās cenās; %) Increase/decrease ¹ (at constant prices; %)	0.5	0.8	1.3	1.2	-1.1	-2.7	-4.5	-7.2
Ostās saņemtās un no tām nosūtītās kravas Cargoes loaded and unloaded at ports								
Apgrozījums (tūkst. t) Turnover (in thousands of tons)	62 434	14 929	16 451	15 784	15 270	16 825	15 374	15 344
Apjoma pārmaiņas ¹ (%) Increase/decrease ¹ (%)	4.9	3.1	5.9	3.2	7.6	12.7	-6.6	-2.8
Mazumtirdzniecības apgrozījums (bez tirgus apgrozījuma) Retail trade turnover (excluding retail trade at market-places)								
Apgrozījums (faktiskajās cenās; milj. latu) Turnover (at current prices; in millions of lats)	6 167.8	1 365.5	1 543.3	1 585.5	1 673.4	1 463.4	1 592.4	1 545.3
Apjoma pārmaiņas ¹ (salīdzināmajās cenās; %) Increase/decrease ¹ (at constant prices; %)	17.6	29.2	24.0	16.8	4.9	-3.7	-7.7	-12.5
Bezdarba līmenis (%) Unemployment rate (%)	4.9	6.3	5.8	5.1	4.9	4.9	4.9	5.3
Ražotāju cenu pārmaiņas (salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %) Producer prices (increase/decrease compared with the previous period; %)	16.2	5.7	4.4	1.7	1.8	2.6	5.6	1.9
Patēriņa cenu inflācija Consumer price inflation								
Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%) Year-on-year basis (%)	10.1	7.6	8.6	10.3	13.7	16.4	17.7	15.8
Salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu (%) Quarter-on-quarter basis (%)	x	2.7	2.7	2.8	4.7	5.2	3.9	1.1
Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālā bilance Financial surplus/deficit in the general government consolidated budget								
Pārpalikums vai deficīts (milj. latu) Surplus/deficit (in millions of lats)	94.0	151.1	102.5	97.6	-257.2	114.3	51.5	-29.9
Attiecība pret iekšzemes kopproduktu (%) Ratio to GDP (%)	0.7	5.2	3.0	2.6	6.4	3.3	1.4	0.8

¹ Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu.

¹ Year-on-year basis.

2.b REĀLĀ SEKTORA RĀDĪTĀJI UN CENAS
REAL SECTOR INDICATORS AND PRICES

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Rūpniecības produkcija Industrial output															
Apjoms (faktiskajās cenās; milj. latu) Volume (at current prices; in millions of lats)	361.4	386.1	364.8	407.8	404.9	368.6	385.9	397.3	394.9	428.1	401.3	396.7	404.6	391.8	409.2
Apjoma pārmaiņas ¹ (salīdzināmajās cenās; %) Increase/decrease ¹ (at constant prices; %)	3.1	3.2	-2.6	0.2	1.1	-6.6	0.2	0.3	-7.9	5.5	-9.0	-9.5	-4.5	-13.6	-2.9
Ostās saņemtās un no tām nosūtītās kravas Cargoes loaded and unloaded at ports															
Apgrozījums (tūkst. t) Turnover (in thousands of tons)	5 576	5 397	4 811	4 811	4 825	5 634	5 625	5 485	5 715	5 114	5 256	5 004	5 498	4 744	5 102
Apjoma pārmaiņas ¹ (%) Increase/decrease ¹ (%)	8.8	-4.0	5.9	-1.3	5.2	19.1	26.5	16.7	-1.2	-2.0	-7.4	-9.9	-1.4	-12.1	6.1
Mazumtirdzniecības apgrozījums (bez tirgus apgrozījuma) Retail trade turnover (excluding retail trade at market-places)															
Apgrozījums (faktiskajās cenās; milj. latu) Turnover (at current prices; in millions of lats)	536.8	540.9	507.8	555.3	538.1	580.0	481.2	483.2	499.0	536.5	533.1	522.8	539.9	510.6	494.8
Apjoma pārmaiņas ¹ (salīdzināmajās cenās; %) Increase/decrease ¹ (at constant prices; %)	23.3	17.5	9.9	10.7	9.5	-3.7	-1.2	-1.3	-8.3	1.5	-9.7	-13.9	-10.3	-14.7	-12.6
Bezdarba līmenis (%) Unemployment rate (%)	5.7	5.4	5.1	4.9	4.8	4.9	5.0	5.0	4.9	4.8	4.8	4.9	5.1	5.2	5.3
Razotāju cenu pārmaiņas (salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %) Producer prices (increase/decrease compared with the previous period; %)	0.8	0.3	-0.1	1.9	-0.1	-0.1	1.4	1.7	0.6	3.3	1.3	1.3	0.3	0.9	-1.0
Patēriņa cenu inflācija Consumer price inflation															
Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%) Year-on-year basis (%)	9.5	10.1	11.4	13.2	13.7	14.1	15.8	16.7	16.8	17.5	17.9	17.7	16.7	15.7	14.9
Salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%) Month-on-month basis (%)	1.2	0.4	1.9	2.2	1.4	0.7	2.8	1.3	1.5	1.5	0.9	0.7	0.3	-0.4	1.1
Patēriņa cenu gada pamatinflācija (%) Annual core inflation (%)	9.1	10.1	10.8	11.8	12.6	13.0	15.2	15.8	15.5	15.8	15.8	15.6	14.3	13.4	12.6
Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālais pārpalikums vai deficīts (milj. latu) Financial surplus/deficit in the general government consolidated budget (in millions of lats)	36.1	57.9	3.6	-59.0	-29.8	-168.4	92.1	13.5	8.6	38.4	120.3	-107.2	-64.7	15.4	19.4

¹ Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu.

¹ Year-on-year basis.

3. LATVIJAS BANKAS NAUDAS PĀRSKATS MONETARY BASE

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Skaidrā nauda apgrozībā Currency in circulation	1 054.7	1 057.5	1 029.4	996.9	999.8	1 049.5	958.9	969.6	961.3	1 003.9	988.4	998.7	1 003.2	1 018.1	998.9
Skaidrās naudas īpatsvars naudas bāzē (%) Currency as percent of the monetary base	46.5	44.5	42.5	41.6	42.6	42.5	39.4	40.1	39.4	40.6	41.6	40.9	41.3	42.4	42.4
Noguldījumi Latvijas Bankā latos Deposits with the Bank of Latvia in lats	1 214.2	1 319.0	1 393.0	1 397.1	1 343.6	1 412.4	1 466.0	1 439.2	1 465.9	1 461.1	1 380.2	1 434.2	1 417.3	1 375.2	1 348.1
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā Deposits with the Bank of Latvia in foreign currencies	0	0	0	0	4.7	9.3	7.3	6.2	10.1	10.2	9.2	8.2	9.1	7.9	7.5
Noguldījumu īpatsvars naudas bāzē (%) Deposits as percent of the monetary base	53.5	55.5	57.5	58.4	57.4	57.5	60.6	59.9	60.6	59.4	58.4	59.1	58.7	57.6	57.6
M0	2 268.9	2 376.6	2 422.4	2 394.1	2 348.1	2 471.2	2 432.2	2 415.1	2 437.3	2 475.1	2 377.8	2 441.1	2 429.7	2 401.2	2 354.5
Tīrie ārējie aktīvi Net foreign assets	2 636.1	2 725.6	2 715.1	2 720.9	2 708.4	2 776.0	2 807.0	2 791.2	2 961.0	2 954.6	2 958.1	2 946.3	2 891.0	2 887.7	2 990.2
Kredīti MFI Loans to MFIs	0	46.8	121.8	54.3	25.0	6.9	25.0	0	0	0	0	0	0	0	10.0
Kredīts centrālajai valdībai (neto) Credit to central government (net)	-248.1	-288.0	-299.6	-256.0	-244.6	-171.2	-228.6	-188.1	-347.6	-318.3	-456.2	-390.6	-336.3	-344.7	-481.8
Pārējie aktīvi (neto) Other items (net)	-119.1	-107.9	-114.9	-125.1	-140.8	-140.5	-171.2	-188.0	-176.1	-161.2	-124.2	-114.6	-125.0	-141.9	-163.9
Kopā Total	2 268.9	2 376.6	2 422.4	2 394.1	2 348.1	2 471.2	2 432.2	2 415.1	2 437.3	2 475.1	2 377.8	2 441.1	2 429.7	2 401.2	2 354.5

4. MONETĀRIE RĀDĪTĀJI UN TO SASTĀVDAĻAS MONETARY AGGREGATES AND COUNTERPARTS

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Monetārie rādītāji															
Monetary aggregates															
M3	6 167.0	6 161.2	6 044.6	6 083.6	6 113.0	6 311.6	6 270.5	6 247.2	6 314.9	6 470.2	6 432.6	6 507.6	6 517.4	6 514.3	6 380.7
Repo darījumi Repos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas Money market fund shares and units	70.4	62.2	49.9	43.8	43.3	41.3	48.4	52.7	66.2	71.3	82.2	98.1	110.7	123.8	113.0
Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem Debt securities issued with maturity of up to 2 years	52.1	51.8	41.2	43.4	42.7	28.2	29.2	29.8	25.9	25.8	25.9	7.6	7.6	7.8	7.1
M2	6 044.5	6 047.2	5 953.5	5 996.4	6 027.0	6 242.0	6 192.9	6 164.7	6 222.9	6 373.1	6 324.5	6 401.9	6 399.0	6 382.8	6 260.5
Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem Deposits with agreed maturity of up to 2 years	1 576.2	1 660.8	1 656.2	1 791.9	1 867.5	1 971.9	2 086.3	2 142.7	2 176.9	2 319.7	2 256.9	2 279.9	2 296.2	2 337.1	2 322.7
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem Deposits redeemable at notice of up to 3 months	187.7	195.3	327.9	334.1	336.2	335.0	336.9	343.2	341.0	335.3	336.3	333.6	341.5	329.3	320.5
M1	4 280.7	4 191.1	3 969.4	3 870.4	3 823.3	3 935.2	3 769.7	3 678.8	3 704.9	3 718.0	3 731.2	3 788.5	3 761.2	3 716.4	3 617.3
Skaidrā nauda ārpus MFI ¹ Currency outside MFIs	946.8	940.6	914.7	888.4	880.3	900.0	850.2	852.4	842.7	870.0	866.1	874.4	885.6	899.6	876.9
Noguldījumi uz nakti Overnight deposits	3 333.8	3 250.6	3 054.7	2 982.0	2 943.0	3 035.2	2 919.5	2 826.4	2 862.2	2 848.0	2 865.1	2 914.1	2 875.6	2 816.8	2 740.4
Monetāro rādītāju sastāvdaļas un ilgāka termiņa finanšu saistības															
Counterparts of monetary aggregates and longer-term financial liabilities															
Centrālās valdības noguldījumi Deposits of central government	274.2	313.4	322.4	269.4	265.2	189.3	259.7	259.2	432.8	405.8	549.9	500.5	457.3	478.6	617.2
Ilgāka termiņa finanšu saistības Longer-term financial liabilities	2 156.7	2 179.4	2 231.4	2 253.0	2 288.6	2 346.9	2 403.7	2 440.2	2 414.4	2 409.3	2 423.6	2 355.8	2 390.0	2 429.8	2 391.7
Noguldījumi ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem Deposits with agreed maturity of over 2 years	176.2	175.1	168.2	151.2	147.2	145.7	142.3	140.9	135.9	136.3	136.7	139.4	145.6	147.0	147.0
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 3 mēnešiem Deposits redeemable at notice of over 3 months	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Parāda vērtspapīri ar termiņu ilgāku par 2 gadiem Debt securities issued with maturity of over 2 years	307.0	298.4	298.6	298.6	296.4	286.5	288.7	289.1	283.3	282.4	291.7	217.8	219.3	217.5	176.0
Kapitāls un rezerves Capital and reserves	1 673.4	1 705.9	1 764.5	1 803.1	1 844.9	1 914.6	1 972.7	2 010.2	1 995.1	1 990.6	1 995.1	1 998.5	2 025.1	2 065.2	2 068.6
Kredīti rezidentiem Credit to residents	12 336.6	12 626.7	12 782.9	13 025.7	13 182.3	13 419.2	13 539.9	13 727.3	13 882.0	14 064.3	14 347.7	14 558.9	14 753.8	14 928.4	15 147.6
Kredīts valdībai Credit to general government	297.5	303.1	322.4	301.3	318.5	313.6	309.6	299.8	322.7	339.4	369.9	388.7	401.0	407.3	490.5
Kredīts pārējiem rezidentiem Credit to other residents	12 039.2	12 323.6	12 460.5	12 724.3	12 863.8	13 105.6	13 230.3	13 427.5	13 559.2	13 724.9	13 977.8	14 170.2	14 352.8	14 521.1	14 657.1
Aizdevumi Loans	11 980.5	12 265.3	12 406.6	12 670.2	12 807.1	13 050.6	13 169.4	13 368.3	13 500.0	13 664.1	13 916.6	14 108.5	14 290.9	14 460.6	14 594.0
Trie ārējie aktīvi Net external assets	-3 744.3	-3 995.7	-4 175.8	-4 400.0	-4 492.6	-4 482.8	-4 640.3	-4 820.5	-4 711.3	-4 786.3	-4 933.0	-5 158.8	-5 397.1	-5 496.6	-5 692.1
Pārējie posteņi (neto) Other items (net)	-5.6	-23.0	8.7	19.7	22.9	88.7	-34.3	-39.7	8.6	-7.4	8.7	36.1	-8.0	9.0	66.0

¹ Bez atlikumiem MFI kasēs.

5. SEZONĀLI IZLĪDZINĀTIE NAUDAS RĀDĪTĀJI
SEASONALLY ADJUSTED MONETARY AGGREGATES

(perioda beigās; milj. latu)
 (at end of period; in millions of lats)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
M1	4 174.0	4 140.8	3 982.1	3 904.8	3 865.2	3 860.2	3 819.4	3 785.4	3 762.2	3 740.4	3 759.8	3 710.7	3 674.0	3 653.2	3 643.5
M2	5 994.1	6 023.5	6 027.6	6 062.8	6 104.7	6 168.7	6 215.0	6 222.6	6 234.3	6 305.0	6 333.0	6 316.5	6 330.6	6 359.9	6 356.0
M3	6 114.0	6 137.9	6 118.0	6 153.7	6 190.2	6 236.6	6 295.8	6 303.5	6 327.8	6 399.6	6 440.7	6 423.9	6 450.9	6 493.5	6 476.8

6. LATVIJAS BANKAS AKTĪVI UN PASĪVI
THE BANK OF LATVIA'S ASSETS AND LIABILITIES

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
AKTĪVI															
ASSETS															
Aizdevumi rezidentiem Loans to residents	0	46.8	121.8	54.3	25.0	6.9	25.0	0	0	0	0	0	0	0	10.0
Valdībai General government	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Citiem rezidentiem Other residents	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MFI MFIs	0	46.8	121.8	54.3	25.0	6.9	25.0	0	0	0	0	0	0	0	10.0
Rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru turējumi Holdings of securities other than shares issued by residents	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valdības General government	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Citu rezidentu Other residents	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MFI MFIs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezidentu emitēto akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi Holdings of shares and other equity issued by residents	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ārējie aktīvi External assets	2 752.3	2 848.8	2 843.4	2 839.8	2 831.9	2 902.8	2 926.7	2 898.0	3 073.9	3 065.7	3 068.7	3 052.2	2 998.1	3 045.0	3 155.2
Pamatlīdzekļi Fixed assets	31.7	31.6	31.5	31.4	31.3	32.6	32.4	32.2	31.9	31.8	31.6	34.8	34.6	34.5	34.3
Pārējie aktīvi Remaining assets	2.1	2.3	2.2	2.1	2.0	1.7	1.9	2.2	2.4	2.3	5.4	2.1	2.4	2.3	2.3
Kopā Total	2 786.2	2 929.5	2 998.9	2 927.6	2 890.2	2 944.0	2 986.0	2 932.5	3 108.2	3 099.8	3 105.8	3 089.1	3 035.1	3 081.8	3 201.8
PASĪVI															
LIABILITIES															
Skaidrā nauda apgrozībā Currency in circulation	1 054.7	1 057.5	1 029.4	996.9	999.8	1 049.5	958.9	969.6	961.3	1 003.9	988.4	998.7	1 003.2	1 018.1	998.9
Rezidentu noguldījumi Deposits of residents	1 486.1	1 609.0	1 692.6	1 653.2	1 592.8	1 592.9	1 701.8	1 639.6	1 823.6	1 813.1	1 855.6	1 833.0	1 762.7	1 728.4	1 837.5
Centrālās valdības Central government	248.1	288.0	299.6	256.0	244.6	171.2	228.6	188.1	347.6	318.3	456.2	390.6	336.3	344.7	481.8
Citu rezidentu Other residents	9.0	8.7	8.3	4.0	7.8	4.9	14.0	3.7	3.4	7.7	3.1	2.8	7.4	3.2	2.5
MFI MFIs	1 229.0	1 312.2	1 384.7	1 393.2	1 340.5	1 416.8	1 459.3	1 447.7	1 472.6	1 487.1	1 396.3	1 439.5	1 419.1	1 380.5	1 353.2
Emitētie parāda vērtspapīri Debt securities issued	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kapitāls un rezerves Capital and reserves	125.9	136.6	145.0	155.0	171.3	170.5	200.4	212.5	205.5	166.9	145.8	145.1	156.2	172.8	195.1
Ārējās saistības External liabilities	116.2	123.2	128.2	118.9	123.5	126.8	119.7	106.8	112.9	111.1	110.6	105.9	107.1	157.3	165.0
Pārējās saistības Remaining liabilities	3.2	3.3	3.7	3.5	2.8	4.3	5.1	4.0	4.9	4.8	5.4	6.3	5.8	5.2	5.4
Kopā Total	2 786.2	2 929.5	2 998.9	2 927.6	2 890.2	2 944.0	2 986.0	2 932.5	3 108.2	3 099.8	3 105.8	3 089.1	3 035.1	3 081.8	3 201.8

7. MFI (IZŅĒMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE
AGGREGATED BALANCE SHEET OF MFIs (EXCLUDING THE BANK OF LATVIA)

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
AKTĪVI															
ASSETS															
Aizdevumi rezidentiem Loans to residents	13 872.4	14 132.5	14 385.7	14 614.7	14 772.4	15 125.6	15 233.7	15 424.6	15 563.5	15 751.8	15 920.4	16 227.7	16 356.1	16 575.9	16 608.3
Valdībai General government	67.1	67.0	86.3	71.6	85.3	73.7	74.0	60.6	60.1	60.1	69.9	73.2	73.2	73.4	157.6
Citiem rezidentiem Other residents	11 980.5	12 265.3	12 406.6	12 670.2	12 807.1	13 050.6	13 169.4	13 368.3	13 500.0	13 664.1	13 916.6	14 108.5	14 290.9	14 460.6	14 594.0
MFI MFIs	1 824.8	1 800.2	1 892.9	1 872.9	1 879.9	2 001.2	1 990.3	1 995.6	2 003.5	2 027.6	1 933.9	2 046.0	1 992.1	2 041.8	1 856.7
Rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru turējumi Holdings of securities other than shares issued by residents	295.2	303.7	309.3	300.6	309.0	309.6	305.4	309.0	334.6	362.8	383.4	375.2	400.2	415.1	375.6
Valdības General government	230.4	236.1	236.1	229.7	233.1	239.9	235.6	239.2	262.7	279.3	300.0	315.5	327.8	333.9	332.9
Citu rezidentu Other residents	0.6	0.7	0.7	0.7	3.2	0.9	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8	1.1	0.8	0.6	0.6
MFI MFIs	64.2	66.8	72.4	70.1	72.7	68.7	69.0	69.0	71.2	82.8	82.6	58.5	71.6	80.6	42.2
Rezidentu emitēto akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi Holdings of shares and other equity issued by residents	58.1	57.6	53.2	53.4	53.5	54.0	60.1	58.4	58.4	60.0	60.4	60.6	61.2	59.9	62.5
Ārējie aktīvi External assets	4 641.9	4 458.3	4 757.1	4 254.1	4 697.6	5 474.8	5 041.8	4 649.3	4 561.6	5 107.2	5 264.2	5 009.7	4 844.8	5 005.3	4 913.2
Pamatīdzekļi Fixed assets	148.2	153.3	158.4	162.0	166.7	174.8	178.1	181.9	184.5	190.5	190.9	192.5	194.5	195.2	194.6
Pārējie aktīvi Remaining assets	271.1	286.3	297.0	295.3	320.7	363.0	313.9	329.1	320.4	339.0	327.0	341.4	336.0	360.5	363.2
Kopā Total	19 286.8	19 391.7	19 960.7	19 680.1	20 319.8	21 501.9	21 133.0	20 952.3	21 023.1	21 811.4	22 146.3	22 207.1	22 192.8	22 611.8	22 517.4
PASĪVI															
LIABILITIES															
Rezidentu noguldījumi Deposits of residents	5 887.6	5 786.9	5 729.6	5 748.6	5 845.1	6 085.7	6 033.4	6 069.2	6 130.3	6 260.3	6 228.6	6 384.9	6 345.8	6 427.8	6 167.4
Centrālās valdības Central government	26.1	25.4	22.8	13.4	20.6	18.1	31.1	71.1	85.2	87.5	93.7	109.9	121.1	134.0	135.4
Citu rezidentu Other residents	5 265.0	5 273.1	5 198.8	5 255.2	5 286.2	5 482.9	5 471.1	5 449.5	5 512.7	5 631.7	5 592.0	5 664.2	5 651.6	5 627.0	5 528.3
MFI MFIs	596.5	488.4	508.0	480.0	538.3	584.7	531.1	548.6	532.4	541.1	542.9	610.8	573.1	666.9	503.6
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas Money market fund shares and units	70.4	62.2	49.9	43.8	43.3	41.3	48.4	52.7	66.2	71.3	82.2	98.1	110.7	123.8	113.0
Emitētie parāda vērtspapīri Debt securities issued	359.1	350.1	339.8	342.0	339.1	314.7	317.8	318.9	309.2	308.3	317.6	225.4	226.9	225.3	183.2
Kapitāls un rezerves Capital and reserves	1 547.5	1 569.3	1 619.5	1 648.1	1 673.6	1 744.1	1 772.3	1 797.7	1 789.6	1 823.6	1 849.3	1 853.4	1 868.9	1 892.4	1 873.5
Ārējās saistības External liabilities	11 022.3	11 179.7	11 648.0	11 374.9	11 898.6	12 733.6	12 489.1	12 261.0	12 233.8	12 848.1	13 155.2	13 114.9	13 132.8	13 389.6	13 595.4
Pārējās saistības Remaining liabilities	400.0	443.5	573.9	522.7	520.0	582.4	472.0	452.8	494.0	499.7	513.3	530.4	507.7	552.9	585.0
Kopā Total	19 286.8	19 391.7	19 960.7	19 680.1	20 319.8	21 501.9	21 133.0	20 952.3	21 023.1	21 811.4	22 146.3	22 207.1	22 192.8	22 611.8	22 517.4

8. MFI KONSOLIDĒTĀ BILANCE
CONSOLIDATED BALANCE SHEET OF MFIs

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
AKTĪVI															
ASSETS															
Aizdevumi rezidentiem Loans to residents	12 047.6	12 332.3	12 492.8	12 741.8	12 892.5	13 124.3	13 243.4	13 428.9	13 560.1	13 724.2	13 986.4	14 181.7	14 364.0	14 534.0	14 751.6
Valdībai General government	67.1	67.0	86.3	71.6	85.3	73.7	74.0	60.6	60.1	60.1	69.9	73.2	73.2	73.4	157.6
Citiem rezidentiem Other residents	11 980.5	12 265.3	12 406.6	12 670.2	12 807.1	13 050.6	13 169.4	13 368.3	13 500.0	13 664.1	13 916.6	14 108.5	14 290.9	14 460.6	14 594.0
Citu rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru turējumi Holdings of securities other than shares issued by other residents	230.9	236.8	236.9	230.5	236.3	240.9	236.4	240.0	263.4	280.0	300.8	316.6	328.6	334.5	333.5
Valdības General government	230.4	236.1	236.1	229.7	233.1	239.9	235.6	239.2	262.7	279.3	300.0	315.5	327.8	333.9	332.9
Citu rezidentu Other residents	0.6	0.7	0.7	0.7	3.2	0.9	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8	1.1	0.8	0.6	0.6
Citu rezidentu emitēto akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi Holdings of shares and other equity issued by other residents	58.1	57.6	53.2	53.4	53.5	54.0	60.1	58.4	58.4	60.0	60.4	60.6	61.2	59.9	62.5
Ārējie aktīvi External assets	7 394.2	7 307.1	7 600.4	7 093.9	7 529.5	8 377.6	7 968.5	7 547.4	7 635.5	8 172.9	8 332.9	8 061.9	7 842.9	8 050.3	8 068.4
Pamatlīdzekļi Fixed assets	179.9	184.9	189.9	193.5	198.0	207.5	210.4	214.1	216.5	222.3	222.6	227.2	229.1	229.7	229.0
Pārējie aktīvi Remaining assets	165.3	171.6	184.5	188.8	203.2	215.2	207.1	214.1	204.2	207.5	210.1	219.2	220.8	244.4	243.4
Kopā Total	20 076.0	20 290.4	20 757.8	20 501.8	21 113.0	22 219.5	21 925.9	21 703.0	21 938.1	22 666.9	23 113.2	23 067.2	23 046.6	23 452.7	23 688.4
PASĪVI															
LIABILITIES															
Skaidrā nauda apgrozībā ¹ Currency outside MFIs	946.8	940.6	914.7	888.4	880.3	900.0	850.2	852.4	842.7	870.0	866.1	874.4	885.6	899.6	876.9
Centrālās valdības noguldījumi Deposits of central government	274.2	313.4	322.4	269.4	265.2	189.3	259.7	259.2	432.8	405.8	549.9	500.5	457.3	478.6	617.2
Citas valdības un citu rezidentu noguldījumi Deposits of other general government and other residents	5 274.0	5 281.8	5 207.1	5 259.2	5 294.0	5 487.8	5 485.1	5 453.2	5 516.1	5 639.4	5 595.2	5 667.0	5 659.0	5 630.2	5 530.8
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas Money market fund shares and units	70.4	62.2	49.9	43.8	43.3	41.3	48.4	52.7	66.2	71.3	82.2	98.1	110.7	123.8	113.0
Emiētāie parāda vērtspapīri Debt securities issued	294.9	283.3	267.4	271.9	266.5	246.0	248.8	249.9	238.1	225.5	235.0	166.9	155.3	144.7	141.0
Kapitāls un rezerves Capital and reserves	1 673.4	1 705.9	1 764.5	1 803.1	1 844.9	1 914.6	1 972.7	2 010.2	1 995.1	1 990.5	1 995.1	1 998.5	2 025.1	2 065.2	2 068.6
Ārējās saistības External liabilities	11 138.5	11 302.8	11 776.3	11 493.9	12 022.1	12 860.4	12 608.8	12 367.8	12 346.7	12 959.2	13 265.8	13 220.7	13 240.0	13 546.9	13 760.4
Pārējās saistības Remaining liabilities	403.2	400.0	455.8	471.9	497.8	579.8	452.1	456.8	498.9	504.6	518.8	536.7	513.4	558.1	580.3
MFI savstarpējo saistību pārsniegums Excess of inter-MFI liabilities	0.7	0.5	-0.2	0.2	-1.1	0.3	0.1	0.7	1.5	0.6	5.2	4.3	0	5.6	0.2
Kopā Total	20 076.0	20 290.4	20 757.8	20 501.8	21 113.0	22 219.5	21 925.9	21 703.0	21 938.1	22 666.9	23 113.2	23 067.2	23 046.6	23 452.7	23 688.4

¹ Bez atlikumiem MFI kasēs.

9.a MFI (IZŅĒMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE
AGGREGATED BALANCE SHEET OF MFIs (EXCLUDING THE BANK OF LATVIA)

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
MFI rezerves	1 336.9	1 429.2	1 499.4	1 501.7	1 460.2	1 566.3	1 568.0	1 564.9	1 591.2	1 621.0	1 518.6	1 563.9	1 536.7	1 493.9	1 475.2
MFI reserves															
Nacionālā valūta kasēs	107.9	116.9	114.7	108.5	119.5	149.5	108.7	117.2	118.6	133.9	122.3	124.4	117.6	118.4	122.0
Vault cash in national currency															
Noguldījumi Latvijai Bankā	1 229.0	1 312.2	1 384.7	1 393.2	1 340.7	1 416.8	1 459.3	1 447.7	1 472.6	1 487.1	1 396.3	1 439.5	1 419.1	1 375.5	1 353.2
Deposits with the Bank of Latvia															
Ārzemju aktīvi	4 641.9	4 458.3	4 757.1	4 254.1	4 697.6	5 474.8	5 041.8	4 649.3	4 561.6	5 107.2	5 264.2	5 009.7	4 844.8	5 005.3	4 913.2
Foreign assets															
Prasības pret centrālo valdību	230.5	236.2	236.3	229.9	246.7	253.4	249.0	239.3	262.9	279.5	300.4	315.9	328.0	334.0	417.5
Claims on the central government															
Kredīti	0.1	0.1	0.1	0.2	13.6	13.4	13.4	0.1	0.3	0.2	0.4	0.5	0.2	0.1	84.6
Loans															
Neakciju vērtspapīru turējumi	230.4	236.1	236.1	229.7	233.1	239.9	235.6	239.2	262.7	279.3	300.0	315.5	327.8	333.9	332.9
Holdings of securities other than shares															
Prasības pret vietējo valdību	67.0	66.9	86.1	71.4	71.8	60.3	60.6	60.5	59.8	59.9	69.5	72.8	73.0	73.3	73.0
Claims on the local government															
Kredīti	67.0	66.9	86.1	71.4	71.8	60.3	60.6	60.5	59.8	59.9	69.5	72.8	73.0	73.3	73.0
Loans															
Neakciju vērtspapīru turējumi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Holdings of securities other than shares															
Prasības pret finanšu iestādēm	909.2	925.7	861.0	885.4	876.4	873.5	846.0	872.6	882.0	922.9	983.0	998.1	1 059.8	1 048.1	1 031.4
Claims on the financial institutions															
Kredīti	866.7	883.6	823.4	847.4	837.4	834.3	800.5	828.9	837.9	877.3	937.2	952.1	1 013.1	1 002.7	983.9
Loans															
Neakciju vērtspapīru turējumi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Holdings of securities other than shares															
Akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi	42.5	42.0	37.6	38.0	39.0	39.2	45.5	43.7	44.1	45.6	45.8	46.0	46.7	45.4	47.5
Holdings of shares and other equity															
Prasības pret valsts nefinanšu sabiedrībām	180.6	199.4	190.1	208.1	216.1	250.0	252.8	260.5	268.2	268.5	271.1	281.9	294.5	307.1	337.4
Claims on public non-financial corporations															
Kredīti	180.6	199.4	190.1	208.1	216.1	250.0	252.8	260.5	268.2	268.5	271.1	281.9	294.5	307.1	337.4
Loans															
Neakciju vērtspapīru turējumi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Holdings of securities other than shares															
Akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Holdings of shares and other equity															
Prasības pret privātajām nefinanšu sabiedrībām	5 411.1	5 561.8	5 685.4	5 794.1	5 849.8	5 993.3	6 090.9	6 174.0	6 220.0	6 306.0	6 434.3	6 596.4	6 665.5	6 784.8	6 877.0
Claims on private non-financial corporations															
Kredīti	5 394.9	5 545.5	5 669.1	5 777.9	5 832.1	5 977.6	6 075.6	6 158.5	6 204.9	6 290.8	6 418.9	6 580.7	6 650.3	6 769.8	6 861.4
Loans															
Neakciju vērtspapīru turējumi	0.6	0.7	0.7	0.7	3.2	0.9	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8	1.1	0.8	0.6	0.6
Holdings of securities other than shares															
Akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi	15.6	15.6	15.6	15.4	14.5	14.8	14.6	14.7	14.4	14.5	14.6	14.6	14.4	14.4	15.0
Holdings of shares and other equity															
Prasības pret mājsaimniecībām	5 538.3	5 636.7	5 724.0	5 836.8	5 921.5	5 988.8	6 040.5	6 120.4	6 189.1	6 227.5	6 289.4	6 293.8	6 333.1	6 381.2	6 411.3
Claims on households															
Kredīti	5 538.3	5 636.7	5 724.0	5 836.8	5 921.5	5 988.8	6 040.5	6 120.4	6 189.1	6 227.5	6 289.4	6 293.8	6 333.1	6 381.2	6 411.3
Loans															

9.a MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE (TURPINĀJUMS)
AGGREGATED BALANCE SHEET OF MFIs (EXCLUDING THE BANK OF LATVIA) (CONT.)

(perioda beigās; milj. latu)
 (at end of period; in millions of lats)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Neakciju vērtspapīru turējumi Holdings of securities other than shares	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pamatlīdzekļi Fixed assets	148.2	153.3	158.4	162.0	166.7	174.8	178.1	181.9	184.5	190.5	190.9	192.5	194.5	195.2	194.6
Pārējie aktīvi Other assets	163.2	169.4	182.3	186.7	201.2	213.6	205.2	211.9	201.8	205.1	204.7	217.1	218.4	242.1	241.2
Prasības pret rezidentu MFI Claims on resident MFIs	595.8	487.9	508.2	479.8	539.2	584.4	531.0	547.9	530.9	540.5	537.7	606.5	573.0	666.3	503.4
MFI neakciju vērtspapīru turējumi Holdings of MFI securities other than shares	64.2	66.8	72.4	70.1	72.7	68.7	69.0	69.0	71.2	82.8	82.6	58.5	71.6	80.6	42.2
MFI akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi Holdings of MFI shares and other equity	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AKTĪVI PAVISAM TOTAL ASSETS	19 286.8	19 391.7	19 960.7	19 680.1	20 319.8	21 501.9	21 133.0	20 952.3	21 023.1	21 811.4	22 146.3	22 207.1	22 192.8	22 611.8	22 517.4

9.b MFI (IZŅĒMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE
AGGREGATED BALANCE SHEET OF MFIs (EXCLUDING THE BANK OF LATVIA)

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Noguldījumi uz nakti latos Overnight deposits in lats	1 758.3	1 697.6	1 564.2	1 551.1	1 544.9	1 652.0	1 554.4	1 537.5	1 547.5	1 567.4	1 551.1	1 627.0	1 614.0	1 590.9	1 539.8
Finanšu iestāžu Financial institutions	40.9	48.9	43.3	48.3	52.6	42.3	48.0	35.2	34.4	40.1	37.2	34.5	39.7	38.6	34.1
Valsts nefinanšu sabiedrību Public non-financial corporations	101.5	94.1	89.2	94.7	103.7	117.1	95.8	104.2	101.1	102.4	115.9	80.8	67.9	76.0	84.0
Privāto nefinanšu sabiedrību Private non-financial corporations	680.8	662.7	632.1	645.8	624.1	705.8	660.9	632.4	650.3	628.8	615.0	659.3	660.0	652.8	619.7
Mājsaimniecību Households	935.1	891.9	799.5	762.3	764.4	786.8	749.7	765.8	761.7	796.1	783.0	852.4	846.4	823.5	802.1
Termiņnoguldījumi latos Time deposits in lats	843.3	845.7	844.9	904.0	938.7	979.7	1 020.1	1 071.9	1 109.7	1 182.9	1 143.5	1 134.6	1 144.2	1 133.6	1 124.8
Finanšu iestāžu Financial institutions	90.7	94.2	110.8	126.2	135.3	141.0	138.1	146.8	159.0	178.4	194.9	207.8	223.8	228.4	225.6
Valsts nefinanšu sabiedrību Public non-financial corporations	149.2	147.0	164.0	168.9	170.7	175.8	185.6	191.2	210.5	210.3	215.8	219.2	220.4	210.8	192.1
Privāto nefinanšu sabiedrību Private non-financial corporations	96.9	103.4	89.6	109.9	127.2	150.9	165.2	189.4	178.4	218.9	169.4	157.9	137.5	126.1	144.1
Mājsaimniecību Households	506.5	501.1	480.5	499.0	505.5	512.0	531.1	544.4	561.8	575.2	563.5	549.7	562.4	568.2	563.0
Noguldījumi latos ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu Deposits redeemable at notice in lats	84.2	81.9	114.0	108.5	107.0	98.4	99.7	102.3	102.6	102.8	101.9	99.4	101.6	101.6	101.0
Finanšu iestāžu Financial institutions	0.6	0.7	0.6	0.7	0.8	0.8	1.0	0.9	1.3	1.3	1.2	0.8	0.9	1.0	1.6
Valsts nefinanšu sabiedrību Public non-financial corporations	0.2	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Privāto nefinanšu sabiedrību Private non-financial corporations	8.4	9.1	10.3	11.6	12.1	6.8	7.4	7.3	7.7	7.5	6.6	5.7	7.5	9.0	10.2
Mājsaimniecību Households	75.0	71.7	102.8	95.7	93.7	90.3	91.0	93.8	93.3	94.0	93.9	92.7	93.0	91.5	89.0
Repo darījumi latos Repos in lats	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā Foreign currency deposits of residents	2 316.6	2 380.3	2 402.0	2 433.5	2 434.6	2 541.2	2 574.6	2 512.1	2 514.4	2 492.4	2 497.7	2 521.6	2 521.4	2 539.4	2 506.3
Finanšu iestāžu Financial institutions	68.1	67.4	91.4	102.1	68.9	84.6	91.1	76.3	69.7	82.0	86.3	83.8	71.8	76.5	95.4
Valsts nefinanšu sabiedrību Public non-financial corporations	30.1	28.2	27.4	29.0	35.5	42.3	40.7	38.9	43.4	52.6	55.0	38.3	32.0	24.1	19.6
Privāto nefinanšu sabiedrību Private non-financial corporations	617.3	629.6	602.0	618.1	642.3	694.6	708.1	666.0	675.7	635.9	635.7	652.8	660.3	646.4	621.1
Mājsaimniecību Households	1 601.1	1 655.1	1 681.3	1 684.4	1 687.9	1 719.6	1 734.7	1 730.8	1 725.7	1 722.0	1 720.7	1 746.7	1 757.3	1 792.4	1 770.2
Centrālās valdības noguldījumi Deposits of central government	26.1	25.4	22.8	13.4	20.6	18.1	31.1	71.1	85.2	87.5	93.7	109.9	121.1	134.0	135.4
Noguldījumi uz nakti latos Overnight deposits in lats	8.7	11.5	11.3	0.6	1.9	1.4	2.2	2.7	1.7	1.9	2.1	1.8	2.3	2.2	1.9
Termiņnoguldījumi latos Time deposits in lats	8.7	6.9	6.8	6.8	6.8	6.3	6.3	40.7	25.5	5.4	5.2	5.1	5.0	4.8	4.9
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu un repo darījumi latos Deposits redeemable at notice and repos in lats	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Noguldījumi ārvalstu valūtā Foreign currency deposits	8.7	7.0	4.7	6.0	12.0	10.3	22.6	27.6	58.0	80.2	86.4	103.0	113.8	126.9	128.6

9.b MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE (TURPINĀJUMS)
AGGREGATED BALANCE SHEET OF MFIs (EXCLUDING THE BANK OF LATVIA) (CONT.)

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Vietējās valdības noguldījumi Deposits of local government	262.6	267.5	273.6	258.1	261.0	211.7	222.4	225.7	238.5	286.1	297.8	281.7	270.5	261.5	256.4
Noguldījumi uz nakti latos Overnight deposits in lats	175.0	164.4	174.1	170.2	185.8	146.3	159.0	156.3	184.5	194.5	213.1	197.4	190.2	191.5	194.5
Termiņnoguldījumi latos Time deposits in lats	64.3	79.5	63.6	64.5	47.3	40.7	40.4	45.9	30.6	65.8	46.3	44.3	41.2	34.1	28.3
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu un repo darījumi latos Deposits redeemable at notice and repos in lats	1.7	1.6	0.9	1.4	3.4	2.2	2.3	2.4	2.4	2.4	5.8	8.4	7.9	5.1	4.6
Noguldījumi ārvalstu valūtā Foreign currency deposits	21.7	21.9	35.1	22.1	24.4	22.6	20.7	21.1	21.0	23.4	32.6	31.6	31.2	30.8	29.0
Tranzītfondi Transit funds	4.2	4.2	4.2	4.1	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	3.9	3.7	3.7	3.7	3.7	3.7
Ārzemju pasīvi Foreign liabilities	11 022.3	11 179.7	11 648.0	11 374.9	11 898.6	12 733.6	12 489.1	12 261.0	12 233.8	12 848.1	13 155.2	13 114.9	13 132.8	13 389.6	13 595.4
Saistības pret Latvijas Banku Liabilities to the Bank of Latvia	0	46.8	121.8	54.3	25.0	6.9	25.0	0	0	0	0	0	0	0	10.0
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas Money market fund shares and units	70.4	62.2	49.9	43.8	43.3	41.3	48.4	52.7	66.2	71.3	82.2	98.1	110.7	123.8	113.0
Emitētie parāda vērtspapīri Debt securities issued	359.1	350.1	339.8	342.0	339.1	314.7	317.8	318.9	309.2	308.3	317.6	225.4	226.9	225.3	183.2
Kapitāls un rezerves Capital and reserves	1 547.5	1 569.3	1 619.5	1 648.1	1 673.6	1 744.1	1 772.3	1 797.7	1 789.6	1 823.6	1 849.3	1 853.4	1 868.9	1 892.4	1 873.5
Rezidentu Residents	837.0	858.1	886.5	914.8	937.0	998.9	1 027.1	1 052.5	1 044.4	1 076.2	1 101.0	1 117.2	1 130.8	1 154.2	1 135.4
Pārskata gada nesadalītā peļņa Retained earnings of the reporting year	216.5	241.0	269.8	298.0	330.0	375.4	27.1	52.1	88.4	118.2	144.9	166.6	185.1	213.5	213.2
Nerezidentu Non-residents	710.4	711.2	733.1	733.3	736.6	745.2	745.2	745.2	745.2	747.4	748.3	736.2	738.1	738.1	738.1
Uzkrājumi parādiem un saistībām Provisions	102.5	108.1	110.2	120.7	118.2	116.4	120.1	124.5	121.5	126.2	128.9	136.6	145.1	152.4	171.2
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības) Other liabilities (incl. subordinated liabilities)	293.2	284.4	337.7	343.5	372.8	455.2	322.9	324.4	368.5	369.7	380.7	390.1	358.9	396.8	400.0
Saistības pret rezidentu MFI Liabilities to resident MFIs	596.5	488.4	508.0	480.0	538.3	584.7	531.1	548.6	532.4	541.1	542.9	610.8	573.1	666.9	503.6
PASĪVI PAVISAM TOTAL LIABILITIES	19 286.8	19 391.7	19 960.7	19 680.1	20 319.8	21 501.9	21 133.0	20 952.3	21 023.1	21 811.4	22 146.3	22 207.1	22 192.8	22 611.8	22 517.4
Papildposteņi Memo items															
Aktīvi pārvaldīšanā Trust assets	601.6	616.0	454.6	432.6	1 374.8	369.6	283.6	318.8	287.8	314.7	364.0	1 147.3	331.1	338.7	364.2
Ārzemju / Foreign	442.7	456.5	303.8	275.3	1 221.8	271.2	180.3	193.9	164.8	190.1	219.8	1 005.8	195.6	200.9	225.7
Iekšzemes / Domestic	158.9	159.5	150.8	157.3	153.0	98.4	103.3	124.9	123.0	124.6	144.2	141.5	135.5	137.8	138.5
Pasīvi pārvaldīšanā Trust liabilities	601.6	616.0	454.6	432.6	1 374.8	369.6	283.6	318.8	287.8	314.7	364.0	1 147.3	331.1	338.7	364.2
Ārzemju / Foreign	436.8	455.1	307.8	281.9	1 230.6	252.6	179.1	217.8	193.4	223.0	270.9	1 059.4	247.9	255.6	288.8
Iekšzemes / Domestic	164.7	160.8	146.8	150.7	144.2	117.0	104.5	101.0	94.3	91.8	93.1	87.9	83.2	83.0	75.4

10. LATVIJAS BANKU SISTĒMAS NAUDAS PĀRSKATS MONETARY SURVEY

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	Skaidrā nauda apgrozībā ¹ Currency outside MFI	Noguldījumi uz nakti (rezidentu) Overnight deposits (resident)				Termiņnoguldījumi (rezidentu) Time deposits (resident)				Kopā (M2X) Total (M2X)
		Mājsaimniecību Households	Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību Financial institutions and private non-financial corporations	Valsts nefinanšu sabiedrību Public non-financial corporations		Mājsaimniecību Households	Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību Financial institutions and private non-financial corporations	Valsts nefinanšu sabiedrību Public non-financial corporations		
2007										
VII	946.8	3 129.0	1 742.9	1 255.2	130.9	1 873.4	1 374.8	348.6	150.0	5 949.2
VIII	940.6	3 056.1	1 667.9	1 267.2	121.0	1 949.4	1 451.9	348.8	148.7	5 946.1
IX	914.7	2 838.1	1 483.9	1 240.5	113.7	2 087.1	1 580.2	339.7	167.2	5 839.8
X	888.4	2 787.4	1 407.7	1 258.2	121.5	2 209.6	1 633.6	404.4	171.6	5 885.5
XI	880.3	2 727.4	1 385.7	1 207.8	133.9	2 297.9	1 665.9	455.6	176.4	5 905.6
XII	900.0	2 864.9	1 382.4	1 334.3	148.2	2 406.4	1 726.3	492.6	187.5	6 171.3
2008										
I	850.2	2 735.3	1 317.2	1 294.1	124.0	2 513.5	1 789.3	525.7	198.5	6 099.0
II	852.4	2 654.8	1 316.9	1 207.6	130.3	2 569.0	1 817.9	546.7	204.4	6 076.2
III	842.7	2 663.1	1 299.7	1 236.7	126.7	2 611.1	1 842.9	539.7	228.6	6 117.0
IV	870.0	2 633.8	1 325.9	1 181.6	126.3	2 711.8	1 861.4	611.2	239.2	6 215.6
V	866.1	2 626.9	1 314.4	1 171.3	141.2	2 667.3	1 846.6	575.1	245.6	6 160.3
VI	874.4	2 699.6	1 389.2	1 206.1	104.3	2 682.9	1 852.4	596.4	234.1	6 256.9
VII	885.6	2 664.0	1 366.6	1 204.4	93.0	2 717.1	1 892.5	597.1	227.5	6 266.8
VIII	899.6	2 608.5	1 324.7	1 186.7	97.1	2 756.9	1 951.0	592.0	213.9	6 265.1
IX	876.9	2 531.5	1 300.6	1 130.1	100.8	2 740.4	1 923.7	621.7	195.0	6 148.8
	Tīrie ārējie aktīvi Net foreign assets	Tīrie iekšējie aktīvi Net domestic assets						Pārējie aktīvi (neto) Other items (net)	Kopā (M2X) Total (M2X)	
		Kredīti rezidentiem Credit to residents								
		Valdībai (neto) General government (net)	Mājsaimniecībām Households	Finanšu iestādēm un privātajām nefinanšu sabiedrībām Financial institutions and private non-financial corporations	Valsts nefinanšu sabiedrībām Public non-financial corporations					
2007										
VII	-3 744.3	11 799.8	-239.4	5 538.3	6 320.3	180.6	-2 106.3	9 693.5	5 949.2	
VIII	-3 995.7	12 045.8	-277.8	5 636.7	6 487.5	199.4	-2 104.0	9 941.8	5 946.1	
IX	-4 175.8	12 187.0	-273.6	5 724.0	6 546.5	190.1	-2 171.3	10 015.7	5 839.8	
X	-4 400.0	12 498.2	-226.2	5 836.8	6 679.5	208.1	-2 212.7	10 285.5	5 885.5	
XI	-4 492.6	12 656.1	-207.7	5 921.5	6 726.2	216.1	-2 257.9	10 398.2	5 905.6	
XII	-4 482.8	13 018.2	-87.4	5 988.8	6 866.8	250.0	-2 364.2	10 654.0	6 171.3	
2008										
I	-4 640.3	13 057.8	-172.5	6 040.6	6 936.9	252.8	-2 318.5	10 739.3	6 099.0	
II	-4 820.5	13 242.4	-185.1	6 120.4	7 046.6	260.5	-2 345.7	10 896.7	6 076.2	
III	-4 711.3	13 210.8	-348.5	6 189.1	7 102.0	268.2	-2 382.6	10 828.2	6 117.0	
IV	-4 786.3	13 372.5	-352.5	6 227.5	7 229.0	268.5	-2 370.6	11 001.9	6 215.6	
V	-4 933.0	13 500.0	-477.8	6 289.4	7 417.3	271.1	-2 406.8	11 093.2	6 160.3	
VI	-5 158.8	13 776.7	-393.5	6 293.8	7 594.5	281.9	-2 360.9	11 415.7	6 256.9	
VII	-5 397.1	14 026.1	-326.8	6 333.1	7 725.3	294.5	-2 362.2	11 663.9	6 266.8	
VIII	-5 496.6	14 188.3	-332.9	6 381.2	7 832.9	307.1	-2 426.6	11 761.7	6 265.1	
IX	-5 692.1	14 274.0	-383.1	6 411.3	7 908.4	337.4	-2 433.2	11 840.8	6 148.8	

¹ Bez atlikumiem MFI kasēs.

11.a MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) ĀRZEMJU AKTĪVI UN ĀRZEMJU PASĪVI
FOREIGN ASSETS AND LIABILITIES OF MFIs (EXCLUDING THE BANK OF LATVIA)

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Prasības pret MFI Claims on MFIs	2 838.8	2 620.8	2 928.3	2 334.4	2 813.6	3 578.1	3 178.3	2 775.9	2 667.1	3 117.2	3 239.8	2 929.9	2 724.9	2 797.6	2 654.3
Aizdevumi Loans															
Uz nakti / Overnight	1 741.4	1 298.6	1 797.0	1 196.1	1 745.1	2 180.5	2 018.9	1 676.6	1 478.2	1 906.8	2 040.9	1 744.0	1 476.4	1 402.9	1 622.7
Īstermiņa ¹ / Short-term ¹	444.6	610.6	423.7	434.7	383.6	726.7	524.3	488.3	590.9	574.2	549.7	540.7	589.2	726.3	376.8
Ilgttermiņa / Long-term	27.0	31.8	28.7	28.2	27.6	36.1	39.0	37.4	40.6	41.5	40.8	37.6	43.6	43.6	43.0
Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu Redeemable at notice	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Neakciju vērtspapīru turējumi Holdings of securities other than shares	584.0	637.7	637.0	620.4	602.5	580.4	541.5	519.2	502.9	526.3	540.0	539.4	548.0	556.5	543.5
Akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi Holdings of shares and other equity	1.8	2.1	2.0	1.9	1.7	1.2	1.4	1.3	1.4	1.5	1.5	1.4	0.8	0.8	0.6
Citas prasības Other claims	39.6	39.6	39.6	52.9	52.9	52.9	52.9	52.9	52.9	66.8	66.8	66.7	66.8	67.4	67.7
Prasības pret ne-MFI Claims on non-MFIs	1 676.1	1 706.9	1 700.2	1 789.9	1 736.2	1 756.9	1 727.7	1 737.8	1 753.0	1 848.1	1 877.6	1 929.6	1 977.5	2 044.8	2 081.1
Aizdevumi Loans															
Īstermiņa / Short-term	314.4	327.1	327.0	354.9	364.8	377.9	376.1	400.8	403.1	410.9	410.7	427.6	407.6	413.4	386.1
Ilgttermiņa / Long-term	923.2	914.1	921.1	944.5	945.4	972.8	969.1	961.4	949.9	973.2	1 029.7	1 070.8	1 105.9	1 149.9	1 203.1
Neakciju vērtspapīru turējumi Holdings of securities other than shares															
Valdības sektors / Government	135.1	129.8	120.4	160.9	107.7	102.9	98.9	100.1	127.1	175.1	154.5	138.3	165.0	173.2	201.5
Privātais sektors / Private sector	243.2	273.3	269.6	266.8	254.5	242.1	227.4	219.8	222.6	238.0	229.2	238.5	245.6	254.3	237.8
Akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi Holdings of shares and other equity	50.5	51.8	51.3	52.0	52.9	50.2	45.4	45.1	39.6	40.0	42.6	43.5	42.5	41.6	40.1
Citas prasības Other claims	9.8	10.9	10.8	10.8	10.9	10.9	10.7	10.7	10.8	10.8	10.8	10.9	10.9	12.5	12.5
Ārvalstu valūta kasēs Vault cash in foreign currencies	61.0	61.1	53.6	58.3	64.9	72.5	62.0	60.8	63.0	60.7	62.4	59.4	65.5	64.9	58.2
Pārējie aktīvi Other assets															
Citi aktīvi Other assets	66.0	69.5	75.0	71.4	82.9	67.3	73.9	74.8	78.5	81.1	84.4	90.9	76.9	98.0	119.5
Ārzemju aktīvi kopā Total foreign assets	4 641.9	4 458.3	4 757.1	4 254.1	4 697.6	5 474.8	5 041.8	4 649.3	4 561.6	5 107.2	5 264.2	5 009.7	4 844.8	5 005.3	4 913.2
Papildposteņi Memo items															
Aktīvi pārvaldīšanā Trust assets	442.7	456.5	303.8	275.3	1 221.8	271.2	180.3	193.9	164.8	190.1	219.8	1005.8	195.6	200.9	225.7

¹ Dati precizēti.

¹ Data have been revised.

11.b MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) ĀRZEMJU AKTĪVI UN ĀRZEMJU PASĪVI
FOREIGN ASSETS AND LIABILITIES OF MFIs (EXCLUDING THE BANK OF LATVIA)

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Saistības pret MFI Liabilities to MFIs															
Uz nakti / Overnight	329.9	223.2	382.2	318.4	512.3	895.3	326.7	429.9	285.6	402.0	491.0	345.9	416.0	457.2	487.0
Īstermiņa ¹ / Short-term ¹	1 669.8	2 005.0	1 847.1	1 841.4	1 898.2	1 497.6	1 861.6	1 516.6	1 362.0	1 267.8	1 248.3	1 217.0	1 195.1	1 268.9	1 342.4
Ilgttermiņa / Long-term	5 060.9	5 124.0	5 270.7	5 425.3	5 417.0	5 512.3	5 813.1	6 076.8	6 549.6	6 774.3	6 715.3	6 971.8	7 016.2	7 071.3	7 282.4
Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu Redeemable at notice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ne-MFI noguldījumi Non-MFI deposits															
Uz nakti / Overnight	2 907.7	2 605.1	2 722.1	2 556.5	2 748.6	3 114.7	2 927.9	2 786.9	2 643.8	2 849.0	3 273.8	3 192.0	3 022.9	3 055.9	2 828.5
Īstermiņa ¹ / Short-term ¹	621.6	762.4	660.5	715.6	630.4	1 095.4	983.7	807.4	746.0	738.9	819.9	749.5	866.8	907.6	953.8
Ilgttermiņa / Long-term	81.8	81.4	87.1	105.0	121.0	128.0	127.3	137.4	139.7	152.1	109.8	110.4	111.4	117.5	117.4
Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu Redeemable at notice	65.5	84.5	95.0	98.8	108.1	174.8	124.2	130.6	147.6	166.3	145.3	155.2	177.1	184.4	195.5
Pārējie pasīvi Other liabilities															
Citi pasīvi ² Other liabilities ²	285.1	294.1	583.4	313.9	463.2	315.4	324.5	375.4	359.5	497.8	351.9	373.0	327.3	326.9	388.4
Ārzemju pasīvi kopā Total foreign liabilities	11 022.3	11 179.7	11 648.0	11 374.9	11 898.6	12 733.6	12 489.1	12 261.0	12 233.8	12 848.1	13 155.2	13 114.9	13 132.8	13 389.6	13 595.4
Papildpostepi Memo items															
Pasīvi pārvaldīšanā Trust liabilities	436.8	455.1	307.8	281.9	1 230.6	252.6	179.1	217.8	193.4	221.0	270.9	1 059.4	247.9	255.6	288.8

¹ Dati precizēti.

¹ Data have been revised.

² T.sk. pakārtotās saistības.

² Including subordinated liabilities.

12. MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) ATSEVIŠĶU BILANCES ĀRZEMJU AKTĪVU UN ĀRZEMJU PASĪVU POSTEŅU VALSTU DALĪJUMS
COUNTRY BREAKDOWN OF MFI (EXCLUDING THE BANK OF LATVIA) SELECTED FOREIGN ASSETS AND FOREIGN LIABILITIES

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2007				2008		
	1. cet. Q1	2. cet. Q2	3. cet. Q3	4. cet. Q4	1. cet. Q1	2. cet. Q2	3. cet. Q3
Ārzemju aktīvi ¹ Foreign assets ¹	4 000.2	4 087.2	4 703.4	5 402.3	4 498.6	4 950.4	4 855.0
ES	1 931.9	2 068.5	2 588.7	2 838.1	2 664.9	2 735.6	2 744.8
EU	787.8	945.8	1 227.7	1 145.5	1 323.3	1 413.4	1 507.3
t.sk. EMS incl. EMU	2 068.3	2 018.7	2 114.7	2 564.2	1 833.7	2 214.8	2 110.2
Pārējās valstis un starptautiskās institūcijas Other countries and international institutions	9 801.6	10 405.8	11 648.0	12 733.6	12 233.8	13 114.9	13 595.4
Ārzemju pasīvi ² Foreign liabilities ²	6 822.8	7 116.9	8 358.8	8 884.2	8 625.3	9 264.0	9 885.0
ES	2 006.4	2 193.7	2 488.2	2 563.1	3 320.4	3 821.5	4 272.0
EU	2 978.8	3 288.8	3 289.2	3 849.4	3 608.5	3 850.9	3 710.4
t.sk. EMS incl. EMU	2 978.8	3 288.8	3 289.2	3 849.4	3 608.5	3 850.9	3 710.4
Pārējās valstis un starptautiskās institūcijas Other countries and international institutions							

¹ Izņemot ārvalstu valūtu kasē.

¹ Excluding vault cash in foreign currencies.

² Izņemot kapitālu un rezerves.

² Excluding capital and reserves.

**13. REZIDENTU FINANŠU IESTĀŽU, NEFINANŠU SABIEDRĪBU UN MĀJSAIMNIECĪBU NOGULDĪJUMU TERMIŅSTRUKTŪRA
(LATOS UN ĀRVALSTU VALŪTĀ)
MATURITY PROFILE OF DEPOSITS OF RESIDENT FINANCIAL INSTITUTIONS, NON-FINANCIAL CORPORATIONS AND HOUSEHOLDS
(IN LATS AND FOREIGN CURRENCIES)**

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Noguldījumi uz nakti Overnight deposits															
Summa / Amount	3 129.0	3 056.1	2 838.1	2 787.4	2 727.4	2 864.9	2 735.3	2 654.8	2 663.1	2 633.8	2 626.9	2 699.6	2 664.1	2 608.5	2 531.5
% ¹	62.5	61.1	57.6	55.8	54.3	54.4	52.1	50.8	50.5	49.3	49.6	50.2	49.5	48.6	48.0
Termiņnoguldījumi² Time deposits ²															
Ar termiņu 1–6 mēn. Maturity of 1–6 months															
Summa / Amount	731.9	783.8	770.4	874.5	962.2	1 075.7	1 164.6	1 203.0	1 209.7	1 285.6	1 188.8	1 157.2	1 098.6	1 088.6	1 061.9
% ¹	14.6	15.7	15.6	17.5	19.1	20.4	22.2	23.0	22.9	24.0	22.5	21.5	20.4	20.3	20.1
Ar termiņu 6–12 mēn. Maturity of 6–12 months															
Summa / Amount	608.7	617.4	633.7	659.9	657.8	637.2	632.3	641.1	679.8	701.0	742.9	794.9	858.7	904.7	920.6
% ¹	12.2	12.3	12.9	13.2	13.1	12.1	12.0	12.3	12.9	13.1	14.0	14.8	16.0	16.9	17.5
Ilgtermiņa Long-term															
Summa / Amount	346.8	354.5	355.8	342.5	345.0	360.6	381.9	384.0	383.0	392.4	405.0	405.6	426.0	439.4	441.9
% ¹	6.9	7.1	7.2	6.8	6.8	6.8	7.3	7.3	7.3	7.3	7.7	7.5	7.9	8.2	8.4
Ar termiņu 1–2 gadi Maturity of 1–2 years															
Summa / Amount	170.6	179.4	187.6	191.4	197.8	215.0	239.7	243.2	247.2	256.2	268.4	266.3	280.5	292.5	295.0
% ¹	3.4	3.6	3.8	3.8	3.9	4.1	4.6	4.7	4.7	4.8	5.1	4.9	5.2	5.5	5.6
Ar termiņu ilgāku par 2 gadiem Maturity of over 2 years															
Summa / Amount	176.2	175.1	168.2	151.2	147.2	145.7	142.3	140.8	135.8	136.1	136.6	139.3	145.5	146.9	146.9
% ¹	3.5	3.5	3.4	3.0	2.9	2.8	2.7	2.7	2.6	2.5	2.6	2.6	2.7	2.7	2.8
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu Deposits redeemable at notice															
Līdz 3 mēnešiem Up to 3 months															
Summa / Amount	186.0	193.7	327.1	332.7	332.8	332.8	334.6	340.9	338.7	332.9	330.5	325.2	333.6	324.2	316.0
% ¹	3.7	3.9	6.6	6.7	6.6	6.3	6.4	6.5	6.4	6.2	6.2	6.0	6.2	6.0	6.0
Ilgāku par 3 mēnešiem Over 3 months															
Summa / Amount	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
% ¹	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Repo darījumi Repos															
Summa / Amount	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
% ¹	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Noguldījumi kopā Total deposits	5 002.4	5 005.5	4 925.1	4 997.1	5 025.2	5 271.2	5 248.7	5 223.8	5 274.2	5 345.6	5 294.2	5 382.5	5 381.2	5 365.4	5 271.9

¹ Attiecīgo noguldījumu īpatsvars rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību veikto noguldījumu atlikumā.

² As percent of total deposits of resident financial institutions, non-financial corporations and households.

² Dati precizēti, paplašinot noguldījumu termiņdalījuma rādītājus.

² Data have been revised as a more detailed maturity profile of deposits was introduced.

14.a FINANŠU IESTĀŽU NOGULDĪJUMI (LATOS UN ĀRVALSTU VALŪTĀ)
DEPOSITS BY FINANCIAL INSTITUTIONS (IN LATS AND FOREIGN CURRENCIES)

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi / Insurance corporations and pension funds									
	Uz nakti Overnight	Ar noteikto termiņu With agreed maturity			Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu Redeemable at notice		Repo darījumi Repos		Latos In lats
		Līdz 1 gadam Up to 1 year	1–2 gadi 1–2 years	Ilgāk par 2 gadiem Over 2 years	Līdz 3 mēnešiem Up to 3 months	Ilgāk par 3 mēnešiem Over 3 months			
2007									
VII	29.2	43.5	13.5	31.5	0.4	0	0	118.1	103.6
VIII	32.6	45.5	14.0	31.2	0.6	0	0	123.9	111.1
IX	44.6	60.3	15.6	29.6	0.5	0	0	150.7	125.4
X	47.6	82.5	16.5	29.3	0.6	0	0	176.5	138.4
XI	42.8	88.4	17.1	29.3	0.4	0	0	177.9	148.6
XII	47.0	89.7	21.0	25.3	0.1	0	0	183.0	140.7
2008									
I	56.7	72.6	28.9	24.3	0.1	0	0	182.6	145.1
II	43.1	80.2	29.3	23.6	0.1	0	0	176.4	144.0
III	39.4	89.3	31.7	23.3	0.2	0	0	183.9	155.3
IV	43.9	99.4	36.7	23.6	0.2	0	0	203.8	170.3
V	45.8	109.2	37.7	24.3	0.2	0	0	217.3	178.8
VI	47.1	116.1	41.5	24.6	0.3	0	0	229.5	191.7
VII	40.1	125.2	46.8	24.7	0.3	0	0	237.0	201.7
VIII	41.2	130.0	49.2	24.7	0.4	0	0	245.5	213.0
IX	40.2	125.9	51.0	26.1	0.6	0	0	243.8	201.1
CFS un finanšu palīgsabiedrības / OFIs and financial auxiliaries									
	Uz nakti Overnight	Ar noteikto termiņu With agreed maturity			Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu Redeemable at notice		Repo darījumi Repos		Latos In lats
		Līdz 1 gadam Up to 1 year	1–2 gadi 1–2 years	Ilgāk par 2 gadiem Over 2 years	Līdz 3 mēnešiem Up to 3 months	Ilgāk par 3 mēnešiem Over 3 months			
2007									
VII	45.1	32.3	0.8	3.8	0.2	0	0	82.2	28.6
VIII	49.9	32.1	1.0	4.2	0.1	0	0	87.3	32.8
IX	78.7	11.8	0.8	4.2	0.1	0	0	95.5	29.3
X	64.6	31.0	0.9	4.1	0.1	0	0	100.7	36.8
XI	44.2	29.8	0.9	4.4	0.5	0	0	79.7	40.1
XII	43.3	32.5	1.6	7.6	0.8	0	0	85.7	43.4
2008									
I	50.2	35.4	1.6	7.3	0.9	0	0	95.5	41.9
II	38.7	34.1	2.1	7.1	0.8	0	0	82.8	38.9
III	36.4	33.9	2.2	6.8	1.2	0	0	80.5	39.5
IV	47.5	39.9	2.2	7.3	1.1	0	0	98.0	49.5
V	46.3	43.1	3.7	8.2	1.0	0	0	102.2	54.5
VI	38.8	45.6	4.2	8.3	0.5	0	0	97.4	51.4
VII	35.1	49.8	4.9	8.8	0.6	0	0	99.1	62.7
VIII	35.9	49.2	4.3	9.0	0.5	0	0	98.9	55.0
IX	43.4	54.6	4.7	9.2	1.0	0	0	113.0	60.2

14.b NEFINANŠU SABIEDRĪBU NOGULDĪJUMI (LATOS UN ĀRVALSTU VALŪTĀ)
DEPOSITS BY NON-FINANCIAL CORPORATIONS (IN LATS AND FOREIGN CURRENCIES)

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

Valsts nefinanšu sabiedrības / Public non-financial corporations									
	Uz nakti Overnight	Ar noteikto termiņu With agreed maturity			Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu Redeemable at notice		Repo darījumi Repos		Latos In lats
		Līdz 1 gadam Up to 1 year	1–2 gadi 1–2 years	Ilgāk par 2 gadiem Over 2 years	Līdz 3 mēnešiem Up to 3 months	Ilgāk par 3 mēnešiem Over 3 months			
2007									
VII	130.9	144.0	1.9	3.8	0.3	0	0	280.9	250.9
VIII	121.0	142.4	1.9	3.8	0.5	0	0	269.7	241.5
IX	113.7	160.9	1.9	3.8	0.5	0	0	280.9	253.6
X	121.5	163.2	4.1	3.8	0.5	0	0	293.1	264.0
XI	133.9	168.0	4.1	3.8	0.5	0	0	310.2	274.7
XII	148.2	179.9	4.1	2.9	0.5	0	0	335.7	293.4
2008									
I	124.0	190.5	4.6	2.9	0.4	0	0	322.4	281.7
II	130.3	198.0	3.1	2.9	0.4	0	0	334.7	295.8
III	126.7	223.2	3.1	1.9	0.5	0	0	355.3	311.9
IV	126.3	234.1	2.9	1.9	0.3	0	0	365.5	312.8
V	141.2	240.5	2.9	1.9	0.3	0	0	386.8	331.9
VI	104.3	229.0	2.9	1.9	0.3	0	0	338.4	300.1
VII	93.0	222.2	3.1	1.9	0.3	0	0	320.5	288.5
VIII	97.1	208.8	2.9	1.9	0.3	0	0	311.0	286.9
IX	100.8	190.1	2.9	1.8	0.3	0	0	295.8	276.2
Privātās nefinanšu sabiedrības / Private non-financial corporations									
	Uz nakti Overnight	Ar noteikto termiņu With agreed maturity			Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu Redeemable at notice		Repo darījumi Repos		Latos In lats
		Līdz 1 gadam Up to 1 year	1–2 gadi 1–2 years	Ilgāk par 2 gadiem Over 2 years	Līdz 3 mēnešiem Up to 3 months	Ilgāk par 3 mēnešiem Over 3 months			
2007									
VII	1 180.8	185.9	12.1	10.0	14.6	0	0	1 403.4	786.1
VIII	1 184.8	182.9	12.1	9.1	16.0	0	0	1 404.9	775.3
IX	1 117.2	180.3	11.7	7.7	16.9	0	0	1 333.9	732.0
X	1 146.1	197.2	11.2	7.7	23.1	0	0	1 385.4	767.3
XI	1 120.8	241.6	11.4	7.6	24.3	0	0	1 405.8	763.5
XII	1 244.0	273.9	11.0	7.8	21.5	0	0	1 558.1	863.5
2008									
I	1 187.2	314.7	11.4	7.5	20.8	0	0	1 541.6	833.5
II	1 125.8	329.2	12.2	7.7	20.3	0	0	1 495.2	829.2
III	1 160.9	306.4	13.2	7.9	23.6	0	0	1 512.0	836.3
IV	1 090.2	363.8	10.5	7.0	19.5	0	0	1 491.1	855.2
V	1 079.1	312.7	11.6	7.1	16.2	0	0	1 426.7	791.0
VI	1 120.2	321.3	11.8	7.1	15.2	0	0	1 475.7	822.8
VII	1 129.2	290.1	13.2	12.1	20.7	0	0	1 465.4	805.1
VIII	1 109.6	277.2	18.4	12.4	16.7	0	0	1 434.3	787.9
IX	1 046.4	299.3	18.5	11.9	18.9	0	0	1 395.1	774.0

**14.c MĀJSAIMNIECĪBU NOGULDĪJUMI (LATOS UN ĀRVALSTU VALŪTĀ)
DEPOSITS BY HOUSEHOLDS (IN LATS AND FOREIGN CURRENCIES)**

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

Mājsaimniecības / Households									
	Uz nakti Overnight	Ar noteikto termiņu With agreed maturity			Ar brīdinājuma termiņu par izpēšanu Redeemable at notice		Repo darījumi Repos		Latos In lats
		Līdz 1 gadam Up to 1 year	1–2 gadi 1–2 years	Ilgāk par 2 gadiem Over 2 years	Līdz 3 mēnešiem Up to 3 months	Ilgāk par 3 mēnešiem Over 3 months			
2007									
VII	1 742.9	934.8	142.4	127.1	170.5	0	0	3 117.7	1 516.6
VIII	1 667.9	998.2	150.4	126.8	176.5	0	0	3 119.8	1 464.7
IX	1 483.9	990.8	157.5	122.8	309.0	0	0	3 064.0	1 382.8
X	1 407.7	1 060.5	158.6	106.2	308.3	0	0	3 041.4	1 357.0
XI	1 385.7	1 092.2	164.4	102.1	307.1	0	0	3 051.6	1 363.6
XII	1 382.4	1 136.9	177.3	102.1	310.0	0	0	3 108.7	1 389.1
2008									
I	1 317.2	1 183.6	193.2	100.2	312.3	0	0	3 106.5	1 371.9
II	1 316.9	1 202.6	196.6	99.5	319.2	0	0	3 134.7	1 403.9
III	1 299.7	1 236.6	197.1	95.8	313.3	0	0	3 142.5	1 416.8
IV	1 325.9	1 249.4	203.9	96.3	311.8	0	0	3 187.3	1 465.3
V	1 314.4	1 226.2	212.5	95.1	312.8	0	0	3 161.0	1 440.3
VI	1 389.2	1 240.2	205.9	97.5	308.9	0	0	3 241.6	1 494.9
VII	1 366.6	1 270.2	212.6	98.0	311.7	0	0	3 259.1	1 501.8
VIII	1 324.7	1 328.2	217.7	98.9	306.2	0	0	3 275.6	1 483.2
IX	1 300.6	1 312.8	217.8	97.9	295.1	0	0	3 224.3	1 454.1

**14.d VALDĪBAS UN NEREZIDENTU NOGULDĪJUMI (LATOS UN ĀRVALSTU VALŪTĀ)
DEPOSITS BY GOVERNMENT AND NON-RESIDENTS (IN LATS AND FOREIGN CURRENCIES)**

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	Valdības / General government				Nerezidenti / Non-residents				Latos In lats	
	Centrālā valdība Central government	Vietējā valdība Local government	Latos In lats	MFI MFIs	Ne-MFI Non-MFIs			Latos In lats		
						Valdība General government	Pārējās Other			
2007										
VII	26.1	262.6	288.7	258.3	7 060.6	3 676.6	3.1	3 673.5	10 737.2	89.7
VIII	25.4	267.5	292.9	264.0	7 352.1	3 533.5	3.0	3 530.4	10 885.6	102.6
IX	22.8	273.6	296.4	256.7	7 500.0	3 564.6	4.5	3 560.1	11 064.6	109.8
X	13.4	258.1	271.6	243.4	7 585.1	3 476.0	4.7	3 471.3	11 061.1	88.9
XI	20.6	261.0	281.6	245.2	7 827.4	3 608.0	4.3	3 603.7	11 435.5	125.3
XII	18.1	211.7	229.8	196.9	7 905.2	4 513.0	3.6	4 509.4	12 418.2	126.1
2008										
I	31.1	222.4	253.5	210.3	8 001.4	4 163.2	3.7	4 159.5	12 164.6	114.5
II	71.1	225.7	296.8	248.1	8 023.3	3 862.3	3.9	3 858.4	11 885.6	110.4
III	85.2	238.5	323.7	244.7	8 197.1	3 677.1	3.6	3 673.5	11 874.3	119.4
IV	87.5	286.1	373.6	269.9	8 444.1	3 906.2	3.6	3 902.6	12 350.3	133.7
V	93.7	297.8	391.5	272.5	8 454.6	4 348.7	3.9	4 344.8	12 803.4	166.4
VI	109.9	281.7	391.6	257.1	8 534.8	4 207.1	12.5	4 194.6	12 741.9	169.2
VII	121.1	270.5	391.6	246.6	8 627.4	4 178.1	2.3	4 175.8	12 805.5	166.9
VIII	134.0	261.5	395.5	237.8	8 797.3	4 265.4	2.5	4 262.9	13 062.7	162.7
IX	135.4	256.4	391.8	234.2	9 111.8	4 095.2	2.9	4 092.3	13 207.0	163.1

15. REZIDENTU FINANŠU IESTĀDĒM, NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM IZSNIEGTO KREDĪTU TERMIŅSTRUKTŪRA (LATOS UN ĀRVALSTU VALŪTĀ)
MATURITY PROFILE OF LOANS TO RESIDENT FINANCIAL INSTITUTIONS, NON-FINANCIAL CORPORATIONS AND HOUSEHOLDS (IN LATS AND FOREIGN CURRENCIES)

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Īstermiņa Short-term															
Summa / Amount	1 373.9	1 390.0	1 341.7	1 337.5	1 356.0	1 410.7	1 427.6	1 479.3	1 524.8	1 563.8	1 653.2	1 667.0	1 663.0	1 741.9	1 817.2
% ¹	11.5	11.3	10.8	10.6	10.6	10.8	10.8	11.1	11.3	11.5	11.9	11.8	11.6	12.0	12.5
Ar termiņu 1–5 gadi Maturity of 1–5 years															
Summa / Amount	3 879.7	3 971.9	3 991.2	4 072.4	4 073.0	4 063.6	4 055.7	4 064.6	4 041.0	4 019.2	4 062.7	4 027.0	4 041.1	4 009.2	4 005.9
% ¹	32.4	32.4	32.2	32.1	31.8	31.1	30.8	30.4	29.9	29.4	29.2	28.6	28.3	27.8	27.4
Ar termiņu ilgāku par 5 gadiem Maturity of over 5 years															
Summa / Amount	6 726.9	6 903.4	7 073.7	7 260.3	7 378.1	7 576.3	7 686.1	7 824.4	7 934.2	8 081.1	8 200.7	8 414.5	8 586.8	8 709.5	8 770.9
% ¹	56.1	56.3	57.0	57.3	57.6	58.1	58.4	58.5	58.8	59.1	58.9	59.6	60.1	60.2	60.1
Kredīti kopā Total loans	11 980.5	12 265.3	12 406.6	12 670.2	12 807.1	13 050.6	13 169.4	13 368.3	13 500.0	13 664.1	13 916.6	14 108.5	14 290.9	14 460.6	14 594.0

¹ Attiecīgo kredītu īpatsvars rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikumā.

¹ As percent of total loans to resident financial institutions, non-financial corporations and households.

16.a FINANŠU IESTĀDĒM UN NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM IZSNIEGTIE KREDĪTI
LOANS TO FINANCIAL INSTITUTIONS AND NON-FINANCIAL CORPORATIONS

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi Insurance corporations and pension funds			CFS un finanšu palīgsabiedrības OFIs and financial auxiliaries			Valsts nefinanšu sabiedrības Public non-financial corporations					Privātās nefinanšu sabiedrības Private non-financial corporations				
	Līdz 1 gadam Up to 1 year	Latos In lats		Līdz 1 gadam Up to 1 year	Latos In lats		Līdz 1 gadam Up to 1 year	1–5 gadi 1–5 years	Ilgāk par 5 gadiem Over 5 years	Latos In lats	Līdz 1 gadam Up to 1 year	1–5 gadi 1–5 years	Ilgāk par 5 gadiem Over 5 years	Latos In lats		
2007																
VII	0.6	1.4	0.8	179.5	865.3	183.7	37.0	18.2	125.4	180.6	21.0	814.8	2 393.5	2 186.7	5 394.9	906.0
VIII	0.6	1.4	0.8	190.7	882.2	179.0	38.8	18.3	142.3	199.4	18.5	823.2	2 491.4	2 230.9	5 545.5	885.8
IX	0.6	1.9	0.8	98.9	821.5	154.7	45.2	18.5	126.4	190.1	11.8	856.5	2 534.0	2 278.7	5 669.1	889.9
X	0.6	5.4	0	100.3	841.9	159.8	41.0	19.3	147.9	208.1	11.1	840.7	2 601.9	2 335.2	5 777.9	866.8
XI	0.6	5.4	0	93.8	831.9	159.3	35.9	19.3	160.9	216.1	11.5	867.2	2 619.2	2 345.8	5 832.1	830.0
XII	0.6	1.9	0	91.3	832.3	156.2	39.3	20.0	190.7	250.0	12.5	927.1	2 613.1	2 437.4	5 977.6	765.6
2008																
I	0.6	1.9	0	79.9	798.6	133.9	19.0	26.5	207.4	252.8	12.7	964.9	2 637.5	2 473.1	6 075.6	722.5
II	0.7	2.1	0	99.1	826.8	126.5	25.0	26.0	209.5	260.5	12.7	983.9	2 651.1	2 523.5	6 158.5	700.4
III	0.6	1.9	0	102.9	836.0	145.2	22.2	29.3	216.7	268.2	13.9	1 022.7	2 614.8	2 567.3	6 204.9	671.0
IV	0.6	2.0	0.1	130.8	875.4	146.8	22.3	27.7	218.5	268.5	13.4	1 041.9	2 603.4	2 645.5	6 290.8	676.8
V	1.5	2.8	0.1	161.1	934.4	180.0	25.3	27.0	218.8	271.1	14.4	1 081.4	2 642.1	2 695.4	6 418.9	712.2
VI	1.9	3.3	0.1	175.3	948.8	180.1	27.3	27.6	226.9	281.9	14.9	1 100.0	2 622.4	2 858.3	6 580.7	724.3
VII	3.0	4.3	0.1	162.4	1 008.8	188.0	30.7	27.7	236.0	294.5	14.9	1 091.0	2 646.9	2 912.4	6 650.3	717.5
VIII	0.4	3.6	0.1	181.3	999.1	184.4	36.0	27.6	243.5	307.1	20.7	1 135.8	2 656.9	2 977.1	6 769.8	714.1
IX	0	3.3	0.1	197.0	980.7	178.1	35.8	32.6	269.0	337.4	21.0	1 186.9	2 687.7	2 986.8	6 861.4	715.9

16.b MĀJSAIMNIECĪBĀM IZSNEGĒTIE KREDĪTI
LOANS TO HOUSEHOLDS

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

Mājsaimniecības / Households														
	Patēriņa kredīti Consumer credit				Kredīti mājokļa iegādei Lending for house purchase				Pārējie kredīti Other lending				Latos In lats	
	Līdz 1 gadam Up to 1 year	1-5 gadi 1-5 years	Ilgāk par 5 gadiem Over 5 years		Līdz 1 gadam Up to 1 year	1-5 gadi 1-5 years	Ilgāk par 5 gadiem Over 5 years		Līdz 1 gadam Up to 1 year	1-5 gadi 1-5 years	Ilgāk par 5 gadiem Over 5 years			
2007														
VII	632.1	196.6	268.1	167.4	4 350.4	52.5	541.5	3 756.4	555.8	92.9	202.8	260.1	5 538.3	925.3
VIII	658.3	204.2	275.9	178.2	4 428.6	46.0	530.7	3 851.9	549.9	86.5	201.4	262.0	5 636.7	921.6
IX	680.4	210.7	280.6	189.2	4 493.5	47.0	519.3	3 927.1	550.1	82.8	201.9	265.4	5 724.0	917.7
X	710.2	222.6	285.0	202.5	4 580.9	45.7	513.0	4 022.2	545.7	86.5	194.9	264.3	5 836.8	901.5
XI	721.8	222.8	286.3	212.8	4 654.8	51.7	496.7	4 106.5	544.8	83.6	196.8	264.4	5 921.5	875.8
XII	721.0	212.6	284.0	224.3	4 710.4	57.7	485.5	4 167.2	557.4	82.0	206.4	269.0	5 988.8	851.5
2008														
I	719.2	219.6	267.9	231.7	4 748.0	58.5	473.5	4 216.1	573.4	85.1	219.3	268.9	6 040.5	840.5
II	734.9	222.2	270.4	242.2	4 814.8	62.0	463.5	4 289.3	570.7	86.4	218.0	266.4	6 120.4	827.1
III	727.1	226.9	270.0	230.2	4 856.1	63.8	456.6	4 335.7	605.9	85.8	231.3	288.9	6 189.1	824.1
IV	739.9	231.9	273.7	234.3	4 886.4	53.8	447.4	4 385.1	601.2	82.4	229.0	289.8	6 227.5	823.7
V	761.7	243.4	274.6	243.7	4 925.2	56.0	434.4	4 434.8	602.4	84.4	226.4	291.6	6 289.4	828.1
VI	767.9	244.5	272.7	250.7	4 949.9	58.4	420.8	4 470.7	576.1	59.5	227.9	288.7	6 293.8	823.3
VII	777.1	250.3	268.5	258.3	4 981.2	62.7	406.2	4 512.3	574.8	63.0	223.4	288.4	6 333.1	823.4
VIII	789.3	258.0	263.3	268.0	5 018.8	68.1	398.1	4 552.6	573.1	62.3	220.0	290.7	6 381.2	828.4
IX	798.0	264.2	257.6	276.3	5 036.7	72.1	386.6	4 578.0	576.5	61.1	218.0	297.5	6 411.3	829.5

16.c VALDĪBAI UN NEREZIDENTIEM IZSNIEGTIE KREDĪTI
LOANS TO GOVERNMENT AND NON-RESIDENTS

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	Valdība General government				Nerezidenti Non-residents					
	Centrālā valdība Central government	Vietējā valdība Local government	Latos In lats	MFI MFIs	Ne-MFI Non-MFIs		Latos In lats			
					Valdība General government	Pārējās Other				
2007										
VII	0.1	67.0	67.1	5.5	2 213.4	1 237.6	1.4	1 236.2	3 451.0	121.6
VIII	0.1	66.9	67.0	5.6	1 941.3	1 241.2	1.4	1 239.8	3 182.5	114.2
IX	0.1	86.1	86.3	9.8	2 249.7	1 248.0	2.4	1 245.6	3 497.7	99.9
X	0.2	71.4	71.6	8.8	1 659.3	1 299.4	2.4	1 297.0	2 958.7	132.0
XI	13.6	71.8	85.3	9.4	2 156.5	1 310.2	2.4	1 307.9	3 466.7	158.9
XII	13.4	60.3	73.7	9.3	2 943.7	1 350.8	0.8	1 350.0	4 294.4	173.8
2008										
I	13.4	60.6	74.0	8.7	2 582.5	1 345.2	0.8	1 344.5	3 927.7	185.1
II	0.1	60.5	60.6	7.7	2 202.5	1 362.2	0.8	1 361.5	3 564.7	181.6
III	0.3	59.8	60.1	7.6	2 109.9	1 353.0	0.8	1 352.2	3 462.9	197.1
IV	0.2	59.9	60.1	7.9	2 522.7	1 384.1	0.8	1 383.3	3 906.7	166.4
V	0.4	69.5	69.9	7.0	2 631.6	1 440.4	0.8	1 439.6	4 071.9	161.3
VI	0.5	72.8	73.2	6.9	2 322.4	1 498.4	0.8	1 497.7	3 820.8	145.0
VII	0.2	73.0	73.2	6.7	2 109.3	1 513.5	0.8	1 512.7	3 622.7	159.8
VIII	0.1	73.3	73.4	6.8	2 172.9	1 563.3	0.8	1 562.5	3 736.2	123.6
IX	84.6	73.0	157.6	7.1	2 042.6	1 589.3	0.8	1 588.5	3 631.8	129.2

17. FINANŠU IESTĀDĒM UN NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM IZSNIEGTO KREDĪTU ATLIKUMI TAUTSAIMNIECĪBĀ¹
LOANS TO FINANCIAL INSTITUTIONS AND NON-FINANCIAL CORPORATIONS IN THE NATIONAL ECONOMY¹

(2008. gada 3. ceturksnī, milj. latu; struktūra, %)
 (at end of Q3 2008, in millions of lats; structure, %)

	Ar atlikušo atmaksas termiņu līdz 1 gadam With residual maturity of up to 1 year				Ar atlikušo atmaksas termiņu no 1 līdz 5 gadiem With residual maturity of over 1 and up to 5 years				Ar atlikušo atmaksas termiņu ilgāku par 5 gadiem With residual maturity of over 5 years				Kredīti kopā Total loans			
	Kopā Amount	%	T.sk. latos Incl. lats	%	Kopā Amount	%	T.sk. latos Incl. lats	%	Kopā Amount	%	T.sk. latos Incl. lats	%	Kopā Amount	%	T.sk. latos Incl. lats	%
Kopā Total	2 965.0	100.0	551.3	100.0	2 234.6	100.0	232.7	100.0	2 985.4	100.0	131.3	100.0	8 185.0	100.0	915.3	100.0
A Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība Agriculture, forestry and fishing	102.7	3.5	40.3	7.3	139.4	6.2	40.4	17.4	135.1	4.5	28.0	21.3	377.2	4.6	108.7	11.9
B Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde Mining and quarrying	5.7	0.2	2.6	0.5	6.2	0.3	0.5	0.2	7.1	0.2	0.8	0.6	19.0	0.2	3.9	0.4
C Apstrādes rūpniecība Manufacturing	434.1	14.6	122.6	22.2	277.3	12.4	14.5	6.2	412.2	13.8	9.3	7.1	1 123.6	13.7	146.4	16.0
D Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana Electricity, gas, steam and air conditioning supply	92.4	3.1	2.6	0.5	30.5	1.4	3.2	1.4	149.3	5.0	12.3	9.4	272.2	3.3	18.1	2.0
E Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	4.6	0.2	3.3	0.6	12.6	0.6	5.8	2.5	13.1	0.4	1.4	1.1	30.3	0.4	10.5	1.2
F Būvniecība Construction	266.3	9.0	36.1	6.6	240.8	10.8	25.9	11.1	290.4	9.7	12.2	9.3	797.5	9.7	74.2	8.1
G Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	460.3	15.5	106.2	19.3	260.9	11.7	39.5	17.0	254.7	8.5	17.6	13.4	975.9	11.9	163.3	17.8
H Transports un glabāšana Transportation and storage	85.8	2.9	23.8	4.3	93.6	4.2	8.1	3.5	209.8	7.0	0.9	0.7	389.2	4.8	32.8	3.6
I Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi Accommodation and food service activities	13.3	0.5	1.3	0.2	9.9	0.4	0.3	0.1	23.3	0.8	0.2	0.1	46.5	0.6	1.8	0.2
J Informācijas un komunikācijas pakalpojumi Information and communication	26.0	0.9	5.3	1.0	45.7	2.0	2.9	1.3	115.0	3.9	4.1	3.1	186.7	2.3	12.3	1.3
K Finanšu un apdrošināšanas darbības Financial and insurance activities	457.7	15.4	159.4	28.9	365.9	16.4	59.5	25.6	272.8	9.1	8.1	6.2	1 096.4	13.4	227.0	24.8
L Operācijas ar nekustamo īpašumu Real estate activities	922.3	31.1	19.5	3.5	642.7	28.8	16.1	6.9	855.6	28.7	30.0	22.8	2 420.6	29.6	65.6	7.2
M Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi Professional, scientific and technical activities	7.9	0.3	0.9	0.2	4.4	0.2	1.0	0.4	7.2	0.3	0.2	0.1	19.5	0.2	2.1	0.2
N Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība Administrative and support service activities	14.7	0.5	5.3	1.0	33.2	1.5	6.1	2.6	50.0	1.7	0.8	0.6	97.9	1.2	12.2	1.3
O Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana Public administration and defence; compulsory social security	4.4	0.1	0.8	0.1	12.1	0.5	0	0	75.1	2.5	0.2	0.2	91.6	1.1	1.0	0.1
P Izglītība Education	1.1	0	0.4	0.1	1.6	0.1	0.2	0.1	2.9	0.1	0	0	5.6	0.1	0.6	0.1
Q Veselība un sociālā aprūpe Human health and social work activities	2.9	0.1	1.3	0.2	5.1	0.2	1.2	0.5	12.8	0.4	1.0	0.8	20.8	0.3	3.5	0.4
R Māksla, izklaide un atpūta Arts, entertainment and recreation	8.9	0.3	3.4	0.6	18.0	0.8	2.3	1.0	22.9	0.8	0.8	0.6	49.8	0.6	6.5	0.7
S Citi pakalpojumi Other service activities	53.9	1.8	16.2	2.9	34.7	1.5	5.2	2.2	76.1	2.6	3.4	2.6	164.7	2.0	24.8	2.7

¹ Sākot ar 2008. gada 1. ceturksni, nozaru dalījums veidots saskaņā ar ES Saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas aktualizēto versiju (NACE 2. red.).

¹ As of the first quarter of 2008, the sectoral breakdown is given according to the revised version of the EU statistical Classification of Economic Activities (NACE Rev. 2).

**18. REZIDENTU FINANŠU IESTĀDĒM, NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM IZSNIEGTO KREDĪTU VEIDI
LENDING TO RESIDENT FINANCIAL INSTITUTIONS, NON-FINANCIAL CORPORATIONS AND HOUSEHOLDS**

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Komerckredīts Commercial credit	2 255.9	2 293.8	2 283.4	2 335.4	2 350.7	2 398.2	2 406.5	2 459.4	2 441.7	2 473.7	2 603.5	2 643.8	2 705.7	2 756.0	2 800.9
Industriālais kredīts Industrial credit	1 522.8	1 572.6	1 607.2	1 654.5	1 679.8	1 726.8	1 743.0	1 769.4	1 798.1	1 839.4	1 635.6	1 668.7	1 703.6	1 731.5	1 762.9
Vērtspapīru pirkšana ar atpārdošanu Reverse repo	47.2	44.7	44.4	41.6	38.4	38.8	36.8	33.8	32.7	28.7	33.2	36.2	38.8	37.5	32.1
Finanšu noma Financial leasing	23.4	24.0	23.2	23.3	23.2	23.2	22.9	23.0	21.7	21.3	20.9	20.4	19.8	19.1	18.7
Kredīts patēriņa preču iegādei Consumer credit	547.3	565.2	580.6	598.7	608.6	615.5	626.3	637.2	648.9	655.4	666.2	669.5	672.9	678.8	681.3
Hipotēku kredīts Mortgage loans	6 682.9	6 870.3	7 008.4	7 144.7	7 240.6	7 359.9	7 429.2	7 533.5	7 618.7	7 700.2	7 981.0	8 103.4	8 172.6	8 251.4	8 300.6
Kredīts pret norēķina dokumentiem Factoring	13.8	11.1	13.5	13.4	10.9	9.0	8.2	7.9	7.8	7.7	7.1	7.2	7.1	7.0	6.9
Tranzītkredīts Transit credit	1.0	1.0	0.9	0.8	0.8	0.8	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	0.6	0.6	0.6	0.5
Pārējie kredīti Other credit	886.2	882.6	845.0	857.8	854.1	878.4	895.8	903.4	929.7	937.0	968.4	958.7	969.8	978.7	990.1
Kredīti kopā Total loans	11 980.5	12 265.3	12 406.6	12 670.2	12 807.1	13 050.6	13 169.4	13 368.3	13 500.0	13 664.1	13 916.6	14 108.5	14 290.9	14 460.6	14 594.0

19.a NEAKCIJU VĒRTSPAPĪRU TURĒJUMI
HOLDINGS OF SECURITIES OTHER THAN SHARES

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	Neakciju vērtspapīri Securities other than shares								Latos In lats	
	MFI MFIs		Valdības General government		Pārējo rezidentu Other residents		Nerezidentu Non-residents			
		t.sk. ilgtermiņa incl. long-term		t.sk. ilgtermiņa incl. long-term		t.sk. ilgtermiņa incl. long-term		t.sk. ilgtermiņa incl. long-term		
2007										
VII	64.2	58.6	230.4	215.6	0.6	0.6	962.2	940.9	1 257.4	251.6
VIII	66.8	61.2	236.1	221.5	0.7	0.7	1 040.8	1 022.0	1 344.5	254.2
IX	72.4	66.8	236.1	221.5	0.7	0.7	1 027.0	1 010.4	1 336.3	255.4
X	70.1	65.4	229.7	222.0	0.7	0.7	1 048.0	1 029.3	1 348.6	249.9
XI	72.7	67.9	233.1	225.5	3.2	3.2	964.7	944.3	1 273.7	253.6
XII	68.7	63.8	239.9	232.5	0.9	0.7	925.4	904.7	1 235.0	259.4
2008										
I	69.0	64.1	235.6	228.4	0.7	0.7	867.8	845.0	1 173.2	255.7
II	69.0	64.0	239.2	228.0	0.8	0.7	839.1	816.5	1 148.0	263.5
III	71.2	66.2	262.7	246.1	0.8	0.8	852.6	825.8	1 187.2	274.0
IV	82.8	75.8	279.3	250.3	0.8	0.8	939.4	911.3	1 302.3	293.8
V	82.6	75.6	300.0	251.3	0.8	0.8	923.7	900.0	1 307.1	314.3
VI	58.5	58.1	315.5	257.8	1.1	0.8	916.2	892.4	1 291.4	324.3
VII	71.6	71.1	327.8	258.1	0.8	0.8	958.7	937.0	1 358.9	338.6
VIII	80.6	80.2	333.9	261.5	0.6	0.6	983.9	961.6	1 399.0	342.5
IX	42.2	41.7	332.9	263.3	0.6	0.6	982.8	957.8	1 358.4	347.6

19.b AKCIJU UN CITU KAPITĀLA VĒRTSPAPĪRU TURĒJUMI
HOLDINGS OF SHARES AND OTHER EQUITY

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri Shares and other equity				Latos In lats
	MFI MFIs	Pārējo rezidentu Other residents	Nerezidentu Non-residents		
2007					
VII	0	58.1	101.7	159.8	97.7
VIII	0	57.6	104.4	162.0	97.4
IX	0	53.2	103.8	157.0	92.6
X	0	53.4	117.6	171.0	105.7
XI	0	53.5	118.4	171.9	105.8
XII	0	54.0	115.2	169.3	106.1
2008					
I	0	60.1	110.4	170.5	111.5
II	0	58.4	109.9	168.4	109.7
III	0	58.4	104.7	163.1	109.6
IV	0	60.0	119.1	179.2	113.7
V	0	60.4	121.7	182.1	113.9
VI	0	60.6	122.5	183.1	115.9
VII	0	61.2	121.0	182.2	115.5
VIII	0	59.9	122.3	182.2	117.1
IX	0	62.5	120.9	183.4	120.4

20.a REZIDENTU NOGULDĪJUMU VALŪTU DALĪJUMS
CURRENCY BREAKDOWN OF RESIDENT DEPOSITS

(perioda beigās)
(at end of period)

	MFI MFIs					Ne-MFI Non-MFIs				
	Atlikums (visās valūtās; milj. latu) Outstanding amount (all currencies; in millions of lats)	Struktūra (%) Structure (%)				Atlikums (visās valūtās; milj. latu) Outstanding amount (all currencies; in millions of lats)	Struktūra (%) Structure (%)			
		Latos In lats	Ārvalstu valūtā In foreign currencies				Latos In lats	Ārvalstu valūtā In foreign currencies		
			t.sk. EUR incl. EUR	t.sk. USD incl. USD				t.sk. EUR incl. EUR	t.sk. USD incl. USD	
2007										
VII	596.5	51.2	48.8	32.1	16.4	5 291.1	55.6	44.4	34.6	8.9
VIII	535.2	55.6	44.4	31.3	12.9	5 298.5	54.5	45.5	36.1	8.5
IX	629.9	68.4	31.6	24.6	6.7	5 221.6	53.2	46.8	37.2	8.7
X	534.2	58.7	41.3	29.9	11.2	5 268.6	53.3	46.7	37.6	8.3
XI	563.3	60.5	39.5	23.0	16.1	5 306.8	53.4	46.6	37.9	7.8
XII	591.6	47.2	52.8	35.7	15.5	5 501.0	53.2	46.8	38.3	7.7
2008										
I	556.1	52.2	47.8	30.8	16.6	5 502.2	52.4	47.6	39.2	7.6
II	548.6	49.6	50.4	32.2	17.9	5 520.6	53.6	46.4	38.6	7.0
III	532.4	50.2	49.8	31.2	16.7	5 597.9	53.7	46.3	39.0	6.6
IV	541.1	49.6	50.4	38.2	12.0	5 719.2	54.6	45.4	38.2	6.4
V	542.9	46.5	53.5	38.9	13.3	5 685.7	54.0	46.0	38.9	6.4
VI	610.8	49.2	50.8	32.2	14.6	5 774.1	54.0	46.0	38.8	6.3
VII	573.1	44.8	55.2	34.7	20.2	5 772.7	53.8	46.2	39.2	6.2
VIII	666.9	50.4	49.6	33.7	12.8	5 760.9	53.2	46.8	39.7	6.4
IX	513.6	45.5	54.5	39.8	14.4	5 663.7	53.0	47.0	40.0	6.3

20.b NEREZIDENTU NOGULDĪJUMU VALŪTU DALĪJUMS
CURRENCY BREAKDOWN OF NON-RESIDENT DEPOSITS

(perioda beigās)
(at end of period)

	MFI MFIs					Ne-MFI Non-MFIs				
	Atlikums (visās valūtās; milj. latu) Outstanding amount (all currencies; in millions of lats)	Struktūra (%) Structure (%)				Atlikums (visās valūtās; milj. latu) Outstanding amount (all currencies; in millions of lats)	Struktūra (%) Structure (%)			
		Latos In lats	Ārvalstu valūtā In foreign currencies				Latos In lats	Ārvalstu valūtā In foreign currencies		
	t.sk. EUR incl. EUR		t.sk. USD incl. USD		t.sk. EUR incl. EUR	t.sk. USD incl. USD			t.sk. EUR incl. EUR	t.sk. USD incl. USD
2007										
VII	7 060.6	0.6	99.4	96.4	1.1	3 676.6	1.3	98.7	19.1	72.7
VIII	7 352.1	0.7	99.3	95.5	1.3	3 533.5	1.4	98.6	20.8	72.9
IX	7 500.0	0.9	99.1	95.6	1.2	3 564.6	1.2	98.8	21.7	72.2
X	7 585.1	0.6	99.4	96.6	1.1	3 476.0	1.3	98.7	24.0	69.6
XI	7 827.4	1.0	99.0	96.8	0.7	3 608.0	1.3	98.7	25.2	64.8
XII	7 905.2	0.9	99.1	96.5	0.8	4 513.0	1.2	98.8	23.8	70.8
2008										
I	8 001.4	0.7	99.3	96.5	0.8	4 163.2	1.4	98.6	25.7	66.6
II	8 023.3	0.7	99.3	96.9	0.6	3 862.3	1.4	98.6	28.4	65.0
III	8 197.1	0.7	99.3	97.0	0.7	3 677.1	1.6	98.4	30.0	63.7
IV	8 444.1	0.8	99.2	96.1	0.7	3 906.2	1.6	98.4	28.9	64.9
V	8 454.6	1.1	98.9	95.9	0.8	4 348.7	1.6	98.4	28.2	64.9
VI	8 534.8	1.1	98.9	95.7	1.1	4 207.1	1.7	98.3	28.7	63.5
VII	8 627.4	0.9	99.1	95.9	1.1	4 178.1	2.2	97.8	31.7	58.5
VIII	8 797.3	1.0	99.0	95.5	1.0	4 265.4	1.8	98.2	35.8	56.9
IX	9 111.8	1.0	99.0	95.2	1.2	4 095.2	1.8	98.2	30.9	61.8

20.c REZIDENTIEM IZSNIEGTO KREDĪTU VALŪTU DALĪJUMS
CURRENCY BREAKDOWN OF LOANS TO RESIDENTS

(perioda beigās)
(at end of period)

Ne-MFI Non-MFIs						
	Atlikums (visās valūtās; milj. latu) Outstanding amount (all currencies; in millions of lats)	Struktūra (%) Structure (%)				
		Latos In lats	Ārvalstu valūtā In foreign currencies			t.sk. USD incl. USD
			t.sk. EUR incl. EUR			
2007						
VII	12 047.6	17.0	83.0	80.0	2.5	
VIII	12 332.3	16.3	83.7	80.8	2.4	
IX	12 492.8	15.9	84.1	81.3	2.3	
X	12 741.8	15.3	84.7	82.0	2.2	
XI	12 892.5	14.6	85.4	82.5	2.3	
XII	13 124.3	13.7	86.3	83.4	2.4	
2008						
I	13 243.4	13.0	87.0	84.1	2.3	
II	13 428.9	12.5	87.5	84.6	2.3	
III	13 560.1	12.3	87.7	84.9	2.3	
IV	13 724.2	12.2	87.8	85.0	2.3	
V	13 986.4	12.4	87.6	84.7	2.3	
VI	14 181.7	12.3	87.7	84.9	2.2	
VII	14 364.0	12.2	87.8	85.0	2.2	
VIII	14 534.0	12.1	87.9	84.9	2.4	
IX	14 751.6	11.9	88.1	85.1	2.4	

20.d NEREZIDENTIEM IZSNIEGTO KREDĪTU VALŪTU DALĪJUMS
CURRENCY BREAKDOWN OF LOANS TO NON-RESIDENTS

(perioda beigās)
(at end of period)

	MFI MFIs					Ne-MFI Non-MFIs				
	Atlikums (visās valūtās; milj. latu) Outstanding amount (all currencies; in millions of lats)	Struktūra (%) Structure (%)				Atlikums (visās valūtās; milj. latu) Outstanding amount (all currencies; in millions of lats)	Struktūra (%) Structure (%)			
		Latos In lats	Ārvalstu valūtā In foreign currencies				Latos In lats	Ārvalstu valūtā In foreign currencies		
			t.sk. EUR incl. EUR	t.sk. USD incl. USD				t.sk. EUR incl. EUR	t.sk. USD incl. USD	
2007										
VII	2 213.4	3.7	96.3	16.4	65.8	1 237.6	3.3	96.7	50.0	44.6
VIII	1 941.3	3.8	96.2	20.2	65.1	1 241.2	3.3	96.7	50.8	44.0
IX	2 249.7	2.7	97.3	15.5	73.0	1 248.0	3.2	96.8	51.3	43.5
X	1 659.3	5.6	94.4	17.5	64.0	1 299.4	3.1	96.9	49.2	45.7
XI	2 156.5	5.5	94.5	19.4	62.8	1 310.2	3.1	96.9	49.8	45.3
XII	2 943.7	4.6	95.4	16.1	70.7	1 350.8	2.9	97.1	49.5	45.9
2008										
I	2 582.5	5.7	94.3	17.8	64.2	1 345.2	2.9	97.1	48.9	46.4
II	2 202.5	6.5	93.5	22.3	60.3	1 362.2	2.9	97.1	47.3	48.5
III	2 109.9	7.5	92.5	24.7	57.7	1 353.0	2.9	97.1	48.2	47.7
IV	2 522.7	5.0	95.0	25.6	59.8	1 384.1	2.8	97.2	48.1	48.0
V	2 631.6	4.6	95.4	25.0	59.8	1 440.4	2.7	97.3	47.1	49.3
VI	2 322.4	4.4	95.6	26.3	58.2	1 498.4	2.8	97.2	45.7	50.6
VII	2 109.3	5.6	94.4	26.6	53.0	1 513.5	2.7	97.3	45.6	50.7
VIII	2 172.9	3.8	96.2	40.3	44.9	1 563.3	2.7	97.3	44.2	52.1
IX	2 042.6	4.5	95.5	31.7	53.9	1 589.3	2.4	97.6	43.9	52.8

20.e REZIDENTU NEAKCIJU VĒRTSPAPĪRU TURĒJUMU VALŪTU DALĪJUMS
CURRENCY BREAKDOWN OF HOLDINGS OF RESIDENT SECURITIES OTHER THAN SHARES

(perioda beigās)
(at end of period)

	MFI MFIs					Ne-MFI Non-MFIs				
	Atlikums (visās valūtās; milj. latu) Outstanding amount (all currencies; in millions of lats)	Struktūra (%) Structure (%)			Atlikums (visās valūtās; milj. latu) Outstanding amount (all currencies; in millions of lats)	Struktūra (%) Structure (%)				
		Latos In lats	Ārvalstu valūtā In foreign currencies			Latos In lats	Ārvalstu valūtā In foreign currencies			
	t.sk. EUR incl. EUR		t.sk. USD incl. USD		t.sk. EUR incl. EUR		t.sk. USD incl. USD			
2007										
VII	64.2	29.9	70.1	64.0	6.1	230.9	94.4	5.6	5.6	0
VIII	66.8	23.8	76.2	72.6	3.6	236.8	94.4	5.6	5.6	0
IX	72.4	21.4	78.6	75.4	3.2	236.9	94.4	5.6	5.6	0
X	70.1	21.6	78.4	75.2	3.2	230.5	94.4	5.6	5.6	0
XI	72.7	21.1	78.9	75.8	3.1	236.3	93.5	6.5	6.5	0
XII	68.7	20.6	79.4	76.1	3.3	240.9	94.6	5.4	5.4	0
2008										
I	69.0	20.6	79.4	76.0	3.3	236.4	94.8	5.2	5.2	0
II	69.0	20.6	79.4	76.3	3.1	240.0	96.3	3.7	3.7	0
III	71.2	17.6	82.4	80.0	2.3	263.4	90.7	9.3	9.3	0
IV	82.8	16.8	83.2	80.7	2.5	280.0	91.1	8.9	8.9	0
V	82.6	17.0	83.0	80.4	2.6	300.8	91.7	8.3	8.3	0
VI	58.5	13.9	86.1	82.5	3.6	316.6	92.1	7.9	7.9	0
VII	71.6	11.5	88.5	85.6	2.9	328.6	93.6	6.4	6.4	0
VIII	80.6	8.7	91.3	88.2	3.0	334.5	93.5	6.5	6.5	0
IX	42.2	17.0	83.0	77.1	5.9	333.5	95.2	4.8	4.8	0

20.f NEREZIDENTU NEAKCIJU VĒRTSPAPĪRU TURĒJUMU VALŪTU DALĪJUMS
CURRENCY BREAKDOWN OF HOLDINGS OF NON-RESIDENT SECURITIES OTHER THAN SHARES

(perioda beigās)
(at end of period)

	MFI MFIs					Ne-MFI Non-MFIs				
	Atlikums (visās valūtās; milj. latu) Outstanding amount (all currencies; in millions of lats)	Struktūra (%) Structure (%)				Atlikums (visās valūtās; milj. latu) Outstanding amount (all currencies; in millions of lats)	Struktūra (%) Structure (%)			
		Latos In lats	Ārvalstu valūtā In foreign currencies				Latos In lats	Ārvalstu valūtā In foreign currencies		
			t.sk. EUR incl. EUR	t.sk. USD incl. USD				t.sk. EUR incl. EUR	t.sk. USD incl. USD	
2007										
VII	584.0	1.5	98.5	38.0	58.0	378.2	1.6	98.4	25.8	67.3
VIII	637.7	1.3	98.7	38.5	57.7	403.1	1.5	98.5	28.1	65.1
IX	637.0	1.3	98.7	39.6	56.8	390.0	2.0	98.0	29.8	62.6
X	620.4	1.4	98.6	40.0	56.3	427.7	2.0	98.0	27.8	64.8
XI	602.5	1.4	98.6	45.3	51.0	362.2	2.4	97.6	33.7	56.7
XII	580.4	1.5	98.5	47.3	49.3	345.0	2.6	97.4	33.6	56.1
2008										
I	541.5	1.6	98.4	47.5	48.8	326.4	2.7	97.3	35.9	53.3
II	519.2	1.7	98.3	47.3	48.9	319.9	3.0	97.0	36.6	52.1
III	502.9	1.7	98.3	50.2	46.0	349.6	4.0	96.0	36.9	51.0
IV	526.3	1.6	98.4	50.2	46.1	413.1	3.9	96.1	32.4	56.3
V	540.0	1.6	98.4	53.2	42.7	383.8	4.2	95.8	34.1	53.9
VI	539.4	1.6	98.4	54.1	41.8	376.8	4.3	95.7	37.1	49.6
VII	548.0	1.5	98.5	54.3	41.6	410.6	3.5	96.5	34.1	53.5
VIII	556.5	1.5	98.5	54.3	41.9	427.4	3.3	96.7	33.5	53.9
IX	543.5	1.6	98.4	55.9	39.9	439.3	3.3	96.7	30.0	57.2

20.g MFI EMITĒTO PARĀDA VĒRTSPAPĪRU VALŪTU DALĪJUMS
CURRENCY BREAKDOWN OF DEBT SECURITIES ISSUED BY MFIs

(perioda beigās)
(at end of period)

	Atlikums (visās valūtās; milj. latu) Outstanding amount (all currencies; in millions of lats)	Struktūra (%) Structure (%)	
		Latos In lats	Ārvalstu valūtā In foreign currencies
2007			
VII	359.1	13.3	86.7
VIII	350.1	12.0	88.0
IX	339.8	12.3	87.7
X	342.0	11.8	88.2
XI	339.1	11.0	89.0
XII	314.7	11.9	88.1
2008			
I	317.8	11.8	88.2
II	318.9	11.7	88.3
III	309.2	10.5	89.5
IV	308.3	9.7	90.3
V	317.6	9.5	90.5
VI	225.4	8.9	91.1
VII	226.9	8.8	91.2
VIII	225.3	7.1	92.9
IX	183.2	8.7	91.3

21.a VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM LATOS
WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY MFIs IN TRANSACTIONS WITH RESIDENT NON-FINANCIAL CORPORATIONS
AND HOUSEHOLDS IN LATS

(%)

1. Noguldījumu procentu likmes (jaunajiem darījumiem) / Interest rates on deposits (new business)												
	Mājsaimniecību noguldījumi Deposits from households						Nefinanšu sabiedrību noguldījumi Deposits from non-financial corporations				Repo darījumi Repos	
	Uz nakti ¹ Overnight ¹	Ar noteikto termiņu With agreed maturity			Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ^{1,2} Redeemable at notice ^{1,2}			Uz nakti ¹ Overnight ¹	Ar noteikto termiņu With agreed maturity			
		Līdz 1 gadam Up to 1 year	1–2 gadi Over 1 and up to 2 years	Ilgāk par 2 gadiem Over 2 years	Līdz 3 mēnešiem Up to 3 months	Ilgāk par 3 mēnešiem Over 3 months	Līdz 1 gadam Up to 1 year		1–2 gadi Over 1 and up to 2 years	Ilgāk par 2 gadiem Over 2 years		
2007												
VII	0.52	4.45	6.69	7.69	4.97	–	1.02	4.08	6.67	8.11	–	
VIII	0.64	5.95	6.32	6.13	4.93	–	2.59	6.28	6.56	x	–	
IX	0.71	7.00	8.47	6.22	5.07	–	2.81	7.74	6.02	x	–	
X	0.71	8.34	7.90	7.21	6.82	–	2.52	7.88	7.69	–	–	
XI	0.60	8.20	8.31	7.32	6.93	–	2.10	7.55	6.72	x	–	
XII	0.58	8.65	10.58	5.43	6.47	–	1.98	7.27	x	x	–	
2008												
I	0.64	8.35	10.59	5.00	6.14	–	2.40	7.19	11.19	6.90	–	
II	0.89	7.49	10.61	7.23	5.80	x	1.36	5.45	10.36	8.88	–	
III	0.91	7.77	10.82	8.43	5.17	–	1.31	4.94	8.37	x	–	
IV	0.94	6.76	10.90	7.83	5.07	–	1.24	4.91	8.53	7.42	–	
V	1.05	6.42	9.78	7.13	4.67	–	1.32	4.92	8.59	x	–	
VI	1.01	6.84	9.71	6.96	4.42	–	1.30	4.86	8.89	x	–	
VII	1.09	6.62	9.28	7.46	4.41	–	1.26	4.06	8.37	x	–	
VIII	1.15	6.55	8.96	8.17	4.14	–	1.22	4.39	8.35	x	–	
IX	1.26	6.56	9.08	7.44	4.46	–	2.18	5.16	8.45	x	–	

¹ Šajā instrumentu kategorijā jauno darījumu apjoms un atlikums sakrīt. Perioda beigu dati.

¹ For this instrument category, new business and outstanding amounts coincide. End-of-period.

² Šajā instrumentu kategorijā mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību dati summēti un iekļauti mājsaimniecību sektorā.

² For this instrument category, households and non-financial corporations are merged and allocated to the household sector.

21.a

VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM LATOS (TURPINĀJUMS)
WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY MFIs IN TRANSACTIONS WITH RESIDENT NON-FINANCIAL CORPORATIONS AND HOUSEHOLDS IN LATS (CONT.)

(%)

2. Mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem) / Interest rates on loans to households (new business)												
	Norēķinu konta debeta atlikums ¹ Bank overdraft ¹	Kredīti mājokļa iegādei Lending for house purchase				Efektīvā gada izmaksu procentu likme ² Annual percentage rate of charge ²	Patēriņa kredīti Consumer credit			Citi kredīti procentu likmes darbības sākotnējā perioda daļījumā Other lending by initial rate fixation		
		Procentu likmes darbības sākotnējā perioda daļījumā By initial rate fixation					Procentu likmes darbības sākotnējā perioda daļījumā By initial rate fixation		Efektīvā gada izmaksu procentu likme ² Annual percentage rate of charge ²	Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	Ilgāk par 1 gadu Over 1 year	
		Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	1–5 gadi Over 1 and up to 5 years	5–10 gadi Over 5 and up to 10 years	Ilgāk par 10 gadiem Over 10 years		Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	Ilgāk par 1 gadu Over 1 year				
2007												
VII	20.65	10.34	8.98	8.25	9.49	10.21	19.41	18.40	19.36	8.43	8.86	
VIII	20.71	10.77	11.35	8.94	16.33	11.65	18.64	17.37	18.56	9.10	10.59	
IX	20.97	11.75	10.37	10.94	10.63	11.69	19.33	18.69	19.55	9.65	11.26	
X	21.25	13.21	13.72	x	9.60	12.56	19.67	18.33	19.41	13.20	17.29	
XI	21.34	14.69	15.19	x	x	14.73	20.00	18.67	19.75	7.25	12.40	
XII	21.79	14.30	12.63	x	6.55	12.14	20.05	17.35	18.97	10.85	10.65	
2008												
I	21.66	10.64	16.54	x	x	11.58	20.09	19.32	20.17	6.86	11.71	
II	21.93	11.79	10.47	x	x	10.37	19.65	18.87	19.82	7.52	12.79	
III	22.08	9.03	11.47	x	x	9.11	19.61	19.00	19.84	11.01	11.57	
IV	21.06	9.16	12.02	x	x	9.36	19.09	18.60	19.32	8.91	11.92	
V	22.30	9.12	9.52	8.19	x	9.12	17.39	19.08	18.90	7.24	8.31	
VI	22.33	8.69	9.31	x	x	8.98	19.15	18.96	19.43	11.22	10.53	
VII	22.48	9.08	11.19	x	11.34	9.22	19.79	19.28	19.93	10.90	12.86	
VIII	22.41	9.60	10.43	6.94	7.33	9.38	16.92	19.43	18.43	8.09	10.73	
IX	22.41	9.52	9.51	7.98	10.12	9.54	18.69	19.01	19.38	7.75	10.31	

¹ Šajā instrumentu kategorijā jauno darījumu apjoms un atlikums sakrīt. Perioda beigu dati.¹ For this instrument category, new business and outstanding amounts coincide. End-of-period.² Efektīvā gada izmaksu procentu likme sedz kredīta kopējās izmaksas. Kopējās izmaksas sastāv no procentu izmaksu daļas un citu (saistīto) izmaksu daļas, piemēram, maksa par izziņām, administrācijas, dokumentu sagatavošanas, garantiju u.c. izmaksas.² The annual percentage rate of charge covers the total cost of a loan. The total cost comprises an interest rate component and a component of other (related) charges, such as the cost of inquiries, administration, preparation of documents, guarantees, etc.

21.a VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM LATOS
(TURPINĀJUMS)
WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY MFIs IN TRANSACTIONS WITH RESIDENT NON-FINANCIAL CORPORATIONS
AND HOUSEHOLDS IN LATS (CONT.)

(%)

3. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem) / Interest rates on loans to non-financial corporations (new business)									
	Norēķinu konta debeta atlikums ¹ Bank overdraft ¹	Citi kredīti, kuru apjoms nepārsniedz 0.2 milj. eiro, procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā Other loans up to 0.2 million euros by initial rate fixation			Citi kredīti ar apjomu no 0.2 milj. eiro līdz 1 milj. eiro procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā Other loans over 0.2 million euros and up to 1 million euros by initial rate fixation			Citi kredīti, kuru apjoms pārsniedz 1 milj. eiro, procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā Other loans over 1 million euros by initial rate fixation	
		Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	Ilgāk par 1 gadu Over 1 year		Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	Ilgāk par 1 gadu Over 1 year		Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	Ilgāk par 1 gadu Over 1 year
2007									
VII	6.98	10.05	10.52	7.37	–		7.42	–	
VIII	9.99	11.54	11.36	10.89	–		7.85	–	
IX	10.41	14.56	11.50	11.98	x		x	–	
X	10.73	15.07	10.20	12.20	x		10.12	x	
XI	10.09	14.64	13.56	11.30	x		10.96	–	
XII	9.97	12.32	11.70	11.36	x		x	–	
2008									
I	9.96	14.20	11.82	11.14	x		7.06	x	
II	7.32	14.24	10.94	10.99	x		x	–	
III	7.38	13.34	12.03	10.30	x		x	–	
IV	7.15	11.62	10.80	9.30	x		4.81	x	
V	6.63	10.34	10.66	11.43	–		x	–	
VI	6.86	10.90	10.47	9.36	x		6.72	x	
VII	6.90	10.54	9.48	8.68	–		x	–	
VIII	6.99	10.36	10.62	9.23	x		6.14	–	
IX	9.07	11.57	9.62	9.10	–		7.03	–	

¹ Šajā instrumentu kategorijā jauno darījumu apjoms un atlikums sakrīt. Perioda beigu dati.

¹ For this instrument category, new business and outstanding amounts coincide. End-of-period.

21.a VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM LATOS
(TURPINĀJUMS)
WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY MFIs IN TRANSACTIONS WITH RESIDENT NON-FINANCIAL CORPORATIONS
AND HOUSEHOLDS IN LATS (CONT.)

(%)

4. Noguldījumu procentu likmes (atlikumiem) / Interest rates on deposits (outstanding amounts)										
	Mājsaimniecību Households					Nefinanšu sabiedrību Non-financial corporations				Repo darījumi Repos
	Uz nakti ¹ Overnight ¹	Ar noteikto termiņu With agreed maturity		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ^{1,2} Redeemable at notice ^{1,2}		Uz nakti ¹ Overnight ¹	Ar noteikto termiņu With agreed maturity			
		Līdz 2 gadiem Up to 2 years	Ilgāk par 2 gadiem Over 2 years	Līdz 3 mēnešiem Up to 3 months	Ilgāk par 3 mēnešiem Over 3 months		Līdz 2 gadiem Up to 2 years	Ilgāk par 2 gadiem Over 2 years		
2007										
VII	0.52	5.14	5.24	4.97	–	1.02	6.27	5.22	–	
VIII	0.64	5.60	5.25	4.93	–	2.59	6.77	5.22	–	
IX	0.71	5.83	5.27	5.07	–	2.81	7.34	5.46	–	
X	0.71	6.49	5.31	6.82	–	2.52	8.11	5.47	–	
XI	0.60	7.01	5.33	6.93	–	2.10	8.49	5.47	–	
XII	0.58	7.67	5.39	6.47	–	1.98	8.50	5.47	–	
2008										
I	0.64	7.93	5.37	6.14	–	2.40	8.69	5.45	–	
II	0.89	8.04	5.39	5.80	x	1.36	8.42	5.47	–	
III	0.91	8.14	5.43	5.17	–	1.31	8.27	5.36	–	
IV	0.94	8.12	5.35	5.07	–	1.24	7.53	5.40	–	
V	1.05	8.11	5.36	4.67	–	1.32	6.98	5.52	–	
VI	1.01	8.07	5.41	4.42	–	1.30	7.17	5.52	–	
VII	1.09	8.01	5.50	4.41	–	1.26	6.97	5.54	–	
VIII	1.15	7.74	5.22	4.14	–	1.22	7.00	5.54	–	
IX	1.26	7.97	5.57	4.46	–	2.18	7.21	5.58	–	

¹ Šajā instrumentu kategorijā jauno darījumu apjoms un atlikums sakrīt. Perioda beigu dati.

¹ For this instrument category, new business and outstanding amounts coincide. End-of-period.

² Šajā instrumentu kategorijā mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību dati summēti un iekļauti mājsaimniecību sektorā.

² For this instrument category, households and non-financial corporations are merged and allocated to the household sector.

21.a VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM LATOS
(TURPINĀJUMS)
WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY MFIs IN TRANSACTIONS WITH RESIDENT NON-FINANCIAL CORPORATIONS
AND HOUSEHOLDS IN LATS (CONT.)

(%)

5. Kredītu procentu likmes (atlikumiem) / Interest rates on loans (outstanding amounts)									
	Kredīti mājsaimniecībām Loans to households						Kredīti nefinanšu sabiedrībām Loans to non-financial corporations		
	Kredīti mājokļa iegādei ar termiņu Lending for house purchase, with maturity			Patēriņa un pārējie kredīti ar termiņu Consumer credit and other loans, with maturity			Ar termiņu With maturity		
	Līdz 1 gadam Up to 1 year	1–5 gadi Over 1 and up to 5 years	Ilgāk par 5 gadiem Over 5 years	Līdz 1 gadam ¹ Up to 1 year ¹	1–5 gadi Over 1 and up to 5 years	Ilgāk par 5 gadiem Over 5 years	Līdz 1 gadam ¹ Up to 1 year ¹	1–5 gadi Over 1 and up to 5 years	Ilgāk par 5 gadiem Over 5 years
2007									
VII	10.55	9.14	8.93	19.68	16.88	7.81	8.98	10.14	8.52
VIII	10.78	8.94	8.84	19.93	16.92	7.90	10.39	9.76	8.38
IX	10.82	9.43	9.20	20.08	17.08	8.19	10.94	10.55	8.79
X	11.84	10.29	10.20	20.33	17.27	8.67	11.47	11.99	9.65
XI	13.04	10.80	10.63	20.45	17.50	8.94	11.59	12.83	9.89
XII	11.22	10.82	10.54	20.89	17.53	9.11	11.35	13.14	9.77
2008									
I	11.76	10.20	9.97	20.76	17.23	9.64	10.87	12.36	9.83
II	13.97	9.70	9.39	21.06	17.52	9.57	8.82	11.19	9.13
III	13.42	9.15	8.71	21.15	17.50	9.47	8.56	9.91	8.52
IV	14.40	8.64	8.18	20.39	17.49	9.29	7.92	9.04	8.01
V	15.07	8.35	7.87	21.31	17.43	9.31	7.34	8.38	7.66
VI	14.87	8.31	7.79	21.38	17.44	9.55	7.54	8.27	7.47
VII	14.85	8.24	7.75	21.44	17.00	8.98	7.56	8.26	7.46
VIII	20.44	8.27	7.79	21.37	16.95	9.47	7.65	8.32	7.49
IX	20.22	8.12	7.82	21.33	16.81	9.98	8.96	8.39	7.47

¹ Ietverot norēķinu konta debeta atlikumu.

¹ Including bank overdraft.

**21.b VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM EIRO
WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY MFIs IN TRANSACTIONS WITH RESIDENT NON-FINANCIAL CORPORATIONS
AND HOUSEHOLDS IN EUROS**

(%)

1. Noguldījumu procentu likmes (jaunajiem darījumiem) / Interest rates on deposits (new business)												
	Mājsaimniecību noguldījumi Deposits from households						Nefinanšu sabiedrību noguldījumi Deposits from non-financial corporations					Repo darījumi Repos
	Uz nakti ¹ Overnight ¹	Ar noteikto termiņu With agreed maturity			Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ^{1,2} Redeemable at notice ^{1,2}		Uz nakti ¹ Overnight ¹	Ar noteikto termiņu With agreed maturity				
		Līdz 1 gadam Up to 1 year	1–2 gadi Over 1 and up to 2 years	Ilgāk par 2 gadiem Over 2 years	Līdz 3 mēnešiem Up to 3 months	Ilgāk par 3 mēnešiem Over 3 months		Līdz 1 gadam Up to 1 year	1–2 gadi Over 1 and up to 2 years	Ilgāk par 2 gadiem Over 2 years		
2007												
VII	1.48	3.83	3.91	4.59	3.75	–	1.74	3.64	x	x	–	
VIII	1.53	3.91	4.15	4.80	3.74	–	1.74	3.70	x	x	–	
IX	1.61	4.04	4.68	5.06	3.85	–	1.64	3.79	5.41	4.36	–	
X	1.56	4.13	4.68	7.77	4.10	–	1.61	3.91	5.64	x	–	
XI	1.46	4.23	5.09	5.65	4.10	–	1.65	4.02	4.47	x	–	
XII	1.51	4.35	4.63	2.75	4.11	–	1.49	4.03	4.69	x	–	
2008												
I	1.60	4.36	5.04	5.46	4.13	–	1.60	3.92	x	x	–	
II	1.55	4.30	4.69	5.28	4.16	x	1.77	3.88	x	4.18	–	
III	1.63	4.45	5.01	4.49	4.09	–	1.69	3.80	5.77	4.44	–	
IV	1.66	4.40	6.69	4.43	4.15	–	1.75	4.12	6.41	4.32	–	
V	1.70	4.39	5.01	6.24	4.17	–	1.87	4.09	1.16	5.26	–	
VI	1.69	4.51	5.98	6.62	4.14	–	1.93	4.09	x	4.73	–	
VII	1.76	4.72	5.63	5.20	4.22	–	2.01	4.25	4.67	x	–	
VIII	1.84	4.57	6.00	5.50	4.18	–	2.10	4.32	x	x	–	
IX	1.94	4.33	6.19	5.82	4.44	–	1.91	4.28	6.03	x	–	

¹ Šajā instrumentu kategorijā jauno darījumu apjoms un atlikums sakrīt. Perioda beigu dati.

¹ For this instrument category, new business and outstanding amounts coincide. End-of-period.

² Šajā instrumentu kategorijā mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību dati summēti un iekļauti mājsaimniecību sektorā.

² For this instrument category, households and non-financial corporations are merged and allocated to the household sector.

21.b VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM EIRO (TURPINĀJUMS)
WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY MFIs IN TRANSACTIONS WITH RESIDENT NON-FINANCIAL CORPORATIONS AND HOUSEHOLDS IN EUROS (CONT.)

(%)

2. Mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem) / Interest rates on loans to households (new business)											
	Noreķinu konta debeta atlikums ¹ Bank overdraft ¹	Kredīti mājokļa iegādei Lending for house purchase				Patēriņa kredīti Consumer credit				Citi kredītu procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā Other lending by initial rate fixation	
		Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā By initial rate fixation				Efektīvā gada izmaksu procentu likme ² Annual percentage rate of charge ²	Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā By initial rate fixation		Efektīvā gada izmaksu procentu likme ² Annual percentage rate of charge ²	Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	Ilgāk par 1 gadu Over 1 year
		Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	1–5 gadi Over 1 and up to 5 years	5–10 gadi Over 5 and up to 10 years	Ilgāk par 10 gadiem Over 10 years		Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	Ilgāk par 1 gadu Over 1 year			
2007											
VII	9.24	5.92	6.44	5.82	6.04	6.16	6.75	7.08	7.30	6.50	7.09
VIII	9.29	6.07	6.65	5.65	6.04	6.30	6.95	6.85	7.09	6.57	7.05
IX	10.01	6.16	6.46	6.15	6.00	6.31	7.68	6.73	7.31	6.88	6.88
X	10.18	6.18	6.52	5.96	6.34	6.40	7.35	7.03	7.42	7.12	6.93
XI	10.68	6.22	6.34	5.86	6.28	6.37	7.68	7.15	7.71	6.74	6.59
XII	9.98	6.47	6.52	6.03	6.37	6.57	7.78	7.11	7.67	7.02	7.34
2008											
I	10.14	6.25	6.29	6.75	6.39	6.38	8.61	7.14	7.70	6.90	7.66
II	9.22	6.08	6.17	6.26	6.21	6.20	7.80	7.22	7.69	7.24	6.78
III	9.31	6.04	6.01	5.81	6.34	6.12	7.57	7.76	8.05	6.64	7.68
IV	10.49	6.32	6.10	6.21	6.45	6.33	8.82	7.76	8.35	7.24	7.69
V	9.70	6.51	6.35	6.70	6.79	6.57	8.70	8.25	8.64	7.01	8.66
VI	11.04	7.01	6.98	5.84	7.22	7.09	8.75	8.26	8.75	7.47	10.60
VII	10.91	6.78	6.89	6.61	7.69	6.94	8.18	8.70	8.67	7.08	9.88
VIII	9.56	6.77	6.77	7.04	8.00	6.96	8.89	8.42	8.69	7.42	9.02
IX	9.64	6.83	7.02	6.88	7.67	8.29	10.14	8.81	9.55	7.43	8.86

¹ Šajā instrumentu kategorijā jauno darījumu apjoms un atlikums sakrīt. Perioda beigu dati.

¹ For this instrument category, new business and outstanding amounts coincide. End-of-period.

² Efektīvā gada izmaksu procentu likme sedz kredīta kopējās izmaksas. Kopējās izmaksas sastāv no procentu izmaksu daļas un citu (saistīto) izmaksu daļas, piemēram, maksa par izziņām, administrācijas, dokumentu sagatavošanas, garantiju u.c. izmaksas.

² The annual percentage rate of charge covers the total cost of a loan. The total cost comprises an interest rate component and a component of other (related) charges, such as the cost of inquiries, administration, preparation of documents, guarantees, etc.

21.b

VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM EIRO (TURPINĀJUMS)

WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY MFIs IN TRANSACTIONS WITH RESIDENT NON-FINANCIAL CORPORATIONS AND HOUSEHOLDS IN EUROS (CONT.)

(%)

3. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem) / Interest rates on loans to non-financial corporations (new business)									
	Norēķinu konta debeta atlikums ¹ Bank overdraft ¹	Citi kredīti, kuru apjoms nepārsniedz 0.2 milj. eiro, procentu likmes darbības sākotnējā perioda daļījumā Other loans up to 0.2 million euros by initial rate fixation			Citi kredīti ar apjomu no 0.2 milj. eiro līdz 1 milj. eiro procentu likmes darbības sākotnējā perioda daļījumā Other loans over 0.2 million euros and up to 1 million euros by initial rate fixation		Citi kredīti, kuru apjoms pārsniedz 1 milj. eiro, procentu likmes darbības sākotnējā perioda daļījumā Other loans over 1 million euros by initial rate fixation		
		Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	Ilgāk par 1 gadu Over 1 year		Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	Ilgāk par 1 gadu Over 1 year		Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	Ilgāk par 1 gadu Over 1 year
2007									
VII	6.24	7.43	8.97	6.65	x		6.17	6.76	
VIII	6.25	7.49	8.49	7.06	8.33		6.30	6.50	
IX	6.55	7.73	8.25	7.31	7.59		7.15	7.21	
X	6.32	7.94	7.70	7.01	7.12		6.66	7.44	
XI	6.14	7.76	8.49	7.26	7.32		6.48	x	
XII	5.58	8.20	7.93	7.45	6.39		7.16	5.11	
2008									
I	5.78	7.97	8.00	6.88	6.80		6.32	4.91	
II	5.84	7.66	7.91	7.19	6.38		6.49	x	
III	6.17	8.05	8.01	7.02	7.29		7.31	–	
IV	6.59	8.21	8.52	7.74	7.71		7.48	x	
V	7.03	8.17	8.52	7.38	8.46		7.21	x	
VI	7.97	8.19	8.71	7.71	8.24		7.20	x	
VII	8.15	9.03	8.86	7.44	8.48		7.32	x	
VIII	6.93	8.72	9.24	8.02	8.14		7.13	7.66	
IX	6.91	9.22	9.31	8.91	7.81		7.69	8.31	

¹ Šajā instrumentu kategorijā jauno darījumu apjoms un atlikums sakrīt. Perioda beigu dati.¹ For this instrument category, new business and outstanding amounts coincide. End-of-period.

21.b VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM EIRO (TURPINĀJUMS)
WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY MFIs IN TRANSACTIONS WITH RESIDENT NON-FINANCIAL CORPORATIONS AND HOUSEHOLDS IN EUROS (CONT.)

(%)

4. Noguldījumu procentu likmes (atlikumiem) / Interest rates on deposits (outstanding amounts)									
	Mājsaimniecību Households					Nefinanšu sabiedrību Non-financial corporations			Repo darījumi Repos
	Uz nakti ¹ Overnight ¹	Ar noteikto termiņu With agreed maturity		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ^{1,2} Redeemable at notice ^{1,2}		Uz nakti ¹ Overnight ¹	Ar noteikto termiņu With agreed maturity		
		Līdz 2 gadiem Up to 2 years	Ilgāk par 2 gadiem Over 2 years	Līdz 3 mēnešiem Up to 3 months	Ilgāk par 3 mēnešiem Over 3 months		Līdz 2 gadiem Up to 2 years	Ilgāk par 2 gadiem Over 2 years	
2007									
VII	1.48	3.94	4.10	3.75	–	1.74	4.01	3.21	–
VIII	1.53	4.12	4.15	3.74	–	1.74	4.04	3.21	–
IX	1.61	4.21	4.38	3.85	–	1.64	3.99	3.27	–
X	1.56	4.32	4.51	4.10	–	1.61	4.17	3.48	–
XI	1.46	4.44	4.58	4.10	–	1.65	4.26	3.34	–
XII	1.51	4.59	4.43	4.11	–	1.49	4.47	3.49	–
2008									
I	1.60	4.63	4.45	4.13	–	1.60	4.41	3.51	–
II	1.55	4.66	4.43	4.16	x	1.77	4.42	3.54	–
III	1.63	4.73	4.38	4.09	–	1.69	4.47	3.58	–
IV	1.66	4.79	4.50	4.15	–	1.75	4.45	4.09	–
V	1.70	4.83	4.61	4.17	–	1.87	4.48	4.30	–
VI	1.69	4.87	4.78	4.14	–	1.93	4.62	4.60	–
VII	1.76	4.99	4.81	4.22	–	2.01	4.69	4.99	–
VIII	1.84	4.99	4.77	4.18	–	2.10	4.58	5.00	–
IX	1.94	5.14	4.88	4.44	–	1.91	4.82	4.89	–

¹ Šajā instrumentu kategorijā jauno darījumu apjoms un atlikums sakrīt. Perioda beigu dati.

¹ For this instrument category, new business and outstanding amounts coincide. End-of-period.

² Šajā instrumentu kategorijā mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību dati summēti un iekļauti mājsaimniecību sektorā.

² For this instrument category, households and non-financial corporations are merged and allocated to the household sector.

21.b VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM EIRO
(TURPINĀJUMS)
WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY MFIs IN TRANSACTIONS WITH RESIDENT NON-FINANCIAL CORPORATIONS
AND HOUSEHOLDS IN EUROS (CONT.)

(%)

5. Kredītu procentu likmes (atlikumiem) / Interest rates on loans (outstanding amounts)										
	Kredīti mājsaimniecībām Loans to households						Kredīti nefinanšu sabiedrībām Loans to non-financial corporations			
	Kredīti mājokļa iegādei ar termiņu Lending for house purchase, with maturity			Patēriņa un pārējie kredīti ar termiņu Consumer credit and other loans, with maturity			Ar termiņu With maturity			
	Līdz 1 gadam Up to 1 year	1–5 gadi Over 1 and up to 5 years	Ilgāk par 5 gadiem Over 5 years	Līdz 1 gadam ¹ Up to 1 year ¹	1–5 gadi Over 1 and up to 5 years	Ilgāk par 5 gadiem Over 5 years	Līdz 1 gadam ¹ Up to 1 year ¹	1–5 gadi Over 1 and up to 5 years	Ilgāk par 5 gadiem Over 5 years	
2007										
VII	6.61	6.36	5.62	7.54	6.46	6.19	6.24	6.10	5.86	
VIII	6.51	6.42	5.75	7.49	6.54	6.31	6.36	6.25	5.64	
IX	6.61	6.58	5.82	7.80	6.67	6.39	6.58	6.40	6.20	
X	6.71	6.67	5.93	7.93	6.80	6.51	6.60	6.54	6.29	
XI	7.05	6.73	5.98	8.24	6.88	6.56	6.54	6.60	6.41	
XII	6.98	6.70	6.01	8.14	6.93	6.58	6.59	6.65	6.49	
2008										
I	7.06	6.69	5.98	8.22	6.94	6.56	6.66	6.62	6.40	
II	7.04	6.66	5.93	7.77	6.86	6.57	6.60	6.57	6.35	
III	6.96	6.62	5.88	8.09	6.85	6.46	6.60	6.58	6.30	
IV	7.13	6.69	5.93	8.33	6.94	6.53	6.79	6.68	6.37	
V	7.42	6.79	6.01	8.02	7.07	6.60	7.01	6.77	6.46	
VI	7.58	6.88	6.05	9.30	7.22	6.65	7.35	6.89	6.54	
VII	9.97	6.93	6.10	9.23	7.15	6.74	7.47	6.95	6.59	
VIII	11.39	6.99	6.13	8.49	7.20	6.75	9.19	7.02	6.64	
IX	6.62	6.96	6.16	8.54	7.31	6.96	7.18	7.09	6.71	

¹ Ietverot norēķinu konta debeta atlikumu.

¹ Including bank overdraft.

**21.c VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM
ASV DOLĀROS
WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY MFIs IN TRANSACTIONS WITH RESIDENT NON-FINANCIAL CORPORATIONS
AND HOUSEHOLDS IN US DOLLARS**

(%)

1. Noguldījumu procentu likmes (jaunajiem darījumiem) / Interest rates on deposits (new business)													
	Mājsaimniecību noguldījumi Deposits from households						Nefinanšu sabiedrību noguldījumi Deposits from non-financial corporations						Repo darījumi Repos
	Uz nakti ¹ Overnight ¹	Ar noteikto termiņu With agreed maturity			Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ^{1,2} Redeemable at notice ^{1,2}			Uz nakti ¹ Overnight ¹	Ar noteikto termiņu With agreed maturity				
		Līdz 1 gadam Up to 1 year	1–2 gadi Over 1 and up to 2 years	Ilgāk par 2 gadiem Over 2 years	Līdz 3 mēnešiem Up to 3 months	Ilgāk par 3 mēnešiem Over 3 months	Līdz 1 gadam Up to 1 year		1–2 gadi Over 1 and up to 2 years	Ilgāk par 2 gadiem Over 2 years			
2007													
VII	2.85	4.90	5.07	4.86	4.86	x	2.88	4.90	x	–	–	–	
VIII	2.76	5.09	5.17	5.30	4.86	x	2.84	5.01	x	–	–	–	
IX	2.73	5.14	5.32	5.26	4.90	x	2.64	4.86	x	–	–	–	
X	2.75	4.95	6.56	5.74	4.87	x	2.51	4.69	x	–	–	–	
XI	2.55	4.84	5.54	4.30	4.65	x	2.38	4.51	x	x	–	–	
XII	2.42	4.76	5.41	5.18	4.61	x	2.52	4.81	x	x	–	–	
2008													
I	1.90	4.14	5.50	5.47	4.42	x	1.67	3.68	x	x	–	–	
II	1.73	3.41	4.76	3.52	3.70	2.37	1.58	3.15	–	–	–	–	
III	1.32	3.16	5.53	3.93	3.20	x	1.15	2.95	–	–	–	–	
IV	1.46	2.80	5.66	3.82	2.74	x	0.92	2.44	x	–	–	–	
V	1.21	2.51	6.59	4.50	2.62	x	1.04	2.45	–	x	–	–	
VI	1.20	3.00	6.65	4.80	2.73	x	1.29	2.60	x	–	–	–	
VII	1.25	2.72	6.51	4.90	2.76	x	1.04	2.41	–	–	–	–	
VIII	1.22	2.39	5.01	4.80	2.75	x	0.88	2.46	x	–	–	–	
IX	1.03	2.53	5.02	4.48	2.96	x	1.16	2.71	x	–	–	–	

¹ Šajā instrumentu kategorijā jauno darījumu apjoms un atlikums sakrīt. Perioda beigu dati.

¹ For this instrument category, new business and outstanding amounts coincide. End-of-period.

² Šajā instrumentu kategorijā mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību dati summēti un iekļauti mājsaimniecību sektorā.

² For this instrument category, households and non-financial corporations are merged and allocated to the household sector.

21.c

**VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM
ASV DOLĀROS (TURPINĀJUMS)
WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY MFIs IN TRANSACTIONS WITH RESIDENT NON-FINANCIAL CORPORATIONS
AND HOUSEHOLDS IN US DOLLARS (CONT.)**

(%)

2. Mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem) / Interest rates on loans to households (new business)												
	Noreķinu konta debeta atlikums ¹ Bank overdraft ¹	Kredīti mājokļa iegādei Lending for house purchase					Patēriņa kredīti Consumer credit			Citi kredīti procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā Other lending by initial rate fixation		
		Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā By initial rate fixation					Efektīvā gada izmaksu procentu likme ² Annual percentage rate of charge ²	Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā By initial rate fixation		Efektīvā gada izmaksu procentu likme ² Annual percentage rate of charge ²	Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	Ilgāk par 1 gadu Over 1 year
		Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	1–5 gadi Over 1 and up to 5 years	5–10 gadi Over 5 and up to 10 years	Ilgāk par 10 gadiem Over 10 years			Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	Ilgāk par 1 gadu Over 1 year			
2007												
VII	19.23	9.84	6.79	6.69	x	8.33	20.18	8.52	19.25	7.93	–	
VIII	18.72	7.38	7.28	–	x	7.20	20.35	x	20.04	8.03	–	
IX	15.57	7.92	7.48	x	–	7.93	19.87	8.11	16.66	7.83	x	
X	14.91	10.21	x	–	x	10.08	19.09	x	19.03	7.55	x	
XI	11.61	9.17	7.30	x	x	9.50	21.05	x	13.77	7.52	x	
XII	5.51	7.28	6.26	7.28	8.28	7.26	17.81	8.85	16.19	7.61	–	
2008												
I	5.50	8.11	5.27	x	x	7.27	21.18	8.08	18.41	6.37	x	
II	4.60	7.49	5.17	x	5.01	7.24	18.79	x	14.38	5.35	x	
III	4.71	4.37	x	x	–	4.44	13.27	x	11.62	7.55	x	
IV	13.11	4.34	4.40	x	x	4.45	11.44	6.13	10.01	5.20	–	
V	14.61	4.64	x	6.50	x	4.61	9.00	x	8.84	5.35	x	
VI	14.04	4.56	5.23	x	x	4.84	15.24	5.90	12.96	7.30	x	
VII	15.09	4.27	5.33	x	5.92	4.49	14.83	x	12.64	5.46	8.31	
VIII	15.09	4.79	5.50	–	x	4.96	10.33	x	10.31	5.18	9.02	
IX	15.51	4.45	5.15	6.06	x	4.77	14.85	6.50	12.83	6.19	x	

¹ Šajā instrumentu kategorijā jauno darījumu apjoms un atlikums sakrīt. Perioda beigu dati.

¹ For this instrument category, new business and outstanding amounts coincide. End-of-period.

² Efektīvā gada izmaksu procentu likme sedz kredīta kopējās izmaksas. Kopējās izmaksas sastāv no procentu izmaksu daļas un citu (saistīto) izmaksu daļas, piemēram, maksa par izziņām, administrācijas, dokumentu sagatavošanas, garantiju u.c. izmaksas.

² The annual percentage rate of charge covers the total cost of a loan. The total cost comprises an interest rate component and a component of other (related) charges, such as the cost of inquiries, administration, preparation of documents, guarantees, etc.

**21.c VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM
ASV DOLĀROS (TURPINĀJUMS)
WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY MFIs IN TRANSACTIONS WITH RESIDENT NON-FINANCIAL CORPORATIONS
AND HOUSEHOLDS IN US DOLLARS (CONT.)**

(%)

3. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem) / Interest rates on loans to non-financial corporations (new business)								
	Norēķinu konta debeta atlikums ¹ Bank overdraft ¹	Citi kredīti, kuru apjoms nepārsniedz 0.2 milj. eiro, procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā Other loans up to 0.2 million euros by initial rate fixation			Citi kredīti ar apjomu no 0.2 milj. eiro līdz 1 milj. eiro procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā Other loans over 0.2 million euros and up to 1 million euros by initial rate fixation		Citi kredīti, kuru apjoms pārsniedz 1 milj. eiro, procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā Other loans over 1 million euros by initial rate fixation	
		Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	Ilgāk par 1 gadu Over 1 year		Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	Ilgāk par 1 gadu Over 1 year	Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam Floating rate and up to 1 year	Ilgāk par 1 gadu Over 1 year
2007								
VII	6.80	7.87	x	7.51	x	–		x
VIII	7.06	7.98	x	7.12	–	x		x
IX	4.67	8.22	x	7.22	x	x		x
X	4.38	7.63	x	7.09	–	–		–
XI	4.16	8.93	–	6.74	x	7.28		–
XII	4.34	7.84	x	6.95	–	x		–
2008								
I	3.93	6.54	x	6.21	x	x		–
II	4.20	6.43	x	5.78	x	x		–
III	3.92	5.74	8.62	6.06	–	x		–
IV	3.97	5.32	x	4.93	x	–		–
V	7.08	5.94	x	5.22	–	x		x
VI	6.76	4.76	x	5.20	–	6.35		–
VII	7.28	4.90	x	4.99	x	x		–
VIII	6.89	5.72	x	5.14	–	6.49		–
IX	7.05	8.07	x	6.63	x	6.23		–

¹ Šajā instrumentu kategorijā jauno darījumu apjoms un atlikums sakrīt. Perioda beigu dati.

¹ For this instrument category, new business and outstanding amounts coincide. End-of-period.

21.c VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM
 ASV DOLĀROS (TURPINĀJUMS)
 WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY MFIs IN TRANSACTIONS WITH RESIDENT NON-FINANCIAL CORPORATIONS
 AND HOUSEHOLDS IN US DOLLARS (CONT.)

(%)

4. Noguldījumu procentu likmes (atlikumiem) / Interest rates on deposits (outstanding amounts)									
	Mājsaimniecību Households					Nefinanšu sabiedrību Non-financial corporations			Repo darījumi Repos
	Uz nakti ¹ Overnight ¹	Ar noteikto termiņu With agreed maturity		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ^{1,2} Redeemable at notice ^{1,2}		Uz nakti ¹ Overnight ¹	Ar noteikto termiņu With agreed maturity		
		Līdz 2 gadiem Up to 2 years	Ilgāk par 2 gadiem Over 2 years	Līdz 3 mēnešiem Up to 3 months	Ilgāk par 3 mēnešiem Over 3 months		Līdz 2 gadiem Up to 2 years	Ilgāk par 2 gadiem Over 2 years	
2007									
VII	2.85	5.20	5.09	4.86	x	2.88	5.00	4.95	–
VIII	2.76	5.45	5.12	4.86	x	2.84	5.17	4.32	–
IX	2.73	5.46	5.13	4.90	x	2.64	5.17	4.32	–
X	2.75	5.44	5.16	4.87	x	2.51	5.11	4.18	–
XI	2.55	5.41	5.18	4.65	x	2.38	5.17	4.18	–
XII	2.42	5.32	5.48	4.61	x	2.52	5.11	4.24	–
2008									
I	1.90	5.19	5.26	4.42	x	1.67	4.65	4.24	–
II	1.73	4.96	5.20	3.70	2.37	1.58	4.07	3.61	–
III	1.32	4.78	5.27	3.20	x	1.15	3.70	3.68	–
IV	1.46	4.49	5.27	2.74	x	0.92	3.31	3.68	–
V	1.21	4.44	5.26	2.62	x	1.04	3.28	3.71	–
VI	1.20	4.31	5.27	2.73	x	1.29	3.34	3.72	–
VII	1.25	4.10	5.22	2.76	x	1.04	3.05	4.97	–
VIII	1.22	3.80	5.06	2.75	x	0.88	3.64	4.97	–
IX	1.03	4.01	5.26	2.96	x	1.16	3.84	3.61	–

¹ Šajā instrumentu kategorijā jauno darījumu apjoms un atlikums sakrīt. Perioda beigu dati.

¹ For this instrument category, new business and outstanding amounts coincide. End-of-period.

² Šajā instrumentu kategorijā mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību dati summēti un iekļauti mājsaimniecību sektorā.

² For this instrument category, households and non-financial corporations are merged and allocated to the household sector.

**21.c VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM
ASV DOLĀROS (TURPINĀJUMS)
WEIGHTED AVERAGE INTEREST RATES CHARGED BY MFIs IN TRANSACTIONS WITH RESIDENT NON-FINANCIAL CORPORATIONS
AND HOUSEHOLDS IN US DOLLARS (CONT.)**

(%)

5. Kredītu procentu likmes (atlikumiem) / Interest rates on loans (outstanding amounts)									
	Kredīti mājsaimniecībām Loans to households						Kredīti nefinanšu sabiedrībām Loans to non-financial corporations		
	Kredīti mājokļa iegādei ar termiņu Lending for house purchase, with maturity			Patēriņa un pārējie kredīti ar termiņu Consumer credit and other loans, with maturity			Ar termiņu With maturity		
	Līdz 1 gadam Up to 1 year	1–5 gadi Over 1 and up to 5 years	Ilgāk par 5 gadiem Over 5 years	Līdz 1 gadam ¹ Up to 1 year ¹	1–5 gadi Over 1 and up to 5 years	Ilgāk par 5 gadiem Over 5 years	Līdz 1 gadam ¹ Up to 1 year ¹	1–5 gadi Over 1 and up to 5 years	Ilgāk par 5 gadiem Over 5 years
2007									
VII	14.38	10.04	7.48	14.44	8.48	6.01	7.47	7.96	7.29
VIII	14.38	10.05	7.47	13.96	8.52	6.02	7.55	7.95	7.09
IX	14.29	10.18	7.56	12.30	8.53	6.00	6.26	8.02	7.18
X	10.22	10.21	7.50	12.33	8.69	6.14	5.92	7.93	7.41
XI	9.32	8.01	7.41	10.34	8.75	6.10	6.28	7.92	7.42
XII	9.24	7.80	7.30	7.24	8.43	6.13	6.39	7.97	7.33
2008									
I	9.82	7.56	7.09	6.99	8.21	6.00	6.08	7.72	6.97
II	8.40	7.34	6.67	5.94	8.19	5.55	5.81	7.38	6.70
III	7.57	7.02	6.23	6.38	7.76	5.44	5.69	6.96	6.21
IV	9.63	6.66	5.90	8.03	7.72	5.30	5.05	6.60	6.06
V	11.05	6.60	5.69	8.09	7.68	5.13	5.94	6.49	5.98
VI	9.70	6.08	5.59	8.06	7.68	5.08	5.70	6.63	5.96
VII	12.56	6.08	5.47	7.96	7.65	5.08	5.63	6.68	6.47
VIII	10.02	6.04	5.41	7.95	7.66	5.13	5.73	6.67	6.50
IX	10.62	6.15	5.40	8.27	7.66	5.20	5.47	6.95	6.61

¹ Ietverot norēķinu konta debeta atlikumu.

¹ Including bank overdraft.

22. STARPBANKU TIRGOS IZSNIEGTIE KREDĪTI
LENDING IN THE INTERBANK MARKETS

(milj. latu)
(in millions of lats)

Kredīti rezidentu MFI Loans to resident MFIs											
Latos In lats					Ārvalstu valūtā In foreign currencies						
Uz nakti Overnight	Līdz 1 mēn. Up to 1 month	1–3 mēn. 1–3 months	Ilgāk par 3 mēn. Over 3 months		Uz nakti Overnight	Līdz 1 mēn. Up to 1 month	1–3 mēn. 1–3 months	Ilgāk par 3 mēn. Over 3 months			
2007											
VII	899.1	348.2	5.1	8.0	1 260.4	891.8	315.3	15.8	1.8	1 224.7	2 485.1
VIII	606.1	473.6	5.0	8.0	1 092.7	700.1	358.2	3.7	–	1 062.0	2 154.7
IX	440.6	547.9	7.0	–	995.5	465.4	275.4	11.6	0.2	752.6	1 748.1
X	495.7	461.7	7.5	0.5	965.4	530.6	315.4	7.6	–	853.6	1 819.0
XI	818.9	445.2	4.5	2.9	1 271.5	575.2	275.9	3.9	–	855.0	2 126.5
XII	561.3	350.6	6.0	3.4	921.3	1 206.2	374.3	0.9	1.2	1 582.6	2 503.9
2008											
I	837.2	357.5	19.3	2.1	1 216.1	1 225.5	518.3	11.3	0.2	1 755.3	2 971.4
II	796.8	370.5	1.1	1.5	1 169.9	1 135.1	362.5	0.2	2.0	1 499.8	2 669.7
III	751.2	369.3	10.2	11.6	1 142.3	1 167.3	425.0	–	–	1 592.3	2 734.6
IV	1 036.9	447.0	20.2	5.6	1 509.7	1 347.6	549.7	1.1	0.4	1 898.8	3 408.5
V	605.2	479.5	0.9	11.9	1 097.5	1 240.8	730.3	0.2	2.2	1 973.5	3 071.0
VI	758.1	323.0	33.8	–	1 114.9	1 158.1	293.2	18.5	–	1 469.8	2 584.7
VII	827.8	267.5	14.9	1.4	1 111.6	1 393.5	336.0	0.8	7.8	1 738.1	2 849.7
VIII	647.0	225.5	6.0	10.9	889.4	1 568.2	486.2	0.1	–	2 054.5	2 943.9
IX	707.4	211.0	21.7	6.5	946.6	1 539.9	335.3	0.1	0.2	1 875.5	2 822.1
Kredīti nerezidentu MFI Loans to non-resident MFIs										Kredīti kopā Total loans	
Uz nakti Overnight	Līdz 1 mēn. Up to 1 month	1–3 mēn. 1–3 months	Ilgāk par 3 mēn. Over 3 months								
2007											
VII	20 201.3	320.0	54.0	22.1	20 597.4	23 082.5					
VIII	22 189.2	966.6	23.9	16.4	23 196.1	25 350.8					
IX	14 629.2	629.4	61.5	7.8	15 327.9	17 076.0					
X	20 147.4	466.6	88.2	30.9	20 733.1	22 552.1					
XI	16 215.6	529.7	54.7	23.9	16 823.9	18 950.4					
XII	17 963.3	1 752.0	25.3	71.3	19 811.9	22 315.8					
2008											
I	25 868.8	1 413.8	29.0	74.1	27 385.7	30 357.1					
II	23 369.5	965.3	4.8	28.4	24 368.0	27 037.7					
III	19 941.0	938.9	23.3	54.5	20 957.7	23 692.3					
IV	23 295.9	1 286.4	32.7	38.4	24 653.4	28 061.9					
V	22 083.9	2 117.3	16.5	25.2	24 242.9	27 313.9					
VI	29 905.0	918.0	19.3	47.1	30 889.4	33 474.1					
VII	26 016.9	1 231.5	18.3	26.0	27 292.7	30 142.4					
VIII	17 062.3	886.3	82.2	24.0	18 054.8	20 998.7					
IX	19 511.0	696.7	15.9	27.6	20 251.2	23 073.3					

23.a KREDĪTU PROCENTU LIKMES IEKŠZEMES STARPANKU TIRGŪ
INTEREST RATES IN THE DOMESTIC INTERBANK MARKET

(% gadā)
 (% per annum)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Latos izsniegto kredītu vidējās svērtās procentu likmes Weighted average interest rates on loans in lats															
Uz nakti Overnight	2.6	6.7	7.8	6.4	4.7	4.7	3.7	5.2	3.3	3.2	3.3	3.4	3.3	3.3	3.6
Līdz 1 mēn. Up to 1 month	2.8	6.6	8.1	7.5	4.4	5.6	4.6	5.3	3.5	3.3	3.3	3.6	3.4	3.4	3.8
1–3 mēn. 1–3 months	5.8	6.3	10.8	8.9	8.8	8.5	6.2	6.5	5.8	5.1	5.0	5.1	5.3	3.9	6.0
Ilgāk par 3 mēn. Over 3 months	6.8	6.8	–	10.0	9.0	10.0	7.9	7.3	7.4	7.4	6.3	–	5.9	7.7	7.9
Ārvalstu valūtā izsniegto kredītu vidējās svērtās procentu likmes Weighted average interest rates on loans in foreign currencies															
Uz nakti Overnight	4.8	4.7	4.5	4.5	4.5	4.2	4.1	3.4	3.4	3.3	3.1	3.1	3.1	3.2	3.5
Līdz 1 mēn. Up to 1 month	4.5	4.4	4.5	4.3	4.4	4.5	4.1	3.8	3.8	3.7	3.8	3.8	3.5	4.0	4.0
1–3 mēn. 1–3 months	4.2	4.2	4.5	4.6	4.7	4.7	4.1	3.0	–	5.0	2.6	3.8	5.0	2.5	3.4
Ilgāk par 3 mēn. Over 3 months	4.8	–	5.0	–	–	6.8	2.9	5.0	–	2.8	5.9	–	6.0	–	5.1

23.b LATVIJAS BANKAS NOTEIKTĀS PROCENTU LIKMES
INTEREST RATES SET BY THE BANK OF LATVIA

(% gadā)
 (% per annum)

Spēkā stāšanās datums Effective date (dd.mm.yyyy.)	Latvijas Bankas refinansēšanas likme Bank of Latvia refinancing rate	Lombarda kredītu procentu likmes Lombard rates			Termiņnoguldījumu procentu likmes Interest rates on time deposits	
		Līdz 10. dienai Up to the 10th day	11.–20. dienā 11th–20th day	Ilgāk par 20 dienām Over 20 days	7 dienu 7-day deposits	14 dienu 14-day deposits
17.03.2000.	3.5	5.5	6.5	7.5	1.5	1.75
19.11.2001.	x	x	x	x	3.0	3.25
17.05.2002.	x	x	x	x	2.5	2.75
16.09.2002.	3.0	5.0	6.0	7.0	2.0	2.25
11.03.2004.	3.5	x	x	x	x	x
12.11.2004.	4.0	x	x	x	x	x
15.07.2006.	4.5	5.5	6.5	7.5	x	x
17.11.2006.	5.0	6.0	7.0	8.0	x	x
		Latvijas Bankas aizdevumu iespējas uz nakti procentu likme Bank of Latvia marginal lending facility rate			Noguldījumu iespējas uz nakti Latvijas Bankā procentu likme Marginal deposit facility rate with the Bank of Latvia	
24.03.2007.	5.5			6.5		2.0
18.05.2007.	6.0			7.5		x
24.02.2008.	x			x		3.0

**23.c LATVIJAS BANKAS ORGANIZĒTĀJĀS REPO UN ĪSTERMIŅA VALŪTAS MIJMAIŅAS DARĪJUMU IZSOLĒS NOTEIKTĀS PROCENTU LIKMES
INTEREST RATES IN BANK OF LATVIA TENDERS OF REPURCHASE AGREEMENTS AND SHORT-TERM CURRENCY SWAP CONTRACTS**

(% gadā)
(% per annum)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Galveno refinansēšanas operāciju ar 7 dienu termiņu vidējā svērtā procentu likme. Main refinancing operation with maturity 7 days average interest rate	-	6.8	7.2	6.5	6.3	6.1	6.6	6.3	-	-	-	-	-	-	6.2
Īstermiņa valūtas mijmaiņas izsoļu vidējā svērtā procentu likme Weighted average interest rate on short-term currency swaps	-	7.5	8.1	7.4	6.4	6.0	6.8	6.4	-	-	-	-	-	-	-

**24. GALVENIE ĀRVALSTU VALŪTAS PIRKŠANAS UN PĀRDOŠANAS DARĪJUMI (VEIDU UN DALĪBNIEKU DALĪJUMĀ)¹
PRINCIPAL FOREIGN EXCHANGE TRANSACTIONS (BY TYPE AND COUNTERPARTY)¹**

(milj. latu)
(in millions of lats)

	2007			2008								
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Darījumu veidi Type of transaction												
Valūtas tagadnes darījumi Spot exchange contracts	66 760.7	72 097.2	78 193.4	65 338.6	88 865.4	78 620.0	81 726.8	74 307.7	79 629.1	115 653.3	104 886.2	137 427.2
Biržā netirgotie valūtas nākotnes darījumi Forward exchange contracts	343.0	937.2	573.0	1 116.4	268.8	502.5	349.2	375.6	488.1	1 022.9	218.3	336.4
Valūtas mijmaiņas darījumi Currency swap arrangements	127 065.3	120 506.8	92 629.7	90 912.9	102 098.5	82 919.7	94 716.5	92 509.8	100 575.7	129 494.5	93 434.7	132 332.0
Darījumu dalībnieki Counterparties												
Rezidentu MFI Resident MFIs	30 422.6	32 602.7	29 363.4	27 825.7	19 812.0	19 878.3	22 731.3	21 648.7	21 440.5	24 713.7	23 003.1	22 301.9
Rezidentu ne-MFI (izņemot mājsaimniecības) Resident non-MFIs (except households)	4 728.2	4 530.9	4 068.9	3 943.1	3 823.4	4 109.8	3 150.9	2 566.9	3 218.4	2 450.2	3 418.9	3 247.7
Nerezidentu MFI Non-resident MFIs	103 233.3	105 377.5	86 414.3	80 450.2	107 897.6	91 312.1	101 884.0	95 558.4	102 401.8	138 613.8	106 092.0	142 728.9
Nerezidentu ne-MFI (izņemot mājsaimniecības) Non-resident non-MFIs (except households)	55 784.8	51 030.1	51 549.4	45 148.9	59 699.7	46 742.1	49 026.4	47 418.9	53 632.1	80 393.1	66 025.2	101 817.1
Mājsaimniecības Households	1 673.4	2 240.4	2 706.7	2 078.6	2 462.0	2 432.7	1 950.1	1 697.0	1 931.6	1 519.0	1 556.9	2 425.0

¹ Darījumu apjomi pārrēķināti latos, izmantojot Latvijas Bankas noteikto attiecīgās ārvalstu valūtas attiecīgā mēneša pēdējās dienas kursu.

¹ Amounts are translated in lats by applying Bank of Latvia exchange rates as set on the last day of the month.

25. ĀRVALSTU VALŪTU PIRKŠANA UN PĀRDOŠANA¹
FOREIGN EXCHANGE TRANSACTIONS¹

(milj. latu)
(in millions of lats)

	2007			2008								
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
USD												
Apjoms / Amount	86 082.7	84 731.7	76 026.4	69 349.6	89 256.3	73 924.3	78 223.7	75 068.7	79 217.2	107 061.8	89 529.4	121 241.5
% ²	43.6	43.1	44.1	43.7	45.8	44.7	44.0	44.6	43.1	43.4	45.7	44.5
EUR												
Apjoms / Amount	65 931.6	64 854.6	55 661.4	56 625.4	60 823.3	55 929.9	60 017.9	54 165.2	59 631.2	71 818.6	59 823.8	77 980.0
% ²	33.4	32.9	32.3	35.7	31.2	33.8	33.8	32.2	32.5	29.1	30.5	28.6
RUB												
Apjoms / Amount	18 539.8	21 583.9	22 508.5	17 127.3	30 540.0	19 159.3	20 250.9	21 050.1	20 958.1	37 587.0	31 828.0	46 272.6
% ²	9.4	11.0	13.0	10.8	15.7	11.6	11.4	12.5	11.4	15.3	16.2	17.0
Pārējās valūtas Other currencies												
Apjoms / Amount	26 974.6	25 559.3	18 380.2	15 567.8	14 250.1	16 387.7	19 261.4	18 040.4	23 802.2	29 986.1	14 816.3	27 081.8
% ²	13.6	13.0	10.6	9.8	7.3	9.9	10.8	10.7	13.0	12.2	7.6	9.9
Kopā Total	197 528.7	196 729.5	172 576.5	158 670.1	194 869.7	165 401.2	177 753.9	168 324.4	183 608.7	246 453.5	195 997.5	272 575.9

¹ Darījumu apjomi pārrēķināti latos, izmantojot ārvalstu valūtas pirkšanas un pārdošanas kursa vidējo svērtu rādītāju.

¹ Amounts are translated in lats by applying the weighted average rate calculated from the respective buying and selling rates.

² Attiecīgajā ārvalstu valūtā veikto darījumu īpatsvars ārvalstu valūtas darījumu kopapjomā.

² As percent of the total.

26. LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI (VIDĒJI MĒNESĪ)
MONTHLY AVERAGES OF THE EXCHANGE RATES SET BY THE BANK OF LATVIA

(Ls pret ārvalstu valūtu)
(LVL vs foreign currency)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
EUR	0.7028	0.7028	0.7028	0.7028	0.7028	0.7028	0.7028	0.7028	0.7028	0.7028	0.7028	0.7028	0.7028	0.7028	0.7028
USD	0.5130	0.5161	0.5071	0.4947	0.4791	0.4824	0.4785	0.4772	0.4534	0.4454	0.4513	0.4519	0.4453	0.4671	0.4881
GBP	1.0429	1.0381	1.0224	1.0095	0.9939	0.9767	0.9418	0.9379	0.9083	0.8823	0.8875	0.8880	0.8863	0.8869	0.8790
100 JPY	0.4211	0.4412	0.4404	0.4270	0.4298	0.4301	0.4416	0.4449	0.4482	0.4352	0.4333	0.4231	0.4179	0.4280	0.4574

27. VIDĒJIE SVĒRTIE ĀRVALSTU VALŪTU (IZŅEMOT BEZSKAIDRĀS NAUDAS NORĒĶINUS) MAIŅAS KURSI
WEIGHTED AVERAGE EXCHANGE RATES (EXCLUDING NON-CASH ITEMS)

(Ls pret ārvalstu valūtu)
(LVL vs foreign currency)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
EUR															
Pērk / Buy	0.693	0.694	0.698	0.700	0.697	0.694	0.695	0.694	0.693	0.694	0.695	0.699	0.699	0.699	0.701
Pārdod / Sell	0.699	0.700	0.705	0.706	0.703	0.700	0.700	0.699	0.699	0.700	0.701	0.705	0.705	0.706	0.708
USD															
Pērk / Buy	0.506	0.509	0.503	0.492	0.475	0.477	0.472	0.471	0.435	0.441	0.440	0.438	0.443	0.466	0.488
Pārdod / Sell	0.510	0.514	0.508	0.496	0.479	0.481	0.476	0.474	0.450	0.445	0.451	0.454	0.447	0.471	0.493
GBP															
Pērk / Buy	1.023	1.017	1.008	0.997	0.977	0.953	0.923	0.916	0.888	0.866	0.868	0.875	0.874	0.877	0.871
Pārdod / Sell	1.032	1.031	1.021	1.014	0.992	0.966	0.939	0.932	0.902	0.881	0.882	0.890	0.888	0.890	0.887
100 JPY															
Pērk / Buy	0.403	0.412	0.361	0.394	0.406	0.402	0.435	0.418	0.400	0.405	0.396	0.379	0.377	0.419	0.373
Pārdod / Sell	0.425	0.422	0.420	0.421	0.425	0.423	0.442	0.445	0.444	0.439	0.434	0.428	0.424	0.436	0.455

28. VALSTS IEKŠĒJĀ AIZŅĒMUMA VĒRTSPAPĪRU STRUKTŪRA
STRUCTURE OF GOVERNMENT SECURITIES

(perioda beigās; milj. latu)
(at end of period; in millions of lats)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Apgrozībā esošo valdības vērtspapīru kopapjoms Stock of government securities outstanding	385.4	387.4	387.4	383.4	383.3	383.3	371.4	388.8	397.2	414.8	440.2	458.4	477.6	493.4	491.0
Rezidenti Residents	285.3	287.8	288.1	284.7	287.9	287.9	276.0	296.8	305.2	321.8	347.2	365.4	384.6	400.4	398.3
Latvijas Banka Bank of Latvia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pārējās MFI Other MFIs	152.6	160.3	156.2	157.4	160.0	166.4	162.7	173.0	178.7	193.0	213.0	224.8	240.4	244.8	248.3
Valsts nefinanšu sabiedrības Public non-financial corporations	2.5	1.6	1.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.4	0.1	0.1
Privātās nefinanšu sabiedrības Private non-financial corporations	41.8	37.7	42.3	32.2	35.2	35.2	32.1	31.8	33.2	35.5	36.2	40.0	43.6	49.4	47.1
Pārējie Other	88.4	88.2	88.6	95.0	92.6	86.2	81.1	91.9	93.2	93.2	97.9	100.5	100.2	106.1	102.8
Nerezidenti Non-residents	100.1	99.6	99.3	98.7	95.4	95.4	95.4	92.0	92.0	93.0	93.0	93.0	93.0	93.0	92.7
OECD valstu MFI MFIs in the OECD countries	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pārējo valstu MFI MFIs in the other countries	97.3	96.8	96.5	96.3	93.0	93.0	93.0	89.6	89.6	89.9	89.9	89.9	89.9	89.9	89.9
Nefinanšu sabiedrības Non-financial corporations	2.7	2.7	2.7	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	2.7
Pārējie Other	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1

29. VALSTS IEKŠĒJĀ AIZŅĒMUMA VĒRTSPAPĪRU SĀKOTNĒJĀ TIRGUS IZSOĻU REZULTĀTI
AUCTIONS OF GOVERNMENT SECURITIES IN THE PRIMARY MARKET

(2008. gada 3. ceturksnis)
(Q3 2008)

Izsoles datums Date (dd.mm.)	Sākotnējais termiņš (mēneši) Initial maturity (months)	Piedāvājums (tūkst. latu) Supply (in thousands of lats)	Pieprasījums (tūkst. latu) Demand (in thousands of lats)	Pirkuma apjoms (tūkst. latu) Purchase (in thousands of lats)	Vidējā svērtā diskonta likme (%) Weighted average discount rate (%)
Konkurējošās daudz cenu izsoles Competitive multi-price auctions					
02.07.	12	8 000	16 296	7 448	6.426
02.07.	12	8 000	12 034	7 350	6.469
02.07.	60	12 000	1 300	1 000	6.850 ¹
02.07.	132	12 000	1 200	1 000	6.850 ¹
06.08.	6	8 000	15 610	8 000	6.525
06.08.	12	8 000	9 581	3 857	6.495
06.08.	60	12 000	3 500	250	6.850 ¹
06.08.	132	12 000	2 800	250	6.850 ¹
03.09.	6	8 000	16 876	8 000	6.493
03.09.	12	8 000	6 036	500	6.537
03.09.	60	12 000	1 560	280	6.850 ¹
03.09.	132	12 000	400	120	6.850 ¹
Nekonkurējošās (fiksētās likmes) izsoles Non-competitive (fixed rate) auctions					
03.07.	12	2 000	3 500	2 000	6.426
03.07.	12	2 000	–	–	–
03.07.	60	3 000	200	200	6.850 ¹
03.07.	132	3 000	200	200	6.850 ¹
07.08.	6	2 000	6 450	2 000	6.525
07.08.	12	2 000	940	940	6.495
07.08.	60	3 000	1 087	1 087	6.850 ¹
07.08.	132	3 000	580	580	6.850 ¹
04.09.	6	2 000	4 500	2 000	6.493
04.09.	12	2 000	2 795	2 000	6.537
04.09.	60	3 000	–	–	–
04.09.	132	3 000	–	–	–

¹ Vidējā svērtā peļņas likme.

¹ Weighted average yield.

30. LATVIJAS BANKAS VEIKTIE DARĪJUMI VALSTS IEKŠĒJĀ AIZŅĒMUMA VĒRTSPAPĪRU OTRREIZĒJĀ TIRGŪ
THE BANK OF LATVIA'S TRANSACTIONS IN THE SECONDARY MARKET FOR GOVERNMENT SECURITIES

(milj. latu)
(in millions of lats)

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Nopirktie vērtspapīri Securities purchased	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pārdotie vērtspapīri Securities sold	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

31. IEKŠZEMES KOPPRODUKTA DINAMIKA
DYNAMICS OF GROSS DOMESTIC PRODUCT

	2007				2008			
	1. cet. Q1	2. cet. Q2	3. cet. Q3	4. cet. Q4	1. cet. Q1	2. cet. Q2	3. cet. Q3	
Faktiskajās cenās; milj. latu At current prices; in millions of lats	13 957.4	2 877.2	3 360.0	3 720.8	3 999.4	3 433.4	3 770.8	3 880.3
Salīdzināmajās cenās ¹ ; milj. latu ² At constant prices ¹ ; in millions of lats ²	8 717.4	1 924.3	2 149.3	2 261.6	2 382.2	1 988.4	2 150.7	2 158.2
Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%) ² Annual growth rate (%) ²	10.3	11.7	10.8	10.9	8.2	3.3	0.1	-4.6
Kopējā pievienotā vērtība ² Gross value added ²	9.5	9.9	9.6	10.5	8.3	3.8	0.2	-4.3
Preču sektors ² Goods-producing sector ²	5.7	5.6	6.3	6.6	4.5	0.4	-0.9	-6.5
Pakalpojumu sektors ² Services sector ²	10.9	11.5	10.8	12.0	9.6	5.3	0.6	-3.5

¹ 2000. gada vidējās cenas.

¹ Average prices in 2000.

² Dati precizēti.

² Data have been revised.

32. STRĀDĀJOŠO MĒNEŠA VIDĒJĀS BRUTO DARBA SAMAKSAS UN BEZDARBA LĪMEŅA PĀRMAIŅAS
CHANGES IN THE AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES AND UNEMPLOYMENT

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Vidējā darba samaksa Average wages and salaries															
Ls mēnesī LVL per month	412.38	399.23	400.34	422.48	436.10	480.24	445.87	448.36	464.37	468.37	472.01	490.23	504.33	473.18	480.50
Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%) Year-on-year changes (%)	134.2	132.0	132.5	133.9	131.3	125.2	127.9	129.8	126.3	125.4	124.0	121.7	122.3	118.5	120.0
Reālās darba samaksas indekss (salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %) Real wage index (year-on-year basis; %)	122.5	119.9	118.9	118.3	115.5	109.8	110.5	111.3	108.2	106.7 ¹	105.2 ¹	103.4 ¹	104.8	102.4	104.5
Reģistrēto bezdarbnieku skaits Number of registered unemployed persons															
Mēneša beigās At end of month	60 635	57 940	54 690	52 383	51 660	52 321	53 325	53 429	52 806	52 897	52 213	54 012	55 436	56 333	57 644
Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%) Year-on-year changes (%)	82.7	79.3	76.3	74.8	74.1	75.9	76.7	77.5	78.6	81.2	83.1	86.7	91.4	97.2	105.4

¹ Dati precizēti.

¹ Data have been revised.

33. LATVIJAS ĀRĒJĀS TIRDZNICĪBAS BILANCE LATVIAN FOREIGN TRADE BALANCE

(milj. latu; eksports – FOB cenās, imports – CIF cenās)
(in millions of lats; exports – in FOB prices, imports – in CIF prices)

	2007				2008			
	1. cet. Q1	2. cet. Q2	3. cet. Q3	4. cet. Q4	1. cet. ¹ Q1 ¹	2. cet. ¹ Q2 ¹	3. cet. Q3	
Eksports / Exports	4 040.3	907.7	1 015.2	1 026.7	1 090.6	1 078.1	1 130.0	1 165.2
Imports / Imports	7 780.2 ¹	1 783.1	1 961.4	2 038.5	1 997.3 ¹	1 883.6	1 905.7	1 936.3
Balance / Balance	-3 739.9 ¹	-875.4	-946.1	-1 011.8	-906.7 ¹	-805.5	-775.7	-771.1

	2007						2008								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I ¹	II ¹	III ¹	IV ¹	V ¹	VI ¹	VII	VIII	IX
Eksports / Exports	338.2	348.6	339.9	380.1	377.1	333.4	331.6	369.7	376.7	397.4	371.6	360.9	382.7	362.9	419.6
Imports / Imports	729.8	663.0	645.7	711.4	669.1	616.7 ¹	618.9	640.7	624.0	677.0	611.3	617.3	656.2	589.1	690.9
Balance / Balance	-391.5	-314.4	-305.8	-331.4	-292.0	-283.3 ¹	-287.3	-271.0	-247.3	-279.6	-239.7	-256.4	-273.5	-226.2	-271.3

¹ Dati precizēti.

¹ Data have been revised.

34. SVARĪGĀKĀS PRECES LATVIJAS EKSPORTĀ MAIN EXPORT GOODS OF LATVIA

(FOB cenās)
(in FOB prices)

	2007		2008					
			1. cet. ¹ Q1 ¹		2. cet. ¹ Q2 ¹		3. cet. Q3	
	Milj. latu Millions of lats	%	Milj. latu Millions of lats	%	Milj. latu Millions of lats	%	Milj. latu Millions of lats	%
Kopā Total	4 040.3	100.0	1 078.1	100.0	1 130.0	100.0	1 165.2	100.0
Lauksaimniecības un pārtikas preces Agricultural and food products	581.2	14.4	162.7	15.1	162.3	14.4	186.7	16.0
Minerālprodukti Mineral products	165.4	4.1	40.8	3.8	47.8	4.2	50.2	4.3
Ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru ražojumi Products of the chemical and allied industries	300.3	7.4	87.7	8.1	83.3	7.4	99.5	8.5
Plastmasas un to izstrādājumi; kaučuks un tā izstrādājumi Plastics and articles thereof; rubber and articles thereof	119.5	3.0	29.0	2.7	31.6	2.8	35.8	3.1
Koks un koka izstrādājumi Wood and articles of wood	908.5	22.5	214.4	19.9	197.9	17.5	175.3	15.0
Papīra masa no koksnes, papīrs un kartons Pulp of wood; paper and paperboard	69.5	1.7	19.3	1.8	17.4	1.5	16.4	1.4
Tekstilmateriāli un tekstilizstrādājumi Textiles and textile articles	271.0	6.7	64.4	6.0	58.6	5.2	61.3	5.3
Akmens, ģipsa, cementa, stikla un keramikas izstrādājumi Articles of stone, plaster, cement, glassware and ceramic products	77.5	1.9	21.3	2.0	24.2	2.1	23.7	2.0
Parastie metāli un parasto metālu izstrādājumi Base metals and articles of base metals	589.7	14.6	156.0	14.5	231.2	20.5	239.3	20.5
Mehānismi un mehāniskas ierīces, elektroiekārtas Machinery and mechanical appliances; electrical equipment	444.0	11.0	137.0	12.7	128.4	11.4	139.4	12.0
Satiksmes līdzekļi Transport vehicles	281.4	7.0	84.3	7.8	90.2	8.0	78.2	6.7
Dažādi izstrādājumi Miscellaneous manufactured articles	157.8	3.9	40.4	3.7	36.3	3.2	39.0	3.3
Pārējās preces Other goods	74.5	1.8	20.8	1.9	20.8	1.8	20.4	1.9

¹ Dati precizēti.

¹ Data have been revised.

35. SVARĪGĀKĀS PRECES LATVIJAS IMPORTĀ
MAIN IMPORT GOODS OF LATVIA

(CIF cenās)
(in CIF prices)

	2007		2008					
	Milj. latu Millions of lats	%	1. cet. ¹ Q1 ¹		2. cet. ¹ Q2 ¹		3. cet. Q3	
			Milj. latu Millions of lats	%	Milj. latu Millions of lats	%	Milj. latu Millions of lats	%
Kopā Total	7 780.2 ¹	100.0	1 883.6	100.0	1 905.7	100.0	1 936.3	100.0
Lauksaimniecības un pārtikas preces Agricultural and food products	872.3	11.2	237.3	12.6	244.5	12.8	258.5	13.3
Mīnērālprodukti Mineral products	894.8 ¹	11.5	250.3	13.3	275.6	14.5	353.8	18.3
Ķīmiskās rūpniecības un tās saskarmozaru ražojumi Products of the chemical and allied industries	631.5	8.1	188.9	10.0	183.8	9.6	178.8	9.2
Plastmasas un to izstrādājumi; kaučuks un tā izstrādājumi Plastics and articles thereof; rubber and articles thereof	371.9	4.8	87.7	4.7	92.0	4.8	98.5	5.1
Koks un koka izstrādājumi Wood and articles of wood	262.3	3.4	45.8	2.4	37.2	2.0	32.3	1.7
Papīra masa no koksnes, papīrs un kartons Pulp of wood; paper and paperboard	184.4	2.4	45.4	2.4	44.7	2.3	46.0	2.4
Tekstilmateriāli un tekstilizstrādājumi Textiles and textile articles	335.6	4.3	82.6	4.4	73.5	3.9	77.5	4.0
Parastie metāli un parasto metālu izstrādājumi Base metals and articles of base metals	747.8	9.6	178.5	9.5	226.6	11.9	214.5	11.1
Mehānismi un mehāniskas ierīces, elektroiekārtas Machinery and mechanical appliances; electrical equipment	1 618.6	20.8	354.6	18.8	338.0	17.7	335.8	17.3
Satiksmes līdzekļi Transport vehicles	1 136.2	14.6	242.4	12.9	227.9	12.0	176.9	9.1
Dažādi izstrādājumi Miscellaneous manufactured articles	261.0	3.4	59.7	3.2	58.5	3.1	51.7	2.7
Pārējās preces Other goods	463.8	5.9	110.4	5.8	103.4	5.4	112.0	5.8

¹ Dati precizēti.

¹ Data have been revised.

36. PARTNERVALSTIS LATVIJAS ĀRĒJĀ TIRDZNIECĪBĀ¹ LATVIAN FOREIGN TRADE PARTNERS¹

(eksports – FOB cenās, imports – CIF cenās)
(exports – in FOB prices, imports – in CIF prices)

	2008														
	1. cet. ¹ Q1 ¹					2. cet. ¹ Q2 ¹					3. cet. Q3				
	Milj. latu Millions of lats			Īpatsvars (%) % of the total		Milj. latu Millions of lats			Īpatsvars (%) % of the total		Milj. latu Millions of lats			Īpatsvars (%) % of the total	
	Eksports Exports	Imports Imports	Balance Balance	Eksports Exports	Imports Imports	Eksports Exports	Imports Imports	Balance Balance	Eksports Exports	Imports Imports	Eksports Exports	Imports Imports	Balance Balance	Eksports Exports	Imports Imports
Kopā Total	1 078.1	1 883.6	-805.5	100.0	100.0	1 130.0	1 905.7	-775.7	100.0	100.0	1 165.2	1 936.3	-771.1	100.0	100.0
ES15 valstis EU15 countries	421.8	805.8	-384.0	39.1	42.8	412.5	796.0	-383.5	36.5	41.8	424.6	743.7	-319.1	36.4	38.4
ES27 valstis EU27 countries	823.8	1 450.4	-626.6	76.4	77.0	822.1	1 448.5	-626.4	72.8	76.0	835.9	1 465.3	-629.4	71.7	75.7
t.sk. Vācija incl. Germany	89.9	248.2	-158.3	8.3	13.2	97.4	267.4	-170.0	8.6	14.0	85.7	245.4	-159.7	7.4	12.7
Zviedrija Sweden	82.3	100.1	-17.8	7.6	5.3	78.0	86.1	-8.1	6.9	4.5	73.5	75.0	-1.5	6.3	3.9
Lielbritānija United Kingdom	47.7	26.0	21.7	4.4	1.4	44.1	28.7	15.4	3.9	1.5	52.9	27.8	25.1	4.5	1.4
Somija Finland	33.6	94.5	-60.9	3.1	5.0	34.3	83.7	-49.4	3.0	4.4	35.4	84.9	-49.5	3.0	4.4
Dānija Denmark	50.1	50.9	-0.8	4.6	2.7	48.7	55.3	-6.6	4.3	2.9	54.9	57.0	-2.1	4.7	2.9
Nīderlande Netherlands	30.0	69.2	-39.2	2.8	3.7	22.4	69.4	-47.0	2.0	3.6	25.2	65.5	-40.3	2.2	3.4
Lietuva Lithuania	188.8	287.2	-98.4	17.5	15.2	193.1	306.8	-113.7	17.1	16.1	187.1	356.8	-169.7	16.1	18.4
Igaunija Estonia	144.4	140.5	3.9	13.4	7.5	151.6	130.2	21.4	13.4	6.8	163.1	136.5	26.6	14.0	7.1
Polija Poland	48.3	128.3	-80.0	4.5	6.8	39.2	134.3	-95.1	3.5	7.0	36.0	140.7	-104.7	3.1	7.3
NVS CIS	153.3	275.5	-122.2	14.2	14.6	167.8	303.4	-135.6	14.8	15.9	175.7	314.8	-139.1	15.1	16.3
t.sk. Krievija incl. Russia	105.5	180.6	-75.1	9.8	9.6	114.5	188.7	-74.2	10.1	9.9	115.2	208.0	-92.8	9.9	10.7
Pārējās valstis Other countries	101.0	157.7	-56.7	9.4	8.4	140.0	153.8	-13.8	12.4	8.1	153.6	156.2	-2.6	13.2	8.0
t.sk. ASV incl. USA	13.5	22.0	-8.5	1.3	1.2	19.0	17.7	1.3	1.7	0.9	17.1	13.6	3.5	1.5	0.7
Norvēģija Norway	30.5	12.4	18.1	2.8	0.7	27.9	13.2	14.7	2.5	0.7	29.4	15.1	14.3	2.5	0.8
Šveice Switzerland	3.3	16.6	-13.3	0.3	0.9	9.4	23.3	-13.9	0.8	1.2	14.5	27.9	-13.4	1.2	1.4

¹ Dati precizēti.

¹ Data have been revised.

PAPILDINFORMĀCIJA

Vispārējās piezīmes

Izdevumā "Monetārais Apskats. Monetary Review" izmantota CSP, Latvijas Republikas Finanšu ministrijas, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas, RFB un Latvijas Bankas informācija.

Grafiskajos attēlos (4.1., 4.3., 4.4., 16.–19. un 21.–25. att.) ar punktiem atzīmēts rādītāja faktiskais lielums, ar līnijām – šo rādītāju aproksimējošā līkne. Grafiskos attēlus sagatavojot, izmantota *Reuters* (1. un 2. att.), CSP (3.–4.2., 5., 6. un 8. att.), Eiropas Komisijas (4.3. un 4.4. att.), *Eurostat* (7.1.–7.4. att.), Finanšu ministrijas (9.–13. un 26. att.) un Latvijas Bankas (7.1.–7.4., 14.–25. un 27.–38. att.) informācija.

Tabulas sagatavojot, izmantota Latvijas Bankas (1., 3.–28. un 30. tabula), RFB (1. tabula), Finanšu ministrijas (2.ab un 29. tabula) un CSP (2.ab un 31.–36. tabula) informācija.

Dažos gadījumos skaitļu noapaļošanas rezultātā komponentu summa atšķiras no kopsummas.

FOB cena ir preces cena, kuru veido preces vērtība, ieskaitot transporta un apdrošināšanas izmaksas līdz eksportētājvalsts robežai.

CIF cena ir preces cena, kuru veido preces vērtība, ieskaitot transporta un apdrošināšanas izmaksas līdz importētājvalsts robežai.

Tabulās apzīmējums "-" nozīmē, ka attiecīgajā periodā nav datījumu, un apzīmējums "x" – dati nav pieejami, rādītājus nav iespējams aprēķināt vai respondentu skaits ir nepietiekams datu publicēšanai.

Nauda un banku darbība

Monetāro rādītāju aprēķinā tiek iekļauti Latvijas Bankas bilances dati un pārējo MFI bilanču pārskatu informācija, kas tiek sagatavota saskaņā ar Latvijas Bankas noteikto metodoloģiju (sk. Latvijas Bankas interneta lapā ar Latvijas Bankas padomes 12.07.2001. lēmumu Nr. 88/7 apstiprinātos "Monetāro finanšu iestāžu mēneša bilances pārskata un pielikumu sagatavošanas noteikumus"), kas pamatojas uz ECB Regulu "Par monetāro finanšu institūciju konsolidēto bilanci" (ECB/2001/13).

Lai saskaņotu terminu lietojumu ar ECB "Mēneša Biļetenu", sākot ar Latvijas Bankas izdevuma "Monetārais Apskats. Monetary Review" 2004. gada 3. numuru, izmantoti šādi termini.

MFI – finanšu sabiedrības, kas veido naudas emisijas sektoru. Latvijā MFI ir Latvijas Banka, kredītiestādes u.c. MFI saskaņā ar Latvijas Bankas sagatavoto "Latvijas Republikas monetāro finanšu iestāžu sarakstu". ES MFI ietver ECB, eiro zonas valstu centrālās bankas, kredītiestādes un citas MFI (naudas tirgus fondus) saskaņā ar ECB publicēto MFI sarakstu.

Ne-MFI – vienības, kuras nav MFI.

Finanšu iestādes – citi finanšu starpnieki, izņemot apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus (CFS), finanšu palīgsabiedrības, apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi.

CFS – finanšu sabiedrības, kuras iesaistītas galvenokārt finanšu starpniecībā, uzņemoties tādas saistības, kas nav valūta, noguldījumi un noguldījumu aizstājēji no klientiem, kas nav MFI, vai apdrošināšanas tehniskās rezerves. CFS ir kredītēšanā iesaistītās sabiedrības (piemēram, finanšu līzingsabiedrības, faktūrkredītēšanas sabiedrības, eksporta vai importa finansēšanas sabiedrības), ieguldījumu fondi, ieguldījumu brokeru sabiedrības, finanšu instrumentsabiedrības (*financial vehicle corporations*), finanšu pārvaldītājsabiedrības, riska kapitāla sabiedrības (*venture capital corporations*). CFS datus tiek iekļauti arī finanšu palīgsabiedrību dati.

Finanšu palīgsabiedrības – finanšu sabiedrības, kuras iesaistītas galvenokārt finanšu palīgdarbībā, t.i., darbībā, kuras cieši saistītas ar finanšu starpniecību, bet nav finanšu starpniecība, piemēram, ieguldījumu brokeri, kas neveic finanšu starpniecības pakalpojumus savā vārdā, sabiedrības, kas nodrošina finanšu tirgu infrastruktūru, finanšu institūciju un finanšu tirgu centrālās uzraudzības iestādes, ja tās ir atsevišķas institucionālas vienības. Latvijā par finanšu palīgsabiedrību uzskatāma arī Finanšu un kapitāla tirgus komisija un RFB. Finanšu palīgsabiedrību dati tiek iekļauti CFS datus.

Nefinanšu sabiedrības – saimnieciskās vienības, kuras veic preču ražošanu vai sniedz nefinansiālus pakalpojumus nolūkā gūt peļņu vai citus augļus.

Mājsaimniecības – fiziskās personas vai fizisko personu grupas, kuru pamatdarbība ir patēriņš un kuras ražo preces un pakalpojumus vienīgi pašu patēriņam, kā arī privātpersonas apkalpojošās bezpeļņas institūcijas. Latvijā mājsaimniecību sektorā iekļaujami arī individuālā darba veicēji, ja viņi nav reģistrējuši savu darbību Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra komercreģistrā.

Neakciju vērtspapīru turētāji – finanšu aktīvi, kuri ir uzrādītāja instrumenti, parasti ir apgrozāmi, tos tirgo otrreizējos tirgos vai par tiem tirgū var saņemt atlīdzību un kuri negarantē to turētājam nekādas īpašuma tiesības uz institucionālo vienību, kas šos finanšu aktīvus emitējusi.

Saskaņā ar ECB metodoloģiju tiek publicēta šāda informācija:

- 1) Latvijas Bankas aktīvi un pasīvi (6. tabula), paplašinot uzrādāmo finanšu instrumentu loku;
- 2) MFI (izņemot Latvijas Banku) kopsavilkuma bilance, t.i., Latvijas MFI, izņemot Latvijas Banku, saskaņoto bilanču summa (7. tabula);
- 3) MFI konsolidētā bilance, kas iegūta, aprēķinot Latvijas MFI kopsavilkuma bilances pozīciju saldo (8. tabula). Sakarā ar to, ka uzskaites paņēmieni mazliet atšķiras, MFI savstarpējo posteņu summa ne vienmēr ir vienāda ar nulli, tāpēc atlikums tiek ietverts MFI savstarpējo saistību pārsniegumā;
- 4) monetārie rādītāji un to sastāvdaļas (4. tabula) atspoguļo Latvijas monetāros rādītājus un atbilstošos bilances posteņus. Tie iegūti no MFI konsolidētās bilances. Sezonāli izlīdzinātie naudas rādītāji atspoguļoti 5. tabulā. Tiek aprēķināti un publicēti šādi monetārie rādītāji.

M1 – šaurās naudas rādītājs, kas ietver skaidro naudu apgrozībā (Latvijas Bankas emitētās latu banknotes un monētas, neieskaitot to atlikumus pārējo MFI kasēs) un visās valūtās MFI uz nakti veiktos noguldījumus.

M2 – vidējās naudas rādītājs, kas ietver M1 un visās valūtās veiktos noguldījumus ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem ieskaitot (īstermiņa krājnoguldījumi), kā arī visās valūtās veiktos noguldījumus MFI ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem ieskaitot (īstermiņa noguldījumi).

M3 – plašās naudas rādītājs, kas ietver M2, *repo* darījumus, MFI emitētos parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem ieskaitot un naudas tirgus fondu akcijas un daļas.

Saskaņā ar Latvijas Bankas metodoloģiju joprojām tiek publicēts Latvijas Bankas naudas pārskats (3. tabula) un Latvijas banku sistēmas naudas pārskats (10. tabula). Saskaņā ar šo metodoloģiju aprēķināto monetāro rādītāju skaidrojums ir šāds.

M0 – naudas bāze, kas ietver Latvijas Bankas emitētās latu banknotes un monētas un rezidentu MFI latos veiktos pieprasījuma noguldījumus (noguldījumus uz nakti) Latvijas Bankā.

M2X – plašā nauda, kas ietver skaidro naudu apgrozībā (Latvijas Bankas emitētās latu banknotes un monētas, neieskaitot to atlikumus MFI kasēs), MFI latos veiktos noguldījumus uz nakti un termiņnoguldījumus (t.sk. noguldījumus ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu un *repo* darījumus), kā arī ārvalstu valūtā veiktos noguldījumus MFI. M2X pašvaldību noguldījumi tiek ietverti kā neto rādītājs pieprasījuma pusē.

Ievērojot to, ka Latvijas Banka apkopo plašāku informāciju, papildus tiek publicēta:

- 1) Latvijas MFI (izņemot Latvijas Banku) kopsavilkuma bilance, kas ir saskaņoto bilanču summa (9.ab tabula);
- 2) MFI (izņemot Latvijas Banku) ārzemju aktīvus un ārzemju pasīvus raksturojošā informācija (11.ab tabula), t.sk. arī atsevišķi bilances posteņi valstu grupu dalījumā (12. tabula);
- 3) Latvijas finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību noguldījumu MFI (izņemot Latvijas Banku) termiņstruktūru un noguldījumu veidus, t.sk. *repo*, raksturojošā informācija (13. un 14.abc tabula), kā arī valdības un nerezidentu noguldījumus raksturojošā informācija (14.d tabula). Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu grupēti atbilstoši brīdinājuma termiņam. Ilgtermiņa noguldījumi ietver noguldījumus, kuru sākotnējais termiņš ir ilgāks par 1 gadu. MFI (izņemot Latvijas Banku) veikto noguldījumu valūtu dalījums atspoguļots 20.ab tabulā;
- 4) MFI (izņemot Latvijas Banku) Latvijas finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu termiņstruktūru un kredītu veidus raksturojošā informācija (15., 16.ab, 17. un 18. tabula), kā arī valdības un nerezidentu kredītus raksturojošā informācija (16.c tabula). MFI (izņemot Latvijas Banku) izsniegto kredītu valūtu dalījums atspoguļots 20.cd tabulā;
- 5) MFI (izņemot Latvijas Banku) vērtspapīru turējumus raksturojošā informācija (19.ab un 20.ef tabula);
- 6) MFI (izņemot Latvijas Banku) emitētos parāda vērtspapīrus raksturojošā informācija (20.g tabula).

Procentu likmes

Ar 2004. gada janvāri Latvijas Banka ieviesusi jaunu procentu likmju statistikas metodoloģiju (sk. Latvijas Bankas interneta lapā ar Latvijas Bankas padomes 15.05.2003. lēmumu Nr. 102/3 apstiprinātos "Procentu likmju pārskatu sagatavošanas noteikumus"). Izmantojot šo metodoloģiju, Latvijas Republikā reģistrētajām bankām, ārvalstu banku filiālēm un krājaizdevu sabiedrībām jāsniedz informācija par noguldījumu un kredītu procentu likmēm, kas tiek piemērotas darījumos ar iekšzemes nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām. Iepriekš lietotā procentu likmju statistikas metodoloģija bija spēkā kopš 1997. gada maija. Ieviešot jauno metodoloģiju, panākta procentu likmju statistikas saskaņošana ar ECB prasību normām, kas izklāstītas Regulā ECB/2001/18 "Par to procentu likmju statistiku, kuras monetārās finanšu institūcijas piemēro mājsaimniecību un nefinanšu korporāciju noguldījumiem

un kredītiem". Procentu likmju statistika sniedz ievērojami plašāku informāciju par makroekonomisko attīstību un strukturālajām pārmaiņām, tomēr statistisko informāciju nevar tieši salīdzināt ar iepriekš publicēto, jo būtiski mainījies statistikas sagatavošanas metodoloģija.

Tiek apkopota Latvijas Republikā reģistrēto banku, ārvalstu banku filiāļu un krājaizdevu sabiedrību sniegtā informācija par noguldījumu un kredītu procentu likmēm, kas tiek piemērotas darījumos ar nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām (21. tabula). Procentu likmju statistika tiek apkopota par jaunajiem darījumiem un darījumu atlikumiem. Visas procentu likmju statistikā ietvertās likmes ir vidējās svērtās procentu likmes. Procentu likmju statistikas sagatavošanā kredītiestādes izmanto nolīgto gada likmi (*annualised agreed rate*; AAR) vai šauri definēto efektīvo likmi (*narrowly defined effective rate*; NDER) un efektīvo gada izmaksu procentu likmi (*annual percentage rate of charge*; APRC). AAR vai NDER likmes aprēķins kredītiestādēm jāizvēlas, pamatojoties uz līguma nosacījumiem. NDER var aprēķināt jebkuram noguldījumam vai aizdevumam. Kredītiem privātpersonām mājokļa iegādei un patēriņa kredītiem papildus AAR vai NDER uzrādīta arī APRC.

Noguldījumu uz nakti un noguldījumu ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu jauno darījumu un atlikumu procentu likmes sakrīt.

No jauna izsniegto kredītu procentu likmes tiek atspoguļotas saskaņā ar līgumā noteikto procentu likmes darbības sākotnējo periodu. Savukārt norēķinu konta debeta atlikuma (*overdraft*) procentu likmes tiek uzrādītas šā kredīta atlikumam.

Atspoguļojot mājsaimniecībām izsniegto patēriņa un pārējo kredītu ar termiņu līdz 1 gadam un nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu ar termiņu līdz 1 gadam procentu likmes, tiek ietvertas norēķinu konta debeta atlikuma procentu likmes.

Kredītu procentu likmes starpbanku tirgū (23.a tabula) tiek atspoguļotas kā vidējās svērtās jauno darījumu procentu likmes, apkopojot banku iesniegto informāciju, kas sagatavota atbilstoši Latvijas Bankas metodoloģijai (sk. Latvijas Bankas interneta lapā ar Latvijas Bankas padomes 17.07.2003. lēmumu Nr. 104/3 apstiprinātos "Naudas tirgus darījumu pārskata" sagatavošanas noteikumus").

Valūtu darījumi un valūtu kursi

Ārvalstu valūtu pirkšanas un pārdošanas darījumus raksturojošā informācija tiek apkopota, izmantojot Latvijas Bankas metodoloģiju (sk. Latvijas Bankas interneta lapā ar Latvijas Bankas padomes 14.03.2006. lēmumu Nr. 125/6 apstiprinātos "Ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas noteikumus" un ar Latvijas Bankas valdes 24.04.1997. lēmumu Nr. 259/8 apstiprināto "Ārvalstu valūtu pirkšanas un pārdošanas pārskatu"). Galvenie ārvalstu valūtu pirkšanas un pārdošanas darījumi (24. tabula) ietver skaidrā un bezskaidrā naudā veiktos MFI (izņemot Latvijas Banku) darījumus, kas atspoguļoti darījuma veidu un darījuma partneru dalījumā, ar mājsaimniecībām veiktos darījumus atspoguļojot atsevišķi. Savukārt ārvalstu valūtu pirkšanas un pārdošanas darījumi (25. tabula) ietver skaidrā un bezskaidrā naudā veiktos MFI un valūtas maiņas iestāžu darījumus, kas atspoguļoti nozīmīgāko valūtu dalījumā.

Latvijas Bankas noteiktie valūtu kursi (26. tabula) atspoguļoti kā aritmētiski vidējie mēneša rādītāji. Vidējie svērtie ārvalstu valūtu kursi (izņemot bezskaidrās naudas norēķinus; 27. tabula) apkopoti, izmantojot MFI (izņemot Latvijas Banku) un valūtas maiņas iestāžu sniegto informāciju.

Sākot ar 2006. gada 1. numuru, lata reālā efektīvā kursa dati tiek publiskoti izdevumā "Latvijas Maksājumu Balance. Latvia's Balance of Payments".

ADDITIONAL INFORMATION

General Notes

The Bank of Latvia's publication *Monetārais Apskats. Monetary Review* is based on data provided by the CSB, the Ministry of Finance of the Republic of Latvia, the Financial and Capital Market Commission, the RSE and the Bank of Latvia.

For Charts 4.1, 4.3, 4.4, 16–19 and 21–25, the dots indicate the actual data, and the lines reflect the smoothing approximation of the data. Data sources for charts are Reuters (Charts 1 and 2), the CSB (Charts 3–4.2, 5, 6 and 8), the European Commission (Charts 4.3 and 4.4), Eurostat (Charts 7.1–7.4), the Ministry of Finance (Charts 9–13 and 26) and the Bank of Latvia (Charts 7.1–7.4, 14–25 and 27–38).

Data sources for tables are the Bank of Latvia (Tables 1, 3–28 and 30), the RSE (Table 1), the Ministry of Finance (Tables 2ab and 29) and the CSB (Tables 2ab and 31–36).

Details may not add because of rounding-off.

FOB value is the price of a commodity on the border of the exporting country, including the transportation and insurance costs only up to the border.

CIF value is the price of a commodity on the border of the importing country, including the transportation and insurance costs only up to the border.

"–" – no transactions in the period; "x" – no data available, no computation of indicators possible or insufficient number of respondents to publish information.

Money and banking sector

Calculation of monetary aggregates includes the Bank of Latvia's balance sheet data and information from the financial position reports of other MFIs, prepared using the Bank of Latvia's methodology (see the Bank of Latvia Website for the "Regulation for Compiling Monthly Financial Position Report of Monetary Financial Institutions and Its Appendices" approved by the Bank of Latvia Council's Resolution No. 88/7 of 12 July 2001), based on the ECB Regulation concerning the consolidated balance sheet of the monetary financial institutions sector (ECB/2001/13).

For the purpose of harmonising the terminology with the ECB "Monthly Bulletin", starting with Issue No. 3, 2004 publication of the Bank of Latvia's *Monetārais Apskats. Monetary Review*, the following terms have been used:

MFIs – financial institutions forming the money-issuing sector. In Latvia, MFIs include the Bank of Latvia, credit institutions and other MFIs in compliance with the List of Monetary Financial Institutions of the Republic of Latvia compiled by the Bank of Latvia. In the EU, MFIs include the ECB, the national central banks of the euro area, credit institutions and other monetary financial institutions (money market funds) in compliance with the original List of Monetary Financial Institutions published by the ECB.

Non-MFIs – entities other than MFIs.

Financial institutions – other financial intermediaries, excluding insurance corporations and pension funds, (hereinafter, OFIs), financial auxiliaries, insurance corporations and pension funds.

OFIs – financial corporations that are primarily engaged in financial intermediation by incurring liabilities in forms other than currency, deposits and close substitutes for deposits from their customers other than MFIs, or insurance technical reserves. OFIs are corporations engaged in lending (e.g. financial leasing companies, factoring companies, export/import financing companies), investment funds, investment brokerage companies, financial vehicle corporations, financial holding corporations, venture capital corporations. OFIs data include also financial auxiliaries data.

Financial auxiliaries – financial corporations that are primarily engaged in auxiliary financial activities, i.e. activities that are closely related to financial intermediation but are not financial intermediation themselves, e.g. investment brokers who do not engage in financial intermediation services on their own behalf, corporations that provide infrastructure for financial markets, central supervisory institutions of financial institutions and the financial market provided that they are separate institutional units. The Financial and Capital Market Commission and the RSE shall be regarded as financial auxiliaries. Financial auxiliaries data are included in OFIs data.

Non-financial corporations – economic entities producing goods or providing non-financial services with the aim of gaining profit or other yield.

Households – natural persons or groups of natural persons whose principal activity is consumption and who produce goods and services exclusively for their own consumption, as well as non-profit institutions serving households. The following are also regarded as households in the Republic of Latvia: persons engaged in individual entrepreneurship provided that they have not

registered their activity with the Commercial Register of the Enterprise Register of the Republic of Latvia.

Holdings of securities other than shares – financial assets, which are instruments of the holder, usually negotiable and traded or compensated on secondary markets and which do not grant the holder any ownership rights over the issuing institutional unit.

The following information is published in accordance with the ECB methodology:

- 1) The Bank of Latvia's assets and liabilities (Table 6), expanding the range of reported financial instruments;
- 2) Aggregated balance sheet of MFIs (excluding the Bank of Latvia), i.e. the sum of the harmonised balance sheets of Latvia's MFIs, excluding the Bank of Latvia (Table 7);
- 3) Consolidated balance sheet of MFIs, obtained by netting out inter-MFI positions on the aggregated MFI balance sheet (Table 8). Due to slight differences in accounting techniques, the sum of inter-MFI positions does not always equal zero; therefore, the balance is included in the item "Excess of inter-MFI liabilities";
- 4) Monetary aggregates and counterparts (Table 4) comprise Latvia's monetary aggregates and their balance sheet counterparts derived from the consolidated balance sheet of MFIs. See Table 5 for seasonally adjusted monetary aggregates. The following monetary aggregates are calculated and published:

M1: narrow monetary aggregate, comprising currency in circulation (the lats banknotes and coins issued by the Bank of Latvia excluding vault cash of MFIs) plus overnight deposits in all currencies held with MFIs.

M2: intermediate monetary aggregate comprising M1 and deposits redeemable at a period of notice of up to and including 3 months (i.e. short-term savings deposits) made in all currencies and deposits with an agreed maturity of up to and including 2 years (i.e. short-term time deposits) in all currencies held with MFIs.

M3: broad monetary aggregate comprising M2, repurchase agreements, and debt securities with a maturity of up to and including 2 years issued by MFIs, and money market fund shares and units.

In compliance with the Bank of Latvia's methodology, the monetary base (Table 3) and monetary survey (Table 10) is published. According to this methodology, the calculated monetary aggregates comprise the following:

M0 – monetary base, comprising the lats banknotes and coins issued by the Bank of Latvia and resident MFI overnight deposits in lats with the Bank of Latvia.

M2X – broad money, comprising currency in circulation (the lats banknotes and coins issued by the Bank of Latvia less vault cash of MFIs), MFI overnight deposits and time deposits in lats (including deposits redeemable at notice and repos), as well as foreign currency deposits with MFIs. M2X incorporate deposits made by local governments as a net item on the demand side.

In view of the fact that the Bank of Latvia collects more comprehensive information, the following is also published:

- 1) Aggregated balance sheet of Latvia's MFIs (excluding the Bank of Latvia) which is the sum of the harmonised balance sheets (Tables 9ab);
- 2) Information characterising foreign assets and foreign liabilities of MFIs (excluding the Bank of Latvia; Tables 11ab), including a breakdown of selected balance sheet items by country (Table 12);
- 3) Information characterising the maturity profile and types of deposits (including repos) of Latvia's financial institutions, non-financial corporations and households with MFIs (excluding the Bank of Latvia; Tables 13 and 14abc) as well as Government and non-resident deposits (Table 14d). Deposits redeemable at notice have been grouped by period of notice. Long-term deposits include deposits with the original maturity of over 1 year. The breakdown of MFI (excluding the Bank of Latvia) deposits by currency is provided in Tables 20ab;
- 4) Information characterising the maturity profile and types of MFI (excluding the Bank of Latvia) loans to Latvia's financial institutions, non-financial corporations and households (Tables 15, 16ab, 17 and 18) as well as Government and non-resident loans (Table 16c). The breakdown of MFI (excluding the Bank of Latvia) loans by currency is provided in Tables 20cd;
- 5) Information characterising MFI (excluding the Bank of Latvia) securities holdings other than shares (Tables 19ab and 20ef);
- 6) Information characterising debt securities issued by MFIs (excluding the Bank of Latvia; Table 20g).

Interest Rates

In January 2004, the Bank of Latvia introduced new methodology for interest rate statistics (see the Bank of Latvia Website for the "Regulation for Compiling Interest Rate Reports" approved by the Bank of Latvia Council's Resolution No. 102/3 of 15 May 2003). Using this methodology, banks, branches of foreign banks and credit unions registered in the Republic of Latvia have to provide information on interest rates on deposits and loans applied in transactions with resident non-financial corporations and

households. The previously applied interest rate statistics methodology was effective since May 1997. Introduction of the new methodology enabled harmonisation of the interest rate statistics with the ECB requirements laid down in Regulation ECB/2001/18 concerning statistics on interest rates applied by monetary financial institutions to deposits and loans vis-à-vis households and non-financial corporations. The interest rate statistics provide considerably wider information on macroeconomic development and structural changes; nevertheless, the statistical information does not directly compare with the one published previously, as the methodology for preparing it has changed considerably.

Information on interest rates on deposits and loans applied in transactions with non-financial corporations and households provided by banks, branches of foreign banks and credit unions registered in the Republic of Latvia is collected (Table 21). Interest rate statistics is collected on new business and outstanding amounts. All rates included in the interest rate statistics are weighted average rates. When preparing the interest rate statistics, credit institutions use annualised agreed rates (AAR) or narrowly defined effective rates (NDER) and annual percentage rate of charge (APRC). Credit institutions have to select the calculation of the AAR or the NDER based on the terms and conditions of the agreement. The NDER can be calculated on any deposit or loan. In addition to the AAR or the NDER, the APRC is reported for loans to households for house purchase and consumer credits.

The interest rates on new business with overnight deposits and deposits redeemable at notice and their outstanding amounts coincide.

Interest rates on new loans are reported on the basis of the initial rate fixation period set in the agreement, whereas overdraft interest rates are reported on loan balances.

When reporting the interest rates on consumer credit and other credit to households with the maturity of up to 1 year and loans to non-financial corporations with the maturity of up to 1 year, interest rates on overdraft are included.

Interbank market lending interest rates (Table 23a) are reported as weighted average interest rates on new business, aggregating the information submitted by banks, prepared based on the Bank of Latvia's methodology (see the Bank of Latvia Website for the "Regulation for Compiling the 'Report on Money Market Transactions' " approved by the Bank of Latvia Council's Resolution 1.0 percentage point No. 104/3 of 17 July 2003).

Foreign exchange and exchange rates

Information characterising the foreign currency selling and buying transactions is reported based on the Bank of Latvia's methodology (see the Bank of Latvia Website for the "Regulation for Buying and Selling Cash Foreign Currency" approved by the Bank of Latvia Council's Resolution No. 125/6 of 14 March 2006 and the "Report on Buying and Selling of Foreign Currency" approved by the Bank of Latvia Board's Resolution No. 259/8 of 24 April 1997. The major transactions in buying and selling foreign currency (Table 24) comprise the cash and non-cash transactions conducted by MFIs (excluding the Bank of Latvia), reported by transaction type and partner, presenting transactions with households separately. Transactions in buying and selling foreign currency (Table 25) comprise the cash and non-cash transactions conducted by MFIs and currency exchange bureaus, reported by major currency.

Exchange rates set by the Bank of Latvia (Table 26) are reported as monthly mathematical averages. Weighted average exchange rates (excluding non-cash payments; Table 27) are reported based on the information provided by MFIs (excluding the Bank of Latvia) and currency exchange bureaus.

Starting with Issue No. 1, 2006, the data on the real effective exchange rate of the lats are published in the *Latvijas Maksājumu Bilance. Latvia's Balance of Payments*.

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2A, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 6702 2300 Fakss: 6702 2420
<http://www.bank.lv>
info@bank.lv
Reģistrācijas apliecība Nr. 1450
Iespiests "Premo"

Latvijas Banka (Bank of Latvia)
K. Valdemāra ielā 2A, Rīga, LV-1050, Latvia
Tel.: +371 6702 2300 Fax: +371 6702 2420
<http://www.bank.lv>
info@bank.lv
Certificate of Registration No. 1450
Printed by *Premo*